

Redakcija 27.07.2022.

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 - 2038 attīstības programma 2022 - 2028

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

VIDES PĀRSKATA PROJEKTS

Pasūtītājs:

Valmieras novada pašvaldība

Reģistrācijas Nr. 90000043403

Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV- 4201

Izstrādātājs:

SIA "Grupa93"

Reģistrācijas Nr. 50103129191

Krišjāņa Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050

Valmiera, 2022.

Apzīmējumi

AAA - aizsargājamo ainavu apvidus

Attīstības programma - Valmieras novada attīstības programma 2022.-2028.gadam

AER - atjaunīgie energoresursi

CKS – centralizētās kanalizācijas sistēmas

CŪS – centralizētās ūdensapgādes sistēmas

CO – oglekļa monoksīds

CO₂ – oglekļa dioksīds

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

IAS – Ilgtermiņa attīstības stratēģija

ĪADT – īpaši aizsargājamā dabas teritorija

Latvija2030 vai LIAS2030 - Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

LVĢMC – VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

NAP2027 – Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam

NATURA 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija (NATURA 2000)

NO_x – slāpekļa oksīdi

PM_{2,5} – daļiņas ar diametru <2,5 μm

PM₁₀ – daļiņas ar diametru <10 μm

SEG – siltumnīcefekta gāzes

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

SO₂ – sēra dioksīds

Stratēģija vai IAS - Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038.gadam

UBA – upju baseinu apgabals

UBAAP – upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns

UBAAP2027 - Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam

ŪO – ūdensobjekts

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai un monitoringam

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VŪO – virszemes ūdensobjekts

VVD – Valsts vides dienests

SATURS

Ievads	5
Kopsavilkums.....	6
1. Plānošanas dokumentu pamatnostādnes un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	10
1.1.Plānošanas dokumentu izstrādes pamatojums, mērķi un uzdevumi	10
1.2.Plānošanas dokumentu saturs	11
1.3.Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	20
2. Vides pārskata sagatavošana: pieeja, sabiedrības informēšana un konsultācijas ar vides institūcijām.....	23
2.1.Vides pārskata sagatavošanas metodika un etapi	23
2.2.Konsultācijas ar vides institūcijām	26
3. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	28
3.1.Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	28
3.2.Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	31
4. Teritorijas vispārīgs raksturojums	33
5. Ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti.....	35
6. Teritorijas, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var ietekmēt un to vides stāvoklis	36
6.1.Fiziogēogrāfiskais raksturojums.....	36
6.2.Zemes izmantošana.....	36
6.3.Dabas resursi.....	37
6.3.1. Derīgie izrakteņi	37
6.3.2. Ūdens resursi	39
6.3.3. Atjaunīgie energoresursi.....	43
6.4.Bioloģiskā daudzveidība, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi.....	49
6.5.Kultūras mantojums.....	53
6.6. Vides stāvoklis.....	54
6.6.1. Gaisa kvalitāte un to ietekmējošie faktori	54
6.6.2. Vides troksnis	59
6.6.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte, to ietekmējošie faktori un virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums.....	60
6.6.4. Pazemes ūdeņu un dzeramā ūdeņu kvalitāte	66
6.6.5. Riska objekti un teritorijas.....	66
6.6.6. Atkritumu apsaimniekošana	71
7. Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums	76
7.1.Stratēģijas ietekmes uz vidi vērtējums	76

7.2. Attīstības programmas ietekmes uz vidi vērtējums	88
7.3. Ietekmju mijiedarbības, summārās ietekmes	97
8. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai	99
9. Iespējamie kompensēšanas pasākumi	101
10. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes vērtējums	102
11. Vides monitorings un paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai	104
PIELIKUMI	106
1. pielikums Identificētie Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes uz vidi aspekti	106
2. pielikums Dabas pieminekļi	107
3. pielikums Īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu izvietojums novadā	111
4. pielikums Eiropas Savienības nozīmes biotopi	112
5. pielikums Paaugstinātas bīstamības objekti	114
6. pielikums Piesārņojošās darbības: objektu izvietojums novadā, sadalījums pa kategorijām un darbību veidiem	116
7. pielikums Centralizētās ūdensapgādes sistēmas urbumu saraksts, ūdens ieguves daudzumi 2020.g.	123
8. pielikums Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kurās attīra centralizētajās kanalizācijas sistēmās savāktos notekūdeņus	131
9. pielikums Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem, to izvērtējumu, komentāriem un informācija par to ņemšanu vērā vai noraidīšanu	135

IEVADS

Vides pārskats ir sagatavots Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038.gadam (turpmāk – Stratēģija) 2. redakcijai un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam (turpmāk – Attīstības programma) 2. redakcijai.

Plānošanas dokumenti ir izstrādāti jaunajam Valmieras novadam, kurš izveidots realizējot pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, tajā ar 2021.gada 1.jūliju apvienojot Valmieras pilsētu, Beverīnas novadu, Burtnieku novadu, Kocēnu novadu, Mazsalacas novadu, Naukšēnu novadu, Rūjienas novadu un Strenču novadu.

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, jo Vides pārraudzības valsts birojs 2021.gada 21.aprīlī ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/37 piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmai 2022.-2028. gadam.

Stratēģijas 2.redakcija, Attīstības programmas 2.redakcija un to SIVN vides pārskata projekts 2022. gada augustā un septembrī ir nodots publiskajai apspriešanai.

Vides pārskata projekts tā sabiedriskās apspriešanas laikā ir nosūtīts atsauksmju saņemšanai Valsts vides dienestam, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai.

Pamatojoties uz iepirkuma rezultātiem un 2021.gada jūnijā noslēgto līgumu, stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veic un vides pārskatu sagatavo SIA "Grupa93".

KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir sagatavots Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038.gadam (turpmāk – Stratēģija) 2. redakcijai un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam (turpmāk – Attīstības programma) 2. redakcijai.

Plānošanas dokumenti ir izstrādāti jaunajam Valmieras novadam, kurš izveidots realizējot pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, tajā ar 2021.gada 1.jūliju apvienojot Valmieras pilsētu, Beverīnas novadu, Burtnieku novadu, Kocēnu novadu, Mazsalacas novadu, Naukšēnu novadu, Rūjienas novadu un Strenču novadu.

Stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Stratēģijā noteikts novada stratēģiskais mērķis: *Valmieras novads - Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedi pārvaldītu vidi.*

Stratēģiskā mērķa un vīzijas sasniegšanai izvirzītas trīs ilgtermiņa prioritātes:

IP1	IP2	IP3
Vesela, radoša un zinoša sabiedrība	Pievilcīga dzīves vide un telpa	Rosīga ekonomika

Telpiskās attīstības perspektīva nosaka vadlīnijas – pamatprincipus Valmieras novada teritorijas plānošanai un attīstībai. Telpiskās attīstības perspektīvajā struktūrā ietvertās galvenās funkcionālās telpas ir lauksaimniecības telpas, mežu telpas, upju, ezeru telpas, saudzējamas dabas un kultūrvēsturiskās telpas, kā arī purvu telpas, telpiskās struktūras elementi - apbūves, pakalpojumu un attīstības centri, transporta maģistrāles (dzelzceļš, automaģistrāles), funkcionālās saites, upju tīkls un ezeri, novada teritoriālais iedalījums (apvienību robežas).

Stratēģijā noteikts detalizētāks plānojums un vadlīnijas šādām struktūrām:

- Apdzīvojuma un attīstības centru struktūra;
- Dabas teritoriju telpiskā struktūra;
- Transporta struktūra un inženiertehniskā infrastruktūra
- Prioritāri attīstāmās teritorijas un
- Kopējo interešu teritorijas.

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcību virzieni Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Programmā katras ilgtermiņa prioritātes realizēšanai vidējā termiņā ir noteiktas trīs vidēja termiņa prioritātes:

VP1	VP2	VP3
Izglītība un talantu izkopšana	Pieejams mājoklis	Industrializācija un modernizācija

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, jo Vides pārraudzības valsts birojs 2021.gada 21.aprīlī ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/37 piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru jaunveidojamā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmai 2022.-2028. gadam.

Vides pārskata mērķis ir novērtēt plānošanas dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un

veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka plānošanas dokumenta saturs un tā detalizācijas pakāpe, vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā ir apskatīti starptautiskie un nacionālie mērķi vides aizsardzības jomā, kas noteikti starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās, kā arī valsts vides politikas dokumentos. Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādē ir ieviešanā ir jāņem vērā vides aizsardzības mērķi, kuri ir pieņemti klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas, atkritumu apsaimniekošanas, gaisa kvalitātes, ūdeņu kvalitātes, bioloģiskās daudzveidības, ainavu un kultūras mantojuma aizsardzības jomā.

Vides pārskatā ir raksturotas teritorijas, kuras plānošanas dokumentu īstenošana var ietekmēt un to vides stāvoklis un iekļauts vērtējums par būtiskām pozitīvām un negatīvām, tiešām un netiešām, īstermiņa un ilgtermiņa, kā arī ietekmju mijiedarbībām un summārajām ietekmēm.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā secināts, ka Stratēģiju un Attīstības programmas tās būtiskā ietekme ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem: 1) klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība), 2) virszemes ūdeņu kvalitāte, 3) gaisa kvalitāte, 4) augsnes kvalitāte, 5) pazemes ūdeņu kvalitāte, 6) bioloģiskā daudzveidība, 7) kultūras mantojuma saglabāšana, 8) ainavas aizsardzība, 9) cilvēku veselība, drošība un 10) resursu izmantošana.

Stratēģijas ieviešanai, to vērtējot atbilstoši tā detalizācijas pakāpei, kopumā būs pozitīva ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem (4.nodaļa). Stratēģijas ieviešana sekmēs starptautisko un nacionālo vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa).

SIVN novērtēts, ka ir sagaidāma *tieša, pozitīva, ilgtermiņa termiņa ietekme* ir sagaidāma, īstenojot:

- ilgtermiņa prioritāti IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa*. Īstenojot projektus šīs ilgtermiņa prioritātes stratēģiskā mērķa ietvaros attiecībā uz dzīves vides uzlabošanu pilsētās un ciemos ar pieejamu un energoefektīvu mājokli, publiskās ārtelpas labiekārtošanu, modernu un atjaunojamos resursos balstītu inženierapgādi, dabas, kultūras mantojuma vērtību un Ziemeļvidzemei raksturīgo ainavu aizsardzību, transporta un sakaru attīstību, mobilitātes uzlabošanu un zemu emisiju transporta attīstību ir sagaidāma ietekme visos SIVN identificētajos vides aspektos. Šīs prioritātes īstenošanai ir prognozēta arī ietekmju summēšanās Stratēģijas ieviešanas vietās;
- ilgtermiņa prioritāti IP3 *Rosīga ekonomika*. Ietekme, realizējot projektus ar investīciju piesaisti Valmieras novadam, Vidzemes augstskolas un uzņēmējdarbības sinerģijai, uzņēmumu augsta produktivitātes veidošanai, ilgtspējīgai pieejai dabas resursu izmantošanā, atkārtotai resursu izmantošanai, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspējas paaugstināšanai, veidojot uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas, tostarp industriālos parkus teritorijās pie transporta un inženiertehniskās infrastruktūras (primāri attīstības centros vai to apkārtnē) un nodrošinot ekonomiskajām aktivitātēm atvērtu pašvaldības administratīvo vidi, tiks sekmēta uzņēmējdarbības attīstība, kuras ietekme būs atkarīga no uzņēmējdarbības veida un tā ir prognozēta visos SIVN identificētajos vides aspektos;
- ilgtermiņa prioritāti IP1 *Vesela, radoša un zinoša sabiedrība*. Ieviešot valsts un pašvaldības pakalpojumus, kuri ir vērsti uz visu līmeņu veselības aprūpes konkurētspējas paaugstināšanu, ir sagaidāma ietekme uz cilvēku veselību.

Saskaņā ar SIVN vērtējumu secināts, ka *netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz cilvēka veselību ir sagaidāma realizējot visas Stratēģijā iekļautās ilgtermiņa prioritātes: IP1 Vesela, radoša un zinoša

sabiedrība, IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa* un IP3 *Rosīga ekonomika*, jo uzlabojot novada vides kvalitātes rādītājus, dabas teritoriju pieejamību, ieviešot pasākumus, kuri ir saistīti ar sportu, gājēju un velomaršrutu attīstību, kā arī citus netieši tiks labvēlīgi ietekmēta iedzīvotāju veselība.

Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama, īstenojot:

- ilgtermiņa prioritāti IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa* ietekme uz IADT bioloģisko daudzveidību, ja savlaicīgi netiek prognozētas apmeklētāju radītas slodzes un netiek plānoti pasākumi to novēršanai;
- ilgtermiņa prioritāti IP3 *Rosīga ekonomika*. tieša vai netieša. negatīva ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem iespējama ekonomisko aktivitāšu koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ietekmju summēšanas rezultātā, ietekme ticamāk – lokāla.

Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Realizējot novada telpiskās attīstības perspektīvu un tās sastāvdaļu plānojumu, ņemot vērā Stratēģijā iekļautās vadlīnijas, kopumā ir prognozēta *tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz SIVN identificētajiem ietekmes uz vidi aspektiem. *Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme* ir iespējama uz bioloģisko daudzveidību, IADT, meža zemju platībām, ja netiek savlaicīgi plānotas apmeklētu slodzes un bioloģiskās daudzveidības aspekti pietiekami izvērtēti pirms tūrisma infrastruktūras objektu būvniecības. *Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme* uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Taču, ņemot vērā Stratēģijas detalizācijas pakāpi, tās ietekmi kvantitatīvi nav iespējams novērtēt. Tādēļ tās ieviešanas laikā ir īpaši svarīgi turpināt izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi investīciju projektu ieviešanas stadijā (skatīt 8. nodaļu).

Attīstības programmas īstenošanai ir prognozētas vidēja termiņa ietekmes vidēja termiņa prioritātēs visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos. Horizontālās prioritātes HP1 *Digitalizācija* ieviešanai ir sagaidāma *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* uz SEG emisiju mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un gaisa kvalitāti, horizontālās prioritātes HP2 *Klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss)* realizācijai - *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* uz SEG emisiju mazināšanu un līdz to virzību uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, kā arī šajā SIVN identificētajiem vides kvalitātes aspektiem (gaisa, ūdeņu, augsnes kvalitāti) un aprites ekonomikas principu ieviešanu, horizontālās prioritātes HP3 *Pilsētu un lauku sinerģija* realizācijai - *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos.

Kopumā novada Stratēģijā ilgtermiņam plānotie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un Attīstības programmā vidējam termiņam plānotās vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi, koncentrējoties uz novada ekonomisko aktivitāšu un pašvaldības sniegto pakalpojumu pārkārtošanu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, mobilitātes un digitalizācijas attīstību, Valmieras kā novada nacionālā centra attīstību, sekmējot novada reģionālo un vietējo centru attīstību paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešana, veicot savlaicīgu slodžu novērtēšanu, nodrošinās dabas teritoriju attīstību, vienlaikus sekmējot bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

Plānošanas dokumentu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. SIVN tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentu ieviešana var notikt tikai ievērojot normatīvo aktos noteiktās vides prasības un tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos, jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozētas, izmaiņas (gan pozitīvas, gan negatīvas – lokāli) projektu realizācijas vietās iespējamās salīdzinājumā ar esošo situāciju. Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai ir iedalāmi divās grupās: 1) Pasākumi, kuri veicami plānošanas stadijā un 2) Pasākumi, kuri veicami ieviešanas stadijā, t.sk. ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējums, sākotnējais izvērtējums un nosacījumus saņemšana no vides institūcijām, būvniecības ieceru dokumentācijas izstrādes gadījumā.

Stratēģijai un Attīstības programmai nav sagaidāma negatīva pārrobežu ietekme.

Stratēģijai un Attīstības programmai, ņemot vērā pieejamo informāciju par plānošanas dokumentu saturu, nav nepieciešams noteikt kompensēšanas pasākumus saistībā ar ietekmi uz Latvijas *NATURA 2000* teritorijām novadā.

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, Stratēģijai un Attīstības programmai tās ieviešanas laikā ir jāveic monitoringa pasākumi. Konkrētai ietekmes novērtēšanai līdztekus valsts monitoringa programmu datiem, Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes novērtēšanai dati būs jāiegūst speciālos pētījumos, novērtējumos vai aptaujās (iedzīvotāju). Vides pārskatā ir sniegti priekšlikumi rādītājiem, kurus ir ieteicams iekļaut Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas monitoringa ziņojumā. Stratēģijas un Attīstības programmas monitoringa programmas izveidošanā ieteicams konsultēties un sadarboties ar Vides valsts dienestu, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvos materiālus. Ieteicams arī savlaicīgi apzināt datu ieguves iespējamās finansējuma avotus.

Stratēģijas 2.redakcija, Attīstības programmas 2.redakcija un to SIVN vides pārskata projekts 2022. gada augustā un septembrī tiek nodots publiskajai apspriešanai. Tās ietvaros plānotas publiskās apspriešanas sanāksmes.

Publiskās apspriešanas laikā Vides pārskata projekts atsauksmju saņemšanai tiek nosūtīts Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām vides institūcijām: Valsts vides dienestam, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai.

Vides pārskats ietver 11 nodaļas un 9 pielikumus.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IZSTRĀDES PAMATOJUMS, MĒRĶI UN UZDEVUMI

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrāde ir uzsākta ar Valmieras pilsētas pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra sēdes lēmumu Nr.4 (protokols Nr.2, 3.§) "Par jaunveidojamā Valmieras novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam un Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu". Šajā lēmumā ir ietverts abu plānošanas dokumentu izstrādes uzdevums.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes galvenie uzdevumi ir:

1. izstrādāt Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022. – 2038. gadam (turpmāk – Stratēģija), kurā tiek noteikts ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija) un vērtības, stratēģiskie mērķi, attīstības prioritātes un specializācijās kā arī telpiskās attīstības perspektīva;
2. Stratēģijas izstrādi veikt saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, ievērojot Nacionālo attīstības plānu 2021. – 2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam, Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentus, spēkā esošās Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas, Strenču novadu un Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas kā arī ņemt vērā nozaru politiku plānošanas dokumentus, kas saistīti ar Valmieras novada attīstības būtiskiem jautājumiem – reģionālā politika, transporta attīstība, izglītība, tūrisms u.c.

Attīstības programmas izstrādes galvenie uzdevumi ir:

1. izstrādāt Valmieras novada attīstības programmu 2022. – 2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma), kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums Valmieras novada Stratēģijas izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, paredzot sekojošas daļas: pašreizējās situācijas raksturojums un analīze, stratēģiskā daļa, rīcības plāns, investīciju plāns, īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība un pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem;
2. izstrādājot Attīstības programmu, ņemt vērā nozaru politikas pamatnostādnes un plānošanas dokumentus, kas tieši saistīti ar novada attīstības būtiskiem jautājumiem – reģionālā politika, transporta attīstība, izglītība kā arī līdzšinējās stratēģiskās iestrādes, piemēram, Gaujas NP tūrisma klastera stratēģija;
3. nodrošināt integrētu pieeju dažādu jomu attīstības un attīstību kavējošu jautājumu risināšanā, ņemot vērā aktuālos Eiropas Komisijas regulu projektus un regulas 2021. – 2027. periodam, nacionālā līmeņa un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentus kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentus, plānojot Attīstības programmu telpiskajā perspektīvā.

1.2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SATURS

Valmieras novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022.-2038. gadam

Stratēģija ir ilgtermiņa pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka tam pakārtotos plānošanas dokumentus – Attīstības programmu, teritorijas plānojumu, tematiskos plānojumus, lokālplānojumus un detālplānojumus.

Stratēģija sastāv no sekojošām daļām:

1. Valmieras novada portrets, kas koncentrēti raksturo dažādas novada joma: teritoriju un ģeogrāfisko novietojumu, administrāciju, iedzīvotājus, uzņēmējdarbību, pakalpojumus, infrastruktūru, teritorijas attīstības indeksu un atpazīstamību starp citiem novadiem;
2. sasaiste ar citiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem;
3. stratēģiskā daļa, kurā ietverts Valmieras novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes;
4. telpiskās attīstības perspektīva, kas nosaka vadlīnijas – pamatprincipus teritoriju plānošanai un attīstībai.

Dokumentā noteikts novada **stratēģiskais mērķis**:

Valmieras novads - Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedi pārvaldītu vidi

Ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija)

Valmieras novads ir Baltijas mērogā pazīstama ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija. Valmieras valstspilsēta kā nacionālās nozīmes attīstības centrs Vidzemē mijiedarbojas Vidzemes pilsētu tīrīstūrī (Valmiera – Cēsis – Smiltene).

Valmieras jaudu papildina novada mazpilsētas – Rūjiena, Mazsalaca, Strenči, Seda ar vietējām ražotnēm, pakalpojumiem un salīdzinoši rāmāku dzīves vidi. Valmieras piepilsēta – Valmiermuiža, Kocēni, Kauguri, Mūrmuiža, Brenguļi iekļaujas Valmieras pilsētas ekonomiskajos un sabiedriskajos procesos un ir cieši saistītas ar pilsētas infrastruktūru.

Savukārt Zilaiskalns, Trikāta, Naukšēni, Rencēni, Matīši, Burtņieki, Rubene, Dikļi, Vaidava un citi mazāki ciemi nes Vidzemes novada kultūras vērtības un lauku saimniecības tradīcijas.

Sekmīgā iekļaušanās piektās paaudzes industrializācijas procesos, veidojot integrētas industriālās zonas un nodrošinot atbalsta infrastruktūru, rezultējusies aprites ekonomikas izaugsme, nodrošinājusi labi apmaksātas darbavietas Vidzemes reģiona iedzīvotājiem.

Modernā sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūra ir sekmējusi Valmieras kā liela mēroga sporta notikumu vietas izaugsmi, nodrošinot arī atbalstu plašām fizisko aktivitāšu iespējām ikdienā visā Valmieras novadā.

Novada izglītības sistēma atbalsta cilvēkresursu sagatavošanu aprites ekonomikas prioritārajās nozarēs, piedāvā konkurētspējīgu visu līmeņu izglītības pakalpojumu un pastāvīgas mācīšanās iespējas visu vecumu cilvēkiem. Vidzemes augstskola veicina motivētu un radošu jaunu cilvēku piesaisti Valmieras novadam.

Pašvaldības pakalpojumu efektīva vadība attīstās, pateicoties sadarbībai ar IT uzņēmumiem un Vidzemes augstskolu, ļaujot Valmierai kļūt par IT kompetences centru. Digitalizācijas procesu ieviešana uzlabo pašvaldības darbības efektivitāti, caurspīdīgumu un pakalpojumu pieejamību.

Dabas teritoriju daudzveidība – Gauja, Salaca, Burtnieks, mitrāji, ūdeņu un lauku ainavas - veido ekosistēmu pakalpojumu pamatu, sniedzot iespēju aktīvās atpūtas un tūrisma attīstībai, veselīgam un videi draudzīgam dzīvesveidam.

Valmieras novada pašvaldības klimata pielāgošanās stratēģija ir balstīta inovatīvu, zemu oglekļa emisiju risinājumu ieviešanā transporta, mājokļu, ražošanas un pakalpojumu jomā, lai veidotu drošu un veselīgu vidi saviem iedzīvotājiem.

Valmieru ar Rīgu savieno ātra četru joslu automaģistrāle un elektrovilcienu satiksme. Attīstīts ceļu tīkls veicina novada ekonomisko izaugsmi un ekonomiskās saites ar kaimiņu novadiem (Ziemeļu stīga kopīgi ar Limbažu novadu, Cēsu ceļš, Valkas virziens) un Igauniju. Ar Tartu ir atjaunoti pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu.

Attīstās droša un efektīva autoceļu, dzelzceļa, velo un transportmijas infrastruktūra, tādējādi veicinot daudzveidu mobilitāti un virzoties uz klimatneitrālu ekonomiku.

Valmieras novadu raksturo augsts ienākumu līmenis un mūsdienīga mājokļa pieejamība, pakāpeniski pieaug iedzīvotāju skaits.

Valmieras novads partnerībā ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmumiem, reģionālajām valsts iestāžu struktūrām piedalās starptautiskajās iniciatīvās un pārrobežu projektos, lai nestu Valmieras novada vārdu pasaulē un veicinātu novada eksportspēju.

Valmiera ir Vidzemes reģiona tradicionālās un laikmetīgās kultūras centrs, daudzveidīgas un visām sabiedrības grupām pieejamas kultūras radīšanas vieta ar iesaistītu un motivētu auditoriju.

2040. gadā Latvijā un Ziemeļeiropā Valmieras novadu pazīst kā izcilas uzņēmējdarbības un ģimenei draudzīgāko pašvaldību Baltijā. Valmieras novada cilvēki ņem spēku no dzimtās zemes, ir izglītoti, strādīgi un pašapzinīgi, lepojas ar savu pilsētu, novadu un valsti.

Ilgtērmiņa un vidēja termiņa prioritātes

Stratēģiskā mērķa un vīzijas sasniegšanai izvirzītas trīs ilgtērmiņa prioritātes:

IP1	IP2	IP3
Vesela, radoša un zinoša sabiedrība	Pievilcīga dzīves vide un telpa	Rosīga ekonomika

IP1 Vesela, radoša un zinoša sabiedrība

Ilgtērmiņa prioritātes rezultātā tiks nodrošināts, ka Valmieras novada sabiedrība ir izglītota, aktīva, saliedēta, radoša, pašapzinīga, vesela, atbildīga un iekļaujoša. Ģimene ir galvenā vērtība, ar kuras palīdzību nodrošina cieņpilnu attieksmi pret visu paaudžu iedzīvotāju vajadzībām un tamdēļ pašvaldības pakalpojumu un mājokļu pieejamība prioritāri ir vērsta uz indivīdu, skatot viņu ģimenē ietverošā kontekstā.

Prioritāte ir vērsta uz sabiedrības procesu aktivizēšanu, veidojot viedus iedzīvotāju līdzdarbības un iniciatīvu atbalsta instrumentus, stiprinot pašvaldības administrācijas kapacitāti komunikācijai ar iedzīvotājiem un vietējām kopienām un iesaistot vietējās kopienas novada pilsētu un ciemu attīstībā.

Prioritāte vērsta uz to, lai Valmieras novadā tiktu nodrošināti sabiedrības vajadzībās balstīti valsts un pašvaldības pakalpojumi, kas gan izkopj un attīsta talantus, gan rūpējas par dažādu grupu integrēšanu sabiedrībā:

- konkurētspējīgi visu līmeņu izglītības pakalpojumi, tostarp sasaiste starp izglītību un uzņēmējdarbību,
- kultūras pakalpojumi, kas veicina aktīvu sabiedrības līdzdalību kultūras procesos un veicina pāreju no kultūru patērējošas auditorijas uz iesaistītu un motivētu auditoriju;
- sasniegumu orientēti, sporta izcilību veicinoši sporta pakalpojumi,
- veselību veicinoši sporta pakalpojumi, iekļaujot pielāgoto sportu, un fiziski aktīvas un veselību veicinošas atpūtas pakalpojumi,
- konkurētspējīgi visu līmeņu veselības aprūpes pakalpojumi,
- uz personas neatkarību vērsti sociālie pakalpojumi,
- zināšanās, pieredzē un praktisko iemaņu apguvē balstīti pakalpojumi jauniešiem;
- moderna, datos un analizē balstīta, atvērta un augsti kvalificēta pašvaldības pārvalde, pakāpeniski palielinot e-pakalpojumu grozu, lai nodrošinātu pakalpojumu plašāku pieejamību un ērtumu lietošanā.

Pašvaldība ir stratēģisks partneris nacionālā un starptautiskā līmenī, vadošais partneris reģiona ekonomiskajā attīstībā, kur, īstenojot pārdomātu zīmolvedību un stratēģisko komunikāciju vairo teritorijas starptautisko atpazīstamību.

Pašvaldība ir līderis viedu risinājumu pilotēšanā un ieviešanā. Valmierai jāklūst par pilsētu ar viedu un energoefektīvu infrastruktūru, kuras optimālu pārvaldību nodrošina lietu internets (IoT), datu analītika (Big data) un mākslīgais intelekts (AI), pakāpeniski ieviešot labās prakses risinājumus arī novada teritorijā.

Prioritātes ietvaros tiek veidota pašvaldību teritoriālās daļas (bijušos novadus) apvienojoša, uzlabota, mūsdienīga pašvaldības pārvaldība, kurā tiek pieņemti lēmumi, uzlabota datu ieguve un apstrāde, pašvaldības apsaimniekoto ēku energoefektivitāte un nodrošināta darbinieku augsta kvalifikācija.

IP4 Pievilcīga dzīves vide un telpa

Ilgtermiņa prioritātes rezultātā tiks nodrošināta droša un veselīga dzīves vide pilsētās un ciemos ar pieejamu un energoefektīvu mājokli, pieejamām dabas teritorijām un ūdensmalām, modernu un atjaunīgos resursus izmantojošu inženierapgādi.

Prioritātes ietvaros Valmieras novada pašvaldība, sekojot Nacionālajam enerģētikas un klimata plānam 2021-2030.gadam, kā arī Eiropas Pilsētu mēru pakta iniciatīvai un risinot mājokļa pieejamību, veidos ērtu un zaļu pilsētvidi apdzīvotajās vietās, īstenojot inovatīvas, resursus taupošas pieejas, virzīsies uz zema oglekļa risinājumiem mājokļa un privātā un publiskā sektora ēku būvniecībā, transporta organizēšanā un inženierapgādē, tostarp veidos zaļu un pret klimata pārmaiņu riskiem aizsargātu drošu vidi.

Prioritātes ietvaros Valmieras novada pašvaldība rūpēsies par sabiedrisko kārtību, drošu un no atkarību izraisošiem faktoriem brīvu dzīves vidi, sadarbībā ar nacionāla un reģionāla līmeņa dienestiem veiks civilās aizsardzības pasākumus un veicinās iedzīvotāju izglītošanu drošības jautājumos.

Prioritāte vērsta arī uz dabas, kultūrvēsturisko vērtību un Ziemeļvidzemei raksturīgo ainavu aizsardzību, tostarp ūdeņu un zaļo zonu pieejamību iedzīvotājiem.

Ilgtermiņa prioritātes rezultātā tiks nodrošināta cieša sasaiste starp ekonomikas dzinējspēku Valmieru un pārējo novadu, kā arī novada nozīmes centru saites ar apkārtējām teritorijām, veicinot

transporta un sakaru attīstību un viedu novada teritoriālo pārvaldību. Prioritāte vērsta uz to, lai Valmieru iekļautu Eiropas transporta tīklā (TEN-T) un vienotā Ziemeļeiropas un Baltijas transporta, informatīvajā un tirdzniecības telpā.

Prioritāte ir vērsta uz to, lai mobilitāte starptautiskā, valsts un novada mērogā ir ar zemām transporta radītajām emisijām, ko nodrošina gan ilgtspējīgu un videi draudzīgu pārvietošanās transportlīdzekļu izmantošana, gan transportmijas punkti un atbalsta infrastruktūra (elektrouzlāde, 5G tīkls uz autoceļiem), kā arī lai daļēji aizvietotu nepieciešamību pēc mobilitātes, nodrošinot attālināta darba, pakalpojumu saņemšanu un līdzdarbību pašvaldības pārvaldībā. Prioritāte ir vērsta uz to, lai mobilitāte starptautiskā, valsts un novada mērogā ir ar zemām transporta radītajām emisijām, ko nodrošina gan ilgtspējīgu un videi draudzīgu pārvietošanās transportlīdzekļu izmantošana, gan transportmijas punkti un atbalsta infrastruktūra (elektrouzlāde, 5G tīkls uz autoceļiem), kā arī lai daļēji aizvietotu nepieciešamību pēc mobilitātes, nodrošinot attālināta darba, pakalpojumu saņemšanu un līdzdarbību pašvaldības pārvaldībā.

IP3 Rosīga ekonomika

Ilgtermiņa prioritātes mērķis ir augsti apmaksātas darba vietas un augsts nodarbinātības līmenis Valmieras novadā. Ilgtermiņa prioritātes rezultātā tiks nodrošināti kvalificēti speciālisti, tostarp jaunu iedzīvotāju piesaiste novadam.

Prioritātes ietvaros tiks veicināta nacionāla un reģionāla līmeņa investīciju piesaiste Valmieras novadam, augstāks novada digitalizācijas un inovāciju līmenis, stiprināta uzņēmumu un izglītības iestāžu profesionālās izglītības, pētniecības un finanšu kapacitāte – Vidzemes augstskolas, uzņēmējdarbības un lietišķās zinātnes sinerģija.

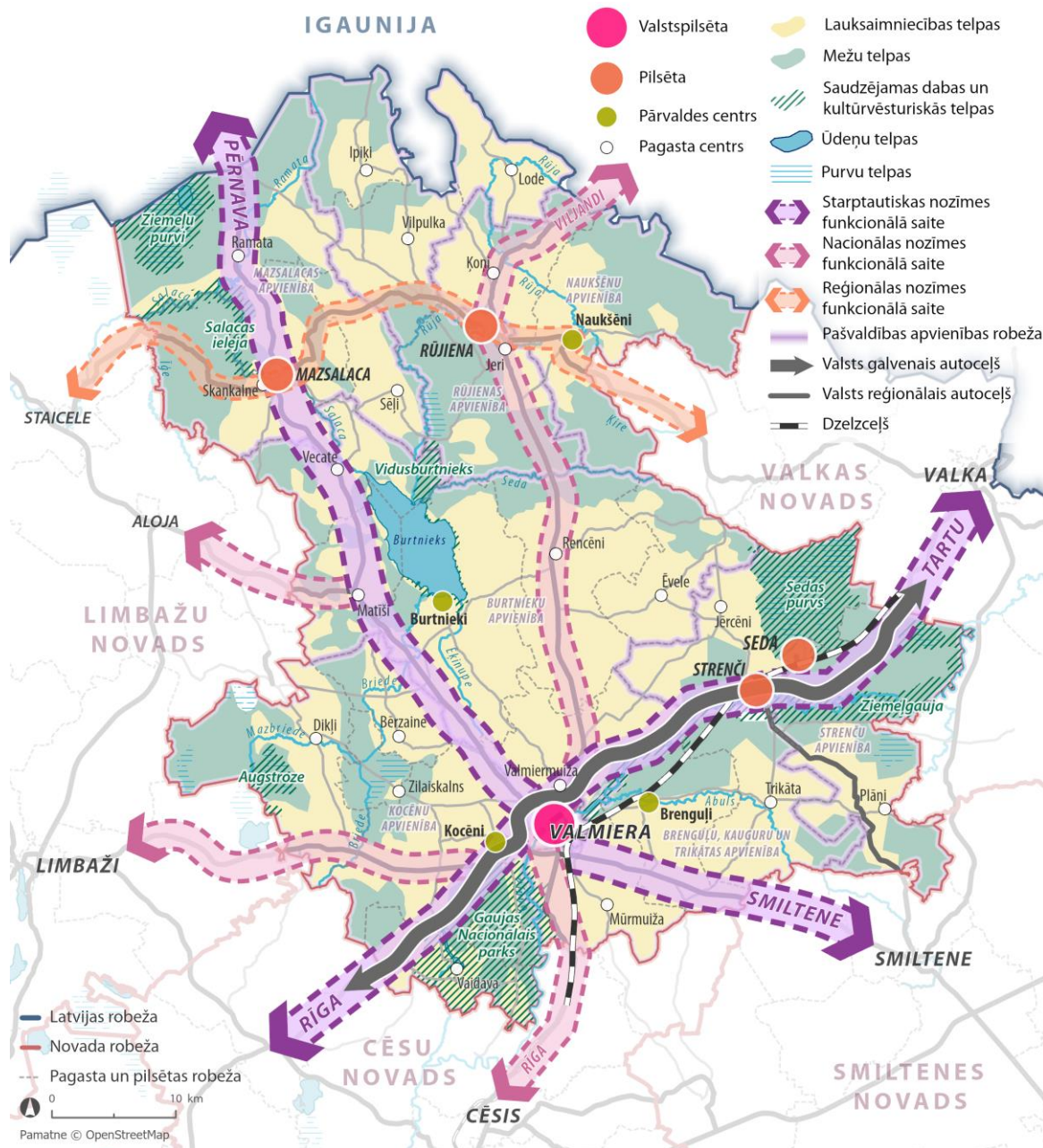
Prioritāte vērsta uz to, lai nodrošinātu ekonomiskajām aktivitātēm atvērtu pašvaldības administratīvo vidi, sagatavotu uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas ar papildinošiem transporta un inženiertehniskās infrastruktūras elementiem, tostarp nacionāla un reģionāla līmeņa industriālos parkus (primāri centros vai to apkārtnē) un veicinātu viedās specializācijas un aprites ekonomisko nozaru klasteru veidošanos un starptautisko sadarbību ar mērķi stiprināt Valmieras kā Ziemeļeiropas un Baltijas ekonomiskās attīstības centra lomu.

Prioritātes rezultātā tiks veicināta Valmieras novada uzņēmumu produktivitātes paaugstināšanās, saudzīga un ilgtspējīga dabas resursu izmantošana, uz aprites ekonomikas pieeju balstīta ekonomika, tostarp atkārtota resursu izmantošana, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspēja.

Telpiskās attīstības perspektīva

Telpiskās attīstības perspektīva nosaka vadlīnijas – pamatprincipus Valmieras novada teritorijas plānošanai un attīstībai. Telpiskās attīstības perspektīvajā struktūrā ietvertās galvenās funkcionālās telpas ir sekojošas:

- Lauksaimniecības telpas;
- Mežu telpas;
- Upju, ezeru telpas;
- Saudzējamas dabas un kultūrvēsturiskās telpas;
- Purvu telpas.

1. attēls Valmieras novada telpiskās attīstības perspektīva (apvienību robežas, attēls jāmaina)

Valmieras novada telpiskās attīstības perspektīvajā struktūrā ietvertie telpiskās struktūras elementi ir:

- Apbūves, pakalpojumu un attīstības centri;
- Transporta maģistrāles (dzelzceļš, automaģistrāles);
- Funkcionālās saites;
- Upju tīkls un ezeri;
- Valmieras novada teritoriālais iedalījums (apvienību robežas).

IAS noteikts detalizētāks plānojums un vadlīnijas šādām struktūrām:

- Apdzīvojuma un attīstības centru struktūra;
- Dabas teritoriju telpiskā struktūra;
- Transporta struktūra un inženiertehniskā infrastruktūra

- Prioritāri attīstāmās teritorijas un
- Kopējo interešu teritorijas.

Valmieras novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam

Attīstības programma sastāv no četriem sējumiem: “Esošā situācija”, “Stratēģiskā daļa”, “Rīcības plāns” un “Investīciju plāns”. Rīcības plāns un Investīciju plāns tiek aktualizēti, ņemot vērā plānu izpildes progresu un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu.

Esošās situācijas raksturojums

Plānošanas dokumentu izstrādes laikā sagatavotais Valmieras novada esošās situācijas raksturojums atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 4. punkta prasībām sniedz informatīvu materiālu priekš Valmieras novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrādes. Esošās situācijas raksturojuma mērķis ir nodrošināt datu bāzi, kurā atrodama statistiska, hronoloģiski dati un fakti par teritorijas attīstību dažādās jomās, kas sniedz iespēju prognozēt izmaiņas ilgtermiņā un novērtēt teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešanu.

Esošās situācijas raksturojuma sagatavošanas ietvaros ir izmantoti dati no valsts un pašvaldību reģistriem (Centrālā statistikas pārvalde, Valsts izglītības informācijas sistēma, Latvijas kultūras datu portāls u.c.) kā arī no Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novadu un Valmieras pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcību virzieni un uzdevumi Valmieras novada pašvaldības attīstības stratēģijā 2022.-2038. gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai, kā arī īstermiņa pasākumi (rīcības plāns, investīciju plāns) un Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība.

Attīstības programmā ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanai noteiktas šādas vidēja termiņa prioritātes:

VP1	VP2	VP3
Izglītība un talantu izkopšana	Pieejams mājoklis	Industrializācija un modernizācija

VP1 Izglītība un talantu izkopšana

Ilgtermiņa prioritātes IP1 “Vesela, radoša un zinoša sabiedrība” sasniegšanai vidējā termiņā ir izvirzīta prioritāte (VP1) “Izglītība un talantu izkopšana”, kura ir vērsta uz valsts un pašvaldību pakalpojumu pārvaldības pārkārtošanu to efektīvai sniegšanai jaunizveidotajā Valmieras novadā.

Prioritātē paredzēta kultūras, sporta, izglītības, nodarbinātības atbalsta, sociālo, veselības aprūpes un darba ar jaunatni pakalpojumu uzlabošana ar mērķi vairot iedzīvotāju zināšanas, izkopt talantus, kā arī kontekstā ar pārējām vidēja termiņa prioritātēm Valmieras novadā radīt tādu vidi, kas turpinātu piesaistīt Valmieras novadam jaunus speciālistus un ģimenes ar bērniem.

Prioritāte ir vērsta uz saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, aktīvu un spēcīgu kopienu veidošanos, nodrošinot atbalstošu vidi vietējo kopienu iniciatīvām. Lai to nodrošinātu, pašvaldība veidos iedzīvotāju līdzdarbību atbalstošu vidi.

Rīcību virzieni:

RV1 Izglītība un nodarbinātība

RV2 Kultūra, radošums

RV3 Sports, aktīvā atpūta

RV4 Sociālie pakalpojumi, veselības aprūpe

RV5 Darbs ar jaunatni

RV6 Pilsoniskās sadarbības izcilība

VP2 Pieejams mājoklis

Ilgtermiņa prioritātes IP2 “Pievilcīga dzīves vide un telpa” sasniegšanai vidējā termiņā ir izvirzīta prioritāte (VP2) “Pieejams mājoklis”, kura ir vērsta uz kvalitatīvas dzīves vides veidošanu Valmieras novadā, atjaunojot esošo dzīvojamo fondu, attīstot īres mājokļa un jaunu mājokļu tirgu, uzlabojot un paplašinot publisko ārtelpu, nodrošinot dabas pamatnes aizsardzību, iesaistoties īpaši aizsargājamo dabas vērtību un kultūras vērtību aizsardzībā, kā arī ieviešot viedus risinājumus pilsētvides, ēku un inženierapgādes sistēmu energoefektivitātes paaugstināšanā, vides aizsardzībā.

Prioritāte paredz attīstīt pašvaldības administrācijas kapacitāti jaunajā novadā, veidojot vienotu novada pašvaldības pārvaldību, tostarp vienotas nozaru pārvaldības sistēmas, un stiprinot teritoriālo pārvalžu kapacitāti ar mērķi attīstīt pašvaldības pakalpojumus. Liela loma atvēlēta digitālo risinājumu ieviešanai pārvaldībā, lai attīstītu e-pārvaldi un e-pakalpojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Prioritātes ietvaros tiks veicināta arī transporta un sakaru tīkla sakārtošana, gājēju un velosipēdu infrastruktūras attīstība un transportmijas punktu attīstība gan mobilitātes daudzveidošanai, gan vienotai novada teritoriālajai pārvaldībai, gan ekonomikas un iedzīvotāju labklājības veicināšanai.

Rīcību virzieni:

RV1 Sasniedzamība, mobilitāte

RV2 Inženiertehniskā infrastruktūra

RV3 Dzīvojamais fonds

RV4 Drošība

RV5 Daba, kultūrvēsture

RV6 Pašvaldības pārvaldība

VP3 Industrializācija un modernizācija

Ilgtermiņa prioritātes (IP2) “Rosīga ekonomika” sasniegšanai vidējā termiņā ir izvirzīta prioritāte (VP1) “Industrializācija un modernizācija”, kura ir vērsta uz nacionāla līmeņa industriālo parku un reģionālas nozīmes industriālo teritoriju infrastruktūras attīstību un teritoriju sagatavošanu uzņēmējdarbības attīstībai, piesaistot ilgtspējīgas investīcijas.

Rīcību virzieni:

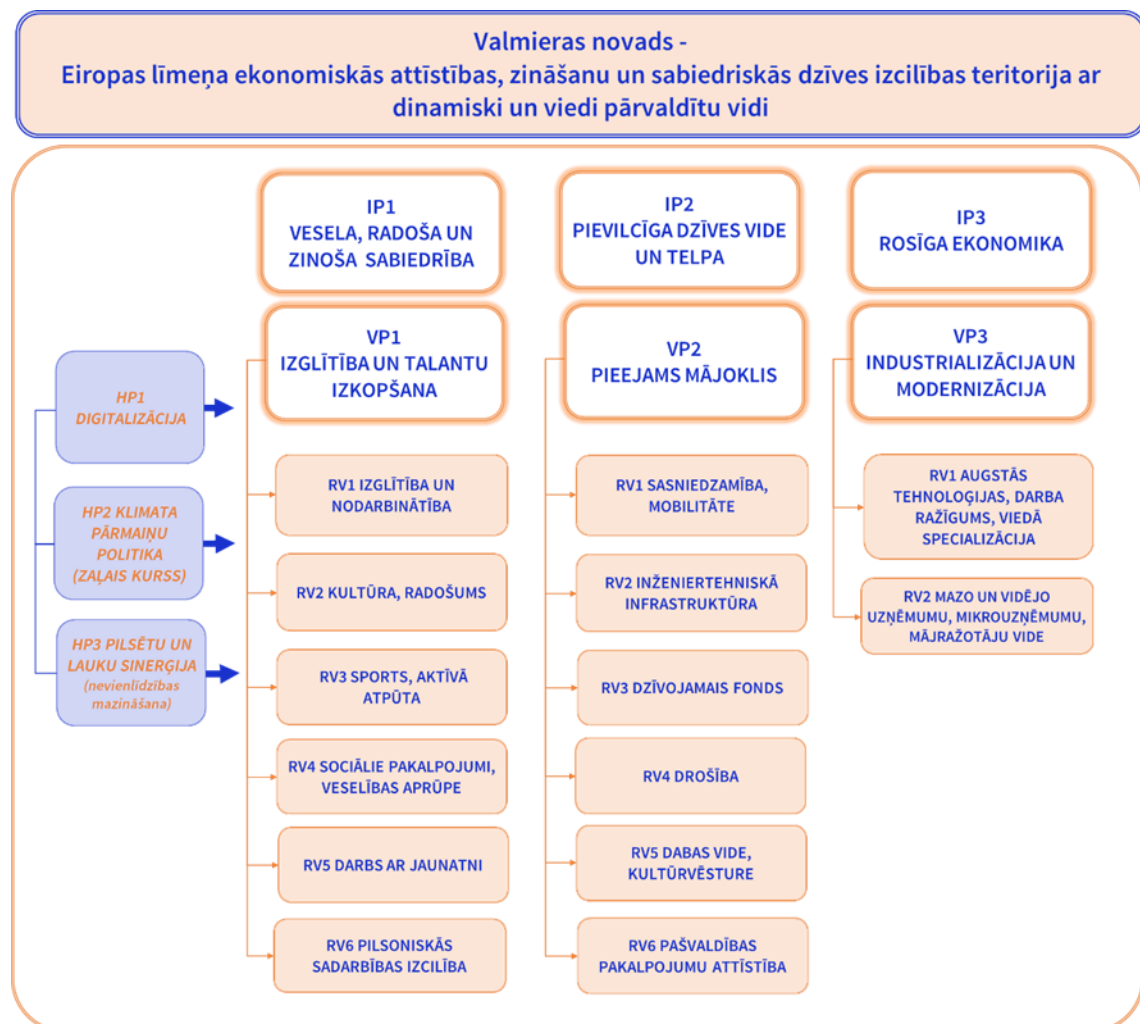
RV1 Augstās tehnoloģijas, darba ražīgums, viedā specializācija

RV2 Mazo un vidējo uzņēmumu, mikrouzņēmumu, mājražotāju vide

Attīstības programmā iekļautas trīs horizontālās prioritātes HP1 *Digitalizācija*, HP2 *Klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss)* un HP3 *Pilsētu un lauku sinerģija*.

Rīcību plānā ir noteiktas plānotie pasākumi un darbības, sagaidāmie rezultāti, darbību īstenošanas termiņi, atbildīgie par darbību īstenošanu, indikatīvie finansēšanas avoti (atbilstoši informācijai uz 2021.gada oktobri par ES fondu pieejamību 2021.-2027.gadam) un, kur iespējams, - indikatīvas nepieciešamā finansējuma summas.

Investīciju plānā 2022. – 2024. gadam ietverti projekti, kuru ieviešanas izmaksas ir 50 000 euro vai lielākas. Lai gan Investīciju plāna termiņš ir 2024. gads, tajā ir iekļauti arī projekti, kuru pabeigšana ir paredzama pēc 2024. gada¹. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 22.2. punkts nosaka, ka investīciju plānu izstrādā ne mazāk kā triju gadu periodam. Plānots, ka Investīciju plānu Valmieras novada pašvaldība aktualizēs katru gadu, izvērtējot pašvaldības budžeta iespējas un aktuālo ES finansējuma pieejamību un uzsāktu projektu ieviešanas gaitu. Informāciju par tās veiktajiem ieguldījumiem projektos, kuru ieviešanas izmaksas ir 50 000 euro vai lielākas, Valmieras novada pašvaldība iekļaus ikgadējā publiskajā pārskatā, kā arī izmantos kārtējā budžeta veidošanā.

2. attēls Valmieras novada stratēģiskā ietvara struktūra

¹ Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 22.2. punkts nosaka, ka investīciju plānu izstrādā ne mazāk kā triju gadu periodam.

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Valmieras novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar nacionālā, reģionālā un vietējas nozīmes plānošanas dokumentiem.

Nacionālā līmenī novada jauno plānošanas dokumentu izstrāde ir saistīta ar: *Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam*, *Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021. – 2027.gadam* un *nozaru politikas plānošanas dokumentiem*.

Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Stratēģija un Attīstības programma, sekmējot Latvijas nacionālā attīstības plāna 2021. – 2027.gadam ieviešanu, sekmē arī Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam vīzijas sasniegšanu:

- 2030. gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenot savus mērķus. Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkarīgu vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kuras novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas;
- Rīga būs nozīmīgs kultūras, tūrisma un biznesa centrs Eiropā. Pilsētu un lauku partnerība nodrošinās augstu dzīves kvalitāti visā Latvijas teritorijā;
- Latvija – mūsu mājas – zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.

Novada jaunās Stratēģijas darbības laikā līdz 2037.gadam Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiskie mērķi tiks aktualizēti, jo LIAS darbības laiks beidzas 2030.gadā.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam. NAP2027 vīzijā uzsvērts, ka valstī sagaidāmās pārmaiņas ir savstarpēji nesaraucami saistītas pārmaiņas tehnoloģijās, valsts pārvaldē, sabiedrības organizācijā dažādās nozarēs, un valsts attiecībās ar iedzīvotājiem. Pārmaiņu centrā noliekot cilvēku, tās ir pārmaiņas arī katram Latvijas cilvēkam.

NAP2027 vīzija iezīmē fundamentālās pārmaiņas un izaugsmi četros virzienos: vienlīdzīgas tiesības, dzīves kvalitāte, zināšanu sabiedrība un atbildīga Latvija. NAP2027 nosaka stratēģiskos mērķus, ko Latvijā apņemas sasniegt līdz 2027.gadam, iezīmē nozaru politiku virzienus un galvenās reformas, kā arī publisko investīciju virzienus valsts budžeta, ES fondu un citu finanšu instrumentu ieguldījumiem Latvijā.

NAP2027 ietvaru veido četri stratēģiskie mērķi, kuri ievirza politiku nākamajiem septiņiem gadiem: vienlīdzīgas iespējas, produktivitāte un ienākumi, sociālā uzticēšanās un reģionālā attīstība. Stratēģiskajiem mērķiem ir pakārtotas sešas prioritātes: Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki, Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība, Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība, Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei un Vienota, droša un atvērta sabiedrība. Katrai prioritātei izvirzīts mērķis, noteikti rīcības virzieni, rīcības virziena mērķa indikatori un rīcības virziena uzdevumi.

Attiecībā uz vides jomu Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar nozaru plānošanas dokumentiem, kuru ieviešanas rezultāti dotu ieguldījumu vides aizsardzības mērķu sasniegšanā, it īpaši klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas, gaisa kvalitātes, ūdenssaimniecības, ūdeņu kvalitātes un citās jomās:

- Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam²
- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030.gadam³
- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam⁴
- Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027.gadam⁵
- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028.gadam⁶
- Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plāns 2021. – 2027. gadam⁷
- Ūdensapgādes investīciju plāns 2021.–2027.gadam⁸ un citi.

Reģionālā līmenī novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014. -2030. gadam. Reģiona IAS šī vides pārskata sagatavošanas laikā tiek aktualizēta⁹, dokumenta redakcija ir nodota publiskajai apspriešanai. Reģiona stratēģijā noteikta tā attīstības vīzija 2030.g.: *“Vidzeme ir talantīgus un darbīgus cilvēkus piesaistošs, labi savienots, iekšēji integrēts un drošs reģions, kas spēj elastīgi piemēroties izaicinājumiem, ir konkurētspējīgs un tiecas uz izcilību noteiktās reģiona viedās specializācijas jomās.”* Vidzemes vīzija balstās uz trīs, savstarpēji saistītu stratēģisko virzienu: cilvēks, ekonomika, teritorija kopuma, kuri saistās ar labas pārvaldības risinājumiem. Reģiona vispārīgais stratēģiskais mērķis ir: *“Sekmēt līdzsvarotu reģiona sociālo, ekonomisko un teritoriālo attīstību, īstenojot uz elastīgumu vērstu integrētu starpsektoru attīstības politiku, kas nodrošina reģiona ekonomisko un teritoriālo priekšrocību izmantošanu iedzīvotāju labklājības un drošumspējas palielināšanai.”* Reģiona attīstībai 2030.g. ir noteikti vairāki stratēģiskie mērķi: *Uzlabot Vidzemes reģiona iedzīvotāju rīcībspējas un dzīves kvalitāti, Palielināt Vidzemes reģiona ekonomisko vērtību, uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un palielinot ekonomisko ilgtspēju, Uzlabot Vidzemes reģiona sasniedzamību, pieejamību un pievilcību, Saglabāt un attīstīt Vidzemes savdabīgo kultūrtelpu, Veidot ilgtspējīgu un labi funkcionējošu Vidzemes pilsētu tīklu, kas balstīts uz savstarpējās sadarbības un papildinātības principiem.* Stratēģijā izvirzītas ilgtermiņa prioritātes 2030: IAS1: Kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība, IAS2: Sociālā drošība un veselība, IAS3: Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide, IAS4: Ilgtspējīga energoefektīva ekonomika, IAS5: Pieejams reģions un IAS6: Vietu pievilcība.

Vidzemes reģiona attīstības programmas 2021 – 2027.gadam.¹⁰ Programmā Vidzemes reģions 2027.gadam izvirza četrus vidēja termiņa mērķus:

1. Saglabāt un gudri apsaimniekot dabas ekosistēmas un resursus.

² Ministru kabineta 2020. gada 28. janvāra sēdes protokols Nr. 4 <https://likumi.lv/ta/id/312322-ministru-kabineta-sedes-protokols> - apstiprināts informatīvais ziņojums, stratēģija pieejama: https://ec.europa.eu/clima/sites/its/its_lv_lv.pdf

³ Ministru kabineta 2019. gada 17. jūlija rīkojums Nr. 380 Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam <https://likumi.lv/ta/id/308330-par-latvijas-pielagosanas-klimata-parmainam-planu-laika-posmam-lidz-2030-gadam>

⁴ Ministru kabineta 2020. gada 4. februāra rīkojums Nr. 46 Par Latvijas Nacionālo enerģētikas un klimata plānu 2021.-2030. gadam <https://likumi.lv/ta/id/312423-par-latvijas-nacionalo-energetikas-un-klimata-planu-20212030-gadam>

⁵ Ministru kabineta 2020. gada 4. septembra rīkojums Nr. 489 Par Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam <https://likumi.lv/ta/id/317168-par-ricibas-planu-parejai-uz-aprites-ekonomiku-20202027-gadam>

⁶ <https://www.varam.gov.lv/lv/jaunums/atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-plans-2021-2028gad-1-un-2-nodala>

⁷ <https://www.varam.gov.lv/lv/notekudenu-apsaimniekosanas-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

⁸ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/udensapgade-21-27-zinojums_precizets_090920.pdf

⁹ http://jauna.vidzeme.lv/upload/attstbas_dokumenti/VPRIAS_aktualizacija_1.0.pdf

¹⁰ https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_21236

2. Uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti.
3. Veicināt tautsaimniecības attīstību un izaugsmi, pārveidojot saimniekošanas modeļus.
4. Veicināt sadarbību un stipras organizācijas.

Vidzemes mērķu sasniegšanai ir noteiktas 12 vidēja termiņa tematiskās prioritātes un trīs horizontālas prioritātes.

Vidēja termiņa tematiskās prioritātes:

T1. Dabas kapitāls, T2. Dabas un kultūras mantojums

C1. Pieejama izglītība, C2. Droša, iekļaujoša un vesela sabiedrība, C3. Kvalitatīvi un pieejami sociālie pakalpojumi

T3. Mobilitāte un sasniedzamība, T4. Identitāte un spēcīgas kopienas, T5. Ilgtspējīga dzīves vide un mājokļi

E1. Inovācijas, zinātne un attīstība, E2. Industrijas pārveide, E3. Aprites un bioekonomika, E4. Efektīva un tīra enerģija

Reģionālā līmenī novada plānošanas dokumentu risinājumi ir saistīti ar Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu 2022.-2027. gadam¹¹ un ĪADT dabas aizsardzības plāniem.

Vietējā līmenī jaunā novada Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta ar bijušo novada pašvaldību – Valmieras pilsētas, Beverīnas novada, Burtnieku novada, Kocēnu novada, Mazsalacas novada, Naukšēnu novada, Rūjienas novada un Strenču novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijās noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm, kā arī šo teritoriju teritorijas plānojumiem. Jauno plānošanas dokumentu izstrādē bijušo novadu attīstības plānošanas dokumenti tiek izvērtēti un turpmākā attīstība plānota nodrošinot pēctecību.

Stratēģijas un Attīstības programmas izstrāde ir saistīta arī ar kaimiņu pašvaldību – Limbažu novada, Cēsu novada, Smiltenes novada un Valkas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

¹¹ <https://videscentrs.lv/mc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANA: PIEEJA, SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN KONSULTĀCIJAS AR VIDES INSTITŪCIJĀM

2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS METODIKA UN ETAPI

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, iespējamās negatīvas ietekmes novērstu plānošanas dokumenta izstrādes procesā, plānotu pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai un sagatavotu rekomendācijas plānošanas dokumenta ieviešanas efektivitātes monitoringam.

Stratēģijas un Attīstības programmas SIVN Vides pārskats ir sagatavots ievērojot šādus principus: integrācijas, piesardzības, starppaaudžu taisnīguma, alternatīvu izvērtēšanas un pārskatāmības principu.

SIVN procesā ir izmantotas šādas metodes:

Informācijas analīze – analizēti Stratēģijas un Attīstības programmas materiāli, esošā vides stāvokļa raksturošanā izmantoti publiski pieejamie pārskati, vides jomas plānošanas dokumenti, datu bāzes par vides stāvokli, kas ietver informāciju vietējā līmenī par vides stāvokli, dabas resursiem un bioloģisko daudzveidību;

Salīdzinošā analīze – veikts dabas resursu, dabas vērtību un vides stāvokļa novērtējums salīdzinājumā ar starptautiskajiem un nacionālajiem vides mērķiem, vides kvalitātes standartiem;

Diskusijas un konsultācijas - konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, Dabas aizsardzības pārvaldi un Vides valsts dienestu par vides pārskatā iekļaujamo informāciju, diskusijas sabiedriskās apspriešanas procesā, gan vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāsmē, gan saņemot priekšlikumus un komentārus par vides pārskata projektu un konsultējoties ar priekšlikumu iesniedzējiem.

Vides pārskatā iekļauta informācija, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos¹².

Vides pārskats ir sagatavots par Stratēģijas 1.0 redakciju un Attīstības programmas 1.0 redakciju, kura vienlaikus ar SIVN Vides pārskatu ir nodota publiskajai apspriešanai.

SIVN procesā un Vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus galvenos etapus:

1. SIVN apjoma identificēšana: konsultācijas ar vides institūcijām, Stratēģijas un Attīstības programmas projekta sākotnēja izvērtēšana, identificējot būtiskās ietekmes uz vidi aspektus, kā arī ietekmes vērtēšanas kritēriju noteikšana;

¹² Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 23. četri prim panta pirmā daļa

Lai identificētu plānošanas dokumenta SIVN apjomu, atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" 7¹.punktu veiktas konsultācijas ar valsts vides institūcijām.

Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi aspekti identificēti, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, atlasot tos, kas attiecas uz Stratēģijas un Attīstības programmas saturu. Ietekmju vērtēšanas kritēriji noteikti, ņemot vērā plānošanas dokumentu saturu, vides aizsardzības mērķus un normatīvo aktu prasības (3.nodaļa).

1. tabula SIVN aspekti un to ietekmes vērtēšanas kritēriji

SIVN vides aspekts	Ietekmju vērtēšanas kritēriji: Vai plānošanas dokumentu īstenošana sekmēs/nodrošinās virzību uz vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa) attiecībā uz:
Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība)	- SEG emisiju mazināšanu - AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā - Klimatnoturības paaugstināšanu
Virszemes ūdeņu kvalitāte	- Ūdensobjektu ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu - Virszemes ūdeņos nonākošā piesārņojuma mazināšanu
Gaisa kvalitāte	- Gaisa kvalitātes (rādītāju) uzlabošanu
Augsnes un grunts kvalitāte	- Augsnes un grunts kvalitātes (rādītāju) uzlabošana - Piesārņoto, potenciāli piesārņoto vietu, kā arī degradēto teritoriju iesaisti turpmākā teritorijas attīstībā (saimnieciskajā darbībā, rekreācijai utml.)
Pazemes ūdeņu kvalitāte	- Pazemes ūdeņu piesārņojuma no virszemes novēršanu
Dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidība	- Labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā - Dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana - Bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību
Ainavas daudzveidība	- Novadam raksturīgo ainavu telpu saglabāšanu un atjaunošanu (degradētās teritorijās vai tml.)
Kultūras mantojums	- Kultūras mantojuma objektu iesaisti turpmākā teritorijas attīstībā
Cilvēka veselība, drošība	- Dzeramā ūdens pakalpojumu pieejamību - Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojumu pieejamību - Rekreācijas teritoriju pieejamību - Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamību, t.sk. dalītai vākšanai - Tīru virszemes ūdeņu nodrošināšanu - Vides trokšņa līmeņa mazināšana - Aizsardzība tehnogēno avāriju un dabas katastrofu gadījumos - Sabiedrības informētību par vides stāvokli un drošību
Resursu izmantošana	- Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšanu - Bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi - Dabas resursu racionālu izmantošanu - Aprites ekonomikas principu ieviešanu

2. Esošās situācijas un nulles scenārija novērtējums: esošās situācijas, tendenču un problēmu raksturojumu sniegts atbilstoši identificētajiem būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem, t.i. raksturojot novada dabas resursus, dabas vērtības un vides kvalitāti, to ietekmējošos faktorus. Iespējamās izmaiņas, ja Stratēģija un Attīstības programma netiktu īstenota, jeb t.s. nulles scenārija vērtējums sniegts, ņemot vērā esošo situāciju, pieņemot, ka iepriekšminēto plānošanas dokumentu risinājumus netiek ieviesti.
3. Darbības būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums. Tas sagatavots, ņemot vērā identificētos ietekmes uz vidi aspektus, vērtējot Stratēģijas vīzijas, stratēģisko mērķu, ilgtermiņa prioritāšu, telpiskās attīstības perspektīvas un Attīstības programmā ietverto vidēja termiņa prioritāšu, uzdevumu un rīcības virzienu iespējamo ietekmi uz starptautisko un nacionālo vides mērķu sasniegšanu, normatīvo aktu prasību nodrošināšanu un saistīto nozaru plānošanas dokumentu ieviešanu.

Ietekmes būtiskums vērtēts pēc šādiem kritērijiem, piešķirot tiem vērtējumu ballēs:

- 1) pozitīva būtiska ietekme (nodrošinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu); +2 balles
- 2) pozitīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga, tomēr vairāk pozitīva); +1 balle
- 3) ietekme nav būtiska (ietekmes nav, vai ietekme nav nosakāma); 0 balles
- 4) negatīva ietekme (ietekmes būtiskumu nevar novērtēt, ietekme ir neviennozīmīga, tomēr vairāk negatīva); -1 balle
- 5) negatīva būtiska ietekme (nenodrošinās, apgrūtinās vides mērķu sasniegšanu, vides kvalitātes normatīvu nodrošināšanu, pasliktinās esošo situāciju), - 2 balles.

Vērtējums ballēs tiek izmantots alternatīvu salīdzinājumam.

Ietekmju novērtējums sagatavots, norādot tiešās, netiešās, īstermiņa, vidēja termiņa, ilgtermiņa, pozitīvās, negatīvās un kumulatīvās ietekmes.

Ar *tiešajām* ietekmēm novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras, ieviešot Stratēģiju un Attīstības programmu, uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar *netiešajām* – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar *pozitīvajām* - ietekmes, kas vērstas uz vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, dabas resursu stāvokļa uzlabošanu, dabas resursu racionālu izmantošanu vai vairošanu, ar *negatīvajām* – ietekmes, kuras var izraisīt vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu un dabas resursu noplicināšanu, to stāvokļa pasliktināšanu. *Īslaicīgās* ietekmes izpaužas pasākumu norises laikā (piemēram, būvdarbi) vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, *vidēja termiņa* ietekmes – plānošanas dokumentu ieviešanas laikā līdz 2028.gadam, *ilgtermiņa* ietekmes - pēc Darbības īstenošanas, t.sk. vidēja termiņa ietekmes, kuras, turpinot uzsākto attīstības virzienu un uzturot sasniegto rezultātu, saglabāsies ilgtermiņā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sadaļā ietverts alternatīvu salīdzinājums, ņemot vērā identificētos SIVN aspektus un vērtēšanas kritērijus.

Novērtējuma rezultāti apkopoti 7. nodaļā.

4. Pasākumu negatīvas ietekmes mazināšanai vai novēršanai noteikšana. Nepieciešamo monitoringa pasākumu izstrāde. Izklāsts sniegts vides pārskata 8. un 9. nodaļā.

5. Sabiedrības informēšana un konsultācijas. Izklāsts vides pārskata – 2.2. nodaļā.

2.2. KONSULTĀCIJAS AR VIDES INSTITŪCIJĀM

SIVN Vides pārskata izstrādes laikā (pirms sabiedriskās apspriešanas) ir notikušas konsultācijas ar vides valsts institūcijām par Vides pārskata detalizācijas pakāpi un Vides pārskatā iekļaujamo informāciju.

Vides pārraudzības valsts birojs¹³ savā atbildē atzīmēja, ka:

“1) Attiecībā uz ietekmju novērtējumā iekļaujamo informāciju un tās detalizācijas pakāpi skaidrojam, ka Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir integrēt vides aizsardzības apsvērumus attīstības plānošanas procesā, lai nonāktu pie ilgtspējīgāka lēmuma. Stratēģiskajam novērtējumam primāri ir jābūt vērīgam uz tām galvenajām vides problēmām un aizsardzības mērķiem, kas attiecīgajam plānošanas dokumentam pamato Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Stratēģiskais novērtējums konkrētajam dokumentam tika piemērots ar Biroja 2021. gada 21. aprīļa lēmumu Nr. 4–02/37 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” (turpmāk – Lēmums), jo ar Plānošanas dokumentiem tiek plānots turpināt risināt jautājumus, kas saistīti arī ar infrastruktūras un industriālo zonu izveidi, attīstību un pilnveidi (tai skaitā degradēto un neapgūto teritoriju attīstība), atkritumu saimniecības ar augstu atkritumu pārstrādes īpatsvaru attīstīšanu, ūdenssaimniecības attīstību, piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju izpēti un sanāciju, meliorācijas sistēmas pilnveidi, Valmieras pilsētas ielu infrastruktūras attīstīšanu un paplašināšanu u.c. ar vidi saistītus jautājumus. Biroja vērtējumā novada turpmākajai attīstībai minētie jautājumi būs iekļaujami gan ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, gan attīstības programmā, tāpēc abiem Plānošanas dokumentiem ir jāatspoguļo vienāds redzējums arī par risināmām vides problēmām, iespējamām ietekmēm un paņēmieniem, ar kādiem nepieļaut būtisku negatīvu ietekmi.

2) Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁴ pants skaidro, ka vides pārskatā iekļauj informāciju, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā. Šādā kontekstā Birojs vērš uzmanību tam, ka ilgtspējīga attīstības stratēģija ir hierarhiski augstākais plānošanas dokuments, kas jāņem vērā turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā, tostarp teritorijas plānojumā, lokālplānojumos u.c. teritoriju attīstības plānošanas dokumentos. Tāpat, ņemot vērā to, ka izstrādājamie plānošanas dokumenti ietver visu Valmieras novadu, iekļaujot bijušās administratīvās teritorijas: Valmieras pilsētu, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novads, tad visu līdzšinējo administratīvo teritoriju esošā vides stāvokļa novērtējumam būtu jābūt vienotam.

3) Saistībā ar alternatīvu novērtējumu vēršam uzmanību, ka šāda prasība nenozīmē, ka būtu jānovērtē iespējamās alternatīvas plānošanas dokumenta izstrādei kā tādai, bet gan, ka vērtējamās ir alternatīvas veidiem un pasākumiem, ar kādiem attiecīgajos attīstības virzienos varētu sasniegt plānošanas mērķus. Turklāt alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi uz vidi. Tā, piemēram, šajā gadījumā tie varētu būt gan plānotās transporta infrastruktūras, gan turpmāko rūpniecisko zonu, gan dzīvojamās, gan rekreācijas zonu izvietojuma salīdzinājums, kas ļautu sasniegt labāko plānošanas rezultātu.

4) Tāpat nepieciešams paredzēt risinājumus negatīvo ietekmju mazināšanai/novēršanai. Vides pārskatā iekļaujamo informāciju noteiks Plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtējums, jo tas izgaismos, kuriem no pasākumiem un kādās no vides jomām iespējama negatīva ietekme uz vidi. Risinājumi ietekmes novēršanai un samazināšanai pēc būtības ir risinājumi, lai nepieļautu ar

¹³ VPVB 2021.gada 03.novembra vēstule Nr. 4-01/977

plānošanas dokumentiem būtiski negatīvu ietekmi bet to samazinātu. Novērtējuma likuma 1. panta 6. punkts definē, kas ir Stratēģiskais novērtējums, definīcijā norādot, ka viens no procedūras elementiem ir vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai. Tas nozīmē, ka pēc būtības vides pārskats un plānošanas dokuments tiek izstrādāti paralēli, un šajā procesā vides pārskats parāda priekšā, kuros no aspektiem (un kā) nepieciešams plānošanas risinājumus pilnveidot, kurus no alternatīvajiem variantiem izvēlēties, ar kādiem risinājumiem nodrošināt, ka būtiska negatīva ietekme tiek novērsta un samazināta.

5) Vienlaikus jāņem vērā, ka Valmieras novads robežojas ar Igaunijas Republiku, tāpēc Vides pārskatā nepieciešams izvērtēt, vai plānotie risinājumi netiek paredzēti novada teritorijā, kas atrodas 15 km zonā no abu valstu kopējās robežas. Atbilstoši Ministru kabineta 1997. gada 22. janvāra rīkojumā Nr. 38 Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā noteiktajam, starp Igaunijas Republiku un Latvijas Republiku noslēgta vienošanās, ka tiks veikti visi nepieciešamie un lietderīgie pasākumi, lai novērstu paredzēto darbību pārrobežu ietekmi, kas izsauc būtisku nevēlamu ietekmi uz vidi. Līgums attiecas uz paredzētām darbībām 15 km zonā no kopīgās robežas. Birojs vērš uzmanību tam, ja plānotās darbības ar iespējamu būtisku ietekmi var tikt ieplānotas minētās zonas teritorijā, pēc Vides pārskata saņemšanas un izvērtēšanas Birojam jāinformē Igaunijas Republikas Vides ministrija par uzsāktajiem Plānošanas dokumentiem, to būtību un sagatavoto Vides pārskatu, kā arī par nepieciešamību uzsākt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma konsultāciju procesu pārrobežu kontekstā.”

Vides valsts dienesta Vidzemes reģionālā vides pārvalde¹⁴ izteica šādu viedokli:

“Plānošanas dokumentu Vides pārskata sagatavošanas laikā jāvadās pēc likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmās daļas, kas paredz, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Vides pārskatā būtu precizējams, vai plānotas konkrētas jaunas darbības un attīstības virzieni, uz kuriem attiecināms likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² pants un 1. un 2. pielikums, t. sk. attīstības virzieni, kas saistīti ar vides problēmām, negatīvu ietekmi uz vidi (piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi, Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Natura 2000 u.tml.). Vides pārskatā iekļaujams vides esošā stāvokļa novērtējums un kopsakarībā ar to izvērtējamās iespējamās būtiskas izmaiņas attiecībā uz vides stāvokli. Turklāt būtu jāņem vērā, ka Vides pārskatā jāatspoguļo vienāds redzējums par jaundibinātajā novadā kopumā risināmām vides problēmām, iespējamām ietekmēm un paņēmieniem, ar kādiem būtisku negatīvu ietekmi novērst (vai maksimāli samazināt).”

¹⁴ VVD Vidzemes reģionālā vides pārvaldes 2021. gada 09.novembra vēstule Nr.2.3/4639/VI/2021

3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Attiecībā uz IAS un AP svarīgi ir ņemt vērā tos starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus, kas pieņemti saistībā ar vides kvalitātes (it īpaši atmosfēras gaisa kvalitāte, trokšņa līmenis), klimata pārmaiņu un bioloģiskās daudzveidības jomā, jo SIVN procesā ir secināts, ka IAS un AP ietekme ir sagaidāma šajos vides aspektos.

3.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie un nacionālie mērķi vides aizsardzības jomā, kas ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās, Eiropas Savienības politikas dokumentos, noteiktas nacionālajos politikas dokumentos, ir jāņem vērā gan veicot SIVN un Vides pārskata sagatavošanu, gan IAS un AP ieviešanas periodā.

ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030 (pieņemta 12.08.2015.) nosaka 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus un 169 apakšmērķus, kas sasniedzami, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga. Ilgtspējīgas attīstības mērķi tiek līdzsvaroti trīs dimensijās: ekonomika, sociālie aspekti un vide.

Eiropas vides politikas pamatā ir piesardzības princips, preventīvas darbības princips un princips, ka piesārņojums ir jānovērš, novēršot tā cēloni, kā arī princips “piesārņotājs maksā”.

Atjaunotā Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģija (akceptēta ES Padomē 06.10.2006.). Tajā noteikts mērķis: “Saglabāt Zemes spēju nodrošināt dzīvību visā tās daudzveidībā, ievērot, ka planētas dabas resursi ir ierobežoti, un nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību, kā arī uzlabot vides kvalitāti. Nepieļaut un mazināt vides piesārņojumu un veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, lai likvidētu saikni starp ekonomikas izaugsmi un vides degradāciju.”

ES vispārējā politiskā virzība un prioritātes ir noteiktas ES Stratēģiskajā programmā 2019. – 2024. gadam (pieņemta 20.06.2019.). Viena no programmas prioritātēm ir: “veidot klimatneitralu, zaļu, taisnīgu un sociālu Eiropu”.

Vides aizsardzības mērķi klimata pārmaiņu jomā

Pirmais vispārējais nolīgums cīņai pret klimata pārmaiņām (Parīzes nolīgums) (pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) Pušu konferences 21.sesijā (COP 21) 2015.gada decembrī). Nolīguma mērķi:

- noturēt pasaules vidējās temperatūras pieaugumu būtiski zem 2°C robežas (un censties to ierobežot 1,5°C robežās);
- sekmēt investīciju novirzi saskaņā ar oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību;
- uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņu negatīvajām ietekmēm un sekmēt noturīgumu pret klimata pārmaiņām;
- sasniegt līdzsvaru starp antropogēnajām siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijām un SEG emisiju uztveršanu 21.gs. II pusē.

ES stratēģija par pielāgošanos klimata pārmaiņām (publicēta 04.2013.) Stratēģijā Dalībvalstīm izvirzīti trīs galvenie mērķi: sekmēt dalībvalstu pielāgošanos klimata pārmaiņu ietekmei, panākt

klimatnoturības veicināšanu ES līmenī, kā arī izsvērtāku, pamatotāku lēmumu pieņemšana saskaņā ar pielāgošanās mērķiem.

Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam no 2020. gada līdz 2030.gadam (20.01.2014.)
ES Parīzes nolīguma saistību izpildei ir apņēmusies līdz 2030.gadam sasniegt šādus mērķus:

- samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 40% salīdzinājumā ar 1990.gada līmeni;
- uzlabot energoefektivitāti par 27% un
- palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru līdz 27% no galapatēriņa.

Tīru planētu – visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku (18.11.2018.) Dokumentā atbalstīts ierosinājums līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ekonomiku.

Eiropas zaļais kurss (11.12.2019.) Tā ir jauna izaugsmes stratēģija, kas tiecas ES pārveidot par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050. gadā samazinātos līdz nullei un ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa. Tās mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt ES dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Eiropas Zaļais kurss paredz izstrādāt pilnīgi transformatīvu rīcībpolitiku kopumu un paredz ilgtspēju integrēt visās ES rīcībpolitikās.

Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sēdes secinājumi par klimata pārmaiņām (12.12.2019.). Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sēdē panākta vienošanās par mērķi – līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ES

Eiropas 2030.gada klimata politikas ieceru kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē iedzīvotāju labā (17.09.2020.) Dokuments izvirza ES un tautsaimniecības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, sniedz ieskatu, kādi pasākumi būtu jāveic visos ekonomikas sektoros un likumdošanas instrumentu pārskatīšanā, kā arī sagatavo pamatu publiskām debatēm 2020. gada rudenī par to, vai līdz gada beigām palielināt ES devumu Parīzes nolīgumā, un paver ceļu uz to, ka Komisija līdz 2021. gada jūnijam nāktu klajā ar detalizētiem leģislatīvo aktu priekšlikumiem.

Latvijā, īstenojot ANO un ES mērķus klimata pārmaiņu jomā, ir izstrādāts un Ministru kabinetā apstiprināts plāns “Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam” (MK 17.07.2019. rīkojums Nr.380), Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam (MK 04.02.2020. rīkojums Nr.46) un “Latvijas stratēģija klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050.gadam” (MK 28.01.2020. sēdes protokols Nr.4).

Vides aizsardzības kvalitātes mērķi gaisa kvalitātes jomā

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai Programma “Tīru gaisu Eiropā” (18.12.2013.). Programmā noteikti gaisa kvalitātes politikas mērķi 2030.gadam salīdzinājumā ar 2005. gadu:

- ietekme uz sabiedrības veselību (priekšlaicīga nāve daļiņu un ozona ietekmē) – samazinājums par 52%
- ekosistēmu platība, kurā pārsniegtas eutrofikācijas robežvērtības – 35 %.

Vides aizsardzības mērķi bioloģiskās daudzveidības jomā

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992.) 10. konferences (COP 10) lēmums X/2.

Šīs konvencijas līgumslēdzēju pušu konferences sanāksmē (Nagojā (Aiči prefektūrā Japānā), 2010.), pieņemts pārskatītais stratēģiskais plāns (10. konferences (COP 10) lēmums X/2). Tajā iekļauti AICHI mērķi bioloģiskās daudzveidības jomā - 20 mērķrādītāji, kas organizēti piecos stratēģiskos mērķos.

ES Biodaudzveidības stratēģija periodam līdz 2030.gadam (20.05.2020.). Stratēģija ir ilglaicīgs plāns, kas vērsts uz dabas aizsardzību un ekosistēmu izpostīšanas ierobežošanu. Tā ir Eiropas zaļā kursa svarīgākais dokuments.

Mērķi ainavu aizsardzības jomā

Eiropas ainavu konvencija (Florence, 2000). Konvencijas mērķi ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā.

Vides aizsardzības mērķi atkritumu apsaimniekošanas jomā

EK paziņojums “ES rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku”

Rīcības plāns ietver pasākumus attiecībā uz aprites ciklu, sākot no ražošanas un patēriņa un beidzot ar atkritumu apsaimniekošanu un tirgiem otrreizējām izejvielām, kā arī priekšlikumiem atkritumu apsaimniekošanas jomas normatīvo aktu grozījumiem. Rīcības plāna ietvaros pieņemtas vairākas direktīvas, ar kurām izdarīti būtiski grozījumi atkritumu apsaimniekošanas normatīvajos aktos.

Latvijai nākamajā plānošanas periodā sasniedzamie mērķi attiecībā uz atkritumu dalīto savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādei izriet no Direktīvas 2008/98/EK, Direktīvas 94/62/EK, Direktīvas 1999/31/EK, kā arī Direktīvas 2019/904/ES un vairākām citām direktīvām, kas regulē konkrētas atkritumu plūsmas. Latvijai attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu saistoši ir arī citās ES direktīvās noteiktie mērķi.

Mērķus mobilitātes jomā nosaka Komisijas paziņojums “Eiropa kustībā: Programma sociāli taisnīgai pārejai uz tīru, konkurētspējīgu un savienotu mobilitāti visiem”(COM(2017)0283).

Daudzi ES vides politikas mērķi ir noteikti tās normatīvajos aktos (direktīvās un regulās), tie pārņemti Latvijas normatīvajos aktos un arī ir jāņem vērā ieviešot novada attīstības plānošanas dokumentus.

3.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija2030)

Latvija2030 kā vienu no mērķiem izvirza - būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, nosakot tādus prioritāros ilgtermiņa rīcības virzienus, kā dabas kapitāla pārvaldība, tirgus instrumentu izveide ekosistēmu pakalpojumiem, dabas aktīvu kapitalizēšana un ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam

Vides politikas kontekstā aktuālākā ir prioritāte “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” un tās rīcības virzienam “Daba un vide – “Zaļais kurss”” ir noteikti trīs mērķi:

- Oglekļa mazieltipīga, resursu efektīva un klimatnoturīga attīstība, lai Latvija sasniegtu klimata, enerģētikas, gaisa piesārņojuma samazināšanas, ūdeņu stāvokļa uzlabošanās un atkritumu apsaimniekošanas nacionālos mērķus un nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu un īstenotu drošas un kvalitatīvas, tai skaitā bioloģiskas pārtikas apriti, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu.
- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses.
- Īstenota vides, ilgtspējīgas dabas resursu apsaimniekošanas un enerģētikas politika, kas balstīta uz taisnīgumu un savstarpējo uzticēšanos, sabiedrības atbalstu dabas un klimata aizsardzības pasākumiem, nosakot skaidrus un atklātus valsts un iedzīvotāju sadarbības modeļus un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā.

Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam

Vides politikas mērķi ir pakārtoti Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un Latvijas nacionālās attīstības plānam 2021.-2027. gadam. Vides politikas pamatnostādņu virzība tiek nodrošināta ar vairāku jomu politikas rīcību dokumentiem, kuri izstrādāti atsevišķās jomās (skatīt 1.3. nodaļu), katrai no tām nosakot detalizētus vides mērķus.

Pamatnostādnēs saistībā ar novada Stratēģijas un Attīstības programmas saturu noteikti šādi mērķi:

Joma	Apakšmērķis
Klimata pārmaiņas	3.1: nodrošināt Latvijas virzību uz klimatneitralitātes sasniegšanu 3.2: veicināt klimatnoturīgumu un pielāgošanos klimata pārmaiņām
Resursu efektīva izmantošana aprites ekonomikā	4.1: veicināt atkritumu rašanās novēršanu un īstenot pāreju no atkritumiem uz resursiem 4.2: veicināt ilgtspējīgu resursu ieguvu un izmantošanu 4.3: izveidot efektīvu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, īstenojot aprites ekonomikas principus ražošanā un sadzīvē 4.4: palielināta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu izmantošana
Gaisa kvalitāte un vides troksnis	5.1: gaisa resursu kvalitātes aizsardzība un uzlabošana, lai veicinātu sabiedrības veselību un labklājību, kā arī ekosistēmu kvalitāti; 5.2: īstenotas rīcības gaisa piesārņojuma samazināšanai un gaisa kvalitātes uzlabošanai, kas balstītas uz kvalitatīviem datiem, padziļinātām zināšanām un sabiedrības atbalstu šīm rīcībām.

Joma	Apakšmērķis
	5.3: novērtēt vides trokšņa ietekmi uz iedzīvotājiem, pilnveidojot vides trokšņa kartēšanu un rīcības plānu izstrādi
Bioloģiskā daudzveidība	6.1: bioloģiskās daudzveidības, tajā skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, un vērtīgo ainavu saglabāšana 6.2: dabas kapitāla saglabāšana un pārvaldība – ekosistēmu pakalpojumi, degradētās ekosistēmas, dabas kapitāls ražošanai
Iekšzemes ūdeņi un Baltijas jūra	7.1: plūdu riska un erozijas samazināšana 7.2: droša ūdens resursu izmantošana, nelietderīga patēriņa samazināšana un dūņu lietderīgas izmantošanas palielināšana 7.3: virszemes ūdeņu un jūras vides stāvokļa uzlabošana 7.4: piesārņojuma samazināšana virszemes ūdeņos un jūras vidē
Ražošanas un ķīmisko vielu pārvaldība	8.1: veicināt piesārņojuma samazināšanu, t.sk. piesārņoto vietu sanācību, kā arī samazināt bīstamo ķīmisko vielu negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

4. TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Valmieras novads atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā un robežojas ar Igauniju.

Lielākā daļa atrodas Ziemeļvidzemes zemienē Burtnieku, Sedas un Trikātas līdzenumos. Pauguraines ir ziemeļu daļā – Sakalas augstienes Ērgemes paugurainē, neliela daļa rietumos atrodas Idumejas augstienē Augstrozes paugurvalnī. Vieni no plašākajiem purvu masīviem ir novada austrumu daļā.

Valmieras novada kopplatība ir 294 122 ha jeb 2 941 km² jeb 4,6 % no Latvijas.

2021.gada sākumā Valmieras novadā dzīvo 51 048 iedzīvotāji, tostarp 23 046 iedzīvotāji (45%) Valmieras pilsētā.

Administratīvais centrs ir Valmiera. Novada pārvaldes iedalījuma jeb pašvaldību apvienību centri ir Brenguļos, Burtniekos, Kocēnos, Mazsalacā, Naukšēnos, Rūjienā un Strenčos.

Apdzīvojuma struktūra: viena no 10 Latvijas valstspilsētām Valmiera, pilsētas Rūjiena, Mazsalaca, Seda, Strenči, Rūjiena, 53 ciemi 26 pagastos, pēc iedzīvotāju skaita lielākie ciemi – Valmiermuiža, Kocēni, Zilaiskalns, Naukšēni, Rencēni, Matīši, Burtnieki, Rubene, Dikļi, Vaidava.

Ģeogrāfiskais novietojums: Vidzemes plānošanas reģionā, Latvijas ziemeļaustrumu daļā. Novada centra Valmieras pilsētas attālums līdz galvaspilsētai – 107 km.

Transporta infrastruktūra: Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A3 (E264) (Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka)), vairāki valsts reģionālie ceļi, tai skaitā P16 (Valmiera – Matīši – Mazsalaca), P17 (Valmiera – Rūjiena – Igaunijas robeža (Unguriņi)), P18 (Valmiera – Smiltene), P20 (Valmiera – Cēsis – Drabeši). Valmieras novadu šķērso dzelzvilcienu līnija Rīga – Valga, novadā atrodas divas dzelzceļa stacijas – Valmiera un Strenči.

Tehniskā infrastruktūra: Novadu šķērso maģistrālais gāzesvads Tallina-Vireši, 330kV elektropārvades līnijas starp Latviju un Igauniju: Valmiera – Tartu un Valmiera – Tsirgulina un piecas 110 kV elektropārvades līnijas, kas Valmieru savieno ar Rūjienu, Aloju, Valku, Smilti un Ieriķiem.

Uzņēmējdarbība: Valmieras novada lielākie uzņēmumi pārsvarā izvietojušies Valmieras pilsētā un tās tuvākajā apkārtnē (Kocēnu un Valmiermuižas tuvumā). Valmieras pilsētai ir otrais augstākais iekšzemes kopprodukta rādītājs aiz Rīgas. Atsevišķi lieli uzņēmumi novadā atrodas arī Rūjienas un Strenču, Sedas tuvumā. Lielākie pēc apgrozījuma uzņēmumi ir lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība “Vaks”, mežsaimniecības un kokapstrādes SIA “Dižozols” un būvniecības uzņēmums SIA “Aimasa”. Valmieras novadā ir daudz inovatīvu un jaunu uzņēmumu – digitāla aģentūra “Wunder”, degvielas uzglabāšanas cisternu ražotājs “Valtanks”, metāla degvielas kannu ražotne “Valpro”, stikla šķiedras ražotājs “Valmiera glass”, siltuma, gāzes un skaņas mīkstās izolācijas ražotājs “Padtex Insulation”, stiklaplasta rezervuāru, cauruļvadu u.tml. izstrādājumu ražotājs “Valmiera-Andren” u.c., kā arī plaši atpazīstamie eksporta uzņēmumi “Valmieras piens”, Valmiermuižas alus darītava, koka mēbeļu ražotājs “BYKO-LAT”, Rūjienas saldējums un citi.

Pusi no novada teritorijas 2021.gadā aizņem mežu platības (50%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 34%, ūdens objektu zemes – 5%. purvi – 4%, apbūves zemes ar

ēkām – 2%, apbūves zemes ar transporta infrastruktūru – 2%, pārējie 3% ir krūmāji un cita izmantošana.

Teritorijas attīstības indekss (TAI): Valmieras TAI starp valstpilsētām – viens no augstākajiem (4.vieta), bijušajiem novadiem ar lielām teritoriālajām atšķirībām – Beverīnas, Kocēnu, Burtnieku un Naukšēnu novads ir ar augstāku TAI nekā vidēji valstī, savukārt Mazsalacas, Rūjienas un Strenču novadā – zem vidējā valstī.

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

SIVN Vides pārskata izstrādes procesā ir izvērtēta Stratēģijā ietvertā vīzija, stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, novada ekonomiskā specializācija, telpiskā attīstības perspektīvā un tās sadaļas un Attīstības programmā – vidēja termiņa prioritātes un uzdevumi, kā arī rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi, kuri iekļauti Attīstības programmas rīcības plānā, ņemot vērā Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 8.7.apakšpunktā norādītos ietekmes aspektus, to iespējamās ietekmes būtiskums, salīdzinot ar esošo situāciju, starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem un vides kvalitātes normatīviem.

Stratēģijas un Attīstības programmas vides aspekti un to ietekmes būtiskums ir vērtēti atbilstoši tās detalizācijas pakāpei. Stratēģijas detalizācijas pakāpe līdz definētām ilgtermiņa prioritātēm, ekonomiskajai specializācijai un telpiskajai attīstības perspektīvai un Attīstības programmas detalizācijas pakāpe līdz rīcības virzieniem, uzdevumiem un pasākumiem ļauj novada mērogā vispārīgi novērtēt iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi. Faktiskās ietekmes vidē veidosies, realizējot konkrētus projektus un līdz ar to precizēsies to ietekmes uz vidi vietas, apjoms un arī būtiskums.

Vērtējot Darbības programmu atbilstoši tā detalizācijas pakāpei, secināts, ka tās būtiskā ietekme (pozitīva, negatīva, tieša, netieša, ilgtermiņa, vidēja termiņa, īstermiņa) ir saistīta ar šādiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem:

- Klimata pārmaiņas (klimatneitralitāte un klimatnoturība);
- Virszemes ūdeņu kvalitāte;
- Gaisa kvalitāte;
- Augsnes kvalitāte;
- Pazemes ūdeņu kvalitāte;
- Dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidība;
- Kultūras mantojums;
- Ainavas daudzveidība;
- Cilvēku veselība, drošība;
- Resursu izmantošana.

Identificēto vides aspektu apkopojums sniegts 1.pielikumā. Tiešas vai netiešas ietekmes uz vidi atsevišķos vai vairākos ietekmes uz vidi aspektos veidosies visās ilgtermiņa attīstības prioritātēs. Ilgtermiņa attīstības prioritātes: IP1 Pievilcīga dzīves vide un telpa un IP3 *Rosīga ekonomika* ieviešana būs saistīta ar ilgtermiņa ietekmi visos šajā SIVN identificētajos ietekmes uz vidi aspektos.

6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS

IAS un AP izstrāde tieši ietekmēs visu novada teritoriju un tās tuvāko apkārtni. Šajā nodaļā raksturoti teritorijas dabas apstākļi, dabas resursi, vides stāvoklis un to ietekmējošie faktori.

6.1. FIZIOĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

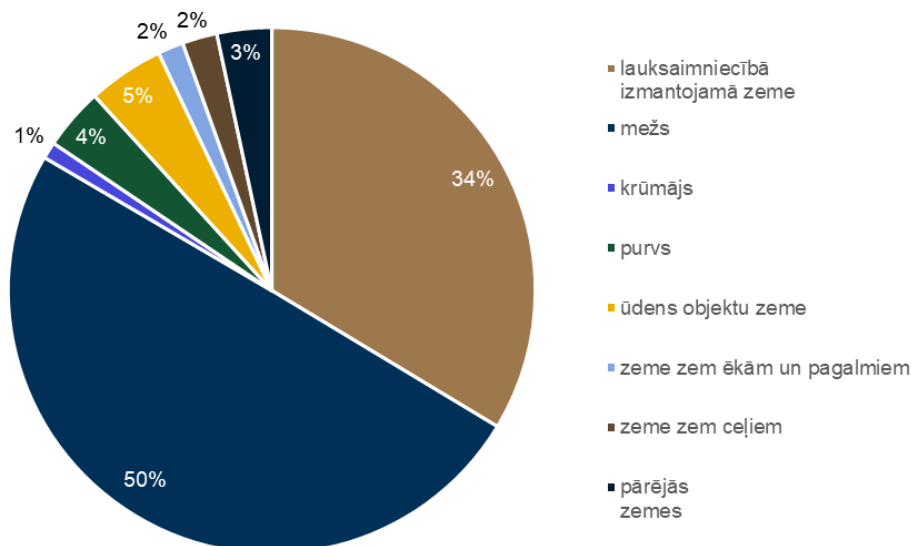
Valmieras novada kopplatība ir 2 946 km². Lielākā daļa no novada teritorijas atrodas Ziemeļvidzemes zemienē Burtnieku, Sedas un Trikātas līdzenumos. Ziemeļu daļā novada teritorija iekļaujas Sakalas augstienes Ērgemes paugurainē un Viduslatvijas zemienes Metsepoles līdzenumā. Neliela teritorijas daļa atrodas Idumejas augstienē Augstrozes paugurvalnī. Teritoriju kopumā raksturo līdzens reljefs, vietām nelieli pauguri un viļņots reljefs. Teritorija atrodas 1 - 127 m virs jūras līmeņa. Ziemeļvidzemes zemienē atrodas vieni no plašākajiem purvu masīviem, kas īpaši izteikti ir novada austrumu daļā. Kocēnu apvienības teritorijā atrodas augstākais punkts - Zilaiskalns 127 m.v.j.l., otrs augstākais punkts ir Rūjienas apvienības Lodes pagasta Sakalas augstienē – Pīkas kalns (107,6 m v.j.l.).

Klimatu ietekmē novada ģeogrāfiskais stāvoklis un teritorijas reljefs, lēzenu, zemu apvidu mija ar paugurainām augstienēm. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča tuvums iespaido klimata raksturu, samazina diennakts un sezonālās amplitūdas, sniega segas pastāvēšanas ilgumu, paaugstina vidējos temperatūras rādītājus. Klimats ir mēreni silts un mitrs. Vidējā gaisa temperatūra Valmieras novada teritorijā klimatiskās normas periodā (1981. - 2010. gads) tika noteikta no +5,5°C līdz +6°C. Vidējā gaisa temperatūra februārī ir aptuveni no -5°C līdz -4°C, taču jūlija mēnesī aptuveni no +17,4°C līdz +17,6°C. Gada vidējais nokrišņu daudzums ir amplitūdā 700 - 850 mm. Latvijai ir raksturīga augsta cikloniska aktivitāte, kas nosaka izteiktu laikapstākļu maiņu¹⁵.

6.2. ZEMES IZMANTOŠANA

Lielāko daļu Valmieras novada teritoriju 2021. gadā aizņem mežu platības (50%) un lauksaimniecībā izmantojamās zeme (34%) t.sk. aramzemes, augļu dārzi, pļavas un ganības. Zeme zem ēkām un pagalmiem sastādīja vien 2% no kopējās novada teritorijas platības, zemes zem ceļiem 2%. Purvi aizņem 4%, bet ūdens objektu zemes 5%. Pārējo daļu aizņem krūmāji un cita veida zemes. Meži nodrošina zemu trokšņu un gaisa piesārņojumu un rada iespēju mežu platības izmantot rekreatīviem nolūkiem.¹⁶

¹⁵ Nacionālā enciklopēdija Latvija (2018), Latvijas Nacionālā bibliotēka

3. attēls. Valmieras novada zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem (%), 2021.gada 1.janvāris¹⁶

6.3. DABAS RESURSI

6.3.1. Derīgie izrakteņi

Novada teritorija ir bagāta ar derīgajiem izrakteņiem, galvenokārt smilti, smilti-granti, kā arī kūdras, mālu, kvarca smiltīm, saldūdens kaļķiem un sapropeli. Pavisam Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā novada teritorijā reģistrētas 152 būvmateriālu izejvielu, 13 kūdras un 24 sapropela atradnes¹⁷. Lielākajā daļā no tām derīgo izrakteņu ieguve nenotiek. Licences vai atļaujas dažādu būvmateriālu izejvielu veidu ieguvei 2020.gadā bija izsniegtas 8 būvmateriālu izejvielu (smilts – grants, smilts, kvarca smilts) un 8 kūdras atradnēs (2.tabula). Novadā nav valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes¹⁸.

2. tabula Derīgo izrakteņu atradnes, kurām ir izsniegtas zemes dziļu izmantošanas licences derīgo izrakteņu ieguvei vai bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas¹⁹, krājumi un derīgo izrakteņu izmantošana

Atradnes numurs derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ²⁰	Teritoriālā vienība	Atradnes nosaukums	Derīgā izrakteņa veids	Kategorija	Krājumi 2021. gada 1. janvārī, tūkst.m ³ (izņemot - kūdrai tūkst.t (W=40%))	Derīgā izrakteņa izmantošana (atbilstoši VVD sniegtajai informācijai)
1205	Ķoņu pagasts	Unguriņi	smilts-grants	A	4.72	Ieguve nav notikusi
			smilts	A	173.05	Valsts un komersantu ceļu būvniecība

¹⁶ Valsts zemes dienests, <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

¹⁷ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://www.meteo.lv/apex/?p=117:8:3343709138782201::NO:RP,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,rp::>

¹⁸ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

¹⁹ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/krajumu-bilance>

²⁰ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

Atradnes numurs derīgo izrakteņu atradņu reģistrā ²⁰	Teritoriālā vienība	Atradnes nosaukums	Derīgā izrakteņa veids	Kategorija	Krājumi 2021. gada 1. janvārī, tūkst.m ³ (izņemot - kūdrai tūkst.t (W=40%))	Derīgā izrakteņa izmantošana (atbilstoši VVD sniegtajai informācijai)
1207	Mazsalacas pagasts	Jaundīriķi	smilts-grants	N	3.70	Ieguve nav notikusi
			smilts	N	11.30	Ieguve nav notikusi
			smilts-grants	A	120.14	Ceļu remonts
			smilts	A	301.28	Ceļu remonts
1208	Ķoņu pagasts	Ķoņi	smilts-grants	N	1.61	Ieguve nav notikusi
			smilts-grants	A	24.90	Būvniecībai
			smilts	N	68.78	Ieguve nav notikusi
			smilts	A	310.04	Būvniecībai
1709	Kocēnu pagasts	Vītolēni	smilts	A	197.84	Būvniecībai
1792	Plāņu pagasts	Seda II	smilts-grants	A	130.67	Valsts un komersantu ceļu būvniecība
			smilts	A	678.29	Valsts un komersantu ceļu būvniecība
2109	Kauguru pagasts	Bāle-Bērziņi	kvarca smilts	A	657.86	Pārstrādei, būvniecībai
2411	Burtnieku pagasts	Vecdiļļas - 1	smilts	A	315.44	Realizācijai
			smilts-grants	A	485.47	Realizācijai
2849	Ramatas pagasts	Strazdiņi 1	smilts	A	121.45	Ceļu būvniecībai
16815	Jērcēnu pagasts	Sedas (Tīreļa) purvs	kūdra	A	962.92	Realizācija
16816	Plāņu pagasts	Taures purvs	kūdra	A	1876.61	Realizācijai
16817	Zilākalna pagasts	Lielais II (Mujānu, Zažēnu) purvs	kūdra	A	523.28	Eksportam un realizācijai
16818	Valmieras pagasts	Līgotņu purvs	kūdra	A	420.62	Realizācija
16819	Vilpulkas pagasts	Rūjas purvs	kūdra	A	244.48	Eksportam
16820	Vecates pagasts	Sapatas purvs	kūdra	A	686.03	Realizācijai
16839	Dikļu pagasts	Ozolmuižas purvs	kūdra	A	1107.88	Realizācijai
16859	Kocēnu pagasts	Lielais IV (Makuļu, Droņu) purvs	kūdra	A	759.76	Realizācijai

Plašāk izplatītie derīgie izrakteņi novadā ir smilts un smilts-grants. Tos izmanto autoceļu uzturēšanai, būvniecībai un remontam. Šo derīgo izrakteņu ieguve un izmantošana novadā ir aktuāla saistībā gan ar valsts, gan pašvaldības ar transporta infrastruktūras attīstības projektu attīstību, jo ceļu pārbūvei, būvniecībai, remontam un uzturēšanai var tikt izmantoti vietējie resursi, kas, samazinot transportēšanas izmaksas, ir ekonomiski izdevīgāk.

Atradne “Bāle-Bērziņi” Kauguru pagastā ir viena no nedaudzām kvarca smilts atradnēm Latvijā²¹. Rūpniecībā izmantojamu kvarca smilts (vāji cementētu smilšakmeņu) iegulas Latvijas zemes dzīlēs ir sastopamas samērā reti. Atradnes “Bāle-Bērziņi” kvarca smilts kvalitāte un izmantošanas

²¹ LVGMC, <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/zemes-dzilu-resursi/derigie-izrakteni-buvmaterialu-izejvielas-kudra-un-sapropelis-/kvarca-smilts/kvarca-smilts?id=1238&nid=590>

iespējas ir īpaši pētītas un atzītas kā izejviela stikla un sauso būvmateriālu ražošanai, kā arī izmantošanai metalurģijā²². Saskaņā ar derīgo izrakteņu krājumu bilanču²³ informāciju iegūtā smiltis tiek izmantota stikla ražošanai.

Iegūtā kūdra galvenokārt tiek izmantota kūdras substrātu ražošanai, realizācijai un eksportam. Attiecībā uz kūdras nozares ekonomisko nozīmību Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnes 2020.-2030. gadam²⁴ uzsvērtais ir attiecināms arī uz novadu: “*Latvijas kūdra un kūdras produkti ir pieprasīti visā pasaulē, tie ieņem nozīmīgu lomu Eiropas dārzkopībā, nodrošinot 31 % no profesionālās dārzkopības pieprasījuma*”²⁴. *Latvijas kūdras un kūdras produktus izmanto dārzu, garšaugu, dekoratīvo augu, koku stādu audzēšanai, kā arī apzaļumošanai. Kūdras nozares uzņēmumi ir būtisks darba devējs laukos. Kūdras ieguve un pārstrāde dod ieguldījumu ar to saistīto nozaru attīstībā, izmantojot to pakalpojumus. Šīs nozares ir loģistika, degvielas tirdzniecība, iepakojuma ražošana, elektroenerģijas ražošana, apdrošināšana, banku un grāmatvedības pakalpojumi, būvniecības pakalpojumi, tehnikas remonts, zemes dzīļu ģeoloģiskā izpēte.*”

Plānojot attīstību, pašvaldībai ir jāsadarbjas ar kūdras nozares uzņēmējiem un jāsekmē Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādnēs 2020.-2030. gadam akcentēto nozares attīstības virzienu ieviešana novadā:

- kūdras produktu ar pievienoto vērtību (kūdras substrāti stādu audzēšanai dārzkopībai, mežsaimniecībai, lauksaimniecībai) tālāka ilgtspējīga attīstība, veicinot ieguldījumus pētniecībā, inovācijās un ražošanas tehnoloģijās un veicinot vietējo pārstrādi, izmantošanu un gala produktu eksportu;
- ilgtspējīgāka kūdras izmantošana inovatīvu produktu ar augstu pievienoto vērtību - celtniecības materiālu (siltumizolācijas materiāli, kūdras krāsa vai špaktelmasa), dekoratīvā dizaina un mākslas priekšmetu izstrādi, kā arī izmantošanu kā izejvielu ķīmiskajā rūpniecībā un tekstila ražošanā;
- kūdras ieguves tehnoloģiju un tehnoloģisko procesu modernizēšana ar mērķi samazināt SEG emisijas kūdras ieguves procesā;
- ilgtspējīgu derīgo izrakteņu ieguves un pārstrādes metožu ieviešana, kā arī izstrādāto vai daļēji izstrādāto purvu platību efektīva izmantošana;
- vēsturisko un degradēto kūdras ieguves vietu rekultivācija, lai degradētās teritorijas atgrieztu saimnieciskajā aprītē, tostarp, veicot mežu ieaudzēšanas pasākumus, izmantojot šīs teritorijas lielo dzērveņu audzēšanai un citus.

6.3.2. Ūdens resursi

6.3.2.1 Virszemes ūdeņi, to izmantošana

Ūdensobjekti – ūdenstilpes un ūdensteces ir viens no dabas un rekreācijas, kā arī zivsaimniecības resursiem novadā. Novada teritorijā esošie ūdensobjekti atrodas Gaujas upju baseina apgabalā²⁵, kurā no novada teritorijas ietilpst Gaujas sateces baseins, Burtnieku ezera sateces baseins un Salacas baseins. Ūdeņu teritorijas novadā aizņem 5% no kopējās novada teritorijas.

²² <http://www.kvarcasmiltis.lv/>

²³ LVGMC, <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-bilance/derigo-izraktenu-krajumu-bilance?id=1472&nid=659>

²⁴ <https://likumi.lv/ta/id/319013-par-kudras-ilgtspējīgas-izmantosanas-pamatnostadnem-20202030-gadam>

²⁵ Saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma 1.panta 18.punktu un pielikumu. Likuma 1.panta 18.punktā definēts: “upju baseinu apgabals — sauszemes un jūras teritorija, ko veido vienas upes vai vairāku blakus esošu upju baseini, kā arī ar tiem saistītie pazemes ūdeņi un piekrastes ūdeņi, kas saskaņā ar šo likumu ir upju baseinu apsaimniekošanas pamatvienība”.

Novadu šķērso Gauja. Tajā atrodas Burtnieku ezerā ieplūstošās upes – Seda, Rūja, Ramata, Ēķīnupe un Briede, no Burtnieku ezera izplūstošā Salaca un tās pietekas, kā arī citas upītes - Mellupe, Ošupīte, Pestava, Acupīte, Oļa, Abuls, Lisa, Strenčupīte, Šūnupe, Buļļupe, Baložupe.

Lielākais ezers Valmieras novadā ir Burtnieku ezers (4006 ha). Novadā atrodas arī tādi ezeri kā Dauguļu Mazezers, Ķiruma ezers jeb Kreņa ezers, Ramatas Lielezers, Ramatas Mazezers, Rāķis, Vaidavas ezers, Zilūža ezers, Rābuts, Laņģezers un citi ezeri. Lielākā mākslīgā ūdenstilpne ir Sedas dīķi (840 ha), kuri izveidoti pēc kūdras izstrādes Sedas purvā. rezultātā. No mākslīgajām ūdenskrātuvēm kā lielākās ir atzīmējami Lielais Ansis, Sēļu dīķis, Ķoņu dzirnavezers, Zvirgzdupes ūdenskrātuve. Novadā atrodas daudzi nelieli dzirnavezeri, kā arī dīķi²⁶.

Daudzviet pie ūdeņiem ir ierīkotas atpūtas vietas, populārākās no tām – pie Burtnieku ezera, pie Mazā Anša, kā arī pie Gaujas, tostarp labiekārtotajā slaloma trasē Kazu krācēs Valmierā. Sedas dīķi ir bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīga teritorija, atrodas dabas liegumā Sedas purvs”, tiek izmantoti arī zvejai un rekreācijai.

Novada ezeri Burtnieks (Burtnieku, Matīšu un Vecates pagasts), Dauguļu Mazezers (Dikļu pagasts), Ķiruma ezers jeb Kreņa ezers (Vecates pagasts), Ramatas Lielezers (Ramatas pagasts), Rāķis (Dikļu pagasts), Vaidavas ezers (Vaidavas pagasts) un no upēm - Gauja, ir publiskie ūdeņi²⁷. Lielā Bauža ezerā un Mazā Bauža ezerā zvejas tiesības pieder valstij²⁸.

Gauja no Strenčiem līdz Mellupes grīvai, Abuls no Trikātas līdz grīvai ir prioritārie lašveidīgo²⁹ zivju ūdeņi, Gauja no Gaujienas līdz Strenčiem un no Pārgaujas no Mellupes grīvas līdz Cēsu pilsētas tiltam, Briede no Valmieras–Matīšu ceļa tilta līdz grīvai, Rūja no Rūjienas līdz grīvai, Salaca no Burtnieka līdz Iģes grīvai, Seda no Rencēnu–Rūjienas ceļa tilta līdz grīvai, Vija un Burtnieku ezers ir prioritārie karpveidīgo³⁰ zivju ūdeņi³¹. Prioritārie zivju ūdeņi ir saldūdeņi, kuros nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu zivju populācijai labvēlīgas dzīves apstākļus.

Novadā nav Ministru kabineta noteikumos Nr.692 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” (28.11.2017.) iekļautu peldvietu. Plānojot novada attīstību, ir izvērtējamas oficiālu iekšzemes peldvietu izveides iespējas.

6.3.2.2 Pazemes ūdeņi, to izmantošana

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos Valmieras novads Arukilas-Amatas ūdeņu nesējslāņa kompleksa ūdensobjektos A8 un A10, novada dienvidaustrumu daļa Pļaviņu-Amulas ūdeņu nesējslāņa kompleksa ūdensobjektā D6 un novada Ziemeļrietumu daļa – Ķemeru-Pērnavas ūdeņu nesējslāņa kompleksa ūdensobjektā P32. Pazemes ūdeņi ir valsts nozīmes zemes dziļu resurss.³³ Visu pazemes ūdeņu nesējslāņu kvantitatīvais stāvoklis novada

²⁶ <https://www.ezeri.lv/>

²⁷ LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1102. pants, I pielikums (1102.pantam) Publisko upju un ezeru saraksts

²⁸ LR Civillikuma Trešās daļas Lietu tiesības 1115. pants, II pielikums (1115.pantam) Ezeru saraksts, kuros zvejas tiesības pieder valstij

²⁹ Lašveidīgo zivju ūdeņos dzīvo vai tajos iespējams nodrošināt lašu (*Salmo salar*), taimiņu un strautes foreļu (*Salmo trutta*), alatu (*Thymallus thymallus*) un sīgu (*Coregonus*) eksistenci.

³⁰ Karpveidīgo zivju ūdeņos dzīvo vai tajos iespējams nodrošināt karpu dzimtas (*Cyprinidae*) zivju, kā arī līdaku (*Esox lucius*), asaru (*Perca fluviatilis*) un zušu (*Anguilla anguilla*) eksistenci.

³¹ Prioritāro zivju ūdeņu saraksts ir noteikts Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" 2.¹pielikumā.

³² Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam. Rīga, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021.

³³ LR likums "Par zemes dziļēm", 02.05.1996., ar grozījumiem, 01.01.2011. redakcija.

teritorijā ir labs³⁴. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus.

Novadā atrodas 14 pazemes ūdeņu atradnes³⁵, 11 no tām ir saldūdens atradnes, 2 – sāļūdens (atradnes Līči un Valmiera) un 1 – sālsūdens (Līči 2) atradne. Saldūdens atradnēs (5) ūdens tiek iegūts centralizētai ūdensapgādei Valmierā (no atradnes Grīšļi, Kauguru pagasts), Rūjienas pilsētā, Sedas pilsētā, Valmiermuižas ciemā un Kocēnu ciemā. Saldūdens atradnē Gaides ūdeni ūdensapgādei iegūst AS "Valmieras stikla šķiedra", atradnē Valmieras piens – AS Valmieras Piens, atradnē Strenču slimnīca - VSIA Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca un atradnē. Ieguve pārējās saldūdens atradnēs (2) nenotiek. Pārējo novada apdzīvoto vietu ūdensapgādei ūdens tiek iegūts atsevišķos ūdensapgādes urbumos (skatīt detalizētāk 6.3.2.3. nodaļu). Sāļūdens atradnē Valmiera SIA "Valmieras ūdens" iegūst ūdeni minerālūdeņu ražošanai. Atradnē Līči 2 sālsūdens ieguve un atradnē Līči sāļūdens (ar paaugstinātu bromīdu saturu) ieguve nenotiek³⁶. Šo atradņu resursi nākotnē ir izmantojami kā kurortoloģijas resursi.

Ūdens ņemšana no dabīgajiem avotiem³⁷ un līdz ar to arī izmantošana saimnieciskajā darbībā no 2016. līdz 2020. gadam ir bijusi mainīga, bez izteiktām tendencēm – 2020. gadā - 3636 tūkst.m³, lielāko apjomu 4386 tūkst.m³ sasniedzot 2018. gadā. No pazemes ūdeņiem tiek ņemti 72 – 82% ūdens, pārējie – no virszemes ūdeņiem, kā arī lietus ūdeņi. Laikā periodā no 2016. līdz 2020. gadam no iegūtā ūdens 43 – 59 % tiek izmantota komunālajām un sadzīves vajadzībām, galvenokārt nodrošinot centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus iedzīvotājiem, pārējie ūdeņi tiek izmantoti ražošanas vajadzībām. Ūdens zudumi ir no 3,7 līdz 5,9 %.

6.3.2.3 Ūdens izmantošana centralizētajās ūdensapgādes sistēmās

Šajā nodaļā sniegta detalizētāka informācija par ūdensapgādi centralizētajās sistēmās, jo vides pārskats ir sagatavots Valmieras novada IAS un AP, ūdensapgāde pašvaldības centralizētajās kanalizācijas sistēmās ir pašvaldības atbildības joma un iepriekšminētajos plānošanas dokumentos tiek iekļauti risinājumi ūdensapgādes attīstībai un uzlabošanai.

Centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi novadā ir pieejami pilsētās Valmierā, Rūjienā, Mazsalacā, Sedā, Strenčos un pārējās 37 apdzīvotajās vietās (pakalpojumu pieejamību skatīt 5.attēlā, informāciju par ūdensapgādes urbumiem CKS – 7.pielikumā).

Valmieras aglomerācijas teritorija, kura ietver Valmieras pilsētu, Valmiermuižu, Pilātus, Kaugurmuižu un Vekterus, ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz SIA Valmieras ūdens.

Dzēramais ūdens tiek iegūts pazemes ūdeņu atradnē Grīšļi (Kauguru pagasts) no Arukilas – Burtnieku ūdens horizonta. 2020.gadā iegūti gandrīz 1,06 milj.m³ pazemes ūdeņu³⁸.

2022.gada sākumā (01.01.2022.) Valmieras aglomerācijā par CŪS lietošanu ir noslēgti līgumi 2906 īpašumos (deklarēti 25257 iedzīvotāji). CŪS aglomerācijā izmanto 96% iedzīvotāju³⁹. Ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamība ir 99%, tādēļ aglomerācijā ir jāturpina jaunu

³⁴ Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2022.-2027. gadam materiāli. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021.

³⁵ VSIA Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs,
<http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=waterTaken&incrementCounter=6>

³⁶ Atradnes ierīkotas bijušās sanatorijas "Līči" ārstnieciskajām vajadzībām, Kauguru pagasts

³⁷ Atbilstoši valsts statistiskā pārskata "2Ūdens" datiem, LVGMC,
<http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=water2reports&incrementCounter=1>

³⁸ SIA Valmieras ūdens pārskats 2020.g., LVGMC

³⁹ Dati 01.01.2022., SIA Valmieras ūdens sniegtā informācija plānošanas dokumentu izstrādei

pieslēgumu izveide jau līdz šim izbūvētajiem centralizēto sistēmu tīkliem. Saskaņā ar SIA “Valmieras ūdens” attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam⁴⁰ plānoto ūdenssaimniecības pakalpojumu zonas attīstību ir jāizbūvē jauni ūdensapgādes tīkli jaunajās Valmieras aglomerācijas ūdenssaimniecības teritorijās.

Rūjienā ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz pašvaldības SIA “Rūjienas siltums”. Dzeramo ūdeni iegūst pazemes ūdeņu atradnē Rūjiena 2 urbumos no Arukilas ūdens horizonta. 2020.gadā iegūti 54,6 tūkst.m³ pazemes ūdeņu.

Rūjienā CŪS ir pieslēgtas 153 privātmājas, 28 daudzdzīvokļu mājas, CŪS izmanto 46 juridiskās personas⁴¹. Ūdensapgādes investīciju plānā 2021. – 2027. gadam⁴² novērtēts, ka Rūjienā esošās CŪS izmanto 50,07% iedzīvotāju. Turpmāk jāizbūvē ūdensapgādes tīkli 825 iedzīvotājiem un jāveicina faktisko pieslēgumu izbūve pie esošiem CŪS tīkliem. laikā

Pārējās novada pilsētas Mazsalaca, Strenči un Seda, novada ciemi un citas apdzīvotās vietas.

Pašvaldības ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz SIA BN komforts (Burtniekos, Ēvelē, Matīšos, Rencēnos, Lizdēnos, Jeros, Rūpniekos, Vecatē), SIA Rūjienas siltums (Ipiķos, Endzelē, Lodē, Vīlpulkā), SIA Kocēnu komunālā saimniecība (Bērzainē, Dikļos, Kocēnos, Rubenē, Vaidavā, Zilākalnā), SIA VTU Valmiera (Brandēļos), SIA Banga KPU (Mazsalacā, Skaņkalnē) un Valmieras novada pašvaldība (pārējos ciemos un citās apdzīvotās vietās, 5.attēls).

Mazsalacā dzeramo ūdeni iegūst no 2 ūdensapgādes urbumiem, kuros ūdens tiek ņemts no Arukilas ūdens horizonta. CŪS izmanto aptuveni 56% iedzīvotāju. Turpmākai pieslēgumu īpatsvara paaugstināšanai Mazsalacā ir nepieciešams paplašināt centralizēto sistēmu tīklus. Pilsētā nepieciešams arī veikt esošo ūdenssaimniecības inženiertīklu rekonstrukciju.

Strenčos dzeramo ūdeni iegūst 2 ūdensapgādes urbumos no Gaujas ūdens horizonta. CŪS izmanto aptuveni 71% iedzīvotāju. Strenčos ir realizējama ūdenssaimniecības projekta 5.kārta. Tajā tiek plānota ūdenssaimniecības inženiertīklu paplašināšana.

Sedā dzeramo ūdeni iegūst 2 ūdensapgādes urbumos no Arukilas ūdens horizonta. CŪS izmanto aptuveni - 42% iedzīvotāju. Sedā ir nepieciešama ūdenssaimniecības inženiertīklu paplašināšana, ņemot vērā mājokļa atjaunošanas pasākumus. Pilsētā ir rekomendējams palielināt pieslēgumu skaitu pie esošajiem centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem.

Centralizētā ūdensapgāde ir pieejama 32⁴³ **ciemos un citās apdzīvotajās vietās**. Pieslēgumu īpatsvars CŪS detalizēti nav vērtēts, pašlaik nosakāms aptuveni, bet, salīdzinot apdzīvotās vietas savstarpēji, tas ir ļoti atšķirīgs. Apdzīvotajās vietās, kurās iepriekšējos ES finansēšanas periodos ir bijusi iespēja veiksmīgi piesaistīt finanšu līdzekļus CŪS izmanto no aptuveni 80% līdz 98% (Kocēni, Dikļi, Vaidava, Bērzaine, Rubene, Zilaiskalns, Burtnieki, Ēvele, Matīši, Rencēni, Rūpnieki, Vecate, Eriņi, Naukšēni, Vērsis, Ramata, Sēļi, Skaņkalne) un pat 100% (Jeri) iedzīvotāju. Pārējās apdzīvotajās vietās pieslēgumus CŪS (%) izmanto mazāk iedzīvotāju.

Centralizēta ūdensapgāde novada ciemos un pārējās apdzīvotās tiek nodrošināta no 44 artēziskajiem urbumiem, no kuriem lielākā daļa ir ierīkoti Arukilas – Burtnieku ūdens

⁴⁰ Apstiprināts SIA „Valmieras ūdens” 04.12.2020. dalībnieku sapulcē (prot.Nr.1-23/5). Ūdenssaimniecības pakalpojumu zonu plānotās teritorijas parādītas SIA “Valmieras ūdens” attīstības stratēģijas 2020.-2027.gadam 2. un 3. pielikumā.

⁴¹ Dati 03.2022., PSIA Rūjienas siltums sniegtā informācija plānošanas dokumentu izstrādei

⁴² <https://www.varam.gov.lv/lv/udensapgades-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

⁴³ Izņemot apdzīvotās vietas Valmieras aglomerācijā

horizontā, dažos gadījumos arī Burtņieku, Arukilas un Gaujas ūdens horizontā⁴⁴. Pazemes ūdeņu kvantitatīvie resursi dzeramā ūdens ieguvei novadā ir pietiekami, to kvalitāte ir laba.

Turpmāk līdz ar centralizētu kanalizācijas sistēmas attīstību ir plānojama centralizēto ūdensapgādes sistēmu paplašināšana un pārbūve.

6.3.3. Atjaunīgie energoresursi

Nozīmīgs teritorijas attīstības priekšnoteikums ir energoresursu pieejamība. Līdz ar virzību uz Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu pieaug atjaunīgo enerģijas resursu nozīme enerģijas ražošanā. Valmieras novadā, ņemot vērā tā ģeogrāfisko novietojumu, galvenie atjaunīgo energoresursu veidi ir saules starojums, vēja enerģija, ģeotermālā enerģija, kurināmā koksne, kā arī biomasas un ūdens.

6.3.3.1 Saules starojums

Galvenais enerģijas avots uz Zemes ir Saules elektromagnētiskais starojums. Saules radiācija, kas sasniedz Zemi, ir atkarīga no attāluma starp Zemi un Sauli un no Saules staru krišanas leņķa. To ietekmē dienas garums, mākoņainība, atmosfēras dzidruma. Mērenā klimata joslā raksturīgas lielas saules augstuma svārstības attiecībā pret apvārsni gada gaitā, kas izraisa krasas gadalaika maiņas, kā arī nosaka dienas garumu. Solārās iekārtas ļauj Saules starojuma enerģiju tieši pārveidot elektroenerģijā. Tās darbojas gan tad, kad laukā spīd spoža saule un gaisa temperatūra ir salīdzinoši augsta, gan uztver arī izkliedēto saules radiāciju, kas sasniedz zemākos atmosfēras slāņus nepārtraukti – neatkarīgi no laika apstākļiem un gadalaika.

Informāciju par mēneša vidējo diennakts saules starojuma summu uz dažādi orientētām virsmām par Valmieras novadu raksturo Rūjienas stacijas dati (3. tabula).

3. tabula Dati par mēneša vidējo diennakts saules starojuma summu uz dažādi orientētām virsmām Rūjienas stacijā (kWh/m²)^{45 46}

Mēne- sis	Tiešais saules starojums					Izkliedētais saules starojums		Kopējais saules starojums				
	vertikālās sienas vērsums				Horizon- tālā virsmā	Vertikā- lās sienas vērsums	Horizon- tālā virsmā	vertikālās sienas vērsums				Horizon- tālā virsmā
	A	Z	D	R				A	Z	D	R	
I	0,15	0,00	0,47	0,11	0,09	0,10	0,21	0,25	0,10	0,58	0,22	0,30
II	0,36	0,00	0,94	0,30	0,32	0,26	0,51	0,62	0,26	1,19	0,55	0,83
III	0,63	0,00	1,22	0,58	0,82	0,56	1,12	1,19	0,56	1,78	1,15	1,94
IV	1,04	0,03	1,50	1,11	1,74	0,90	1,80	1,94	0,93	2,40	2,00	3,54
V	1,69	0,20	1,52	1,71	2,81	1,12	2,24	2,81	1,32	2,64	2,83	5,05

⁴⁴ VVD Ūdens resursu lietošanas atļauju informācija <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/udens-resursu-lietošanas-atlaujas/>

⁴⁵ Dati par saules starojumu iegūti, izmantojot CMSAF SARAH 2.1 produkta ilgtermiņa satelītu mērījumus meteoroloģisko staciju atrašanās vietās (CMSAF, 2019). Satelītu datus tiek ņemti vērā arī atmosfēras fizikālais stāvoklis, tai skaitā mākoņainums, kas ietekmē izmērītā saules starojuma apjomu. Analīzē izmantoti dati par saules starojumu laikposmā no 1988. līdz 2017. gadam.

⁴⁶ Avots: Ministru kabineta 2019. gada 17. septembra noteikumi Nr. 432 Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 003-19 "Būvklimateoloģija" 17.tabula

Mēne- sis	Tiešais saules starojums					Izkliedētais saules starojums		Kopējais saules starojums				
	vertikālās sienas vērsums				Horizon- tālā virsmā	Vertikā- lās sienas vērsums	Horizon- tālā virsmā	vertikālās sienas vērsums				Horizon- tālā virsmā
	A	Z	D	R				A	Z	D	R	
VI	1,64	0,31	1,24	1,76	2,87	1,28	2,56	2,92	1,59	2,52	3,05	5,44
VII	1,54	0,22	1,34	1,73	2,80	1,26	2,52	2,80	1,48	2,60	2,99	5,32
VIII	1,22	0,07	1,51	1,39	2,13	1,04	2,07	2,25	1,10	2,54	2,42	4,20
IX	0,81	0,00	1,40	0,78	1,15	0,71	1,42	1,51	0,71	2,11	1,49	2,57
X	0,44	0,00	1,02	0,38	0,46	0,35	0,70	0,79	0,35	1,37	0,73	1,16
XI	0,15	0,00	0,45	0,13	0,11	0,14	0,28	0,29	0,14	0,59	0,27	0,38
XII	0,11	0,00	0,35	0,08	0,05	0,07	0,13	0,17	0,07	0,42	0,15	0,18

Saules radiācijas izmantošana novadā ir iespējams jebkurā saules starojumam atklātā vietā, nodrošinot enerģiju gan atsevišķu nelielu objektu energoapgādi, gan arī kombinētajos ēku apsildes un elektroapgādes risinājumos.

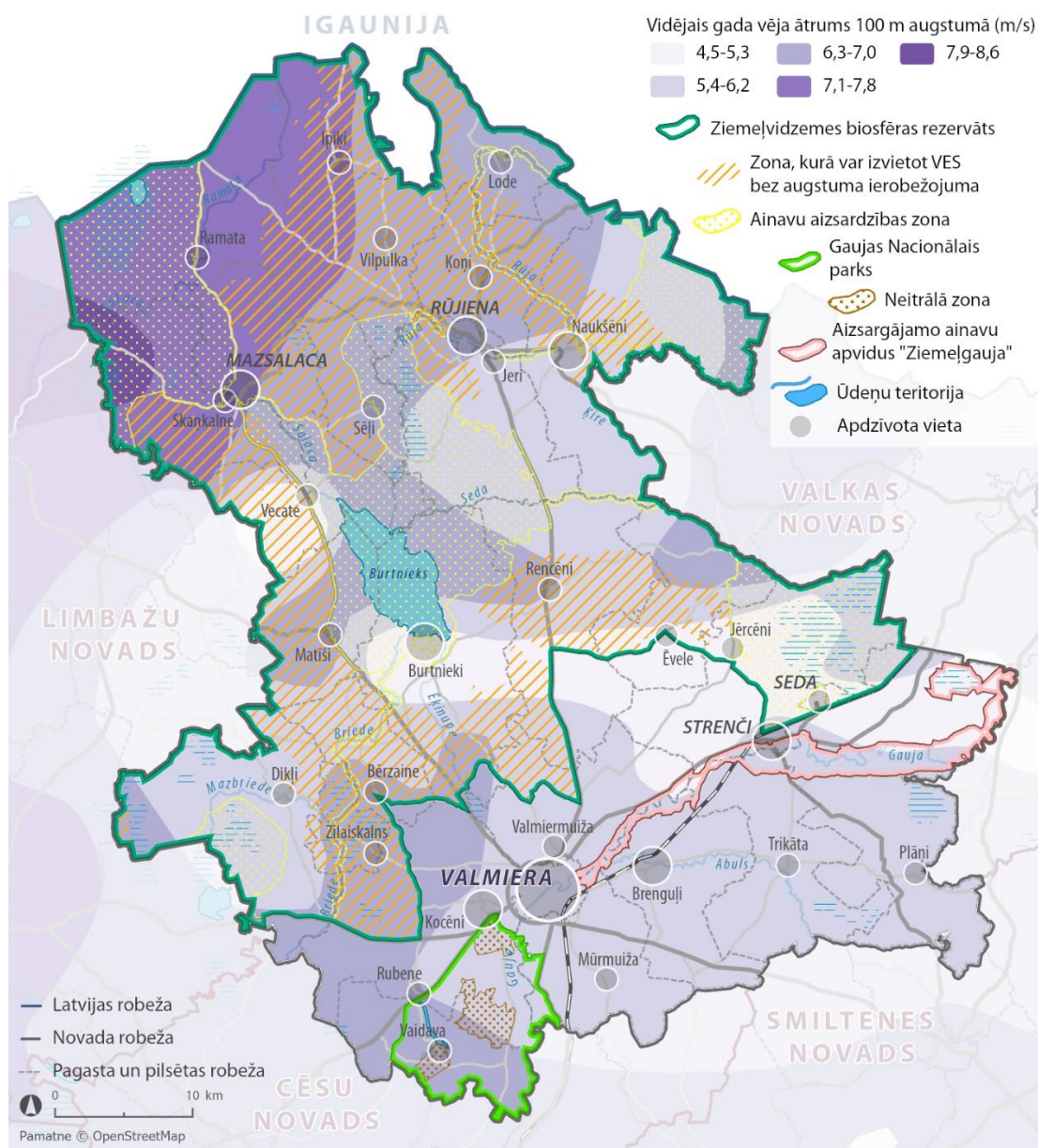
6.3.3.2 Vēja enerģija

Vēja enerģija rodas, gaisa masām sastopot savā ceļā šķērslī un atdodot tam daļu savas enerģijas. Šo principu lieto mūsdienu vēja turbīnās. Vējš ar savu spēku iekustina turbīnas spārnus, radot mehānisko enerģiju, kura pēc tam ar ģeneratoru palīdzību tiek pārvērsta elektriskajā enerģijā. Enerģijas daudzums, ko var iegūt no vēja, ir proporcionāls vēja plūsmas iedarbības laukumam un vēja ātrumam kubā ($E \sim S \cdot v^3$). Vējš pieder pie atjaunīgiem, ekoloģiski nosacīti tīriem enerģijas avotiem.

Vēja turbīnas enerģiju sāk ražot, līdzko vēja ātrums sasniedz 2,5 m/s. Nominālais vēja ātrums — 12 m/s. Vētrā turbīnas apstājas. Vispiemērotākās vietas vēja ģeneratoru izvietojšanai ir jūras piekraste un atklāti pakalni. Latvijā šādas teritorijas vēja enerģijas izmantošanai atrodas Baltijas jūras piekrastē valsts rietumos un arī Rīgas jūras līča piekrastes ziemeļu daļā. Taču pēdējos gados vēja turbīnas tiek būvētas lielākas un augstākas, uzlabojas tehnoloģijas un līdz ar to pieaug to darbības efektivitāte, tādēļ vēja turbīnu ierīkošana 100 – 200 m un vēl lielākā augstumā, kur vēja ātrumi ir lielāki nekā piezemē, ir iespējama plašākās teritorijas Latvijā. Vēja ātruma kartē (4.attēls) redzams, ka Valmieras novadā vidējais vēja ātrums gadā 100 m augstumā novada lielākajā teritorijas daļā ir 5,4 – 7,8 m/s, vidusdaļā – 4,5 – 5,3 m/s, nelielā zonā ziemeļrietumos – 7,9 – 8,6 m/s.

Plānojot vēja elektrostaciju izvietojšanu Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, ir jāņem vērā, ka attiecībā uz liela augstuma vēja elektrostacijām tajā ir noteiktas speciālas teritorijas, kurās ir atļauta vēja elektrostaciju izvietojšana bez augstuma ierobežojuma⁴⁷. Novadā tās aizņem 84331 ha.

⁴⁷ Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.303 Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

4. attēls Vidējais vēja ātrums gadā 100 m augstumā⁴⁸, zonas, kurās var izvietot VES bez augstuma ierobežojuma Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, AAA “Ziemeļgauja”, kurā liela augstuma VES izvietot nav atļauts un Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas, kurās VES augstumu nosaka pašvaldības teritorijas plānojumā

Vēja elektrostaciju attīstība novadā ir iespējama arī ārpus Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas, izņemot aizsargājamo ainavu apvidu (turpmāk tekstā – AAA) “Ziemeļgauja”, kurā visā teritorijā “aizliegts uzstādīt vēja elektrostacijas, kuru darba rata diametrs ir lielāks par pieciem metriem vai augstākais punkts pārsniedz 30 metru augstumu”⁴⁹ un Gaujas nacionālā parku, kura teritorijā aizliegts: “9.8. uzstādīt vēja elektrostacijas, kuru augstākais punkts pārsniedz 30 metru augstumu, izņemot vēja elektrostacijas neitrālajā zonā, kur pieļaujamo vēja elektrostaciju

⁴⁸ <http://www.windenergy.lv/map/lv/veja-atrums-100-metru-augstuma/>

⁴⁹ Ministru kabineta 2008.gada 20.novembra noteikumi Nr.957 “Aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”

augstumu nosaka pašvaldības teritorijas plānojumā.⁵⁰ Valmieras novadā Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas aizņem 2100 ha.

6.3.3.3 Ģeotermālā enerģija

Latvijas teritorijā, atkarībā no to izmantošanas iespējām varētu tikt izdalīti šādi ģeotermālās enerģijas resursi:

- Zemas temperatūras ģeotermālie resursi <20°C; izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Vidējas temperatūras ģeotermālie resursi 20°C – 30°C; izmantojami apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus;
- Augstas temperatūras >30°C, atsevišķās teritorijās pārsniedz 60°C; atkarībā no temperatūras izmantojami apdzīvotu vietu apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus, tiešā veidā izmantojot apsildīšanas vajadzībām, kā arī koģenerācijas elektrocentrālēs. Šie resursi galvenokārt izplatīti Latvijas centrālajā un dienvidrietumu daļā;
- Petrotermālie resursi kristāliskajā pamatklintājā >100°C; izmantojami elektrības ražošanai, apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai, izplatīti visā Latvijas teritorijā, taču nav pētīti. Šādas temperatūras sasniegšanas prognozējamais ieguluma dziļums 2,7 – 3,5 km.

Lai aplēstu iespējamās ģeotermālās enerģijas resursus, nepieciešami detāli temperatūras režīma pētījumi. Latvijā temperatūras režīms urbumos ir pētīts 30-40 gadu ilgā posmā pagājušā gadsimta otrajā pusē, ierīkojot dziļos izpētes urbumus, kuru mērķis bija teritorijas ģeoloģiskās uzbūves precizēšana un ogļūdeņražu meklēšana. Temperatūras režīms tika noteikts ar termokarotāžas metodi, izmantojot elektrisko termometru, kā arī veikti atsevišķi temperatūras mērījumi ar elektrotermometru un maksimālo termometru.

Darbu rezultāti atspoguļoti daudzos pārskatos par atsevišķu dziļo urbumu ierīkošanu, kā arī dažos tematiskajos pārskatos. 2002. gadā pārskatā „Temperatūru pētījumu apkopojuma rezultāti Latvijas dziļurbumos” (VĢF Nr. 13312) tika apkopoti un izanalizēti visi termokarotāžu un temperatūras mērījumu dati, tie apkopoti un sagatavoti ievadīšanai datu bāzē. Termokarotāžas diagrammas tika digitizētas un analizēti to veikšanas apstākļi, lai novērtētu datu reprezentativitāti. Tāpat tika sagatavotas vairākas kartes, kurās uzskatāmi vizualizētas temperatūras dažādu slāņu virsmās. Veiktie temperatūras režīma pētījumi lielākoties bija tikai papildus programma katra dziļā izpētes urbuma ierīkošanas gaitā. Tikai vēlāk tika novērtēta šo pētījumu nozīmība, taču tie ļāvuši novērtēt aptuvenu temperatūru sadalījumu plānā un griezumā, noteikt Zemes siltumplūsmu Latvijas teritorijā un veikt aptuvenu teritorijas rajonēšanu, kā arī aptuveni aplēst iespējamo iegūstamās ģeotermālās enerģijas daudzumu.

Jāatzīmē, ka šie pētījumi attiecināmi galvenokārt uz vidējas un augstas temperatūras ģeotermālajiem resursiem nogulumiežu segā, bet neskar kristālisko pamatklintāju, jeb tā sauktās petrotermālās enerģijas resursus.

Tāpat detālāki pētījumi nav veikti par pieejamajiem zemas temperatūras ģeotermālajiem resursiem kas pārsvarā iegūstami līdz 300 m dziļumam, kur temperatūras nepārsniedz 20°C un kurus visbiežāk izmanto nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai, izmantojot siltumsūkņus.

⁵⁰ Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317 Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Diemžēl līdz šim Latvijā tiek izmantoti tieši šie, praktiski nepētītie zemas temperatūras ģeotermālās enerģijas resursi. Informācijas un pienācīgas izpētes trūkuma dēļ Latvijā zemas temperatūras ģeotermālā enerģija tiek iegūta stihiski, to praktiski neregulē normatīvie akti un netiek veikta kontrole, tādējādi netiek nodrošināta videi draudzīga ieguve un racionāla izmantošana, kas var radīt būtiskus draudus pazemes saldūdens krājumiem.

Šo zemes siltumsūkņu ierīkošanai būtu jāsaņem vismaz būvvaldes atļauja un būvvalde varētu nodrošināt šo sistēmu reģistra veidošanu novada teritorijā.

Latvijas teritorijā zemes dziļu temperatūras sezonālo svārstību ietekme sniedzas līdz 20-25 m dziļumam, kur temperatūra sasniedz 7-8°C. Virsējos slāņos līdz 20-25 m dziļumam izpaužas kā saules siltuma iedarbība, tā arī tos sasniedz Zemes siltums. Tā rezultātā vasarā iežu temperatūra ir augstāka, bet aukstajā gadalaikā iežu temperatūra pakāpeniski samazinās.

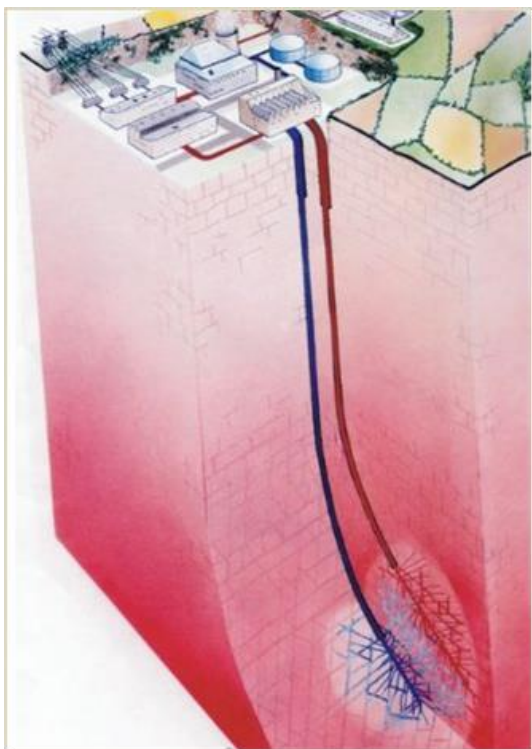
Pastāvīga iežu temperatūra vidēji 7-8°C tiek novērota 20-25 m dziļumā, taču atkarībā no teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem šis dziļums var būt arī stipri mazāks. Zemāk par šo dziļumu iežu temperatūru pilnībā nosaka Zemes siltumplūsma. Zemes siltumplūsma ir mainīga dažādos Latvijas reģionos.

Valmieras novada teritorijā tāpat kā visā Latvijas teritorijā iespējams iegūt un izmantot **zemas temperatūras ģeotermālos resursus** <20°C; kas izmantojami nelielu objektu un individuālo ēku apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai pielietojot siltumsūkņus. To ieguvei var izmantot dažādas sistēmas, vertikālas un horizontālās, tiešās siltuma apmaiņas un izmantojot siltumnesēja šķidrumu.

Valmieras novadā sastopami arī **videjas temperatūras ģeotermālie resursi** 20-30°C. Saskaņā ar minētajiem pētījumiem Valmieras novadā prognozējamās nogulumiežu slāņa Kembrija horizonta ūdeņu temperatūras sasniedz aptuveni 30°C, to ieguluma dziļums vidēji 400m -500m.

Augstas temperatūras ģeotermālie resursi novada teritorijā līdz šim nav konstatēti un nav prognozējami.

Petrotermālie resursi Latvijas teritorijā pārsvarā nav pētīti. Ņemot vērā ģeoloģisko uzbūvi un datus par temperatūrām nogulumiežu segā var droši apgalvot, ka tie kristāliskajā pamatklintājā izplatīti visā Latvijas teritorijā. Veicot teorētiskus aprēķinus ir aptuveni noteiktas zonas, kur to ieguluma dziļums varētu būt vismazākais. Ņemot vērā vispārējo ģeoloģisko uzbūvi, kā arī konstatēto siltumplūsmu kristāliskā pamatklintāja virsā, tiek prognozēts, ka karstajās zonās Liepājas rajona dienvidrietumu daļā un Latvijas centrālajā daļā (Jelgavas, Rīgas un Bauskas rajonos), izotermiskā virsma ar temperatūru >100 grādi varētu tikt sasniegta 2,7 km līdz 3 km dziļumā, pārējā Latvijas teritorijā visticamāk 3km – 4km dziļumā, taču iespējams arī mazākā dziļumā.

5. attēls Petrotermālā stacija⁵¹

Mūsdienīga urbūmu ierīkošanas tehnika pilnībā nodrošina šādu dziļumu sasniegšanu un petrotermālo energoresursu izmantošanu. To izmantošanas intensitāte pasaulē pieaug, Petrotermālie resursi tiek izmantoti, piemēram Norvēģijā, Vācijā u.c.

Petrotermālās enerģijas ieguve ļauj nodrošināt kā siltumapgādi, tā elektroapgādi, praktiski ļaujot atteikties no ļoti dārgā fosilā kurināmā. Tā kā petrotermālās enerģijas avots ir zemes dzīles, tas ir nemainīgs, neatkarīgs no ārējiem apstākļiem, praktiski neizsīkstošs energoresurss. Izmantojot mūsdienīgas urbšanas iekārtas, iespējams ierīkot kā atvērtā, tā slēgta cikla petrotermālo staciju. Petrotermālās stacijas jaudu var palielināt, ierīkojot vairākus ieguves urbūmus. Tādējādi tiek iegūta videi draudzīga elektroenerģija un siltums, neradot izmešus gaisā vai cita veida vides piesārņojumu.

6.3.3.4 Kurināmā koksne

Latvijas nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021. – 2030.gadam minēts: “*Kurināmā koksne (malka, koksnes atlikumi, kurināmā šķelda, koksnes briketes, koksnes granulas) ir visplašāk izmantotais AER, un tā patēriņš turpina palielināties katru gadu,*” Izvērtējot datus par koksnes kurināmā izmantošanu Valmieras novadā (4.tabula), var secināt, ka izmantoto dažādu veidu koksnes kurināmā kopējais daudzums no 2016. līdz 2020.g. pa gadiem ir bijis mainīgs, t.i. no 74 tūkst.t. 2019.gadā līdz gandrīz 94 tūkst.t 2017.gadā, bez izteiktas tendences. Taču atsevišķu koksnes kurināmā veidu izmantošanas tendences iepriekšminētajā periodā ir atšķirīgas: šķeldas izmantošana ir stabili pieaugusi, savukārt malkas – samazinājusies. Koksnes kurināmā izmantošana turpmāk novadā ir intensificējama, jo tas ir nozīmīgs AER avots.

4. tabula Koksnes kurināmā kopējais patēriņš siltuma ražošanai un tehnoloģiskajiem procesiem 2016. – 2020.gadā⁵²

Kurināmā veids	Mērv.	2020		2019		2018		2017		2016	
		Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā
Dažāda veida koksnes kurināmais, t.sk:	t	.	82888.78		74128.38		81757.04		93805.13		84065.45
Briketes	t	1	13.10								
Granulas	t	15	783.34	13	715.37	12	664.17		592.03	8	454.38
Koksne	t	4	8257.00	7	8554.30	10	40900.80	2	4919.57	10	3072.42
Koksne (pārējais)	t	9	4661.33	3	2375.20	7	3144.92	3	24103.90	6	25468.20

⁵¹ Avots: I.Gavena

⁵² LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija

Kurināmā veids	Mērv.	2020		2019		2018		2017		2016	
		Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā
Malka	t	22	3755.19	26	6268.42	28	7978.02	2	8096.51	26	8750.59
Šķelda	t	18	65418.82	15	56215.09	16	29069.13	4	56093.12	16	46319.86

Atjaunīgos energoresursus var izmantot tieši siltuma un/vai elektroenerģijas ražošanai, vai arī pastarpināti, piemēram, no **biomasas** iegūstot transporta degvielas un cita veida šķidro kurināmo, piemēram, biogāzi. Alternatīvas degvielas ražošana ir viens no atjaunīgo enerģijas resursu izmantošanas veidiem.

Novadā darbojas vairākas mazās hidroelektrostacijas. Tajās kā enerģijas avotu izmanto **ūdens** plūsmas enerģiju. Tā kā hidroelektrostaciju ceļ uz upēm, uzbūvējot arī dambi un izveidojot ūdenskrātuvi, tad to ierīkošana hidromorfoloģiski maina upju gultni, krastus, tādējādi ietekmējot tās ekoloģisko kvalitāti (skatīt arī sadaļu par Vīrszemes ūdeņu kvalitāti) un radot riskus mazajām upēm noteiktā vides kvalitātes mērķa “laba ekoloģiskā kvalitāte” sasniegšanai. Bez tam HES izbūve rada arī gruntsūdens līmeņu izmaiņas blakus teritorijās un citas ietekmes. Tādēļ AER attīstības plānošanā novadā nav izskatāmām jaunu HES būvniecība.

Plānojot novada attīstību, lai novads iekļautos virzībā uz Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanu un samazinātu fosilā kurināmā izmantošanu, prioritāra ir AER resursu izmantošanas intensificēšana visās jomās – energoapgādē, transporta nozarē, ražošanas procesos un individuālos (atsevišķu objektu) risinājumos, kā arī nepieciešamo pētījumu veikšana (piemēram, attiecībā uz ģeotermālās enerģijas izmantošanu), kā arī inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrāde.

6.4. BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA, ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN MIKROLIEGUMI

Valmieras novada teritorijas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgākajās teritorijās Gaujas, Salacas, Rūjas ielejās, Burtnieka ezera apkārtnē, purvos - Sedas purvā, Ziemeļu purvos un citos ir nodibinātas 13 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (11 dabas liegumi, 1 aizsargājamo ainavu apvidus un 1 dabas parks), kuras ir iekļautas arī Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklā – *NATURA 2000* (5.tabula, 6.attēls).

Novada dienvidrietumos atrodas daļa no Gaujas nacionālais parka, kas ir Latvijas lielākais un vecākais nacionālais parks, teritorijas (parks dibināts 14.09.1973., novadā - 7057 ha). Tā mērķis ir aizsargāt Gaujas senlejas un tās apkārtnes unikālās dabas vērtības, vienlaikus nodrošinot teritorijā gan rekreācijas, gan dabas aizsardzības funkcijas. Nacionālajam parkam raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, reljefa formu dažādība, avoti, smilšakmens atsegumi, gleznainas ainavas un savdabīgi dabas un kultūras pieminekļi. Nacionālajā parkā novada teritorijā izdalītas 4 funkcionālās zonas: ainavu aizsardzības zona, dabas lieguma zona, kultūrvēsturiskā zona un neitrālā zona⁵³.

Novada teritorijas lielā daļā (67% no novada kopējās platības) atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts (dibināts 11.12.1997.). Biosfēras rezervāta mērķis nacionālā un starptautiskā nozīmē ir sasniegt līdzsvaru dabas daudzveidības aizsardzībā, ekonomiskās attīstības veicināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā. Lai nodrošinātu teritorijas ainavu, ekosistēmu, sugu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu un veicinātu ilgtspējīgu ekonomisko attīstību biosfēras rezervāta teritorijā ir iedalīta funkcionālajās zonās (ainavu aizsardzības zonas un neitrālās zonas). Valmieras

⁵³ LR likums Gaujas nacionālā parka likums, 01.01.2011., Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317 Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

novadā ainavu aizsardzības zona aizņem 34% no biosfēras rezervāta teritorijas novadā, pārējā teritorija ir iedalīta neitrālajā zonā⁵⁴. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā no novada teritorijas ietilpst 8 dabas liegumi (Augstroze, Burtnieku ezera pļavas, Dzērves purvs, Rūjas paliene, Sedas purvs, Vidusburtnieks, Ziemeļu purvi, Zilaiskalns), 1 dabas parks (Salacas upes ieleja).

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātam ir izstrādāts ainavu ekoloģiskais plāns. No pārējām IADT 4 nav izstrādāti dabas aizsardzības plāni, 3 (t.sk. Gaujas Nacionālajam parkam) – plānu darbības termiņš ir beidzies, 5 dabas aizsardzības plānu darbības termiņš beigsies šogad vai 1 – 2 gadu laikā. Tikai dabas lieguma Augstroze un dabas liegumam Ziemeļu purvi dabas aizsardzības plāni ir spēkā ilgākam laikam, atbilstoši līdz 2030.g. un 2028.g. Tas nozīmē, ka gan IADT mērķtiecīgas dabas aizsardzības, gan dabas tūrisma un dabas produktu attīstības pasākumu realizēšanai ir aktuāla IADT aizsardzības un apsaimniekošanas mērķu noteikšana un pamatotu pasākumu izstrāde. Tas ir svarīgi arī tādēļ, ka atsevišķu darbību veikšanai gadījumos, ja plānotais pasākums nav iekļauts dabas aizsardzības plānā un nav izvērtēts tā izstrādes laikā, pirms darbības realizācijas saskaņā ar LR likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” nosacījumiem ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums un, ja nepieciešams⁵⁵, arī ietekmes uz NATURA 2000 teritoriju novērtējums.

5. tabula Informācija par nozīmīgākajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Valmieras novadā⁵⁶

Vietas kods	Kategorija un nosaukums	NATURA 2000, tips ⁵⁷	Dabas aizsardzības plāna, darbības laiks/ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
LV0200100	Gaujas Nacionālais parks	C	Ir, 31.12.2018. termiņš beidzies / Likums, MK not.Nr.317, 02.05.2012.
LV0600700	Aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja”	C	Ir, 31.12.2022./ MK noteikumi Nr.957, 20.11.2008.
LV0000100	Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts	-	Ainavu ekoloģiskais plāns, termiņš nav noteikts/ Likums, MK noteikumi Nr.303, 19.04.2011.
LV0513400	Dabas liegums Augstroze	C	Ir, 2030./Nav
LV0532700	Dabas liegums Burtnieku ezera pļavas	C	Ir, 31.12.2019., termiņš beidzies / MK not.Nr.60, 16.01.2016.
LV0509500	Dabas liegums Dzērves purvs	B	Nav/Nav
LV0516000	Dabas liegums Oleru purvs	B	Nav/Nav
LV0535400	Dabas liegums Rūjas paliene	C	Ir, 31.12.2021./Nav
LV0526800	Dabas liegums Sedas purvs	C	Ir, 31.12.2022./ MK not.Nr.478, 26.05.2009.
LV0000120	Dabas liegums Vidusburtnieks	C	Ir, 31.12.2021./Nav
LV0516200	Dabas liegums Vīkvēnu purvs	B	Nav/Nav
LV0000130	Dabas liegums Ziemeļu purvi	C	Ir, 2028./Nav

⁵⁴ LR Likums Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu, 11.12.1997., Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.303 Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

⁵⁵ Atbilstoši Vides valsts dienesta lēmumam, kurš tiek pieņemts sākotnējā izvērtējuma rezultātā.

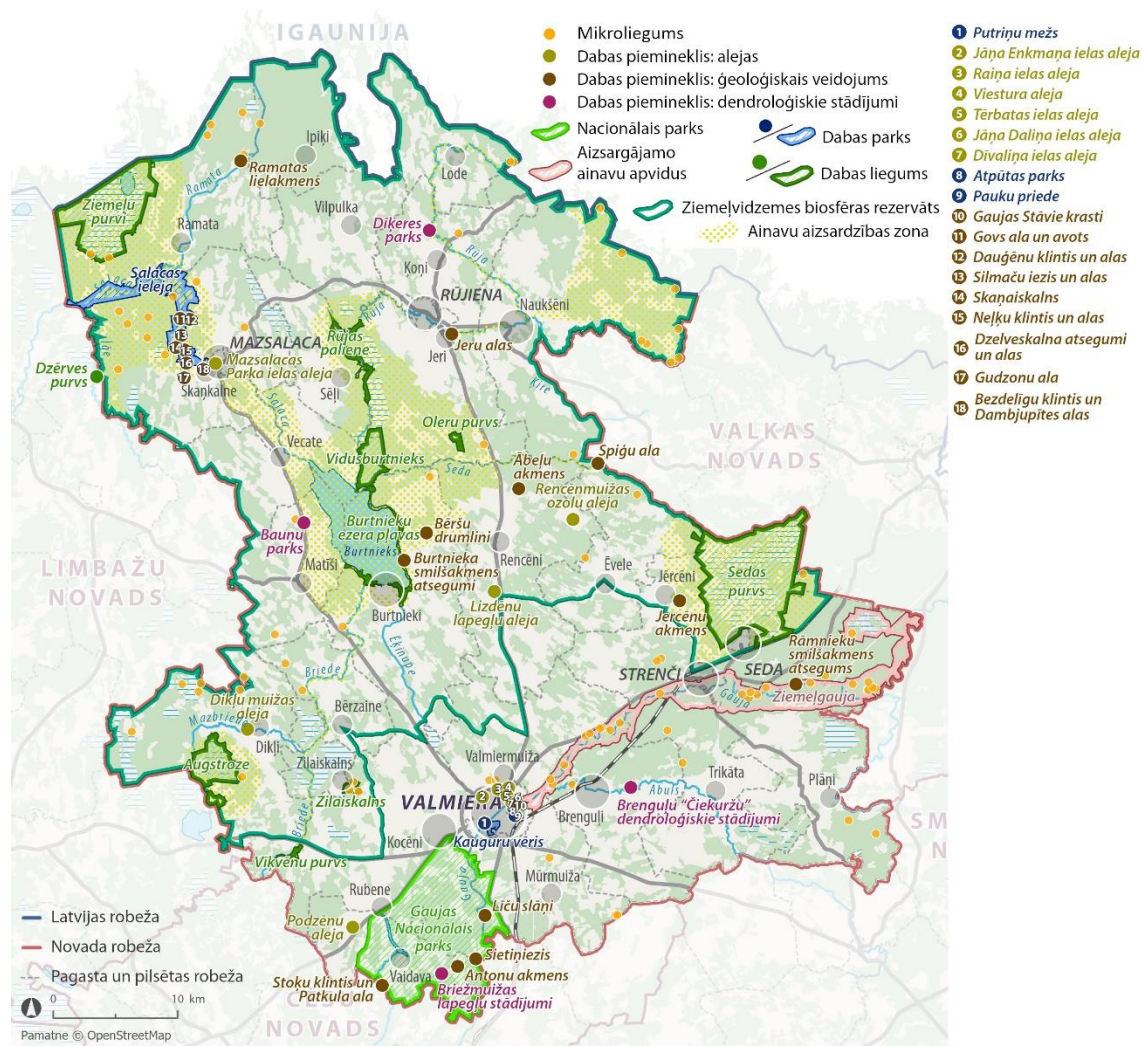
⁵⁶ Dabas aizsardzības pārvalde, 20.10.2021.

⁵⁷ Tips: B – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību”, 92/43 EEK;
C – teritorijas, kas noteiktas atbilstoši ES direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK).

Vieta kods	Kategorija un nosaukums	NATURA 2000, tips ⁵⁷	Dabas aizsardzības plāna, darbības laiks/individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
LV0536300	Dabas liegums Zilaiskalns	B	Ir, 31.12.2023./Nav
LV0302200	Dabas parks Salacas ieleja	C	Ir, 31.12.2019., termiņš beidzies/ MK not. Nr.228, 10.03.2009.

Novadā ir 4 pašvaldību izveidoti dabas parki IADT: Atpūtas parks, Kauguru vēris, Pauku priede, Putriņu mežs (kopējā platība 185 ha).

Novada teritorijā ir arī dabas pieminekļi: 5 alejas, 4 dendroloģiskie stādījumi un 17 aizsargājami ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi (6. attēls, saraksts – 1.pielikumā).⁵⁸

6. attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi.⁵⁹

⁵⁸ Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumiem Nr.888 Noteikumi par aizsargājamām alejām, Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumiem Nr.131 Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem un Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumiem Nr. 175 Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem

⁵⁹ Izņemot aizsargājamās koks. DAP, Dabas datu pārvaldības sistēma "Ozols", 08.10.2021. Aizsargājamās koks skatīt 2. pielikumā.

DAP dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols novada teritorijā ir reģistrēti 899 aizsargājami koki (dižkoki), no kuriem vairāk nekā trešdaļa ir ozoli (324), kā arī liepas (205) un priedes (105) (1.pielikums). Novadā ir reģistrēti arī 206 potenciāli aizsargājami koki, 1 pašvaldības nozīmes aizsargājams koks (piemiņas ozols Skaņkalnes pagastā), 8 īpatnēji koki, piemēram bērzi ar māzeri un citi. Aizsargājamo un potenciāli aizsargājamo koku izplatība novadā ir samērā vienmērīga, tiem vairāk koncentrējoties Gaujas Nacionālā parka teritorijā, Gaujas tuvumā, Burtnieka un Rūjienas, kā arī Mazsalacas apkārtnē. Dižkoki ir arī citi novadā esošie koki, kuri nav ietverti dabas datu pārvaldības sistēmā Ozols, ja tie atbilst 2010.gada 16.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” noteiktajiem kritērijiem. Taču jāatzīmē, ka aizsargājamo un potenciāli aizsargājamo koku izpēte, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, novada teritorijā ir laba, jo detalizēta teritorijas apsekošana ir veikta Valsts mežu dienesta realizētā Igaunijas – Latvijas programmas projekta „Neapzinātais kultūras mantojums kopējā dabas un kultūras telpā” (2009.) ietvaros.

Valmieras novada teritorijā ir 88 mikroliegumi, no tiem 47 mikroliegumi ir izveidoti biotopu aizsardzībai, 38 putnu aizsardzībai un trīs vaskulāro augu un paparžaugu aizsardzībai. Kopumā mikroliegumi aizņem 1225,4 ha platību un 30 no tiem ir noteiktas buferzonas. No mikroliegumiem 30 ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Valmieras novada teritorijā atrodas 2851 īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes. Lielākā to koncentrācija ir ĪADT. Nodrošinot atbilstošu ĪADT apsaimniekošanu, tiek sekmēta arī īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu saglabāšana un aizsardzība. Lielāko īpatsvaru no īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm veido paparžaugu un ziedaugu (38%), zīdītāju (21%), putnu (16%) un bezmugurkaulnieku (12%) grupas, citi sugu grupu īpatsvars ir mazāks (2.pielikums).

Kopumā novadā sastopami 34 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi. Eiropas Savienības nozīmes biotopi aizņem 246,27 km² un veido 8,4 % no kopējās novada platības. Lielākā daļa (60%) no Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtajām teritorijām atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (3.pielikums). Gandrīz pusi (47%) no Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidu grupām aizņem mežu biotopi, 33 % - purvu biotopi un 13% - saldūdeņu biotopi, mazāk - citas grupas. Lielākās platības aizņem biotopi 7110*Aktīvi augstie purvi (5989 ha, 24%60), 9010*Veci vai dabiski boreāli meži (4390 ha, 18%), 91D0*Purvaini meži (3836 ha, 16%), 3150 Eitrofi ezeri ar ieģrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju (2241 ha, 9%) un 7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās (1429 ha, 6%).

Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam uzsvērts, ka valstī pēdējos gados samazinās bioloģiskā daudzveidība. Par to liecina Eiropas Savienības nozīmes sugu aizsardzības stāvoklis Latvijā, kas laika posmā no 2013. gada līdz 2019. gadam visām sugu grupām saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs, dažām grupām mainoties no nepietiekoša uz sliktu, un Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizsardzības stāvoklis, kurš šajā pašā laika posmā saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs.⁶¹ Valmieras novadā sastopamo biotopu aizsardzības stāvoklis nav labvēlīgs. Izplatītāko biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 3150 *Eitrofi ezeri ar ieģrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju* un 91D0* *Purvaini meži* aizsardzības stāvoklis ir nedaudz uzlabojies un 2013. – 2018.g. periodā ir novērtēts kā “nelabvēlīgs – nepietiekams, stabils”, savukārt 2007. – 2012.g. periodā šo biotopus vērtējums bija “nelabvēlīgs-slikts, pasliktinās”, bet biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*

⁶⁰ Šeit un turpmāk nodaļā % uzrādīti no kopējās Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņemtās platības

⁶¹ Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam

un 7120 *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās* aizsardzības stāvoklis nav uzlabojies un abos iepriekšminētajos vērtēšanas periodos ir “nelabvēlīgs-slikts”⁶².

Dabas teritorijas veidojošās ekosistēmas (ūdeņi, meži, pļavas, purvi un citas) nodrošina ekosistēmu pakalpojumus, tostarp, ūdens, gaisa un vielu apriti, augsnes un tās auglības veidošanu, sugu dzīvotnes, klimata un ūdens aprites regulēšanu, CO₂ piesaisti, biomasas, t.sk. koksnes, kā arī dažādu produktu veidošanu. Ekosistēmām ir arī zinātniska un dabas izziņas vērtība, tās ir kultūras mantojums dabas ainavās, rekreācijas un aktīvās atpūtas resurss.

Plānojot novada attīstību:

- ir jāņem vērā novada dabas vērtības, tostarp, kā novada dabas daudzveidības un vides izziņas potenciāls ir saudzējamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes un Eiropas Savienības nozīmes biotopu platības;
- realizējot konkrētus attīstības projektus visā to ieviešanas ciklā (vietas izvēle, projektēšana/plānošana, ekspluatācija), plānotās darbības ir jāplāno tādā veidā, lai netiktu pasliktināts Eiropas Savienības nozīmes biotopu un īpaši aizsargājamo sugu aizsardzības statuss un iespēju robežās projektu ietvaros jāplāno pasākumi to aizsardzības stāvokļa stabilizācijai un perspektīvā ilgtermiņā uzlabošanai. Tādēļ gadījumos, kad projektu realizācijas vietās vai to tiešā tuvumā atrodas iepriekšminētās dabas vērtības, lai projektos integrētu uz dabas aizsardzību vērstus risinājumus, ir jāsadarbojas ar Dabas aizsardzības pārvaldi, sertificētiem sugu un biotopu ekspertiem un jāņem vērā ES nozīmes biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas vadlīnijas https://nat-programme.daba.gov.lv/public/lat/publikacijas_un_dokumenti/#vadlinijas;
- IADT mērķtiecīgas dabas aizsardzības, gan dabas tūrisma un dabas produktu attīstības pasākumu realizēšanai ir aktuāla ĪADT aizsardzības un apsaimniekošanas mērķu noteikšana un pamatotu pasākumu izstrāde. IADT dabas aizsardzības plānu izstrādes gadījumā pašvaldībai jāplāno sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi, lai vienotos par pašvaldības līdzdalību šo IADT apsaimniekošanā.

6.5. KULTŪRAS MANTOJUMS

Valmieras novads ir ļoti bagāts ar kultūras mantojumu. Galvenie objekti, kas izsenis dominē Valmieras novada un Vidzemes kultūrainavā, ir baznīcas, krogi, muižas un to parki, pilis, senkapi, upurozoli, pilskalni, Livonijas laika pilsdruvas, baznīcas, tautas celtniecības pieminekļi.

Valmieras novadā valsts aizsardzībā kopā atrodas 176 kultūras pieminekļi no kuriem valsts nozīmes ir 103, vietējās nozīmes 70 un reģiona nozīmes 3. Kultūras pieminekļu dalījumu pa tipoloģiskajām grupām skatīt 6.tabulā.

6. tabula. Kultūras pieminekļu iedalījums tipoloģijas grupās⁶³

Tipoloģiskā grupa	Skaits
Arheoloģija	114
Arhitektūra	39

⁶² Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu, Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā Novērtējums par 2007.-2012. gada periodu

⁶³ <https://is.mantojums.lv/>

Māksla	17
Vēsture	5
Vēsturiska notikuma vieta	1

Vairums arhitektūras pieminekļu saistāmi ar muižu apbūvi, bet netrūkst arī cita veida mantojuma, kā piemēram, sakrālās nozīmes, rekreācijas apbūvi, infrastruktūras attīstības mantojuma (zirgu pasta vai dzelzceļa stacijas) un citas. Arheoloģijas pieminekļos ietilpst senkapi, pilskalns, kulta vietas u.c. Mākslas kultūras pieminekļu sastāvā ietilpst sienu vai griestu gleznojumi, krāsnis, ērģeles un pieminekļi. Vēstures grupas mantojumā iekļaujas notikumu vietas, nozīmīgas ēkas, dzimtas mājas, bet par vēsturiska notikuma vietu ir atzīta Rubenes draudzes skola.⁶⁴

Papildus valsts aizsardzībā esošajam kultūras mantojumam katra novada apvienība ir definējusi savas apvienības kultūras mantojuma objektus. Valmieras pilsēta atsevišķi ir izdalījusi 40 kultūras mantojuma objektus, kas iekļauj, piemēram, Rīgas ielas apbūvi, šaursliežu dzelzceļa stacijas, Vecpuišu parka paviljonu un citas sabiedriskas ēkas.⁶⁵ Kocēnu apvienība atsevišķi izceļ 20 objektus, apkārtnē esošās vēsturiskās krogus ēkas (Bestes krogs), dzīvojamās ēkas (Vīlandu mājas – amatnieka J. Vīlandes sēta) un muižas (Kocēnu muižas komplekss).⁶⁶ Burtnieku apvienība kā nozīmīgu kultūras mantojumu apvienības ietvaros min 14 objektus – muižas (Mīlītes muižas apbūve, Košķeles muižas apbūve), krogi (Bukas pusmuižas krogs ar dzīvojamo galu un stadulu), dzirnavas (Kalna vējdzirnavas).⁶⁷ Mazsalacas apvienība atsevišķi izceļ 8 kultūras mantojuma pieminekļus, kas ir kapličas (Mazsalacas kapu vecā kapliča), baznīca (Skaņkalnes pareizticīgo baznīca) un muižas apbūve (Sēļu muižas apbūve) u.c.⁶⁸ Naukšēnu apvienībā minēti 16 kultūras mantojuma objekti, piemēram, Ķonu un Nurmuižas, Baltijas ceļa piemiņas zīmi u.c.⁶⁹ Rūjienas apvienība atsevišķi no valsts pārraudzībā esošā kultūras mantojuma min 33 objektus, liela daļa ir Rīgas ielas apbūve, tilts pār Rūju, mūzikas skolu, muzeju u.c.⁷⁰ Strenču apvienība atsevišķi izdala industriālas būves, muižas, piemiņas vietas un Sedas apbūvi, kopā minot 24 objektus.⁷¹

Valmieras novada bagātais kultūras mantojums var kalpot kā pamatresurss kultūras tūrisma attīstībai. Kultūras mantojuma esamība veido patīkamu dzīves vidi augsti kvalificētu un prasmīgu cilvēkresursu piesaistīšanai prioritārajās ekonomikas jomās.

6.6. VIDES STĀVOKLIS

6.6.1. Gaisa kvalitāte un to ietekmējošie faktori

Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi, kas sniegtu informāciju par Valmieras pilsētas un Valmieras novada gaisa piesārņojuma avotu ietekmi uz gaisa kvalitāti, netiek veikti. Valmieras novadā nav uzstādītas gaisa kvalitātes valsts monitoringa stacijas.

Izvērtējot autotransporta intensitāti un stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta vai ir veikta piesārņojošo vielu koncentrāciju un to izplatības aprēķini (modelēšana), var secināt, ka galvenais gaisa piesārņojuma avots ir **autotransports**, īpaši pa valsts galvenajiem autoceļiem A3 Inčukalns – Valmiera –

⁶⁴ <https://is.mantojums.lv/>

⁶⁵ Valmieras pilsētas teritorijas plānojums (no 2017.gada), Paskaidrojuma raksts

⁶⁶ Kocēnu novada teritorijas plānojums 2014.–2025.gadam, Paskaidrojuma raksts

⁶⁷ Burtnieku novada teritorijas plānojums 2012.–2024.gadam, Paskaidrojuma raksts

⁶⁸ Mazsalacas novada teritorijas plānojums 2013. - 2024. gadam, Paskaidrojuma raksts

⁶⁹ Naukšēnu novada teritorijas plānojums 2013.–2025.gadam, Paskaidrojuma raksts

⁷⁰ Rūjienas novada teritorijas plānojums 2012.–2024.gadam, Paskaidrojuma raksts

⁷¹ Strenču novada teritorijas plānojums 2012.–2023. gadam, Paskaidrojuma raksts

Igaunijas robeža (Valka) (E264) un arī valsts reģionālajiem autoceļiem P18 Valmiera – Smiltene, P20 Valmiera – Cēsis – Drabeši, P16 Valmiera – Matīši – Mazsalaca, P17 Valmiera – Rūjiena – Igaunijas robeža (Unguriņi), P11 Kocēni – Limbaži – Tūja, P21 Rūjiena – Mazsalaca, P22 Valka – Rūjiena, P25 Smiltene – Strenči, P26 Sedas pievedceļš, P15 Matīši – Ainaži un arī dzelzceļa transports – pa dzelzceļa līniju Rīga –Lugaži (dīzeļvilcienu kustība).

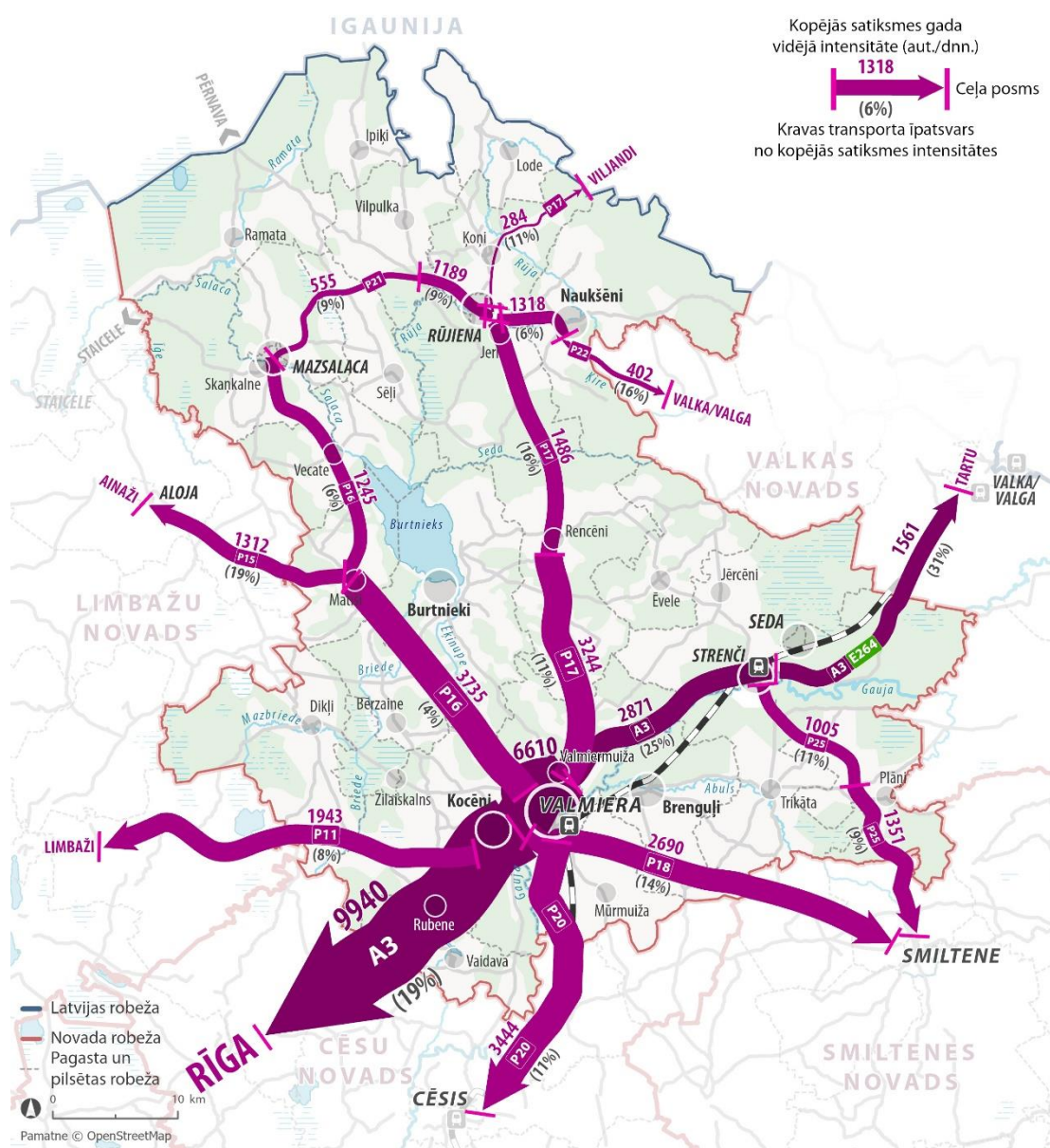
Satiksmes intensitāte novadā ir atšķirīga (7.attēls) – augstāka satiksmes intensitāte ir Valmieras tuvumā un valsts galvenajā autoceļā A3, kur lielākās intensitātes ir posmā no autoceļa P11 līdz Valmieras apvedceļam (A3 un P18). Uz valsts reģionālajiem autoceļiem augstākās satiksmes intensitātes ir pie pilsētām un krasi samazinās pie valsts robežas.

Autotransporta radītajās emisijās galvenās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, daļiņas PM₁₀, PM_{2,5}, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži (benzols, toluols, ksilols).

Informācija par **dzelzceļa transporta** intensitātēm nav pieejama. Dzelzceļa vides aizsardzības politikā 2021.- 2027. gadam (Latvijas Republikas Valsts dzelzceļa administrācija, 2021.)⁷² par dzelzceļa transporta ietekmi uz gaisa kvalitāti norādīts, ka “*ES dalībvalstu apkopotie dati parāda, ka dzelzceļa transporta pārvadājumi SEG emisiju kontekstā ir daudz efektīvāki nekā citi transporta veidi, īpaši autotransports. Salīdzinājumā ar citiem transporta veidiem, dzelzceļa pārvadājumu radīto siltumnīcefektu izraisošo gāzu (SEG, CO₂) emisiju apjoms ir būtiski mazāks, veidojot tikai apmēram 0,5% no kopējām transporta sektora emisijām.*

Saskaņā ar “Latvijas nacionālo inventarizācijas ziņojumu 1990-2018” dzelzceļa (dīzeļdegvielu lokomotīvu) radītās SEG emisijas sastāda 5.6% no visām iekšzemes transporta apakšnozārēm 2018. gadā. Salīdzinot ar 2012. gadu, 2018. gadā dzelzceļa radītās SEG emisijas ir samazinājušās par 33%, kas tiek izskaidrots ar dzelzceļa tranzītkravu kritumu par 18,3% un degvielas patēriņa samazinājumu par aptuveni 32,4%.”.

⁷² <http://www.vda.gov.lv/?id=299&>

7.attēls Satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2021. gadā novada valsts un reģionālajos autoceļos⁷³

Tomēr jāatzīmē, ka “dzelzceļa kravu putekli un smakas ir aktuāla gaisa piesārņojuma problēma, it īpaši dzelzceļa tiešā tuvumā dzīvojošiem iedzīvotājiem. Visbiežāk iedzīvotāju sūdzības tiek izteiktas gadījumos, kad rodas vilcienu sastāvu uzkrājumi ar birstošām kravām vai kravām ar naftas produktiem uz sliežu ceļiem pie ostu termināliem.”. Pašlaik Valmieras novadā esošās dzelzceļa līnijas nav elektrificētas, tāpēc, izmantojot dīzeļvilcienus, atmosfēras gaisā izmešos bez daļiņām (PM₁₀, PM_{2,5}) nelielos apjomos veidojas arī citi izmeši – oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži. Gaisa kvalitāte izmaiņas izpaužas tiešā ceļu tuvumā, it īpaši nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos.

Autotransporta ietekmes zonā atrodas dzīvojamā apbūve, meži un lauksaimniecības zemes. Valmieras pilsētā, balstoties uz izpētiem datiem⁷⁴ visvairāk noslogots ir rotācijas aplis pie T/c

⁷³ LVC statistikas dati, 01.2022.

⁷⁴ Tematiskais plānojums “Valmieras pilsētas transporta infrastruktūras attīstības koncepcija”, 2019. gads

Valleta, kuru izmanto 1530 autovadītāju stundā. Otra noslogotākā centra daļa ir Pārgaujas rotācijas aplis pie autoostas, kuru šķērso vidēji 1100 transportlīdzekļi stundā un nelieli sastrēgumu mēdz veidoties, ie braucot rotācijas aplī no Stacijas ielas puses, kā arī pie gājēju pārejas virzienā no rotācijas apla uz Gaujas tilta pusi.

Dati par citu Valmieras novada pilsētu satiksmes intensitātes datiem nav pieejami.

Informācija par gaisa kvalitātes piesārņojuma līmeni pie transporta objektiem un līdz ar to normatīvo aktu robežlielumu pārsniegumiem nav pieejama.

Gaisa kvalitāti ietekmē arī **stacionārie objekti**. Valsts statistisko pārskatu 2Gaiss 2020. gadā uzņēmumi sniedz par 134 stacionārajiem objektiem novada teritorijā⁷⁵, t.sk. novada pašvaldība par 33 apdzīvoto vietu un pašvaldības pārziņā esošu centralizētajiem siltumapgādes objektiem (5.attēls) 22 degvielas uzpildes stacijām (no tām 1 DUS pārtraukusi darbību un divas naftas bāzes, 3 gāzes uzpildes stacijām, 21 uzņēmumu un zemnieku saimniecību siltumapgādes objektiem, 4 valsts objektiem, kā arī 52 dažādiem ražošanas objektiem.

Novadā kā galvenos kurināmos izmanto šķeldu, dabasgāzi, koksni un malku un granulas, pēdējos divos gados arī biogāzi (5.tabula). Izmantojot šos kurināmā veidus, kā arī sašķidrināto gāzi izmešos atmosfēras gaisā veidojas oglekļa oksīds (CO), oglekļa dioksīds (CO₂) un slāpekļa oksīdi (NO_x), kā arī daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}. Vienlaikus ar šīm gaisu piesārņojošām vielām citi izmeši (piemēram, gaistošie organiskie savienojumi, ogļūdeņraži, petroleja, benzīns, benzols, propāns, butāns un citas vielas) veidojas pakalpojumu objektos (degvielas uzpildes stacijas, gāzes uzpildes stacijas, autoservisi) un ražošanas tehnoloģiskajos procesos.

Kopējais kurināmā apjoms (kopā siltuma ražošanai un tehnoloģiskajiem procesiem) laika posmā no 2016.-2020.gadam apkopots 7.tabulā.

7. tabula Kurināmā kopējais patēriņš siltuma ražošanai un tehnoloģiskajiem procesiem 2016. – 2020.gadā⁷⁶

Kurināmā veids	Mērv.	2020		2019		2018		2017		2016	
		Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā	Iek. skaits	Kopā
Biogāze	tūkst .m3	2	2426.00	2	2020.00						
Cits kurināmais	tūkst .m3	1	3.93	1	3.75	2	1656.00		1763.60	2	2060.20
Dabas gāze	tūkst .m3	60	9967.53	56	10245.93	57	11780.59	28	14402.52	60	16023.35
Dīzeļdegviela	t	8	71.60	9	116.94	9	61.30	6	194.02	8	153.88
Sašķidrinātā gāze	t	10	276.00	5	185.73	5	71.98	6	399.27	5	210.13
Ogles	t	3	1630.56	2	2006.86	2	3791.51	1	1657.40	4	2344.41
Kūdra	t	1	18.00	1	73.25	1	10.00			1	
Dažāda veida koksnes kurināmais ⁷⁷	t	.	82888.78		74128.38		81757.04		93805.13		84065.45

Izmantojot dīzeļdegvielu un ogles, izmešos atmosfēras gaisā veidojas oglekļa oksīds (CO), oglekļa dioksīds (CO₂) un slāpekļa oksīdi (NO_x), daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}, kā arī sēra dioksīds (SO₂).

⁷⁵ LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija par 2020. gadu

⁷⁶ LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija

⁷⁷ Datus par koksnes kurināmā veidiem skatīt 6.3.3.4.nodaļā

2020.gadā ražošanas procesu nodrošināšanai un siltuma apgādei dīzeļdegvielu izmantoja vairāki uzņēmumi (SIA “Jaunbrēķi” SIA “DAIVA LPKS”, SIA “Burtnieku grauds” SIA “AK12” un SIA “Silat” (automašīnu apkope), t.sk. pašvaldības transporta uzņēmums SIA “VTU VALMIERA”. Kopumā 2020.gadā tika izlietotas 71,6 tonnas dīzeļdegvielas. Savukārt ogles ražošanas procesa nodrošināšanai izmantoja SIA “Kronis” un SIA “Rūjienas saldējums”, bet siltumenerģijas ieguvei pašvaldība Sedas pilsētā (2020.gads), kā arī Valsts sociālās aprūpes centra “Zemgale” filiāle “Pansionāts “Rūja”” Jeru pagastā. Kopējais izlietotais ogļu apjoms 2020.gadā bija 1630,56t un minētajos uzņēmumos un iestādēs tas ir vienīgais kurināmā veids, kas tiek izmantots.

Izmantotās dīzeļdegvielas un ogļu apjomi laika posmā no 2016.-2020.gadam ir mainīgs, tomēr ar kopējo tendenci samazināties. Lai arī ogļu izmantošanai ir tendence samazināties, tomēr tā jāskata kontekstā ar attiecīgā gada apkures sezonas laika apstākļiem, jo aukstās ziemās palielinās kurināmā lietojums un līdz ar to izmeši atmosfēras gaisā. Taču tā kā uzņēmumi, kuri izmanto dīzeļdegvielu un ogles atrodas izkliedēti Valmieras novadā (dīzeļdegviela Kocēnu, Jeru un Burtnieku pagastos un ogles Rūjienas pilsētā Sedā, Kocēnu pagastā un Jeru pagastā), vienviet neveidojas lielas izmešu koncentrācijas. Sēra dioksīda koncentrācijas gaisā ir ar tendenci samazināties, jo tās korelē ar izmantotās dīzeļdegvielas un ogļu lietojuma samazinājumu.

Kā jau minēts 6.3.3.4.nodaļā, koksnes kurināmā izmantošanai pēdējos gadus (2016. līdz 2020.g.) pa gadiem ir bijusi mainīga, bez izteiktas tendences, tādēļ koksnes kurināmā izmantošana turpmāk novadā ir intensificējama, jo tas ir nozīmīgs AER avots.

Jāatzīmē, ka nelielos apjomos kā kurināmais tiek izmantots arī kūdra, ko izmanto uzņēmums SIA “LEGRO LATVIA”. 2020.gadā tā ražošanas tehnoloģiju nodrošināšanai izmantoja 18 tonnas kūdras. Sadedzinot kūdras izmešos atmosfēras gaisā veidojas veidojas slāpekļa dioksīds, oglekļa oksīds un daļiņas PM₁₀.

Dati par galveno piesārņojošo vielu apjomiem 2016. – 2020.g. no stacionārajiem avotiem ir apkopoti 8.tabulā. Izmešu kopējie daudzumi pa gadiem ir mainīgi ar tendenci samazināties. Lielāko izmešu daudzumu (98% līdz 99% no kopējā daudzuma) veido oglekļa dioksīds. Izmešos kopumā samazinās arī putekļu dažādas frakcijas, tomēr neliels pieaugums vērojams 2020.gadā un 2019.gadā attiecībā pret 2018.gadu. 2020.gadā attiecībā pret 2019.gadu nedaudz pieaudzis slāpekļa oksīdu daudzums (iespējams, jo nedaudz palielinājās izmantotās sašķidrinātās gāzes apjoms).

8.tabula Piesārņojošo vielu daudzumi Valmieras novada stacionāro avotu izmešos 2016.-2020.g.⁷⁸

Gads	Iekārtu skaits	Visi izmeši kopā, t/gadā	t.sk. piesārņojošo vielu daudzumi, t/gadā				
			slāpekļa oksīdi (NO, NO ₂ , NO _x)	oglekļa oksīds (CO)	oglekļa dioksīds (CO ₂)	putekļi: cietās izkliedētās daļiņas, daļiņas PM ₁₀ un PM _{2,5}	sēra dioksīds (SO ₂)
2020.	1218	69538,17	178,27	187,91	68993,68	150,92	27,40
2019.	1188	74815,81	156,44	181,98	74281,60	165,90	29,89
2018.	1271	77717,14	179,40	201,38	77148,27	157,22	30,87
2017.	1358	76548,46	245,17	286,02	75629,61	357,66	30,00
2016.	1424	79151,57	299,68	367,01	78236,30	195,64	52,95

⁷⁸ LVĢMC Valsts statistiskā pārskata „2Gaiss” informācija

Jāatzīmē arī, ka Valmieras novadā, piemēram, Rūjienas pilsētā ir vairāki stacionārie siltumapgādes avoti, katrs šāds objekts ir punktveida emisijas avots, kas summējoties kopā ar citiem objektiem palielina stacionāro objektu ietekmes uz gaisa kvalitāti īpatsvaru pilsētas teritorijā.

Vides politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027.gadam secināts: *“Enerģijas ražošana ir viens no lielākajiem gaisa piesārņojuma avotiem. Šajā sektorā slāpekļa oksīdu un daļiņu PM emisiju apjoms aizvien turpina pieaugt, turklāt salīdzinājumā ar 2013. gadu daļiņu PM emisiju apjoms 2018. gadā ir dubultojies. Šāda tendence apliecina to, ka enerģijas ražošanā pietiekami strauji nenotiek pāreja uz atjaunīgajiem energoresursiem.”* Datos par daļiņu daudzuma izmaiņām (6. tabula) Valmieras novadā kopš 2016. gada nav konstatējams pieaugums, taču pāreja uz atjaunīgo energoresursu izmantošanu novadā energoapgādes nodrošināšanā, tāpat kā valstī, ir aktuāla.

Izstrādājot novada jaunus attīstības plānošanas dokumentus,:

- 1) ir svarīgi iekļauties virzībā uz Eiropas Zaļā kursa stratēģiskajām pamatnostādņēm, veicinot modernas, konkurētspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas attīstību, atjaunojamo energoresursu īpatsvara paaugstināšanu enerģijas ražošanā, kā arī novada mobilitātes veicināšanu.
- 2) energoapgādē plānojami pasākumi atjaunīgo energoresursu izmantošanas aktivizēšanai;
- 3) iekļaujami risinājumi kurināmā maiņai un atbilstošai katlu mājas pārbūvei Sedas pilsētā, kur pašlaik siltumenerģija tiek ražota kā kurināmo izmantojot ogles;
- 4) ieteicams apsvērt nepieciešamību Valmieras pilsētai izstrādāt gaisa kvalitātes (vismaz slāpekļa dioksīdam, daļiņām PM₁₀ un PM_{2,5}) karti, kas sniegtu precīzāku informāciju par gaisa kvalitāti pilsētā un būtu izmantojama kā pamatojums teritorijas izmantošanas un apbūves detalizētai plānošanai teritorijas plānojuma izstrādes laikā.

6.6.2. Vides troksnis

Vides trokšņa piesārņojumu galvenokārt rada transporta kustība, rūpniecisko objektu, siltuma un enerģijas ražošanas iekārtu darbība, kā arī būvdarbi.

Galvenais trokšņa avots novadā ir autotransports valsts galvenajos un reģionālajos autoceļos. Valmieras novadā visu trokšņa avotu radītā vides trokšņa līmeņu pētījumi, modelēšana vai visu novada teritoriju aptveroši mērījumi nav veikti. Trokšņa stratēģiskās kartes 2017.gadā ir izstrādātas un apstiprinātas valsts galvenā autoceļa A3 posmam no autoceļa P11 Kocēni—Limbaži—Tūja līdz Valmierai, bet valsts reģionālajiem ceļiem, kā arī citiem ceļiem novadā šādas kartes nav izstrādātas⁷⁹. Informācija par ražošanas objektu radīto troksni par novada teritoriju nav pieejama, bet vērtējot pēc novada uzņēmējdarbības darbības veidiem, novadā ir maz ražošanas objektu, kas savā darbībā rada troksni.

Valsts galvenā autoceļa A3 posma no autoceļa P11 līdz Valmierai tuvumā ir identificēti dienas, vakara un arī nakts vides trokšņa robežlielumu.⁸⁰ Autoceļa posma tuvumā atrodas 12 mājokļi ar aptuveni 122 iedzīvotājiem, kas dzīvo teritorijās, kur trokšņa rādītāja L_{diena} vērtības ir lielākas par

⁷⁹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvārī noteikumu Nr.16 Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība 63.1. punkta nosacījumiem trokšņa stratēģiskās kartes izstrādā autoceļiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā.

⁸⁰ Vides trokšņa robežlielumi saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvārī noteikumiem Nr.16 Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība savrupmāju, mazstāvu vai viensētu dzīvojamo māju teritorijās ir 55 dB(A) dienas periodā, 50 dB(A) vakara periodā un 45 dB(A) nakts periodā.

55 dB(A), 31 mājokļi ar 220 iedzīvotājiem atrodas teritorijās, kur trokšņa rādītāja L_{vakars} vērtības pārsniedz 50 dB(A). Autoceļa posma tuvumā 30 mājokļos ar 216 iedzīvotājiem aprēķinātais trokšņa rādītājs L_{nakts} ir lielāks par 45 dB(A). Teritorijās, kur trokšņa rādītājs L_{dvn} pārsniedz 55 dB(A), atrodas 18 mājokļi ar kopējo iedzīvotāju skaitu 179.⁸¹ Vides trokšņa diskomforta zonas platums ir dažāds.

Pasākumi trokšņa diskomforta mazināšanai ir plānoti plānā “Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023.gadam”⁸² (VAS „Latvijas Valsts ceļi”). Plānā iekļauti pasākumi, kas veicinātu trokšņa emisijas samazināšanu autoceļu posmos un ierobežotu trokšņa izkliedi. Valmieras novadā plānā izdalīta akustiskā diskomforta zonā Kocēni un tajā plānota trokšņa barjeru izbūve. Plānā uzsvērtā arī teritorijas un apbūves plānošanas⁸³ vides trokšņa diskomforta ierobežošanā un valsts mēroga pasākumu saistībā ar riepu marķēšanu nozīme vides trokšņa samazināšanā. Plāna faktiskās ieviešanas iespējas ir atkarīgas no pietiekama finansējuma apjoma pieejamības. Kocēnos plānotā trokšņa barjeru izbūve līdz šim nav veikta. Plānojot novadā jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību ilgtermiņā, to izvietojumam jāizvēlas vietas ārpus trokšņa diskomforta zonas.

6.6.3. Virszemes ūdeņu kvalitāte, to ietekmējošie faktori un virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums

6.6.3.1 Virszemes ūdeņu kvalitāte

Valmieras novadā esošo virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitātes un ķīmiskās kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrādes ietvaros (LVĢMC, 2021.). Salīdzinot 2009. – 2014.g. un 2015. – 2019.g. monitoringa perioda virszemes ūdeņu kvalitātes novērtējumu, ir notikušas izmaiņas VŪO ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes vērtējumā:

- Ramatas (G307) ekoloģiskā kvalitāte ir laba, tā ir uzlabojusies un ir sasniegts UBAAP 2016. – 2021.g. noteiktais vides kvalitātes mērķis “laba ekoloģiskā kvalitāte”;
- Gaujas (G225), Vijas (G228), Sedas (G316) un Briedes (G321) ir saglabājusies laba - UBAAP 2016. – 2021.g. noteiktais vides kvalitātes mērķis “laba ekoloģiskā kvalitāte” un vides stāvokļa nepasliktināšana tiek nodrošināta;
- Gaujas (G215), Salacas (G306), Rūjas (G310, G312) ekoloģiskā kvalitāte ir saglabājusies vidēja⁸⁴;
- Abula (G222) ekoloģiskā kvalitāte ir uzlabojusies no ļoti sliktas ekoloģiskās kvalitātes klases uz vidēju, taču vides kvalitātes mērķis “laba ekoloģiskā kvalitāte” nav sasniegts;
- Burtņieka (E225) ekoloģiskā kvalitāte nav uzlabojusies un ir slikta;

Izstrādājot UBAAP 3. ciklam (2022. – 2017.g.), novadā esošajos VŪO ir izdalīti daudzi jauni ūdensobjekti un provizoriski novērtēta to ekoloģiskā kvalitāte vai ekoloģiskais potenciāls. No jauna izdalīto ūdensobjektu kvalitāte ir šāda: augsta - Acupīte (G319), laba – Mazbriede (G323), Kolkupīte (G331), Rikarda (G318), Rūja (G314), Pedele (G317), Gauja (G274), Lisa (G223), Vija (G228), Ķiruma ezers (E224), Dauguļu Mazezers (E226) un Ramatas Lielezers (E223), vidēja –

⁸¹ https://lvceli.lv/wp-content/uploads/2020/09/A3_kopsavilkums_F.pdf

⁸² Trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāns tiks atjaunināšana plānota 2022. – 2023. gadā.

⁸³ Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi 147. punkts nosaka: “Plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus.”

⁸⁴ Ūdens objekti D403, D404 kā jauni ŪO izdalīti UBAAP 2022. – 2027.g., savukārt no ŪO D401 atsevišķi izdalīts ŪO Juglas kanāls (D543MV)

Acupīte (G320), Ķīre (G315SP) Rūja (G314, G313, G312, G310), Gauja (G275), Jumara (G281), Strenčupīte (G232) un Abuls (G220, G222, G221SP).

Gaujas (augšpus un lejpus Valmierai) un Burtnieku ezera kopējā ķīmiskā kvalitāte pēc visām prioritārajām vielām ir slikta. Par pārējo ūdensobjektu ķīmiskās kvalitātes rādītājiem – nav datu⁸⁵.

Jāatzīmē, ka UBAAP 2027.gadam neapkopo datus administratīvajā griezumā, tādēļ novadā esošo VŪO identificēšana, it īpaši pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021.g., ir apgrūtināta.

Ūdensobjektu vidēju vai sliktu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu galvenokārt nosaka paaugstinātas kopējā fosfora (P_{kop}) un kopējā slāpekļa (N_{kop}) koncentrācijas ūdenī, hidromorfoloģisko pārveidojumu, kā arī iespējams virszemes ūdeņu kvalitātes vērtēšanas metožu pilnveidošana un līdz ar to mainība, salīdzinot ar iepriekšējo apsaimniekošanas 6 gadu periodu.

Ūdensobjektu ķīmiskās kvalitātes vērtējumu nosaka jaunas informācijas ieguve par tādu prioritāro un/vai bīstamo vielu kā benz(a)pirēna, dzīvsudrabs ($\bar{U}$), heptahlorā epoksīda, heptahlorā un citu vielu klātbūtni ūdenī un/vai sedimentos. Ūdeņu ķīmisko kvalitāti ietekmē arī farmaceutisko vielu koncentrācija ūdenī.

UBAAP 2027 kā notekūdeņu būtiski ietekmēti ŪO ir novērtēti Jumara (G281), Strenčupīte (G232), kā piesārņoto vietu būtiski ietekmēts ŪO - Gauja (G215) Valmieras apkārtnē, būtiska izkliedētā piesārņojuma slodze no augkopības identificēta Rūjā (G310, G313), Ķīrē (G315SP), un Burtniekā (E225), būtiska hidromorfoloģiskā slodze (ūdensteces pārveidojumi, izbūvētie HES) – Sedā (G316), Briedē (G321), Pedelē (G317), Rikardā (G318), (G318), Ramatā (G307), Jumārā (G281), Ķīrē (G315SP), Acupītē (G320) un Rūjā (G313)⁸⁶.

UBAAP 2022. – 2027.g. Abulam, Strenčupītei un Burtniekam noteikti apsaimniekošanas mērķi samazināt kopējā slāpekļa un fosfora slodzes, Gaujai, Dauguļu Mazezeram un Burtniekam noteikts mērķis prioritārajām un bīstamajām vielām “koncentrāciju/slodžu nepalielināšanās”⁸⁷.

UBAAP 2022. – 2027.g. norādīts, ka visi ūdensobjekti, kuros uz trešo UBA apsaimniekošanas plānu izstrādes brīdi (2021.g.) nav sasniegta laba ekoloģiskā un/vai ķīmiskā kvalitāte, ir nosakāmi par riska ūdensobjektiem. Tādēļ attiecībā uz novada upēm un ezeriem - gan tiem, kas upju baseinu apgabalā apsaimniekošanai plānošanas procesā ir izdalīti kā ŪO, gan tiem, kuri veido ŪO tiešos sateces baseinus – plānojot novada attīstību ilgtermiņā ir svarīgi pievērst uzmanību punktveida un izkliedētā piesārņojuma mazināšanai no pašvaldības pārziņā esošajām notekūdeņu sistēmām, it īpaši decentralizētajām sistēmām, ražošanas objektu izplūdēm, lauksaimniecības zemēm, atbalstot to apsaimniekošanas metožu modernizēšanu un iesaistoties UBAAP 2027 ieviešanā, kā arī vēsturiskā piesārņojuma apzināšanai un mazināšanai.

6.6.3.2 Vidē novadītie notekūdeņu apjomi, virszemes ūdeņos paliekošais piesārņojums

Punktveida piesārņojuma avoti ir ražošanas un sadzīves (komunālo) notekūdeņu izplūdes, kā arī ietekme uz ūdeņu kvalitāti ir lietussūdeņu izplūdēm, ja lietussūdeņos nonāk piesārņojums.

Kopējais apkārtējā vidē novadītais notekūdeņu daudzums Valmieras novadā no 2016. - 2020.g. ir mainīgs. 2020.gadā novadā ir 60 notekūdeņu novadīšanas vietas, apkārtējā vidē ir novadīti 3029,68 tūkst.m³ notekūdeņu, no tiem 96,9% ir normatīvi tīri (ar attīrīšanu un bez attīrīšanas), 1,08% ir normatīvi netīri (ar attīrīšanu), 2,02% - lietussūdeņi. Normatīvi neattīrītus notekūdeņus apkārtējā vidē 2020.g. no Matīšu ciema NAI novada SIA BN Komforts, no pašvaldības Plāņu ciema NAI (no 1 attīrīšanas bloka), kā arī no bioloģiskajām NAI Kuldīdznieki - SIA Roksalana,

⁸⁵ file:///C:/Temp/3.5.1.b%20piel.%20Upju%20ezeru%20UO%20kimiskas%20kvalitates%20klases.pdf

⁸⁶ Index of /files/Udens/Udens_apsaimniekosana_plani_2021_2027/Gaujas_UBA/Gaujas UBAP 2022-2027 pielikumi/

⁸⁷ file:///C:/Temp/7.A.1.a%20piel.%20Virszemes%20UO%20kvalitates%20merki.pdf

no individuālajām NAI Plāņu pagasta Šalkās – fiziska persona. Laika periodā no 2016. - 2020.g. ir pakāpeniski samazinājies apkārtējā vidē novadīto normatīvi neattīrīto notekūdeņu (ar attīrīšanu) īpatsvars: no 2016.g. – 4,91% līdz 2020.g. – 1,08%. Tas nozīmē, ka novadā kopumā ir uzlabojusies notekūdeņu attīrīšana. Saskaņā ar LVGMC informāciju notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte uz uzlabojusies Kocēnu, Naukšēnu un Rūjienas apvienību apdzīvoto vietu NAI⁸⁸.

Informācija par attīrītajos notekūdeņos paliekošo un apkārtējā vidē novadīto piesārņojuma daudzumu 2016. – 2020.g. apkopota 9.tabulā. Taču jāuzsver, ka piesārņojuma dati neaptver visu apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu daudzumu, tādēļ to faktiskie daudzumi ir lielāki.

9.tabula Notekūdeņos paliekošais piesārņojums 2016. – 2020.g.⁸⁹

Gads	Piesārņojuma dati ⁹⁰ (tūkst.m ³)	Paliekošais piesārņojums, vielu daudzumi, t/gadā									
		Suspen-dētās vielas	BSP-5	ĶSP	Naftas pro-dukti	SVAV	P _{kop}	P-PO ₄	N _{kop}	N-NH ₄	N-NO ₃
2020	490.15	70.26	61.39	221.02	0.12	0.03	8.48	4.99	68.29	40.90	10.39
2019.	420.49	64.37	33.81	198.91	0.07	0.19	9.27	3.01	66.82	27.21	9.79
2018.	307.52	38.68	33.59	154.23	0.06	0.15	7.61	3.02	40.94	20.10	6.99
2017.	291.30	42.44	34.57	151.29	0.08	0.55	6.43	3.47	30.72	13.23	6.66
2016.	317.27	55.08	50.58	147.12	0.10	0.29	6.28	3.33	31.50	12.24	8.05

6.6.3.3 Notekūdeņu apsaimniekošana centralizētājās kanalizācijas sistēmās

Šajā nodaļā sniegta detalizētāka informācija par notekūdeņu apsaimniekošanu centralizētājās kanalizācijas sistēmās, jo vides pārskats ir sagatavots Valmieras novada IAS un AP, notekūdeņu savākšana un attīrīšana pašvaldības centralizētājās kanalizācijas sistēmās ir pašvaldības atbildības joma un iepriekšminētajos plānošanas dokumentos tiek iekļauti risinājumi notekūdeņu apsaimniekošanas uzlabošanai (tīklu paplašināšana, NAI darbības izvērtēšana un pārbūve).

Centralizētas kanalizācijas sistēmas ir pieejamas pilsētās Valmierā, Rūjienā, Mazsalacā, Sedā, Strenčos un pārējās 36 apdzīvotajās vietās. Centralizētajā sistēmā savākto notekūdeņu attīrīšana tiek veikta 36 notekūdeņu attīrīšanas iekārtās⁹¹ (pakalpojumu pieejamību un NAI izvietojumu skatīt 7.attēlā, informācija par NAI 8.pielikumā).

Valmieras aglomerācijas teritorijā (CE 10 000 – 100 000), kura ietver Valmieras pilsētu, Valmiermuižu, Pilātus, Kaugurmuižu un Vekterus, ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz SIA Valmieras ūdens.

Centralizētajā kanalizācijas sistēmā savāktos notekūdeņus attīra bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās (turpmāk - BNAI, Valmiera, Grīšļu iela 6), izmantojot aktīvās dūņas, un ievada Gaujā. 2020. gadā upē novadīti aptuveni 1,5 milj.m³ attīrītu notekūdeņu⁹². Pēc Valmieras BNAI

⁸⁸ LVGMC valsts statistiskā pārskata Nr.2Ūdens" informācija

<http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=waterReportViewversija2020t1&reportid=1611740927972&incrementCounter=19>

⁸⁹ LVGMC valsts statistiskā pārskata Nr.2Ūdens" informācija

⁹⁰ Notekūdeņu daudzums, kuram ir veikta piesārņojošo vielu noteikšana

⁹¹ Pašvaldībā notekūdeņu attīrīšanu nodrošina atsevišķos objektos - skolās, kuri neietilpst centralizētajā sistēmā.

⁹² SIA Valmieras ūdens pārskats 2020.g., LVGMC

rekonstrukcijas (2009.g.) notekūdeņu kvalitāte atbilst ES direktīvu un LR normatīvu prasībām. Atsevišķos gadījumos, attīrīšanas iekārtās tiek konstatēta paaugstināta ienākošo notekūdeņu piesārņojuma koncentrācija, kas saistīta ar ražojošo uzņēmumu notekūdeņu priekšattīrīšanas iekārtu īslaicīgiem darbības traucējumiem⁹³.

2022.gada sākumā (01.01.2022.) Valmieras aglomerācijā par CKS lietošanu ir noslēgti 2873 īpašumos (deklarēti 25484 iedzīvotāji). CKS esošajā aglomerācijā izmanto 96% iedzīvotāju⁹⁴. Ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamība ir 99%, tādēļ aglomerācijā ir jāturpina jaunu pieslēgumu izveide jau līdz šim izbūvētajiem centralizēto sistēmu tīkliem. Saskaņā ar SIA "Valmieras ūdens" attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam⁹⁵ plānoto ūdenssaimniecības pakalpojumu zonas attīstību un aglomerācijas paplašināšanu ir jāizbūvē jauni sadzīves kanalizācijas tīkli jaunajās Valmieras aglomerācijas ūdenssaimniecības teritorijās.

Rūjienā (CE 2 000 – 10 000) ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz pašvaldības SIA "Rūjienas siltums". Notekūdeņus attīra bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās ar aktīvo dūņu palīdzību un pēc attīrīšanas ievada Rūjā. 2020.gadā upē novadīti aptuveni 82,3 tūkst.m³ attīrītu notekūdeņu.

Rūjienā CKS ir pieslēgtas 212 privātmājas, 31 daudzdzīvokļu māja, CKS izmanto 43 juridiskās personas⁹⁶. Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027.gadam⁹⁷ sniegta informācija, ka Rūjienā esošās CKS izmanto 54,8% iedzīvotāju, CKS pieejamība – 63,3%. Lai nodrošinātu CKS pieejamību vismaz 98% aglomerācijas iedzīvotāju, nepieciešama CKS tīklu izbūve vismaz 790 iedzīvotājiem un pie esošajiem tīkliem papildu izbūves laikā jāpievienojas vēl vi maz 333 iedzīvotājiem.

Apdzīvotās vietas, kurās CE ir mazāks par 2000, iekļaujas novada pilsētas Mazsalaca, Strenči un Seda, novada ciemi un pārējās apdzīvotās vietas.

Pašvaldības notekūdeņu apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz SIA BN komforts (Burtniekos, Ēvelē, Matīšos, Rencēnos, Lizdēnos, Jeros, Rūpniekos, Vecatē), SIA Rūjienas siltums (Ipiķos, Endzelē, Lodē, Vīlpulkā), SIA Kocēnu komunālā saimniecība (Bērzinē, Dikļos, Kocēnos, Rubenē, Vaidavā, Zilākalnā), SIA VTU Valmiera (Brandēlos), SIA Banga KPU (Mazsalacā, Skaņkalnē) un Valmieras novada pašvaldība (pārējos ciemos un citās apdzīvotās vietās, l.attēls).

Mazsalacā Notekūdeņu attīra bioloģiskajās NAI, novada uz Mazsalacas vidusskolas bijušo attīrīšanas iekārtu dīķiem un pēc tam - Salacā. CKS izmanto aptuveni 60%, CŪS - 56% iedzīvotāju. Turpmākai pieslēgumu īpatsvara paaugstināšanai Mazsalacā ir nepieciešams paplašināt centralizēto sistēmu tīklus. Pilsētā nepieciešams arī veikt esošo ūdenssaimniecības inženiertīklu rekonstrukciju.

Strenčos notekūdeņu attīra bioloģiskajās NAI, novada Gaujā. CKS izmanto aptuveni 46 %, CŪS - 71% iedzīvotāju. Strenčos ir realizējama ūdenssaimniecības projekta 5.kārta. Tajā tiek plānota ūdenssaimniecības inženiertīklu paplašināšana.

Sedā Notekūdeņu attīra bioloģiskajās NAI, novada Gaujā. CKS izmanto aptuveni 70 %, CŪS - 42% iedzīvotāju. Sedā ir nepieciešama ūdenssaimniecības inženiertīklu paplašināšana, ņemot

⁹³ SIA "Valmieras ūdens" attīstības stratēģijā 2020.-2027.gadam

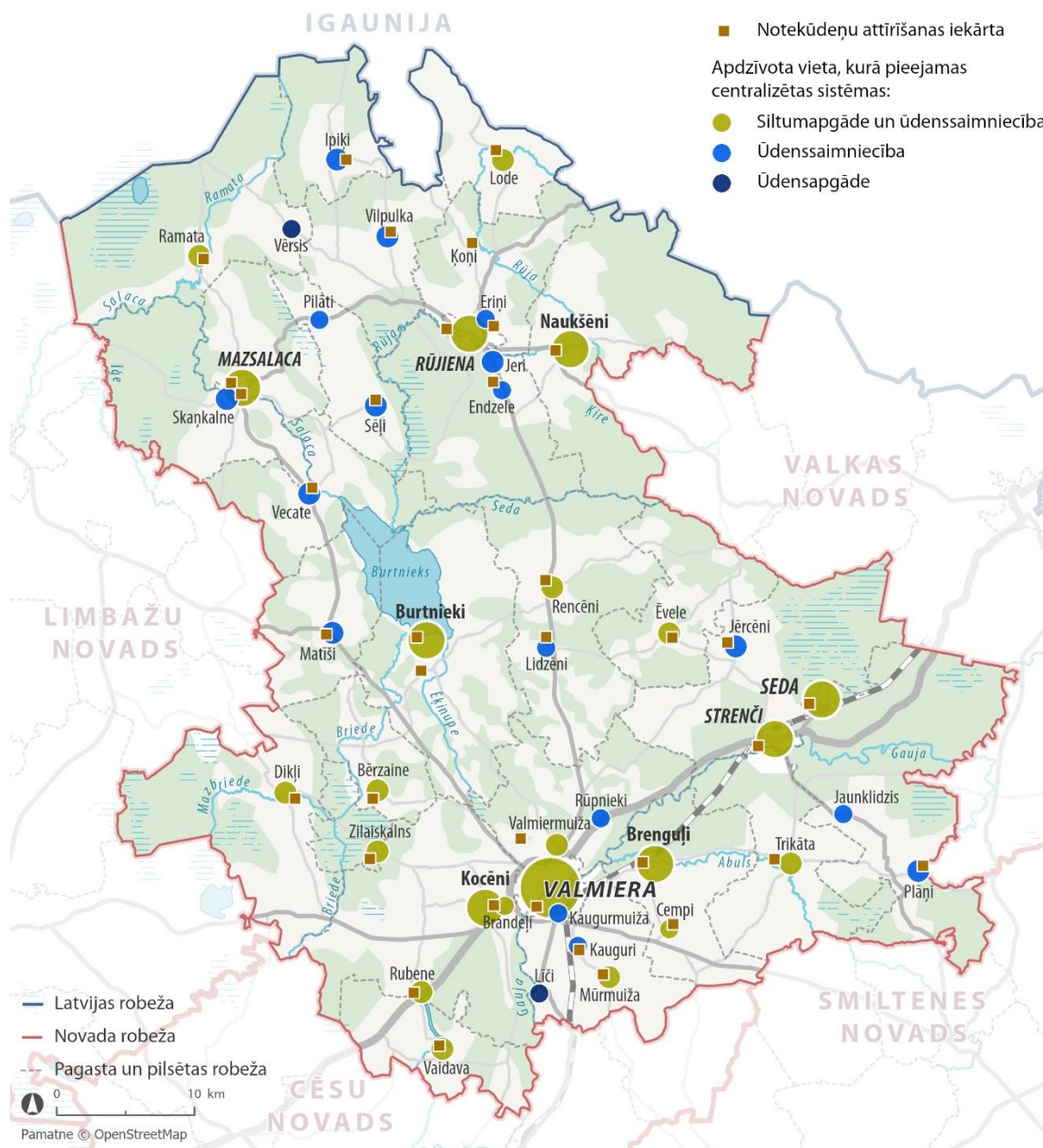
⁹⁴ Dati 01.01.2022., SIA Valmieras ūdens sniegtā informācija plānošanas dokumentu izstrādei

⁹⁵ Apstiprināts SIA „Valmieras ūdens” 04.12.2020. dalībnieku sapulcē (prot.Nr.1-23/5). Ūdenssaimniecības pakalpojumu zonu plānotās teritorijas parādītas SIA "Valmieras ūdens" attīstības stratēģijas 2020.-2027.gadam 2. un 3. pielikumā.

⁹⁶ Dati 03.2022., PSIA Rūjienas siltums sniegtā informācija plānošanas dokumentu izstrādei

⁹⁷ <https://www.varam.gov.lv/lv/notekudenu-apsaimniekosanas-investiciju-plans-2021-2027-gadam>

vērā mājokļa atjaunošanas pasākumus. Pilsētā arī jāpalielina pieslēgumu skaits pie esošajiem centralizētajiem ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas tīkliem.

8. attēls Pašvaldības nodrošināto centralizētās siltumapgādes, ūdenssaimniecības (ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas) un ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība novadā

Centralizētās sistēmas ir ierīkotas 31⁹⁸ ciemos un pārējās apdzīvotajās vietās. Pieslēgumu īpatsvars CKS nav detalizēti vērtēts, pašlaik nosakāms aptuveni, bet, salīdzinot apdzīvotās vietas savstarpēji, tas ir ļoti atšķirīgs. Apdzīvotajās vietās, kurās iepriekšējos ES finansēšanas periodos ir bijusi iespēja veiksmīgi piesaistīt finanšu līdzekļus CKS izmanto no aptuveni 80% līdz 96% (Kocēni, Vaidava, Bērzaine, Zilaiskalns, Burtnieki, Matīši, Rūpnieki, Vecate, Naukšēni,

⁹⁸ Izņemot apdzīvotās vietas Valmieras aglomerācijā

Skaņkalne) un pat 100% (Jeri) iedzīvotāju. Pārējās apdzīvotajās vietās pieslēgumus CKS (%) izmanto mazāk iedzīvotāju.

IAS un AP izstrādes un apspriešanas laikā, izvērtējot apdzīvoto vietu CKS un NAI darbību, secināts, ka:

- 1) Turpmākās ūdenssaimniecības investīciju projektu pamatošanai ir jāveic pašvaldības NAI darbības audits un jāizvērtē informācija par NAI atbilstību projektētajiem parametriem, iekārtu tipu, vidējo slodzi, bioloģiskās attīrības efektivitāti un to ietekmējošiem faktoriem, kā arī jā sagatavo secinājumi par nepieciešamību rekonstruēt NAI (piemēram Seda, Strenči, Rūpnieki, Ramata u.c.). Audits ir nepieciešams galvenokārt tādēļ, ka prakse ir parādījusi to, ka bioloģisko NAI, kurās attīrīšanu veic notekūdeņu veidotā biocenoze, efektivitāte pārslodžu, nestabilu plūsmu un citos gadījumos var būt nepietiekama, kā arī līdz šim īstenotajos NAI pārbūves projektos ne vienmēr tiek sasniegti vai nodrošināti projektētie tehniskie parametri.
- 2) Turpmākās ūdenssaimniecības investīciju projektu pamatošanai ir jāveic CKS tīklu inventarizācija un jāiegūst precizēta informācija par tīklu izvietojumu, to tehniskajiem risinājumiem un stāvokli, funkcionēšanu ārkārtas situācijās (avāriju gadījumos) un cita saistītā informācija. Šī aktivitāte ir svarīga apdzīvotajās vietās, kur vēsturiski izveidojusies situācija, ka tīklu faktiskais izvietojums neatbilst projektu dokumentācijai, tīklu posmiem nav saglabājusies dokumentācija, tīklu izvietojums un plūsmas, kā arī tehniskie risinājumi apgrūtina remontdarbu veikšanu avāriju gadījumos utml. (piemēram, Trikātā, Matīšos).
- 3) CKS un CŪS attīstība un sistēmu paplašināšana prioritāri jāveicina apdzīvotajās vietās, kurās tiek plānota dzīvojamās apbūves un/vai uzņēmējdarbības attīstība. Piemēram, dzīvojamās apbūves attīstība Valmieras apkārtnē (Valmiermuižā, Pilātos, Kaugurmuižā, Mūrmuižā, Kocēnos un citviet).
- 4) CKS un CŪS attīstība un sistēmu paplašināšana prioritāri jāsekmē apdzīvotajās vietās, to daļās ar dzīvojamo apbūvi, kurā tiek izmantoti decentralizētas kanalizācijas risinājumi un/vai CKS pieslēgumu īpatsvars (%) ir zems vai nepietiekams (Valmiermuiža daļa uz ziemeļiem no autoceļa A3 un citviet).
- 5) Konkrētu investīciju projektu izstrāde ir balstāma uz CKS, t.sk. NAI darbības audita un tehniski ekonomisko pamatojumu rezultātiem.

6.6.3.4 Decentralizētā kanalizācijas sistēma

Pārējā novada teritorijā ārpus apdzīvotām vietām ar centralizētajām kanalizācijās sistēmām tiek lietoti decentralizētie risinājumi.

Valmieras pilsētas, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Rūjienas un Strenču apvienības 2019. un 2020.g. ir pieņēmušas saistošos noteikumus par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanas un uzskaides kārtību un uzsākušas decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidi. Decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrācijas ir jāveic arī Naukšēnu apvienībā. Jauno attīstības plānošanas dokumentu izstrādes laikā reģistrs ir izveidots Valmierā un Mazsalacas apvienībā. Reģistra izveide sekmēs labāku notekūdeņu apsaimniekošanas prasību pārraudzību, notekūdeņu savākšanu un atbilstošu attīrīšanu, mazinot vides piesārņojumu (virszemes ūdeņu, augsnes, gruntsūdeņu,) ar biogēnajām vielām (slāpekļa un fosfora savienojumiem), kas ietekmē virszemes ūdeņu ekoloģisko stāvokli. Bez tam blīvāk apdzīvotās vietās situācijas apzināšana sekmēs arī pieslēgumu centralizētai kanalizācijas sistēmai izveidi. Valmieras pilsētas teritorijā

izbūvētās centralizētās kanalizācijas sistēmas nodrošina 99% iedzīvotāju mājokļiem iespēju pievienoties maģistrālajiem tīkliem.

6.6.4. Pazemes ūdeņu un dzeramā ūdeņu kvalitāte

Pazemes saldūdeņu aizsargātība no virszemes piesārņojuma⁹⁹ novada teritorijas lielākā daļa izvietojas artēzisko ūdeņu tranzīta zonās, kas nosaka zonas vidēju piesārņojuma risku vai arī spiedienūdeņu augšupejošas plūsmas apgabalos, t.i. zonās ar zemu piesārņojuma risku. Nelielas teritorijas – Plāņu, Trikātas, Brenguļu un Kauguru pagastā ir ar augstu piesārņojuma risku (spiedienūdeņu resursu papildināšanās apgabalā)¹⁰⁰. Gruntsūdeņi, kurus individuālajai ūdens apgādei izmanto lauku teritorijās, viensētās, novada lielākajā daļā ir relatīvi aizsargāti vai vidēji aizsargāti pret virszemes piesārņojumu. Teritorija Strenču apvienības teritorijā, kā arī Sedas upes apkārtnē ir vāji aizsargāti, neliela teritorija – neaizsargāta pret virszemes piesārņojumu¹⁰¹.

Visu pazemes ūdeņu nesējslāņu (Plaviņu-Amulas, Arukilas-Amatas un Ķemeru-Pērnavas) ūdensobjektu ķīmiskais stāvoklis novada teritorijā ir labs¹⁰².

Centralizētai ūdensapgādei izmantotā dzeramā ūdens kvalitāte pēc sagatavošanas Valmieras pilsētas ūdensapgādes sistēmā, Rūjienas ūdensapgādes sistēmā 2018. – 2020.g. atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām¹⁰³. Dzeramā ūdens kvalitāte Mazsalacas ūdensapgādes sistēmā 2018. un 2020.gadā atbilda dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām, 2019.gadā ir konstatēta neatbilstība - paaugstināts mangāna saturs. Ūdensapgādes sistēmā Strenčos 2018. un 2019.gadā ir konstatēts paaugstināts dzelzs un mangāna saturs. 2020.gadā - monitorings nav veikts. Ūdensapgādes sistēmā Sedā 2020.gadā ir konstatēts paaugstināts mangāna saturs. 2018. un 2020.gadā - monitorings nav veikts. Paaugstinātu dzelzs un mangānu saturu dzeramajā ūdenī To nosaka pazemes ūdeņu dabiskais sastāvs. Tādēļ pirms ūdens piegādes patērētājiem veicama dzeramā ūdens sagatavošana. Centralizētai ūdensapgādei izmantotā dzeramā ūdens kvalitāte pēc sagatavošanas Burtnieku un Kocēnu ūdensapgādes sistēmā 2018. – 2020.g. atbilda dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām. Parējās ciemu ūdensapgādes sistēmās dzeramā ūdens kvalitātes valsts monitorings nav veikts.

6.6.5. Riska objekti un teritorijas

Viens no pašvaldības uzdevumiem ir pasargāt iedzīvotājus, tautsaimniecību un vidi no iespējamo ārkārtējo situāciju potenciālajām briesmām, ko var izraisīt dabas un tehnogēnās katastrofas un avārijas. Riska situācijas cilvēku veselībai un nekustamajiem īpašumiem var radīt dabas apstākļi, esošās un bijušās saimnieciskās darbības objekti.

Valmieras novadā var izdalīt šādas dabas apstākļu radītas riska teritorijas:

1. plūdu riska teritorijas un
2. applūstošās teritorijas.

⁹⁹ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2011. un Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns. Pilnā versija. Rīga: VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", 2009.

¹⁰⁰ file:///C:/Temp/4.B.6.b%20piel.%20Spiedienudenu%20dabiska%20aizsargatiba.pdf

¹⁰¹ file:///C:/Temp/4.B.6.a%20piel.%20Gruntsudenu%20dabiska%20aizsargatiba-1.pdf

¹⁰² Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna 2022.-2027.gadam materiāli. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, 2021.

¹⁰³ Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumi Nr. 671 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”. Informācija par Veselības inspekcijas veiktā dzeramā ūdens kvalitātes monitoringa rezultātiem šeit un turpmāk nodaļā <https://www.vi.gov.lv/lv/uzraudziba-un-kontrole>

Savukārt saimnieciskā darbība vēsturiski un pašlaik novadā nosaka šādus riska objektus un teritorijas:

1. bīstamo kravu pārvadājumu maršruti,
2. piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas un
3. paaugstinātas bīstamības objekti.

Riska teritoriju un objektu izvietojums ir parādīts 9.attēlā.

Plūdu riska teritorijas

Atbilstoši Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāna 2022.-2027. gadam¹⁰⁴ informācijai nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija ir Valmieras pilsētas administratīvajā teritorijā, abos Gaujas upes krastos. Tā ir pakļauta pavasara plūdu riskam, ko izraisa intensīva sniega un ledus kušana kombinācijā ar ilgstošiem lietiem. Klimata pārmaiņu rezultātā palielinājies arī lietus plūdu risks, kas saistīts arī ar novecojušo lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmu visā pilsētas teritorijā. Gaujas palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa atzīmes 32,30 m LAS, kas pēdējos 20 gados tika pārsniegta 5 reizes: 2002., 2009., 2010., 2011. un 2013.gados. Palu maksimālais ūdens līmenis Gaujā pie Valmieras tika novērots 2013.gada 24.aprīlī, sasniedzot 33,95 m LAS atzīmi. Pilsētā plūdu gadījumā applūst ielas, ēkas, t.sk. dzīvojamās, radot draudus cilvēku drošībai un veselībai, attīstās Gaujas krastu erozija, t.sk. ietekmējot dabas pieminekli "Gaujas stāvie krasti".

10. tabula Plūdu apdraudēto teritoriju ietekmes raksturlielumi¹⁰⁵

Raksturlielums	Teritorija	Plūdu riska varbūtība		
		Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza - 0,5 %
Apdraudētās teritorijas platība pavasara plūdus (km ²)	Valmieras pilsētā	1,12	2,16	2,47
	Strenču pilsētā	0,62	1,29	1,46
Pavasara plūdu laikā apdraudēto iedzīvotāju skaits	Valmieras pilsētā	797	2057	2576
	Strenču pilsētā	68	157	196
Pavasara plūdu laikā apdraudēto ēku platība (m ²)	Valmieras pilsētā	255	10 884	44 276
	Strenču pilsētā	-	-	-
Pavasara plūdu laikā apdraudēto autoceļu garums, km (nozīme)	Valmieras pilsētā	0,2 (lielas nozīmes); 0,93 (pārējie ceļi)	0,26 (lielas nozīmes); 3,54 (pārējie ceļi)	0,29 (lielas nozīmes); 4,6 (pārējie ceļi)
	Strenču pilsētā	0,42 (visi), t.sk.: 0 (nozīmīgie), 0,42 (pārējie)	1,34 (visi), t.sk.: 0,09 (nozīmīgie), 1,25 (pārējie)	1,67 (visi), t.sk.: 0,11 (nozīmīgie), 1,56 (pārējie)
Pavasara plūdu laikā apdraudēto NAI / izgāztuvju skaits	Valmieras pilsētā	1 / -	1 / -	1 / 1
	Strenču pilsētā	-	-	-
Pavasara plūdu laikā apdraudēto ĪADT platība (ha)	Valmieras pilsētā	1,71	2,74	2,93
	Strenču pilsētā	62,53	126,74	142,4
Pavasara plūdu laikā apdraudētā	Valmieras pilsētā	2,53	3,35	3,61
	Strenču pilsētā	-	-	-

¹⁰⁴ LVGMC, <file:///C:/Temp/Daugavas%20UBA%20plana%20projekts%202022-2027.pdf>

¹⁰⁵ Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.-2027. gadam, VI nodaļa, 6.3.1.a pielikums, LVGMC, 2021.

Raksturlielums	Teritorija	Plūdu riska varbūtība		
		Liela – 10%	Vidēja – 1%	Maza - 0,5 %
kultūras mantojuma platība (ha)				

Valmierā 2016. un 2017. gadā ir īstenots projekts “Uzņēmējdarbības attīstību veicinošas satiksmes infrastruktūras un inženierkomunikācijas pārbūve Cempu un Paula Valdena ielu industriālo teritoriju attīstībai”, kura ietvaros izbūvēta lietus kanalizācija, tādējādi samazinot lietus plūdu risku Valmieras pilsētas teritorijā. Savukārt no 2019. līdz 2021. gadam projekta “Atbalsts komercdarbībai - Kauguru ielas pārbūve” ietvaros veikta lietus kanalizācijas izbūve.

9. attēls. Riska objekti un teritorijas¹⁰⁶

¹⁰⁶ Plūdu riska teritorijas avots: Latvijas plūdu riska un plūdu draudu kartes 22.10.2021.
<https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>

UBAAP2027 iekļauti vairāki pretplūdu pasākumi plūdu riska novēršanai Valmierā: 1) Gaujas labā krasta stiprināšanas un Valmieras pilsētas infrastruktūras plūdu aizsardzības pasākumi (t.sk. zaļā infrastruktūra: apstādījumi, rekreācijas pieejamības veicināšanas pasākumi)¹⁰⁷, 2) aizsargvalņa izveide Gaujas kreisajā krastā Valmieras pilsētā, 3) pretplūdu pasākumu veikšana Linarda Laicēna ielas rajonā un 4) pasākumi centralizētās lietus ūdens kanalizācijas sistēmas noslodzes mazināšanai Valmieras pilsētā, 5) lietus un pavasara plūdu draudu Valmieras pilsētā apzināšana un efektīvāku pasākumu izstrāde, ņemot vērā klimata pārmaiņas tuvākajā nākotnē.

Gaujas piekraste Strenčos arī ir plūdu riska teritorija (nav izdalīta kā nacionālas nozīmes teritorija). Plūdu risks veidojas pavasara palos, kad iespējama teritorijas, ceļu un bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu objektu applūšana (10.tabula). UBBAP plānota kompleksu risinājumu (mitrāja vai poldera izveide Gaujas augštecē bijušajā Strenču novadā) ieviešana plūdu riska mazināšanai Strenču novada teritorijā, augštecē virs Strenču pilsētas.

Applūstošās teritorijas

Novada upēm un ezeriem ir raksturīgi pavasara pali, bet rudenos – uzplūdumi (strauja, īslaicīga upes ūdenslīmeņa paaugstināšanās). Atšķirībā no pavasara paliem uzplūdumi ir neregulāri, lielākoties tie nav ilgstoši. Parasti tos izraisa intensīvas lietusgāzes. Novada upju un ezeru applūstošās teritorijās ar 10% applūšanas varbūtību ir iekļautas teritorijas plānojumu materiālos¹⁰⁸. Kā plaša applūstošā teritorija novadā ir atzīmējama teritorija Burtnieka ezera apkārtnē, Briedes, Rūjas un Sedas upju grīvu teritorijās.

Plūdu riska un applūstošo teritoriju platībām klimata pārmaiņu ietekmē ir tendence palielināties. Tādēļ, plānojot novada attīstību ilgtermiņā ir svarīgi pašvaldības iespēju robežās sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām, plūdu risku novēršanu, paaugstinot teritoriju noturību pret dabas katastrofām, tostarp, plānojot un ieviešot zaļās infrastruktūras risinājumus.

Bīstamo kravu pārvadājumu maršruti

Bīstamās kravas galvenokārt tiek pārvadātas pa dzelzceļa līniju Rīga –Lugaži un valsts galvenajiem autoceļiem A3 Inčukalna - Valmiera - Igaunijas robeža (Valka).

Novada teritorijā bīstamās kravas tiek pārvadātas arī pa reģionālajiem ceļiem.

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu” reģistra datiem¹⁰⁹ Valmieras novadā atrodas 5 piesārņotas vietas un 211 potenciāli piesārņotas vietas. Divas no piesārņotajām vietām novadā ir vecas atkritumu izgāztuves (rekultivētā izgāztuve Mīsas Valmierā un sadzīves atkritumu izgāztuve Beites), viens militārais objekts (industriālais parks – Valmiera), naftas bāze (bijusī Valmieras naftas bāze) un vieglās rūpniecības objekti (A/S Valmieras stikla šķiedra). Potenciāli piesārņotās vietas lielākoties ir minerālmēslu un pesticīdu glabātavas vietas (60), degvielas uzpildes stacijas (44), vecas atkritumu izgāztuves (23), darbnīcas (mehāniskās darbnīcas,18), kokapstrādes rūpnīcas (14), katlu mājas, koģenerācijas stacijas (11), naftas bāzes (9), fermas, ķīmiskās tīrītavas, lopu kapsētas, ķīmiskās un naftas rūpniecības objekti un citi objekti.

¹⁰⁷ Valmieras pilsētas teritorijā tiek izstrādāts būvprojekts “Gaujas krastu promenāde”, kura ietvaros aptuveni 2.2 km garumā (posmā no Kazu krācēm līdz Šaursliežu dzelzceļa tiltam pār Gauju) plānots stiprināt krastus gan ar laukakmeņiem, šķembām, koka pāļiem, kombinācijā ar ģeosintētiskajiem materiāliem, gan arī ar krūmāju audzēm.

¹⁰⁸ Skatīt <https://geolatvija.lv/geo/tapis>

¹⁰⁹ 08.10.2021., http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view

Piesārņoto vietu un potenciāli piesārņoto vietu detalizēta piesārņojuma daudzuma un izplatības izpēte pārsvarā nav veikta. Tas rada riskus iespējamai piesārņojuma turpmākai izplatībai blakus teritorijās, augsnē, gruntī, pazemes un virszemes ūdeņos, kā arī dažos gadījumos – cilvēku veselībai un drošībai. Gaujas UBAAP 2022. – 2027.g. novērtēts, ka Gaujas (G215) ekoloģisko stāvokli būtiski ietekmē piesārņoto vietu piesārņojums. Rekultivētajās sadzīves atkritumu izgāztuvēs tiek veikts monitorings, kuru pārrauga VVD. Izpēte un militārā piesārņojuma likvidēšana, uzsākot teritorijas attīstību, ir veikta industriālajā parkā Valmiera (reģ.nr.96015/5502).

Paaugstinātas bīstamības objekti

Novadā darbojas viens A kategorijas, trīs B kategorijas un septiņi C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti¹¹⁰ (5. pielikums). A kategorijas objekts ir SIA "Latvijas Propāna gāze" Vidzemes reģionālā pārvaldes sašķidrinātās naftas gāzes terminālis (Cempu iela 12, Valmiera), B kategorijas SIA Linde Gas objektā (Cempu iela 9, Valmiera) bīstamās vielas ir skābeklis un slāpekļis, SIA "East-West Transit" (Mūrmuižas iela 15 un 15A, Valmiera) – naftas produkti, AS "Valmieras stikla šķiedra" (Cempu iela 13, Valmiera) - sašķidrinātās naftas gāzes, skābeklis, ļoti toksiskas bīstamās vielas, kā arī sērskābe. Visi C kategorijas objekti ir degvielas uzpildes stacijas, kuros veic darbības ar naftas produkti un sašķidrinātās naftas gāzes.

A kategorijas paaugstinātas bīstamības objektam SIA "Latvijas Propāna gāze" sašķidrinātās naftas gāzes terminālis (Cempu iela 12, Valmiera) ir objekti, kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 1.marta noteikumu Nr.131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" prasībām ir jāizstrādā drošības pārskats un civilās aizsardzības plāns.

Savukārt B kategorijas paaugstinātas bīstamības objektiem, ņemot vērā Ministru kabineta 2016. gada 5. marta noteikumu Nr.131 (2016.) prasības, ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma. Rūpniecisko avāriju novēršanas programma ir jāizstrādā arī KS "VAKS" Valmieras struktūrvienībai (Mūrmuižas iela 18, Valmiera), kuri veic darbības ar minerālmēsliem.

Novadā ir identificējami arī vēl citu risku objekti un teritorijas: paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas un riska virszemes ūdensobjekti.

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas

Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas vasarās ugunsbīstamajā periodā ir meži, īpaši sauso augšanas apstākļu veidi. Ugunsbīstamība var veidoties arī purvos, nekoptās lauksaimniecības zemes pavasarī, kad tajās bieži vien tiek dedzināta kūla, kas var izraisīt ugunsgrēkus plašākās teritorijās, skart ēkas, būves un apdraudēt cilvēku drošību.

Riska virszemes ūdensobjekti

Valmieras novadā atbilstoši normatīvajos aktos iekļautajiem riska ūdensobjektiem atrodas pieci upju riska ūdensobjekti – Gauja (G215), Abuls (G220), Salaca (G306), Seda (G316), Rūja (G312) un viens ezeru riska ūdensobjekts – Burtnieku ezers¹¹¹, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli. UBAAP 2022. – 2027.g. norādīts, ka visi ūdensobjekti, kuros uz trešo UBA apsaimniekošanas plānu izstrādes brīdi (2021.g.) nav sasniegta laba ekoloģiskā un/vai ķīmiskā kvalitāte, ir nosakāmi par riska ūdensobjektiem (plašāka informācija 1.6.1.nodaļā). Sedas ekoloģiskā kvalitāte ir laba. Izstrādājot

¹¹⁰ Ministru kabineta 2021. gada 21. janvārī noteikumi Nr. 46 Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts

¹¹¹ Ministru kabineta 2011. gada 31.maija noteikumi Nr. 418 Noteikumi par riska ūdensobjektiem

UBAAP 2022. – 2027.g., ir izdalīti jauni VŪO, tādēļ Ministru kabineta noteikumu Nr.415 (2011.) informācija ir aktualizējama.

6.6.6. Atkritumu apsaimniekošana

Valmieras novada teritorija pēc spēkā esošā iedalījuma iekļaujas Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā¹¹². Līdz ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam pieņemšanu¹¹³ un jaunu Ministru kabineta noteikumu “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” (03.2022. - projekts) stāšanos spēkā Valmieras novads iekļausies Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā¹¹⁴.

Pašvaldība ir atbildīga par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu savā administratīvajā teritorijā. Atkritumu apsaimniekošanu novadā veic atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam (pašlaik - Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam), Atkritumu apsaimniekošanas likumam un pašvaldības teritoriālo vienību (pagastu) saistošajiem noteikumiem. Visiem atkritumu radītājiem novada administratīvajā teritorijā ir pienākums noslēgt līgumu ar pašvaldības izvēlētu atkritumu apsaimniekotāju par regulāru atkritumu konteineru izvešanu.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu novadā jauno plānošanas dokumentu izstrādes laikā nodrošina SIA “ZAAO”, kas ir Valmieras pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrība. Savāktie atkritumi tiek nodoti Ziemeļvidzemes reģiona sadzīves atkritumu apstrādes un noglabāšanas vietā - poligonā “Daibe”, kuru apsaimnieko SIA ZAAO, dalīti savāktie atkritumi – to pārstrādes uzņēmumiem. Pēc SIA “ZAAO” pasūtījuma ir uzsākts projekts “Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rūpnīcas “Daibe” izveide”. Projekta realizēšana paredzēta līdz 2023. gada 1. novembrim.

SIA “ZAAO” 2020.gadā nešķirotus sadzīves atkritumus ir savācis un nogādājis poligonā Daibe (kods 200301) 11274,84 tonnas¹¹⁵, bet 2021.gadā - 10 804,64 tonnas¹¹⁶.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam izstrādes ietvaros prognozētais nešķirotu sadzīves atkritumu (NSA) apjoms Valmieras novadā 2020. – 2035.g. kopā ir 179 tūkst.t (11.tabula).

11. tabula Radītais poligonos nogādājamo atkritumu daudzums pašvaldībās 2020.-2035.gads, t¹¹⁷

	Atkritumu plūsma	2020.	2025.	2030.	2035.	Kopā 2020.-2035.g.
Valmieras novads	NSA	9 022	10 484	10 740	10 673	166 070
	Citi	4 511	5 242	5 370	5 337	83 035

¹¹² Ministru kabineta 2013.gada 25.jūnija noteikumi Nr.337 Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem (ar grozījumiem)

¹¹³ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 22.janvāra rīkojumu Nr. 45 Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam

¹¹⁴ <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40501277>

¹¹⁵ Pārskata par atkritumiem Nr.3-Atkritumi informācija par 2020.g., LVĢMC. Dati ir apkopoti atbilstoši administratīvajam iedalījumam 2020.gadā.

¹¹⁶ SIA “ZAAO” sniegtie dati

¹¹⁷ SIA “Geo Consultants”, 2020. Publiskā iepirkuma “Investīciju vajadzību izvērtējums atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021. - 2028. gadam izstrādei” (IL/57/2020), materiāli

Visā novadā pakāpeniski turpinās pāreja uz dalītu atkritumu savākšanu. Dati par dalīti savāktajiem atkritumiem pārskatos saņemti no SIA "ZAAO". Saskaņā ar atkritumu apsaimniekotāja sniegto informāciju Valmieras novadā kopumā 2020.gadā 66,47%, bet 2021.gadā – 67,79% no savāktajiem atkritumiem bija šķiroti.¹¹⁸ Šķiroto atkritumu daudzumi nozīmīgākās kategorijās apkopotas 12.tabulā.

12. tabula Valmieras novada administratīvajā teritorijā savākto šķiroto atkritumu daudzumi (t) atsevišķās atkritumu kategorijās 2020. un 2021.gadā¹¹⁹

Atkritumu kategorija (nozīmīgākās kategorijas)	Atkritumu daudzums, t	
	2020.	2021.
Papīra/ kartona atkārt. pārstr. atdal. atl. 030307	0	83,74
Plastmasas iepakojums 150102	181,82	265,24
Nolietotas riepas 160103	150,72	124,26
Stikla iepakojums 150107	807,19	803,94
Bioloģiski noārdāmi atkritumi 200201	116,81	1 368,71
Liela izmēra atkritumi 200307	809,58	3 682,65
Jauktais iepakojums 150106	484,08	1 757,80
Drēbes 200110	0	17,18
Baterijas un akumulatori 200133	0,54	1,71

Dalītās atkritumu vākšanas konteineri publiskās vietās, pie pašvaldības uzņēmumiem un iestādēm, dzīvojamām ēkām novadā 2022. gadā (februārī) ir iekārtotas 289 vietās, t.sk. Valmierā – 129, Rūjienā – 21, Mazsalacā – 7, Strenčos – 7, Sedā – 7 un pārējās novada apdzīvotajās vietās – 114 vietās¹²⁰ (2. attēls). Dalītās atkritumu vākšanas vietās, pie pašvaldības uzņēmumiem un iestādēm, dzīvojamām ēkām ir iespējams šķirot papīra, kartona, plastmasas, metāla un stikla atkritumus. Tiek attīstīts individuāli dalīto atkritumu savākšanas pakalpojums (atkritumu šķirošana savā mājāsaimniecībā, piedāvājot šķirot papīru, kartonu, plastmasas un metāla iepakojumus). 2020.gadā šāds pakalpojums uzsākts Strenčos. Dalītās atkritumu savākšanas konteineru un iesaistīto klientu skaits 2020. gadā Valmierā un Strenčos sniegts 13.tabulā.

13.tabula Dalītās atkritumu savākšanas atkritumu konteineru un klientu skaits Valmierā un Strenčos¹²¹.

Pilsēta	Klientu skaits	Iepakojuma konteineru skaits	Stikla konteineru skaits
---------	----------------	------------------------------	--------------------------

¹¹⁸ Saskaņā ar pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi 2020. gadā. Dati par Stopiņu pagastu un Vangažu pilsētu nav apkopoti, jo 2020.gadā mainījās atkritumu apsaimniekotājs.

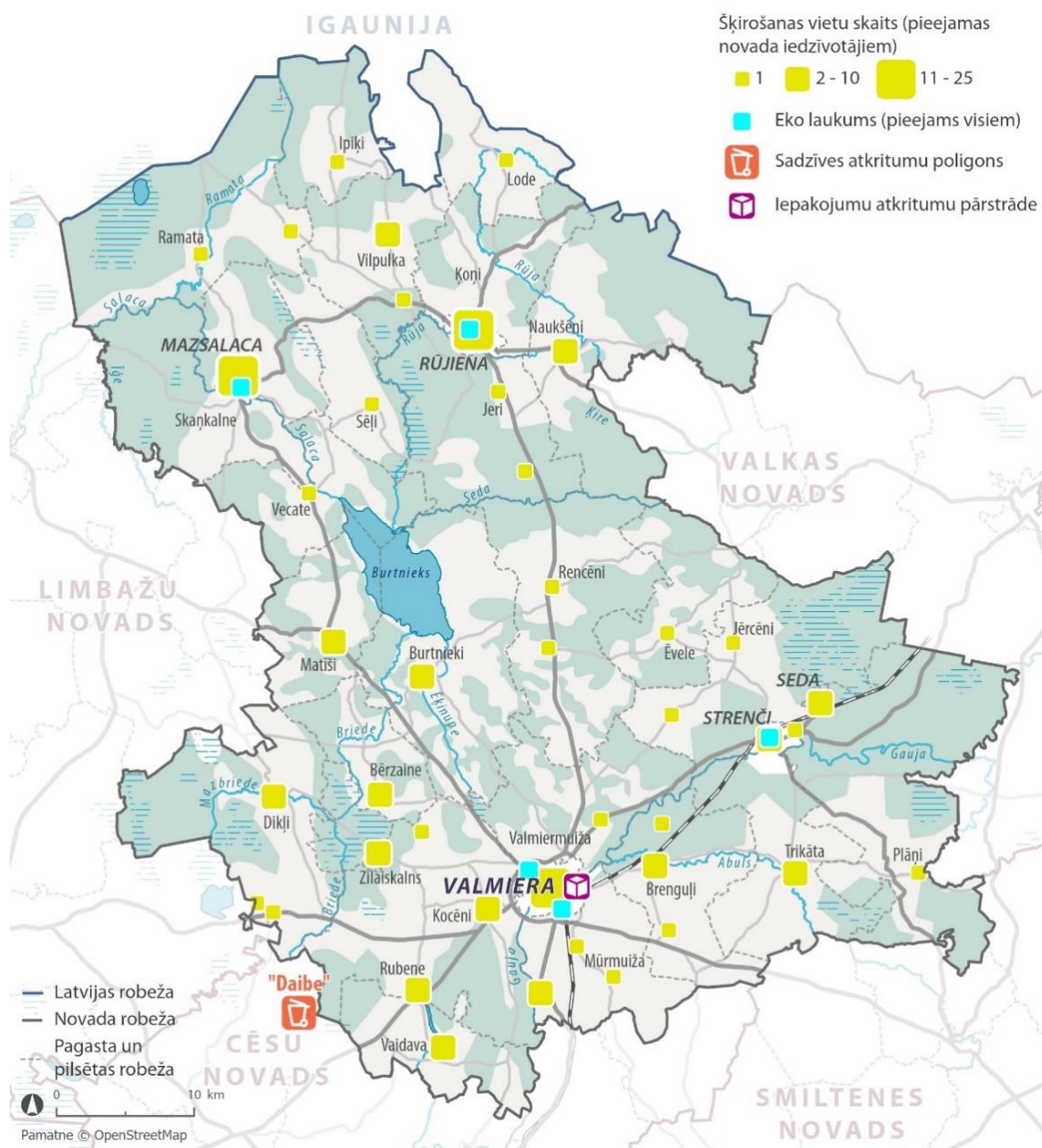
¹¹⁹ SIA "ZAAO", sniegtā informācija 2022. gada 24. marta vēstule Nr.1.25/87 uz SIA "Grupa93" 2022. gada 9.marta vēstuli Nr. 22/15. Tabulā iekļauta informācija par atsevišķām atkritumu kategorijām.

¹²⁰ Avots – ZAAO, https://www.zaao.lv/lv/privatpersonam/interaktiva_karte

¹²¹ SIA "ZAAO" nefinanšu ziņojums par 2020.gadu. Par pārējām novada pilsētām informācija nav sniegta

Valmiera	1057	1041	834
Strenči	50	49	50

Novadā darbojas pieci šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumi: 1) Dzelzceļa iela 5, Valmiera, 2) Beātes iela 47, Valmiera, 3) Ternejas iela 12, Rūjiena, 4) Valkas iela 1, Strenči un 5) Pērnavas iela 16, Mazsalaca. Tāpat novadā ir 139 šķirošanas vietas (pieejamas līgumslēdzējam) un 145 šķirošanas vietas (pieejamas novada iedzīvotājiem). Šķiroto atkritumu pieņemšanas laukumu un vietu izvietojumu skatīt 10.attēlā.

10. attēls Atkritumu savākšanas infrastruktūra novadā

Lielgabarīta atkritumus par maksu var nodot novada atkritumu šķirošanas laukumos. Tomēr, lai atbalstītu iedzīvotājus īpašumu sakārtošanas darbu veikšanā un samazinātu vidē nelegāli nonākušo

atkritumu daudzumu, vairākas pašvaldība sadarbībā ar SIA “ZAAO” rīko lieltirgus atkritumu savākšanas akcijas, kuru laikā iedzīvotājiem bez maksas iespējams atbrīvoties no mājāsaimniecībā radītajiem lieltirgus atkritumiem tuvāk dzīves vietai. Lielgabarīta atkritumu izvešana tiek organizēta vairākas reizes gadā. Iedzīvotāju aktivitāte ir augsta.

SIA “ZAAO” organizē arī elektrisko un elektronisko, sadzīvē radušos bīstamo, videi kaitīgo preču atkritumu savākšanu. Nolietotu elektrotehniku iespējams nodot piecos EKO atkritumu laukumos Valmieras novadā, kā arī SIA “ZAAO” organizē izbraukumus pēc izsaukuma, lai savāktu nolietotu, neizjauktu vai neizkomplektētu sadzīves elektrotehniku (iedzīvotājiem jāmaksā par transporta pakalpojumiem) vietās. SIA „Eco Baltia vide” organizē nolietotas mazgabarīta sadzīves elektrotehnika un baterijas pieņemšanu piecos lielveikalos Valmieras pilsētā.

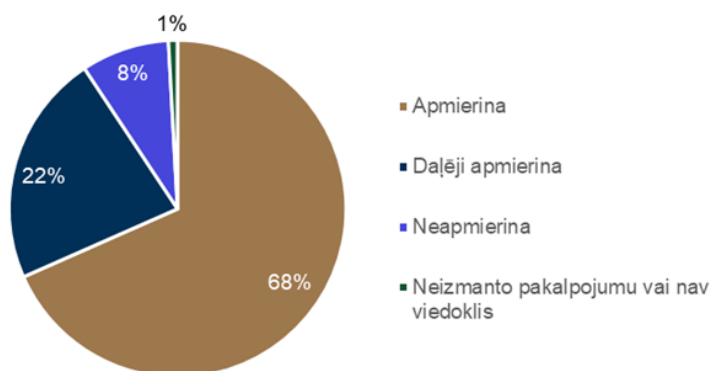
Automašīnu riepas Valmieras novadā bez maksas var nodot CSA poligonā “Daibe”, Stalbes pagastā, Pārgaujas novadā un piecos EKO laukumos visā novada teritorijā (ar ierobežojumu bez maksas viens riepu komplekts no fiziskas personas piederošas vienas automašīnas tekošā gada laikā). SIA “ZAAO” par maksu organizē riepu savākšanu un nogādāšanu CSA poligonā “Daibe” no to atrašanās vietas.

Tekstilu iespējams nodot EKO laukumos, kā arī vēl trīs vietās Valmierā, kur tekstila konteineri novietoti pie lielveikaliem (apsaimnieko SIA „Eco Baltia vide”). Vairākās publiski aktīvās vietās ir vietoti arī labdarības konteineri, kurās nodot mazlietu apģērbu, apavus, rotaļlietas u. tml.

SIA “ZAAO” organizē dažādas vides izglītojošas akcijas par atkritumu savākšanu un aicina skolas un pirmsskolas izglītības iestādes iesaistīties vides izglītības aktivitātēs. ZAAO vides izglītības aktivitātes dažādām interešu grupām realizē Dabas un tehnoloģiju parkā “URDA”, kur aicina mācīties vidē, par vidi un videi, piedāvājot licencētas izglītības programmas, izpēti braucienu pa Reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru “Daibe”, dažādus pasākumus un akcijas. SIA “ZAAO” mājas lapā pieejami informatīvi materiāli par pareizu atkritumu šķirošanu.

Iedzīvotāju aptauja¹²² 68% no visiem 1267 respondentiem apgalvo, ka sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojumu un atkritumu šķirošanas iespējas ir labas, 22% respondentu tās daļēji apmierina un 8% respondentu neapmierina. 1% respondentu norāda, ka neizmanto šos pakalpojumus vai par tiem nav viedoklis.

Iedzīvotāju aptaujas atbildes par apgalvojumu “Ir pieejami labas kvalitātes sadzīves atkritumu izvešanas pakalpojumi un atkritumu šķirošanas iespējas”.

Novadā atkritumi veidojas mājāsaimniecībā, pakalpojumu jomā un ražošanas tehnoloģiskajos procesos, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas jomā. Pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi 2020.gadā iesniedza 133 atkritumu apsaimniekotāji, kuri darbojas novadā. Vairums no tiem ir

¹²² Valmieras novada iedzīvotāju aptauja (2021.gads, janvāris) veikta Valmieras novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros.

dažādi ražošanas uzņēmumi, kuri darbojas atbilstoši saņemtajām atkritumu apsaimniekošanas atļaujām, t.sk. uzņēmums SIA "ZAAO" savos objektos novadā.

14. tabula Novadā savāktu sadzīves atkritumu daudzums (tonnās) 2016.-2020.gadā¹²³

Sadzīves atkritumi	Gads				
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.
Kopā	59072,49	51648,29	73823,16	58160,33	62091,75

Turpmāk Valmieras novada pašvaldībai:

- 1) ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam un reģionālo plānu un pašvaldības saistošos noteikumus, jāorganizē atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver visus sadzīves atkritumus, tai skaitā sadzīvē radušies bīstamos atkritumus un būvdarbu veikšanas procesā radušies ražošanas atkritumus, slēdzot līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, jāapstiprina maksa par nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, jāveicina iedzīvotāju aktīva iesaiste atkritumu šķirošanā, tajā skaitā atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas.
- 2) tā kā no 2021.gada visās pašvaldībās nepieciešams dalīti savākt bioloģiski noārdāmos atkritumus, novadā ir jāveido zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas.
- 3) ir ieteicams arī izvērtēt izdotos saistošos noteikumus un, ja nepieciešams, izstrādāt un pieņemt visam novadam vienotus saistošos noteikumus, īpašu uzmanību pievēršot nākotnē arvien vairāk nepieciešamās informācijas ieguvei par dalīti savāktu atkritumu daudzumiem pašvaldības teritorijā.

Resursu un atkritumu apsaimniekošanas jomā, plānojot pasākumus pašvaldības ilgtermiņa attīstībai, prioritāri ir pasākumi, kuri ir saistīti ar pāreju uz aprites ekonomiku, tās pamatprincipu ieviešanu resursu aprites ciklā, sākot no ražošanas un patēriņa un beidzot ar atkritumu apsaimniekošanu un tirgiem otrreizējām izejvielām.

¹²³ Pārskatu par atkritumiem Nr.3-Atkritumi informācija, kopsavilkumi LVGMC, <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=wasteatvkproducer&incrementCounter=2>

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts Stratēģijas un Attīstības programmas īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums (metodiku skatīt 2.1.apakšnodaļā). Ietekmes uz vidi novērtējums veikts SIVN procesa identificētajiem galvenajiem ietekmes uz vidi aspektiem (5.nodaļa).

Novērtējums sagatavots, balstoties uz Stratēģijas un Attīstības programmas saturu.

7.1. STRATĒGIJAS IETEKMES UZ VIDI VĒRTĒJUMS

Stratēģijā ir ietverts novada attīstības stratēģiskais mērķis, tā sasniegšanai noteiktas 3 ilgtermiņa prioritātes.

To sasniegšanai noteikti vairāki sagaidāmie rezultāti: iedzīvotāju skaits (stabilizējas vai pat pieaug), iedzīvotāju dabiskais pieaugums (stabilizējas un pieaug), ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits tirgus sektorā (saglabājas un pieaug), nevalstiskās organizācijas (palielinās skaits), piesaistīto investīciju apjoms, bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita) (vidējais % rādītājs gadā, saglabājas), iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības pakalpojumiem (saglabājas), vēlēšanu aktivitāte pašvaldību vēlēšanās, % (pieaug).

Plānotajos attīstības rezultātos nav iekļauti vides jomas rādītāji, taču tādiem rādītājiem kā ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits tirgus sektorā, piesaistīto investīciju apjoms un iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības pakalpojumiem ir prognozējama arī ilgtermiņa ietekme uz vidi: aktivizējoties ekonomiskajai attīstībai un palielinoties investīcijām atkarībā no uzņēmējdarbības un investīciju veidiem ir sagaidāma ietekme uz jebkuru no šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem. Savukārt, uzlabojoties pakalpojumu sniegšanai iedzīvotājiem tādās jomās kā ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, transporta infrastruktūras uzturēšana un uzlabošana ir prognozējama ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu un kvalitātes uzlabošanu, SEG emisiju mazināšanu, kā arī aprites ekonomikas principu ieviešanu.

Valmieras novada ekonomisko specializāciju un funkcionālās ietekmes zonas (reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā) nosaka tā atrašanās Vidzemē pie Igaunijas robežas ziemeļos, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā, novadu šķērsojošie nacionālie transporta koridori, laba inženiertehniskā un publiskā infrastruktūra, Valmieras, novada pilsētu un lauku teritoriju ekonomika un dominējošās nozares. Novada jaunais ekonomiskais profils integrē novada sastāvā esošo teritoriālo vienību (pašvaldības apvienību) ekonomisko specializāciju, nodrošinot pēctecību līdzšinējās attīstības vērtībām, akcentējot to, ka Valmieras novads iekļaujas nacionālo interešu telpā – “*Dabas aizsardzības, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrāciju telpā*” ar Valmieru centrā, kas ir nacionālas nozīmes attīstības centrs, izglītības, ražošanas un inovāciju centrs un pārējo Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenais balsts un ka Valmieras izcilības potenciālu veido ražošana, inovācijas, izglītība, sports, kultūra, radošās industrijas.

Novadā plānotās funkcionālās ietekmes zonas un ekonomiskās attīstības nozares lielā mērā ir balstītas uz līdzšinējo novada teritoriālo vienību attīstību, uzņēmējdarbības labo praksi un ekonomiskajiem sasniegumiem (stikla šķiedras ražošana, mežsaimniecība, lauksaimniecība un lauksaimniecības produktu pārstrāde, netradicionālās lauksaimniecības nozares, kūdras ieguve

un pārstrāde un citas). Turpmākā attīstība neradīs jaunas ietekmes uz vidi. Taču, attīstoties enerģijas ražošanai un materiālu pārstrādei, informācijas un komunikācijas pakalpojumiem, elektrotehnikas un elektronikas ražošana, kā arī uzglabāšana un transportam, vienlaikus virzoties uz klimatneitralitāti un ieviešot aprites ekonomikas principus ražošanā uzņēmējdarbībā, ir prognozējamas pozitīvas ilgtermiņa ietekmes uz SEG emisiju mazināšanu, AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā, gaisa kvalitātes uzlabošanu un resursu izmantošanu.

Nodaļā turpmāk iekļauts Stratēģijas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā plānošanas dokumenta detalizāciju līdz ilgtermiņa termiņa prioritāšu līmenim, kā arī telpiskās struktūras sastāvdaļas un tām izstrādātās vadlīnijas. Vērtējums apkopots 15. tabulā.

15.tabula Stratēģijas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
Stratēģiskais mērķis: Valmieras novads - Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedi pārvaldītu vidi	
Stratēģiskais mērķa īstenošana ir vērsta uz ekonomiskās attīstības, zināšanu apguves un pielietošanas, kā arī sociālo un vides pārvaldības aspektu.	
Ilgtermiņa prioritāte IP1 Vesela, radoša un zinoša sabiedrība	Ilgtermiņa prioritātē cita starpā plānoti valsts un pašvaldības pakalpojumi, veicinot konkurētspējīgu visu līmeņu veselības aprūpi, sportu un atpūtu, mājokli. To ieviešana tieši (veselības aprūpes gadījumā) un netieši ietekmēs cilvēku veselību.
<i>Vērtējums: tieša un netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.</i>	
Ilgtermiņa prioritāte IP4 Pievilcīga dzīves vide un telpa	Ilgtermiņa prioritātes rezultātā plānots nodrošināt drošu, veselīgu un kvalitatīvu dzīves vidi pilsētās un ciemos ar pieejamu un energoefektīvu mājokli, ar parkiem un izmantojamām ūdensmalām, ar modernu un atjaunojamajiem resursos balstītu inženierapgādi. Prioritātē plānotā dabas, kultūrvēsturisko vērtību un Ziemeļvidzemei raksturīgo ainavu aizsardzība, tostarp ūdeņu un zaļo zonu pieejamības uzlabošana iedzīvotājiem pozitīvi ietekmēs bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību, novadam raksturīgo Ziemeļvidzemes ainavu telpu saglabāšanu un dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana. Ūdeņu un zaļo zonu pieejamības attīstīšana ir vērtējama pozitīvi, kā mērķtiecīgas ūdeņu uz zaļo teritoriju apsaimniekošanas nodrošināšana, taču, dabas teritorijās, tostarp, IADT ir iespējams arī pārmērīgs apmeklētāju skaita pieaugums. Lai novērstu dabas teritoriju noplicināšanu, negatīvu ietekmi uz Eiropas Savienības nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamo sugu atradnēm, plānojot un ekspluatējot tūrisma objektus, ir jāapsver arī dabas tūrisma objektos pieļaujamās apmeklētāju slodzes un, ja nepieciešams, slodzes jāsadala, apmeklētājus novirzot uz citiem objektiem. Ieteicams jaunajos objektos izvietot apmeklētāju plūsmu skaitītājus.

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	Ilgtermiņa prioritātes ietvaros plānotā ciešā sasaiste starp ekonomikas dzinēj spēku Valmieru un pārējo novadu, kā arī novada nozīmes centru saites ar apkārtnējām teritorijām, veicinot transporta un sakaru attīstību un viedu novada teritoriālo pārvaldību, plānotā iekļaušanās Eiropas transporta tīklā (TEN-T) un vienotā Ziemeļeiropas un Baltijas transporta, informatīvajā un tirdzniecības telpā, būs saistīta ar daudzveidīgu ekonomisko aktivitāšu un transporta infrastruktūras attīstību. Jauno ekonomisko aktivitāšu ietekme var būt dažāda, atkarībā no darbības veida gan pozitīva, gan atsevišķos gadījumos – negatīva. Ietekme izpaudīsies aktivitāšu realizācijas - lokāli Valmierā un tās apkārtnē, novada nozīmes centros un var būt saistīta ar jebkuru no šī SIVN identificētajiem vides aspektiem. Taču kontekstā ar ilgtermiņa prioritātes IP1 <i>Rosīga ekonomika</i>, kā arī starptautisko un nacionālo vides aizsardzības mērķu ieviešanu novada ekonomiskajā attīstībā, ticamāk sagaidāms, ka attīstīsies videi draudzīgas tehnoloģijas un produkti, kuru ietekme uz vidi var būt neliela vai nebūtiska, nav sagaidāma lielu objektu, kuri ir saistīti ar būtisku ietekmi uz vidi, attīstība. Konkrētas ietekmes uz vidi ir identificējamās IAS darbības laikā. Tāpat kā ilgtermiņa prioritātes IP1 <i>Rosīga ekonomika</i> gadījumā ir IAS ieviešanas laikā ir jāpievērš uzmanība summārajām un kumulatīvām ietekmēm. Tā kā prioritāte ir vērsta uz to, lai mobilitāte starptautiskā, valsts un novada mērogā ir ar zemām transporta radītajām emisijām, ko nodrošina gan ilgtspējīgu un videi draudzīgu pārvietošanās transportlīdzekļu izmantošana, gan transportmijas punkti un atbalsta infrastruktūra (elektrouzlāde, 5G tīkls uz autoceļiem), kā arī lai daļēji aizvietotu nepieciešamību pēc mobilitātes, nodrošinot attālināta darba, pakalpojumu saņemšanu un līdzdarbību pašvaldības pārvaldībā, tad ir sagaidāma tieša un netieša, pozitīva ietekme uz transporta radīto SEG emisiju, gaisa piesārņojuma, kā arī vides trokšņa mazināšanu.
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem, t.sk. uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni, augsnes, grunts, pazemes ūdeņu, virszemes ūdeņu kvalitāti, kultūras mantojuma saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību, novadam raksturīgo Ziemeļvidzemes ainavu telpu saglabāšanu un dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana un citus. 2) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem, ietekmju summēšanas rezultātā IAS ieviešanas vietās. 3) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.	
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša vai netieša. negatīva ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem ir iespējama ekonomisko aktivitāšu koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ietekmju summēšanas rezultātā, ietekme ticamāk – lokāla, būtiskums vērtējams IAS ieviešanas laikā, šajā plānošanas stadijā nav pamata uzskatīt, ka tiks pārsniegti vides kvalitātes normatīvi.	

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
2) <i>netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību, ja ietekmju summēšanās rezultātā veidojas negatīva ietekme uz kādu no vides aspektiem, ietekme ticamāk – lokāla, iespējams nebūtiska</i> 3) <i>tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā</i> 4) <i>tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz IADT bioloģisko daudzveidību, ja savlaicīgi netiek prognozētas apmeklētāju radītas slodzes un netiek plānoti pasākumi to novēršanai.</i>	
Ilgtermiņa prioritāte IP3 Rosīga ekonomika	Plānotā darba vietu nodrošināšana, investīciju piesaiste Valmieras novadam, Vidzemes augstskolas un uzņēmējdarbības sinerģija, kvalificētu speciālistu, tostarp jaunu iedzīvotāju piesaiste novadam, uzņēmumu augsta produktivitāte, saudzīga un ilgtspējīga pieeja dabas resursu izmantošanā, atkārtota resursu izmantošana, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspēja ir saistīta ar ietekmi uz vidi. Uzņēmējdarbības attīstība un uzņēmumu produktivitāte, atkarībā no uzņēmējdarbības veida var radīt dažādas ietekmes uz vidi, t.i., tā var būt saistīta ar jebkuru no šī SIVN identificētajiem vides aspektiem, kā arī ietekme var būt gan ar pozitīvu, gan negatīvu tendenci. Veidojot uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas, tostarp industriālos parkus teritorijās pie transporta un inženiertehniskās infrastruktūras (primāri attīstības centros vai to apkārtnē) un nodrošinot ekonomiskajām aktivitātēm atvērtu pašvaldības administratīvo vidi, tiks sekmēta uzņēmējdarbības attīstība, kuras ietekme būs atkarīga no uzņēmējdarbības veida (ietekmes – kā norādīts iepriekš). Tāču tā kā sagaidāma zināšanās balstīta uzņēmējdarbība un produktivitātes pieaugums, kā arī plānota ilgtspējīga pieeja dabas resursu izmantošanā un atkārtota resursu izmantošana, ticami, ka attīstīsies videi draudzīgas tehnoloģijas un produkti, kuru ietekme uz vidi var būt neliela vai nebūtiska, nav sagaidāma lielu tradicionālu tehnoloģiju vai smagās rūpniecības, kura ir saistīta ar būtisku ietekmi uz vidi, attīstība. Konkrētas ietekmes uz vidi ir identificējamās IAS darbības laikā. Jāuzsver, ka, koncentrējoties uzņēmējdarbībai, ir sagaidāma summāro un kumulatīvo ietekmju uz vidi izpausmes, kas rezultātā var radīt gan pozitīvu, gan negatīvu rezultātu, salīdzinot ar esošo situāciju. Tādēļ IAS ieviešanas laikā īpaša uzmanība ir pievēršama summārajām ietekmēm. Plānotā aprites ekonomisko nozaru klasteru veidošana pozitīvi ietekmēs materiālu apriti un aprites ekonomikas principu ieviešanu.
<u>Vērtējums:</u> 1) <i>tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem (atkarībā no uzņēmējdarbības veida) vides aspektiem</i> 2) <i>tieša vai netieša pozitīva ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem (atkarībā no uzņēmējdarbības veida) vides aspektiem ir iespējama uzņēmējdarbības koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ja uzņēmējdarbība tiek attīstīta degradētās teritorijās, ietekmju summēšanas rezultātā</i> 3) <i>tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz aprites ekonomikas principu ieviešanu</i> 4) <i>netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.</i>	

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša vai netieša. negatīva ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem (atkarībā no uzņēmējdarbības veida) vides aspektiem ir iespējama uzņēmējdarbības koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ietekmju summēšanas rezultātā, ietekme ticamāk – lokāla, būtiskums vērtējams turpmāk - IAS ieviešanas laikā, šajā plānošanas stadijā nav pamata uzskatīt, ka tiks pārsniegti vides kvalitātes normatīvi. 2) netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību, ja ietekmju summēšanās rezultātā veidojas negatīva ietekme uz kādu no vides aspektiem, ietekme ticamāk – lokāla, iespējams - nebūtiska 3) tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā.	
Telpiskās attīstības perspektīva	
Telpiskās attīstības perspektīvajā struktūrā ietvertās galveno funkcionālo telpu: Lauksaimniecības telpas, Mežu telpas, Upju, ezeru telpas, Saudzējamas dabas un kultūrvēsturiskās telpas, Purvu telpas, kā arī galveno telpiskās struktūras elementu: Apbūves, pakalpojumu un attīstības centri, Transporta maģistrāles (dzelzceļš, automaģistrāles), Funkcionālās saites, Upju tīkls un ezeri un Valmieras novada teritoriālais iedalījums turpmākā ieviešana ir saistīta ar ietekmi uz vidi. Taču jāuzsver, ka galvenās funkcionālās telpas un struktūras elementi ir noteikti telpās un centros/vietās, kuras jau arī līdz šim tiek izmantotas līdzīgai izmantošanai. Tādēļ ietekme uz vidi turpmāk telpiskās perspektīvas ieviešanas laikā izteiktāka izpaudīsies gadījumos, kad tiks ieviesti atšķirīgi no līdz šim izmantotajiem risinājumiem un teritorijas izmantošanas, bet attiecībā uz līdzšinējo izmantošanu tiks saglabātas līdzšinējas ietekmes, tomēr, ieviešot telpiskās attīstības perspektīvā ietvertās vadlīnijas ietekme uz vidi ilgtermiņā būs vērojama arī šajās teritorijās.	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Funkcionālās telpas</i>	Attiecībā uz funkcionālajām telpām IAS noteiktas vairākas vadlīnijas to turpmākai plānošanai: - Lauksaimniecības zemes ar augstu dabīgo augsnes auglību prioritāri ir saglabājamas intensīvai lauksaimniecības attīstībai un izmantojamas kā aramzemes. - Pārējā lauksaimniecības telpa izmantojama, līdzsvarojot dabas daudzveidības un ainavas saglabāšanu un teritorijas sociālo un ekonomisko attīstību. - Mežu zemes izmanto atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem un teritorijas plānojumā paredzot prasības meža aizsardzībai pret nevajadzīgu sadrumstalošanu un apbūvi. - Meža zemju transformēšana citos izmantošanas veidos plānojama tikai kā atbalsta infrastruktūra mežsaimnieciskai darbībai un tūrisma infrastruktūrai, lai samazinātu apmeklētāju radīto slodzi uz meža telpu. - Ūdensobjektiem izstrādā apsaimniekošanas plānus, lai atbilstoši ūdensobjekta izmantošanas mērķiem, attīstītu zivsaimniecību, ūdens tūrismu vai citu publisku ūdens izmantošanu. - Jāplāno ūdeņu teritoriju pieejamība, īpaši pilsētās un ciemos paredzot peldvietas un atpūtas vietas pie ūdens, infrastruktūru gājēju kustības organizēšanai un pakalpojumu izvietošanai, lai atdzīvinātu ūdensmalas. - Jānodrošina nacionālā līmenī paredzētie pasākumi aizsardzībai pret plūdiem.

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	Šo vadlīniju ieviešana pozitīvi ietekmēs bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību, vienotu meža teritoriju saglabāšanu, novadam raksturīgo ainavu telpu saglabāšanu, dabas teritoriju pieejamības paaugstināšanu, labiekārtotu dabas teritoriju pie un uz ūdeņiem, it īpaši pilsētās un ciemos, kā arī klimatnoturības paaugstināšanu. Attīstoties intensīvai lauksaimniecībai, var pieaugt tās radītās slodzes uz vidi, īpaša uzmanība jāpievērš mēslošanas līdzekļu un pesticīdu lietošanas mazināšanai upju un ezeru, IADT tuvumā. Turpināms attīstīt bioloģisko lauksaimniecību. Meža zemju transformēšana citos izmantošanas kā atbalsta infrastruktūra mežsaimnieciskai darbībai un tūrisma infrastruktūrai, lai samazinātu apmeklētāju radīto slodzi uz meža telpu, radīs negatīvu ietekmi uz meža zemju platībām novadā – tās tiks samazinātas. IAS gan nesniedz informāciju, cik lielā mērā meža zemju transformēšana ir prognozējama, līdz ar to šo ietekmi un tās būtiskumu kvantitatīvi nevar novērtēt. Kaut arī atsevišķu tūrisma infrastruktūras būvju būvniecībai ir pieļaujama meža zemju atmežošana, tomēr atmežošana apmeklētāju radīto slodzi uz meža telpu samazināšanai būtu izskatāma gadījumos, ja ir veikti citi iespējamie pasākumi (apmeklētāju plūsmu organizēšana un virzīšana, savlaicīga apmeklētāju prognozēšana un uzskaitē, uz iegūtajiem rezultātiem balstītu pasākumu veikšana slodžu mazināšanai un citi). Tāpat ieteicams tūrisma infrastruktūras būvēm izvēlēties nemēža zemes, piemēram, degradētas teritorijas mežu tuvumā, tādējādi saglabājot meža zemes.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību, vienotu meža teritoriju saglabāšanu, novadam raksturīgo ainavu telpu saglabāšanu, dabas teritoriju pieejamības paaugstināšanu, labiekārtotu dabas teritoriju pie un uz ūdeņiem, it īpaši pilsētās un ciemos, kā arī klimatnoturības paaugstināšanu.</i>	
<i>Vērtējums:</i> <i>1) tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz meža zemju platībām novadā, tās atmežojot. Ietekmes būtiskumu nevar kvalitatīvi novērtēt, iespējams – ietekme nav būtiska, apmeklētāju slodžu samazināšanai ieteicams veikt savlaicīgu slodžu prognozēšanu un citus pasākumus tās novēršanai.</i> <i>2) tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā</i>	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Apdzīvojuma un attīstības centru struktūra</i>	Apdzīvojuma un attīstības centru struktūra ir noteiktas vadlīnijas turpmākai attīstībai, kuru ieviešana ietekmēs vides stāvokli novadā. Galvenās vadlīnijas, kuras attiecas uz vides jomu, piemēram, ir: - Dzīvojamās apbūves teritorijas jāattīsta kompleksi ar tehnisko infrastruktūru, veicinot centralizētu ūdensapgādi, siltumapgādi un centralizētu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu un organizējot atkritumu savākšanas pakalpojumus, kā arī kompleksi ar publiskajām dabas teritorijām kvalitatīvai dzīves videi un iedzīvotāju fiziskajām aktivitātēm.

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	- Jaunas mājokļa teritorijas primāri ir jāattīsta centros vai to tuvumā, lai atbalstītu esošās un plānotās darba vietas, tādējādi atbalstot uzņēmumus. - Dzīvojamās apbūves teritorijās jānodrošina funkcionāla, estētiska, ērta, droša un zaļa dzīves telpa, t.sk.: ielu tīklu jāplāno, paredzot dzīvojamai zonai atbilstošu satiksmes organizāciju un satiksmes dalībnieku drošību, tostarp dzīvojamās kvartālos pēc iespējas jāizvērtē kategoriju pazemināšana galvenajām ielām (ceļiem) tā vietā organizējot satiksmi pa vietējas nozīmes ielu tīklu, jāparedz labiekārtotas zaļās zonas, jāparedz vides pieejamības prasībām atbilstoši gājēju un velosipēdu ceļi, stāvvietas, dzīvojamo apbūves teritoriju inženierapgādes zonas, stāvvietas u.tml. saimnieciskās zonas jāplāno ņemot vērā videi draudzīgu un viedu tehnoloģiju attīstību (mikromobilitātes attīstība, atkritumu šķirošana, saules baterijas u.c.). - Industriālo teritoriju attīstībai primāri īstenojama teritorijas maģistrālo transporta koridoru un inženierkomunikāciju tuvumā. Jauno industriālo parku, uzņēmējdarbības teritoriju un rūpniecisko zonu attīstība notiek Zaļā kursa ietvaros. Esošo rūpniecisko objektu izmantošanā jārespektē pilsētvides dzīvojamās un publiskās telpas, veidojot norobežojumus vai no apbūves brīvas joslas, kas vienlaikus papildina pilsētu un ciemu zaļās zonas un labiekārtojumu. Jārada alternatīvi kravas transporta tranzīta maršruti, atslogojot apdzīvoto vietu ielu tīklu vietējai satiksmei. Jāveicina uz vietējiem resursiem balstīta uzņēmējdarbība, sekmējot novadā ražoto produktu attīstību. Jāveicina plašāka aprites ekonomikas principu veidošana esošajos uzņēmumos. Digitalizācija ir priekšnoteikums plašākas industrializācijas un uzņēmējdarbības attīstībai visa līmeņa un nozaru uzņēmumos. - Jāveicina mazo un vidējo uzņēmumu, mājražotāju, jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā, tostarp sakārtojot neizmantotās ēkas un teritorijas, radot kopdarba telpas un dažādus inovatīvus risinājumus pilsētvidē (piem., ielu tirdzniecība, pasākumu organizēšana, mobilitātes pakalpojumu sniegšana u.c.), lai veicinātu nodarbināmību, jauniešu iesaisti, esošās apbūves efektīvāku izmantošanu. Šo vadlīniju ieviešana ietekmēs plašu spektru no šajā SIVN identificētajiem vides aspektiem: virszemes ūdeņu kvalitātes nepasliktināšanu vai uzlabošanu, augšnes un grunts, kā arī pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) kvalitāti, nodrošinot notekūdeņu attīrīšanu, SEG emisijām, gaisa kvalitāti, izmantojot siltumapgādes risinājumiem centralizētās sistēmas, kā arī uz kravas transporta radītā gaisa piesārņojuma mazināšanu, rūpnieciskā piesārņojuma mazināšanu, neplānojot rūpnieciskā riska objektu attīstību, labiekārtotu dabas teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā, rekreācijas teritoriju pieejamību un cilvēku drošību. Industriālo teritoriju attīstība, atkarībā no izvēlēta darbības veida, var radīt piesārņojumu, taču tā kā netiek plānota rūpnieciskā riska objektu attīstība, tad ticamāk, ka vides kvalitātes standarti netiks pārsniegti arī gadījumos, kad jaunas industriālās teritorijas attīstīsies pie transporta maģistrālajiem transporta koridoriem (notiks

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	ietekmju summēšanās ar transporta radītajām ietekmēm). Vienlaikus fakts, ka industriālo teritoriju attīstībai tiek dota priekšroka izvietojumam maģistrālo transporta koridoru un inženierkomunikāciju tuvumā, ir vērtējams pozitīvi, jo tiek samazināts transporta radītās ietekmes (izejvielu un produkcijas transportēšanai, SEG emisijas, citas gaisu piesārņojošas vielas), kā arī samazinātas vides ietekmes, ja iespējama notekūdeņu atbilstoša savākšana un attīrīšana, kā arī mazināti ar siltumapgādi saistīto izmešu (SEG emisijas, citas gaisu piesārņojošas vielas) apjomi, ja tiek izmantotas centralizētas siltumapgādes sistēmas.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes un grunts, kā arī pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu) kvalitāti, SEG emisijām, gaisa kvalitāti, labiekārtotu dabas teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā, rekreācijas teritoriju pieejamību un cilvēku drošība.</i>	
<i>Vērtējums:</i> 1) <i>Salīdzinot ar esošo situāciju, lokāli, negatīva, tieša, ilgtermiņa ietekme jaunu industriālo teritoriju attīstības gadījumā, to ietekmēm summējoties ar transporta radītajām ietekmēm. Tomēr ticamāk vides kvalitātes standarti netiks pārsniegti.</i> 2) <i>tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā</i>	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Dabas teritoriju telpiskā struktūra</i>	IAS iekļauto dabas teritoriju telpiskās struktūras vadlīniju ieviešana ietekmēs dabas teritorijas un bioloģisko daudzveidību, ainavas daudzveidību un kultūras mantojumu. Pašvaldības plānotā dalība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā, lai sasniegtu bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un ainavu aizsardzības mērķus sekmēs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Plānotā vienotā Valmieras novada dabas tūrisma taku tīkls, ietverot zaļā dzelzceļu maršrutus, NATURA2000 teritoriju taku tīklu un Eiro Velo maršrutus, kā arī zaļās un zilās infrastruktūras apdzīvotajās vietās izveide, ietekmēs dabas teritorijas un bioloģiskā daudzveidību, kā arī -labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā. Vienotā tīkla veidošana, lai gūtu pozitīvus rezultātus, ir veicama ievērojot IADT funkcionālo zonējumu, individuālos (vai vispārējos) aizsardzības un izmantošanas noteikumus, IADT dabas aizsardzības plānos iekļautos tūrisma infrastruktūras attīstības pasākumus, teritoriju dabas vērtības sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, plānojot taku tīklu un velo maršrutus NATURA 2000 teritorijās tikai, ja tas ir pieļaujams. Pretējā gadījumā iespējama negatīva ietekmes. Novadā plānotā ūdensceļu un pie tiem esošo tūrisma, kultūras un apskates objektu un laivotāju u.c. atpūtas uz ūdens infrastruktūras attīstība, publiskajos ūdeņos peldvietas ar atbilstošu infrastruktūru iekārtošana un ūdens kvalitātes uzraudzību un drošības pasākumiem sekmēs dabas teritoriju pieejamību un rekreācijas teritoriju, t.sk. ūdeņu teritoriju attīstību.

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	Plānotā invazīvo augu un dzīvnieku sugu (latvāņu, zeltslotiņu un Spānijas kailgliemežu) izplatības ierobežošana lauksaimniecības un mežu zemēs novērsīs to degradāciju, sekmēs dabas vērtību saglabāšanu. Purvu teritorijas izmantošana saskaņā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāniem, veicinot viedu un purvu ekosistēmai draudzīgu tehnoloģiju ražošanu, kā arī atjaunošanas pasākumu plānošana izstrādātajos kūdras purvos sekmēs ĪADT apsaimniekošanu, kā arī Kūdras ilgtspējīgas izmantošanas pamatnostādņu 2020.-2030.gadam ieviešanu novadā. Plānotā Ziemeļvidzemes raksturīgo ainavu saglabāšana, iespējams Valmieras novada teritorijas plānojumā papildus Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu aizsardzības zonām un valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem pašvaldībai nozīmīgu kultūrvēsturiski nozīmīgu un ainaviski vērtīgu telpas, nosakot prasības apbūvei un teritoriju izmantošanai, definēšana, mazpilsētu un ciemu vēsturiskās apbūves aizsardzības veicināšana, novada kultūrvēsturisko objektu (muižas, pilis, sakrālo būvju u.c.) sakārtošana un atgriešanai sabiedrības izmantošanai pozitīvi ietekmēs novadam raksturīgās ainavas un kultūras mantojumu saglabāšanu.
<i>Vērtējums: tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām un bioloģisko daudzveidību, ainavas daudzveidību un kultūras mantojumu.</i>	
<i>Vērtējums: iespējama, tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz ĪADT – NATURA 2000 teritorijām, ja vienota novada dabas tūrisma taku tīkla plānošanā netiek ņemts vērā ĪADT funkcionālais zonējums, individuālie (vai vispārējie) aizsardzības un izmantošanas noteikumi, ĪADT dabas aizsardzības plānos iekļautie tūrisma infrastruktūras attīstības pasākumi, teritorijas dabas vērtības. Risinājums - vienota novada dabas tūrisma taku tīkla plānošanā sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistiem, ja nepieciešams pieaicinot sertificētus sugu un biotopu ekspertus.</i>	
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas: <i>Transporta struktūra un inženiertehniskā infrastruktūra</i>	Novada transporta struktūra ietver starptautiskus, nacionālus un reģionālus transporta koridorus, kuriem ir būtiska Valmieras novada funkcionālo saišu loma, tostarp attīstāmo reģionālo transporta koridoru “Ziemeļu stīga” un reģionāli nozīmīgos autoceļus uz Cēsīm un Smiltēni, kā arī galveno tehnisko infrastruktūru. Saistībā ar ietekmi uz vidi ir sagaidāma pozitīva ietekme plānotajai ceļu tīkla kvalitātes uzlabošanai, jo ceļu kvalitātes uzlabošana mazinās transporta radītās gaisa piesārņojuma emisijas, jo ceļos uzlabosies braukšanas apstākļi. Veicot ceļu pārbūvi, projektēšanas un pārbūves procesā jāpievērš uzmanība esošajam hidroloģiskajam režīmam un dabas vērtībām pārbūvējamā ceļa apkārtnē, nodrošinot esošo hidroloģiskā režīma, ja tas nav traucēts, saglabāšanu. Optimāla hidroloģiskā režīma saglabāšana ir priekšnoteikums mitro augšanas apstākļos pastāvošu aizsargājamo biotopu un sugu saglabāšanai, labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai. Ja pārbūvējamā

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
	ceļa vai tā posma tuvumā atrodas Eiropas Savienības nozīmes biotopi vai īpaši aizsargājamu sugu atradnes, ir jānodrošina to saglabāšana un aizsardzība, it īpaši būvdarbu laikā. Sabiedriskā transporta attīstība, kā arī brauciena ilguma sabiedriskajā transportā starp Rīgu un Valmieru samazināšana sagaidāms, ka sekmēs sabiedriskā transporta lietošanu, kas mazinās autotransporta izmantošanu un tādejādi netieši mazinās transporta radīto gaisa piesārņojumu. IAS īpaša uzmanība ir pievērsta dzelzceļa attīstībai, plānojot, ka dzelzceļa izmantošana ir jāveicina arī kravu pārvadājumos, attīstot sliežu atzarus līdz tuvākajiem industriālajiem parkiem, kā arī jāturpina Rīga-Valga līnijas elektrifikāciju ar mērķi ilgtermiņā izbūvēt elektrificētu dzelzceļa līniju arī posmā Cēsis – Valmiera. Dzelzceļa elektrifikācija pozitīvi ietekmēs gaisa kvalitāti, jo elektrificējot dzelzceļu no tā radītajām emisijām tiktu izslēgtas tādas gaisu piesārņojošas vielas kā oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži. Jāuzsver arī, ka dzelzceļa izmantošana ir saistīta ar mazākām SEG emisijām nekā autotransporta lietošana. Attiecībā uz tehnisko infrastruktūru IAS noteiktas vairākas vadlīnijas, nosakot, ka: - Pilsētu un ciemu teritorijās jāveic siltumapgādes ūdensapgādes, kanalizācijas, lietusūdens un sistēmu atjaunošana, energoefektivitātes paaugstināšana, kā arī sistēmu paplašināšana Valmieras aglomerācijā un teritorijās, kurās tiek veidota jauna apbūve. - mājtsaimniecību un uzņēmumu pieslēgumi pie centralizētajām, siltumapgādes ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām. - Valmierā un tās tuvumā jāattīsta reģiona nozīmes tehniskā infrastruktūra Valmieras un tuvāko pilsētu apkalpošanai (piemēram, notekūdeņu dūņu pārstrādes centrs, energoefektivitātes centrs, Digitālo inovāciju centrs). Šo vadlīniju ieviešana pozitīvi, ilgtermiņā ietekmēs virszemes un pazemes (gruntsūdeņu) ūdeņu, augsnes un grunts kvalitāti, jo uzlabojoties notekūdeņu attīrīšanai un notekūdeņu dūņu pārstrādei, mazināsies apkārtējā vidē novadītais piesārņojums (galvenokārt ar biogēnajām vielām, kā arī citām). Savukārt energoefektivitātes pasākumi inženierinfrastruktūras objektos un energoefektivitātes centra izveide dos pozitīvu ieguldījumu SEG emisiju mazināšanā. Centralizētas siltumapgādes sistēmu izmantošana optimizēs enerģijas resursu izmantošanu, mazinās gaisa piesārņojumu un SEG emisijas.
	<i>Vērtējums: tieša un netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa piesārņojumu, SEG emisijām, virszemes un pazemes (gruntsūdeņu) ūdeņu, augsnes un grunts kvalitāti.</i>
Telpiskās attīstības perspektīva un tās sastāvdaļas:	Lai īstenotu Valmieras novada ilgtermiņa prioritātes, pašvaldība plāno prioritāri attīstīt teritorijas, kas sniedz vislielāko atdevi darba vietu radīšanā,

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
<i>Prioritāri attīstāmās teritorijas</i>	uzņēmējdarbības vides veidošanā un pievilcīga mājokļa un pakalpojumu vides nodrošināšanā iedzīvotājiem. Prioritāri attīstāmajās vietās, to attīstības gadījumā, un to tieša tuvumā tad arī izpaudīsies IAS ietekme uz vidi. Attīstoties nacionāla un reģionāla līmeņa industriālajiem parkiem primāri centros vai to apkārtnē var veidoties jaunas ietekmes uz vidi, taču tā kā novadā netiek plānota jauna rūpniecisko avāriju riska objektu attīstība, uzņēmējdarbību plānots balstīt uz zināšanām un inovācijām, tad ticami, ka vides kvalitātes standarti netiks pārsniegti. Jāuzsver arī, ka ražošanas uzņēmumi, uzsākot darbību, ja nepieciešams, VVD saņem piesārņojoša darbības atļaujas vai apliecinājumus, atļaujās tiek noteiktas vides jomas prasības, kuras operatoram ir jāievēro. Savukārt, pārbūvējot esošus industriālos objektos vai attīstot jaunus degradētās teritorijās sagaidāms, ka var tikt mazinātas esošās ietekmes uz vidi, piemēram, mainot tehnoloģiju un/vai izejvielas, ieviešot energoefektivitātes pasākumus vai sakārtojot degradētu vai pat piesārņotu vai potenciāli piesārņotu teritoriju. Burtnieku ezera mērķtiecīgai apsaimniekošanai ir sagaidāma ilgtermiņa ietekme uz tā ūdeņu kvalitāti, ezera bioloģisko daudzveidību, t.sk. virzību uz ezerā lielā daļā (aptuveni pusē no ezera kopējās platības) konstatētā Eiropas Savienības nozīmes biotopa 3140 <i>Ezeri ar mieturalģu augāju</i> labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanu, kā kultūras mantojuma aizsardzību. Vienlaikus, plānojot un attīstot tūrismu, ir jānodrošina ezera dabas vērtību aizsardzība, sadarbojoties ar sertificētiem sugu un biotopu ekspertiem un Dabas aizsardzības pārvaldi. Plānotajai kompleksā Sedas un Zilākalna teritorija (kūdras izstrāde, tūrisma attīstība, dabas aizsardzība) ir saistīta ar vairākiem SIVN ietekmes uz vidi aspektiem. Kūdras purvu izstrāde saglabās līdzšinējās kūdras izstrādes radītās emisijas, galvenokārt, daļiņas un SEG emisijas. Tūrisma attīstība var radīt apmeklētāju plūsmu pieaugumu, tādēļ, attīstot tūrismu pirmkārt, ir nodrošināma dabas vērtību saglabāšanas un atjaunošanas pasākumu ieviešana, tūrisma attīstība plānojama, ņemot vērā dabas lieguma Sedas purvs izveidošanas un aizsardzības mērķus, sadarbojoties ar sertificētiem sugu un biotopu ekspertiem un Dabas aizsardzības pārvaldi.
<u>Vērtējums:</u> 1) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem (atkarībā no industrializācijas veida), SEG emisiju mazināšanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, Eiropas Savienības nozīmes biotopu labvēlīga aizsardzība statusa sasniegšanas sekmēšanu un degradēto teritoriju iesaisti novada attīstībā prioritārajās attīstības teritorijās 2) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību prioritārajās attīstības teritorijās un to tiešā tuvumā.	
<u>Vērtējums:</u> ja notiek nepārdomāta tūrisma attīstības plānošana, iespējama tieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme uz dabas liegumu Sedas purvs un Burtnieku ezera bioloģisko daudzveidību pārmērīgu apmeklētāju radīto	

Prioritāte/Telpiskās attīstības perspektīva, tās sastāvdaļas:	Ietekmes uz vidi vērtējums
<i>slodžu gadījumā. Risinājums - vienota novada dabas tūrisma taku tīkla plānošanā sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldes speciālistiem, ja nepieciešams pieaicinot sertificētus sugu un biotopu ekspertus.</i>	

Stratēģijas ieviešanai, to vērtējot atbilstoši tā detalizācijas pakāpei, kopumā būs pozitīva ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem (4.nodaļa). Stratēģijas ieviešana sekmēs starptautisko un nacionālo vides aizsardzības mērķu sasniegšanu (3. nodaļa).

SIVN novērtēts, ka ir sagaidāma *tieša, pozitīva, ilgtermiņa termiņa ietekme* ir sagaidāma, īstenojot:

- ilgtermiņa prioritāti IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa*. Īstenojot projektus šīs ilgtermiņa prioritātes stratēģiskā mērķa ietvaros attiecībā uz dzīves vides uzlabošanu pilsētās un ciemos ar pieejamu un energoefektīvu mājokli, publiskās ārtelpas labiekārtošanu, modernu un atjaunojamos resursos balstītu inženierapgādi, dabas, kultūras mantojuma vērtību un Ziemeļvidzemei raksturīgo ainavu aizsardzību, transporta un sakaru attīstību, mobilitātes uzlabošanu un zemu emisiju transporta attīstību ir sagaidāma ietekme visos SIVN identificētajos vides aspektos. Šīs prioritātes īstenošanai ir prognozēta arī ietekmju summēšanās Stratēģijas ieviešanas vietās;
- ilgtermiņa prioritāti IP3 *Rosīga ekonomika*. Ietekme, realizējot projektus ar investīciju piesaisti Valmieras novadam, Vidzemes augstskolas un uzņēmējdarbības sinerģijai, uzņēmumu augsta produktivitātes veidošanai, ilgtspējīgai pieejai dabas resursu izmantošanā, atkārtotai resursu izmantošanai, uzņēmumu un zemnieku saimniecību eksportspējas paaugstināšanai, veidojot uzņēmējdarbībai piemērotas teritorijas, tostarp industriālos parkus teritorijās pie transporta un inženiertehniskās infrastruktūras (primāri attīstības centros vai to apkārtnē) un nodrošinot ekonomiskajām aktivitātēm atvērtu pašvaldības administratīvo vidi, tiks sekmēta uzņēmējdarbības attīstība, kuras ietekme būs atkarīga no uzņēmējdarbības veida un tā ir prognozēta visos SIVN identificētajos vides aspektos;
- ilgtermiņa prioritāti IP1 *Vesela, radoša un zinoša sabiedrība*. Ieviešot valsts un pašvaldības pakalpojumus, kuri ir vērsti uz visu līmeņu veselības aprūpes konkurētspējas paaugstināšanu, ir sagaidāma ietekme uz cilvēku veselību.

Saskaņā ar SIVN vērtējumu secināts, ka *netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz cilvēka veselību ir sagaidāma realizējot visas Stratēģijā iekļautās ilgtermiņa prioritātes: IP1 Vesela, radoša un zinoša sabiedrība, IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa* un IP3 *Rosīga ekonomika*, jo uzlabojot novada vides kvalitātes rādītājus, dabas teritoriju pieejamību, ieviešot pasākumus, kuri ir saistīti ar sportu, gājēju un velomaršrutu attīstību, kā arī citus netieši tiks labvēlīgi ietekmēta iedzīvotāju veselība.

Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa ietekme ir iespējama, īstenojot:

- ilgtermiņa prioritāti IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa* ietekme uz IADT bioloģisko daudzveidību, ja savlaicīgi netiek prognozētas apmeklētāju radītas slodzes un netiek plānoti pasākumi to novēršanai;

- ilgtermiņa prioritāti IP3 *Rosīga ekonomika*. tieša vai netieša. negatīva ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem iespējama ekonomisko aktivitāšu koncentrācijas vietās, salīdzinot ar esošo situāciju, ietekmju summēšanas rezultātā, ietekme ticamāk – lokāla.

Tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Realizējot novada telpiskās attīstības perspektīvu un tās sastāvdaļu plānojumu, ņemot vērā Stratēģijā iekļautās vadlīnijas, kopumā ir prognozēta *tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme* uz SIVN identificētajiem ietekmes uz vidi aspektiem. *Tieša un/vai netieša, negatīva, ilgtermiņa* ietekme ir iespējama uz bioloģisko daudzveidību, IADT, meža zemju platībām, ja netiek savlaicīgi plānotas apmeklētu slodzes un bioloģiskās daudzveidības aspekti pietiekami izvērtēti pirms tūrisma infrastruktūras objektu būvniecības. *Tieša, īslaicīga, negatīva* ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma būvdarbu laikā.

Taču, ņemot vērā Stratēģijas detalizācijas pakāpi, tās ietekmi kvantitatīvi nav iespējams novērtēt. Tādēļ tās ieviešanas laikā ir īpaši svarīgi turpināt izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi investīciju projektu ieviešanas stadijā (skatīt 8. nodaļu).

7.2. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IETEKMES UZ VIDI VĒRTĒJUMS

Nodaļā ietverts Attīstības programmas ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā plānošanas dokumenta detalizāciju līdz uzdevumu un pasākumu līmenim. Vērtējums apkopots 16. tabulā. Tabulā nav ietverti uzdevumi un pasākumi, kuriem ietekme uz vidi šajā SIVN procesā nav identificēta.

16. tabula Attīstības programmas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Vērtējums tiek aktualizēts Attīstības programmas publiskās apspriešanas 2.0 redakcijai

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
VP1 IZGLĪTĪBA UN TALANTU IZKOPŠANA		
Prioritāte ir vērsta uz valsts un pašvaldību pakalpojumu pārvaldības pārkārtošanu to efektīvai sniegšanai jaunizveidotajā Valmieras novadā. Tā kā prioritātē paredzēta arī sporta un veselības aprūpes pakalpojumu uzlabošanai, tad tā tieši un netieši ietekmēs cilvēku veselību. Plānotajiem kopienu pasākumiem, nodrošinot atbalstošu vidi vietējo kopienu iniciatīvām atkarībā no īstenoto iniciatīvu satura, gadījumos, kad tās ir saistītas ar vides vi dabas aizsardzības jomu, ir iespējama arī ietekme uz vidi. Ietekmes mērogs – lokāls, iniciatīvas/u realizācijas vietās. Ja iniciatīvā aptver visu novadu –novada mēroga ietekme. <i>Vērtējums: tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību, citiem vides aspektiem – atkarībā no kopienu realizēto iniciatīvu satura.</i>		
RV1 Izglītība un nodarbinātība		
U2-1 Attīstīt Valmieru par starptautiskās izglītības centru. Paaugstināt Valmieras izglītības pakalpojumu konkurētspēju un iekļauties starptautiskajā zināšanu apritē. Veicināt izcilības, inovāciju un zināšanu pārnesei Vidzemes reģiona ekonomikas konkurētspējai	P4 Augstākās izglītības iestāžu ēku energoefektivitātes uzlabošana, teritoriju labiekārtošana un infrastruktūras attīstība	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu
U2-2 Attīstīt Valmieru par profesionālās izglītības izcilības	P6 „Zaļās skolas” koncepta ieviešana profesionālajā izglītībā	Netieša ietekme uz sabiedrības informētību (P6)

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
centru un veicināt zināšanu sinerģiju ar uzņēmējdarbības sektoru		
RV2 Kultūra, radošums		
U1-1 Veicināt augstas pievienotās vērtības kultūras produktu izveidi vietējai, nacionālai un starptautiskai sabiedrībai	P1 Nacionālas nozīmes kultūras objektu infrastruktūras attīstība	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras mantojumu
U1-3 Veicināt kultūrvēsturiskā mantojuma un tradīciju saglabāšanu	P5 Ziemeļvidzemes kultūrvēstures mantojuma saglabāšanas centra Rūjienā darbības nodrošināšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras mantojumu (Ziemeļvidzemes kultūrvēstures mantojuma)
RV3 Sports, aktīvā atpūta		
U2 Attīstīt sportu un aktīvo atpūtu un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīves veidu	P1 Sporta infrastruktūras attīstība, ietverot pielāgotā sporta infrastruktūru P2 Iedzīvotāju fizisko aktivitāšu veicināšana P3 Dalība Nacionālajā veselīgo pašvaldību tīklā, Veselīgas pašvaldības statusa saglabāšana P4 Veselības veicināšanas apmācības un Valmieras novada veselības veicināšanas plāna izstrāde P5 Veselīga dzīvesveida popularizēšana pašvaldībā	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību.
RV4 Sociālie pakalpojumi, veselības aprūpe		
Ietekme uz vidi nav identificēta		
RV5 Darbs ar jaunatni		
Ietekme uz vidi nav identificēta		
RV6 Pilsoniskās sadarbības izcilība		
U1 Veicināt saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību, aktīvu un spēcīgu kopienu veidošanos, nodrošinot atbalstošu vidi vietējo kopienu iniciatīvām	P5 Viedo ciemu un lokālo kultūras vietu attīstīšana Valmieras pilsētas apkaimēs un novada mazpilsētās	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras mantojumu (lokālās kultūras vietas) (P5)
VP2 PIEEJAMS MĀJOKLIS		
Prioritātē vidēja termiņā plānotā kvalitatīvas dzīves vides veidošana Valmieras novadā, atjaunojot esošo dzīvojamo fondu, attīstot īres mājokļa un jaunu mājokļu tirgu, paplašinot publisko ārtelpu, nodrošinot dabas pamatnes aizsardzību, iesaistoties īpaši aizsargājamo dabas vērtību un kultūras vērtību aizsardzībā, kā arī ieviešot viedus risinājumus pilsētvides, ēku un inženierapgādes sistēmu energoefektivitātes paaugstināšanā, vides aizsardzībā, kā arī plānotā transporta un sakaru tīkla sakārtošana, gājēju un velosipēdu infrastruktūras attīstība un transportmijas punktu attīstība mobilitātes daudzveidošanai, pozitīvi ietekmēs visus šajā SIVN identificētos aspektus vidējā termiņā, par cik vidējā termiņā plānotie pasākumi tiks ieviesti. Sagaidāms, ka pirmkārt, būs vērojamas lokālas ietekmes, kuras saglabāsies uz nākamajiem attīstības periodiem un summēsies ilgtermiņā. Ilgtermiņa prioritātes IP4 <i>Pievilcīga dzīves vide un telpa</i> ieviešanas ietvaros. Prioritātes ietvaros plānots attīstīt pašvaldības administrācijas kapacitāti jaunajā novadā, veidojot vienotu novada pašvaldības pārvaldību, tostarp vienotas nozaru pārvaldības sistēmas, un stiprinot teritoriālo pārvalžu kapacitāti ar mērķi attīstīt pašvaldības pakalpojumus. Liela loma atvēlēta digitālo risinājumu ieviešanai pārvaldībā, lai attīstītu e-pārvaldi un e-pakalpojumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Pārvaldības uzlabošanai un digitalizācijas attīstībai netieši ir sagaidāma ietekme uz vidi, piemēram, gaisa kvalitātes uzlabošanu, vides trokšņa līmeni, SEG emisiju mazināšanu un citiem vides aspektiem.		
<u>Vērtējums:</u> 4) tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem, t.sk. uz SEG emisiju mazināšanu, gaisa kvalitāti, vides trokšņa līmeni, augsnes, grunts, pazemes ūdeņu, virszemes ūdeņu kvalitāti, kultūras mantojuma saglabāšanu, bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību, dabas teritoriju pieejamības paaugstināšana un citus. 5) netieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.		

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
<i>Vērtējums: tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā</i>		
RV1 Sasniedzamība, mobilitāte		
U1 Būt par ātras un ērtas sasniedzamības transporta galamērķi U1-1 Veicināt ātrus, ērtus un drošus automaģistrāļu savienojumus ar Rīgu un sasaisti ar TEN-T autoceļiem	P1 Satiksmes drošības uzlabošanas pasākumi uz valsts autoceļiem maršrutā Valmiera - Rīga P2 Satiksmes drošības uzlabošanas pasākumi maršrutā Valmiera – Valka (Igaunija) P3 Satiksmes infrastruktūras attīstība novada pilsētās TEN-T tīkla sasniedzamības uzlabošanai P4 Jauna Gaujas šķērsojuma izbūves izpēte	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku drošību (P1, P2) Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti (P3), netieša ietekme (P4)
U1-2 Veicināt novada autoceļu savienojumus ar kaimiņu novadiem un Igauniju	P1 Latvijas pierobežas pieejamības un Igaunijas sasniedzamības uzlabošana P2 Ziemeļvidzemes transporta koridora „Ziemeļu stīga” attīstīšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, uzlabojot ceļu kvalitāti
U1-3 Sekmēt Vidzemes reģiona sasniedzamības uzlabošanu pa dzelzceļu	P1 Dzelzceļa līnijas infrastruktūras attīstīšana posmā Sigulda-Valmiera P2 Loģistikas teritoriju attīstība kravu pārvadājumu veicināšanai pa dzelzceļu P3 Dzelzceļa līnijas atjaunošana līdz Tartu (Igaunija)	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, pieaugot vilcienu plūsmai, iespējams vides trokšņa pieaugums
U2 Attīstīt novada iekšējos transporta savienojumus un mobilitāti U2-1 Attīstīt transporta tīklu Valmieras novadā un apdzīvoto vietu savienojumus ar Valmieru	P1 Valmieras novada vispārīga transporta attīstības plāna izstrāde P2 Valsts autoceļu uzlabošanas sekmēšana, tostarp izvērtējot vietējo valsts autoceļu pārņemšanu pašvaldības pārziņā P3 Valmieras novada pašvaldības ceļu un ielu inventarizācija uzturēšanas vajadzībām P4 Pašvaldības ceļu atjaunošana un jaunu pašvaldības ceļu izbūve P5 Pašvaldības tiltu tehniskā apsekošana un atjaunošana P6 Lietusūdens noteces regulēšana pašvaldības grantētajiem autoceļiem	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, uzlabojot ceļu kvalitāti. Saskaņā ar Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2.pielikuma Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums 10.punkta 5.apakšpunkta nosacījumiem: "5) jauna ceļa būvniecība: a) ja tā garums ir 1 kilometrs un vairāk, b) ja tas paredzēts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, robežojas ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai paredzēts 100 metru attālumā no tās;" ir jāveic sākotnējais izvērtējums.
U2-2 Attīstīt pilsētu un ciemu satiksmes infrastruktūru	P1 Pašvaldības ielu atjaunošana, satiksmes drošības uzlabošana un ielu telpas labiekārtošana P2 Grantēto ielu divkārtu virsmas apstrāde P3 Valsts autoceļu kvalitātes uzlabošanas veicināšana apdzīvotajās vietās P4 Esošo un jauno apbūves rajonu ielu tīkla attīstība ap Valmieru	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, uzlabojot ceļu kvalitāti.
U2-3 Attīstīt sabiedriskā transporta un mobilitātes infrastruktūru un pakalpojumus	P1 Pasažieru pārvadājumu un Valmieras novada maršrutu tīkla izvērtēšana un labāko risinājumu izstrāde P2 Modernas autoostas būvniecība P3 Sabiedriskā transporta digitalizācija P4 Mobilitātes punktu infrastruktūras attīstība P5 Mobilitātes pakalpojumu sekmēšana sadarbībā ar privāto sektoru P6 Lauku mobilitātes pakalpojuma attīstība	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, palielinoties sabiedriskā transporta lietošanai.
U3 Veicināt klimatam draudzīgu mobilitāti U3-1 Attīstīt mikromobilitātes infrastruktūru ikdienas lietošanai	P1 Valmieras novada mikromobilitātes plāna izstrāde P2 Valsts un pašvaldības mikromobilitātes maršrutu attīstība uz valsts autoceļiem ap Valmieru un novada pilsētām P3 Gājēju un veloinfrastruktūras pilnveidošana novada pilsētās un ciemos P4 Iedzīvotāju pārvietošanās paradumu maiņa, veicinot aktīvāku sabiedriskā transporta, velo izmantošanu un kājāmiešanu P5 Velokultūras veicināšana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām, palielinoties sabiedriskā transporta lietošanai.
U3-2 Attīstīt velomaršrūtus atpūtai, sportam un vietējam tūrismam	P1 Gājēju un velosipēdu ceļu infrastruktūras, kas savieno apdzīvotas vietas ar vairāk nekā 5000 iedzīvotājiem,	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
(Error! Reference source not found.)	maršruta Valmiera – Rīga pa P20 Valmiera-Cēsis-Drabeši attīstība P2 Zaļā dzelzceļa tīkla attīstīšana P3 Tour de LatEst maršruta Cēsis - Valmiera – Trikāta – Strenči – Jērcēni – Valka attīstība P4 Reģionālā velo maršruta “Ziemeļu stīga” attīstība Ainaži-Aloja-Matiši- Burtnieki- Rūjiena-Karksi/Nuija velomaršruta (Nr.17) attīstība P5 Vietējo velomaršrutu attīstība un velokustības drošības uzlabošanas veicināšana gar valsts autoceļiem	emisijām, cilvēku veselību, palielinoties velomaršrutu lietošanai.
U3-3 Attīstīt elektrouzlādes infrastruktūru	P1 Elektrouzlādes infrastruktūras plānošana P2 Elektrouzlādes infrastruktūras izbūve pašvaldības sektorā P3 Elektrouzlādes infrastruktūras izbūves veicināšana privātajā sektorā	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, SEG emisijām
RV2 Inženiertehniskā infrastruktūra		
U1-1 Uzlabot un atjaunot ūdenssaimniecības infrastruktūru, lai nodrošinātu centralizētajā ūdensapgādē izmantotā dzeramā ūdens kvalitāti un centralizētajās kanalizācijas sistēmās atbilstošu notekūdeņu attīrīšanu, samazinātu pakalpojuma sniegšanas izmaksas, kā arī uzlabotu virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu U1-1-1 Attīstīt ūdenssaimniecību aglomerācijā ar CE 10 000 – 100 000	P1 Centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstība un paplašināšana Valmierā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-1-2 Attīstīt ūdenssaimniecības aglomerācijā ar CE 2 000 – 10 000	P1 Centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstība un paplašināšana Rūjienā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-1-3 Attīstīt ūdenssaimniecību aglomerācijās ar CE mazāku par 2 000	P1 Centralizēto kanalizācijas sistēmu, tostarp notekūdeņu attīrīšanas kārtu darbības audits un investīciju projektu sagatavošana aglomerācijām ar CE mazāku par 2 000 P2 Ūdenssaimniecības attīstība novada pilsētās ar CE mazāku par 2 000 P3 Ūdenssaimniecības attīstība novada ciemos ar CE mazāku par 2 000	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-1-4 Veicināt dzeramā ūdens un kanalizācijas pakalpojumu pieejamību	P1 Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība industriālo parku un ar to saistītajās mājokļa attīstības teritorijās P2 Atbalsts pieslēgumu veicināšanai centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-1-5 Attīstīt decentralizēto sistēmu dzeramā ūdens apgādes urbūmu un kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas uzraudzību	P1 Decentralizēto dzeramā ūdens apgādes urbūmu inventarizācija P2 Decentralizēto kanalizācijas sistēmu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzraudzība sadarbībā ar vides institūcijām	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, dabas resursu (ūdeņu) racionālu izmantošanu
U1-1-6 Pilnveidot kanalizācijas notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu	P1 Valmieras novada notekūdeņu dūņu centralizētas savākšanas, apstrādes un pārstrādes sistēmas izveide un infrastruktūras izbūve P2 Vidzemes reģiona notekūdeņu dūņu pārstrādes centra izveide	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-1-7 Ieviest viedos risinājumus ūdenssaimniecībā	P1 Viedo risinājumu ieviešana ūdenssaimniecībā P2 Ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iekšējās kontroles sistēmas izveide un apmācības P3 Notekūdeņu attīrīšanas dūņu izmantošanas uzlabošana	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti
U1-2 Attīstīt lietus ūdens kanalizācijas un meliorācijas sistēmas un veicināt ilgtspējīgu lietus	P1 Lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmu audits un investīciju projektu sagatavošana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augsnes,

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
ūdens apsaimniekošanas risinājumu ieviešanu	P2 Lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēmu paplašināšana apdzīvotajās vietās P3 Pašvaldības meliorācijas sistēmu attīstība P4 Ilgtspējīgu lietusūdens apsaimniekošanas risinājumu ieviešana	grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanu Attīstot pašvaldības meliorācijas sistēmas, jāņem vērā un jānodrošina dabas vērtību aizsardzība un saglabāšana, piemēram, ES nozīmes biotopiem piemērotu hidroloģisko apstākļu saglabāšana utml.
U1-3 Ieviest pašvaldības klimata pielāgošanās stratēģiju U1-3-1 Sekmēt intensīvu lietus nokrišņu radīto plūdu risku samazināšanos Valmieras novada apdzīvotajās vietās	P1 Lietus notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izbūve un esošo iekārtu jaudas palielināšana un energoefektivitātes uzlabošana P2 Valmieras pilsētas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas noslodzes mazināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz virszemes ūdeņu, augšnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanu
U1-3-2 Sekmēt valsts plānotos pretplūdu aizsardzības pasākumu ieviešanu	P1 Kombinēto zaļās un zilās infrastruktūras un pretplūdu pasākumu ieviešana P2 Plūdu riska pasākumu ieviešana Gaujas upei Valmierā P3 Plūdu riska pasākumu izstrāde un ieviešana Gaujas upei Strenčos	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu.
U1-4 Attīstīt siltumsaimniecības infrastruktūru, tostarp paaugstinot esošo centralizēto siltumapgādes sistēmu energoefektivitāti un veicināt gaisa piesārņojuma emisiju samazināšanos	P1 Tehniski ekonomisko pamatojumu izstrāde centralizētās siltumapgādes sistēmu paplašināšanai apdzīvotajās vietās P2 Siltumapgādes sistēmu paplašināšana apdzīvotajās vietās P3 Centralizētas siltumapgādes infrastruktūras plānošana P4 Apkures iekārtu nomaiņa pašvaldības pakalpojumu sektorā P5 Centralizēto siltumsaimniecības sistēmu energoefektivitātes uzlabošana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un gaisa kvalitāti
U2 Veicināt pāreju uz atjaunīgajiem energoresursiem un aprites ekonomiku U2-1 Palielināt AER izmantošanu pašvaldības un pašvaldības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju nekustamo īpašumu apsaimniekošanā un uzlabot ēku energoefektivitāti	P1 Pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana un AER izmantošanas palielināšana P2 Atbalsts uzņēmumu ēku AER izmantošanas un energoefektivitātes paaugstināšanā P3 Aprites ekonomikas uzņēmumu sadarbības veicināšana zemas oglekļa emisijas risinājumu izstrādē	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un gaisa kvalitāti, AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā
U2-2 Veicināt atjaunīgo energoresursu ražošanu un izmantošanu publisko pakalpojumu sektorā, tostarp transportā, kā arī veidot AER ražošanai un izmantošanai atbalstošu vidi uzņēmumiem un iedzīvotājiem	P1 Atjaunīgo energoresursu (AER) ražošanas veicināšana pašvaldības apsaimniekotajos nekustamajos īpašumos P2 AER ražošanas veicināšana privātajā sektorā, tostarp māsaimniecībās ar jaudu līdz 11kW P3 Vēja enerģijas ražošanas vietu potenciāla izpēte, piemērotu teritoriju noteikšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un gaisa kvalitāti, AER īpatsvara palielināšanu kopējā enerģijas patēriņā
U2-3 Veicināt kopējā radīto atkritumu daudzuma samazināšanos, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patēriņtāju uzvedības modeļa attīstību	P1 Bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide P2 Dalīti vāktu atkritumu vākšanas infrastruktūras attīstība P3 Atkritumu apsaimniekošanas organizāciju pilotprojekts sabiedrības iesaistei aprites ekonomikā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšanu, bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidi, dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu
U3 Realizēt proaktīvu pašvaldības energoefektivitātes politiku	P1 Energoservisa uzņēmumu (ESKO) pakalpojumu piesaistīšana pašvaldības ēku elektroenerģijas apgādei P2 Austrumlatvijas energoefektivitātes centra izveide	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz ietekme uz SEG emisiju mazināšanu un gaisa kvalitāti
RV3 Dzīvojamais fonds		

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
Nodrošinot dzīvojamās apbūves teritorijas ar inženierinfrastruktūru un transporta piekļuvi, būtiska ietekme uz vidi nav identificēta.		
U3 Attīstīt jaunus mājokļus, veicinot jaunai dzīvojamai apbūvei piemērotu teritoriju sagatavošanu un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošināšanu; attīstīt publisko un privāto partnerību	P1 Valmieras pilsētas paplašināšana un jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju sagatavošana P2 Jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju sagatavošana <i>tostarp Sedā, Strenčos, Endzelē pie Rūjienas, Mazsalacā, pie Burtniekiem, Rencēnos, Zilākalnā, Kocēnos, Rubenē saskaņā ar Mājokļu attīstības programmu speciālistu pieteikšanai</i>	Nodrošinot dzīvojamās apbūves teritorijas ar inženierinfrastruktūru un transporta piekļuvi, būtiska ietekme uz vidi nav identificēta. Jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju vietas izvēlē jāņem vērā un jānodrošina dabas un kultūras mantojuma vērtību aizsardzība un saglabāšana.
RV4 Drošība		
U1 Veicināt viedi aizsargātu un drošu dzīves vidi un uzņēmējdarbības vidi, veidojot drošu, sakārtotu un uzraudzītu publisko ārtelpu un nodrošinot sabiedrisko kārtību	P1 Pašvaldības policijas kapacitātes stiprināšana P2 Videonovērošanas uzstādīšana parkos un publiskajā ārtelpā P3 Klaiņojošo dzīvnieku uzraudzības pilnveide	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa uz cilvēku drošību.
U2 Uzlabot civilo aizsardzību U2-1 Pilnveidot operatīvo dienestu un pašvaldības sadarbību civilās aizsardzības un noziedzības mazināšanas pasākumu plānošanā un ieviešanā	P1 Glābšanas dienestu un pašvaldības sadarbības uzlabošana P2 Civilās aizsardzības pasākumu plānošana Izpratnes veicināšana sabiedrībā par civilās aizsardzības nozīmi P3 Pašvaldības atbalsts bijušo ieslodzīto un probācijas klientu resocializācijas pasākumu veikšanai P4 Profilaktiski izglītojoši pasākumi jauniešu vidū	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa uz cilvēku drošību.
U1-2 Atbalstīt brīvprātīgo ugunsdzēsēju kustību	P1 Valmieras novada brīvprātīgo ugunsdzēsēju kustības stiprināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa uz cilvēku drošību.
RV5 Daba, kultūrvēsture		
U1-1 Attīstīt zaļās zonas pilsētu un ciemu vidē	P1 Publiskās ārtelpas uzlabošana Valmieras novada apdzīvotajās vietās P2 Bezmaksas interneta piekļuves zonu (WiFi) attīstība publiskajā ārtelpā P3 Cilvēkiem ar īpašām vajadzībām piemērotu maršrutu izveide publiskajā ārtelpā	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa uz cilvēku drošību, labiekārtotu (t.sk. apstādījumu) teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā
U1-2 Pilnveidot publisko ūdeņu izmantošanu un pārvaldību un uzlabot ūdensmalu pieejamību	P1 Atpūtas vietu pie ūdeņiem apkopošana, izvērtēšana, tematiskā plāna izstrāde P2 Pludmaļu un atpūtas vietu pie ūdeņiem labiekārtošana Publisko peldvietu ierīkošana P3 Sadarbība ar nekustamo īpašumu īpašniekiem ūdenstilpņu krastu apsaimniekošanā un pieejamības nodrošināšanā P4 Pētījumi par ūdenstilpju ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu un ūdenstilpju izmantošanu P5 Kompleksu Burtnieka ezera un citu ūdenstilpju apsaimniekošanas projektu īstenošana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa uz virszemes ūdeņu kvalitāti, dabas teritoriju pieejamības paaugstināšanu un cilvēku drošību.
U1-3 Iesaistīties īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) apsaimniekošanā, veicinot dabas un kultūras vērtību aizsardzību un ekosistēmu pakalpojumu, tostarp īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas mērķiem piemērotu tūrisma pakalpojumu attīstību	P1 Līdzdalība ĪADT dabas aizsardzības plānu izstrādē un ieviešanā P2 Līdzdalība dabas parka "Salacas ieleja" dabas aizsardzības plāna izstrādē un ieviešanā P3 Līdzdalība dabas lieguma "Ziemeļu purvi" dabas aizsardzības plāna 2018. – 2028. gadam ieviešanā P4 Bioloģiskās daudzveidības veicināšana, īstenojot apsaimniekošanas pasākumus un tūrisma infrastruktūras attīstību NATURA 2000 teritorijās Valmieras novadā (Burtnieku apvienībā)	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu teritoriju un objektu aizsardzību
U1-5 Veicināt ainavu aizsardzību un pilsētvides ainavu kvalitātes paaugstināšanos	P1 Ainavas kvalitātes mērķu sasniegšanas instrumentu ieviešana tūrisma kontekstā P2 Pilsētvides ainavu kvalitātes veicināšana	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz novadam raksturīgo ainavu

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
		telpu saglabāšanu un atjaunošanu
U2 Veicināt nacionālo un reģionālo kultūras vērtību uzturēšanu un kultūras materiālā mantojuma mūsdienīgu izmantošanu U2-1 Veicināt valsts aizsargājamo kultūrvēsturisko objektu sakārtošanu un atgriešanu ekonomiskajā aprīvē	P1 Valmieras novada kultūrvēsturisko objektu atjaunošanas programma P2 Trikātas pilsdrupu konservācija un attīstība P3 Mūruižas nocietinājuma torņa atjaunošana P4 Mujānu viduslaiku pils Baltā torņa restaurācija P5 Vaidavas pilskalna apkārtnes teritoriju labiekārtošana P6 Skatu torņa būvniecība Zilākalnā, ceļu un taku seguma uzlabošana P7 Sakrālā mantojuma saglabāšana P8 Kocēnu muižas ābeļdārza teritorijas sakārtošana P9 Mazsalacas Valtenberģu muižas ansambļa atjaunošana P10 Naukšēnu muižas apsaimniekošana un izmantošanas veicināšana P11 Ziemeļvidzemes dabas un kultūrvēstures izziņas centra izveide Burtnieku muižā P12 Valmiermuižas torņa rekonstrukcija un Valmiermuižas kultūrvēstures izziņas centra izveide	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz novada kultūras mantojumu (valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem)
U2-2 Izkopt un izcelt ciemiem un pilsētām raksturīgo kultūras identitāti	P1 Novada pilsētu un ciemu koka apbūves aizsardzības programmas P2 Novada pilsētu un ciemu parku programma	Tieša un netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras mantojumu (koka apbūve) un labiekārtotu dabas un apstādījumu teritoriju attīstību publiskajā ārtelpā
RV6 Pašvaldības pārvaldība		
U1 Stiprināt jaunizveidotā novada administratīvo kapacitāti un īstenot augsti kvalificētu pašvaldības pārvaldību	P1 Pašvaldības administrācijas iekšējo procesu un starpiestāžu sadarbības automatizācija P2 Pašvaldības darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana, pieredzes apmaiņa un sadarbība	Būtiska ietekme uz vidi nav identificēta Iespējama lokāla, tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, attīstoties digitalizācijai.
U2 Paaugstināt pašvaldības darba digitalizācijas līmeni, attīstīt pašvaldības e-pakalpojumus un to pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām	P1 Pašvaldības vienotu informācijas sistēmu izveide Valmieras novada pašvaldībā P2 Pašvaldības nekustamā īpašuma apsaimniekošanas uzraudzības sistēmas izveide P3 Pašvaldības pakalpojumu elektronizācijas līmeņa paaugstināšana P4 Valmieras kā novada IKT kompetenču centra lomas nostiprināšana teritoriālajām pārvaldes struktūrvienībām, iestādēm un kapitālsabiedrībām P5 Attālinātā darbā un attālinātās aktivitātēs balstītā darba organizācijas modeļa izstrāde Valmieras novada pašvaldībā P6 Datu aizsardzības un informācijas sistēmu drošības uzlabošana pašvaldības iestāžu darbā P7 Pašvaldības atbalsts IKT prasmju paaugstināšanai sabiedrībā P8 Digitālo aģentu sagatavošana Vidzemes reģionam P9 Pašvaldības darbinieku digitālās prasmes paaugstināšana	Būtiska ietekme uz vidi nav identificēta Iespējama lokāla, tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz gaisa kvalitāti, attīstoties digitalizācijai.
U4 Pašvaldībai kļūt par stratēģisku nacionālā un starptautiskā līmeņa partneri U4-1 Izvērst sadarbību ar partneriem no valsts sektora un lielajiem uzņēmumiem Valmieras novadam stratēģisku projektu attīstīšanā un ieviešanā	P1 Sadarbība ar VAS "Valsts nekustamie īpašumi" P2 Elektronisko un mobilo sakaru infrastruktūras attīstība P3 Elektroapgādes attīstība mājokļu un uzņēmumu attīstībai P4 Sabiedriskā transporta pieejamības uzlabošana P5 Meža ceļu tīkla attīstība lauku teritoriju sasniedzamības uzlabošanai P6 Līdzdalība nacionālā līmeņa investīciju plānošanā	Iespējama ietekme uz gaisa kvalitātes uzlabošanu, vides trokšņa un SEG emisiju mazināšanu vidi, uzlabojoties sabiedriskā transporta pieejamībai, attīstoties elektronisko un mobilo sakaru infrastruktūrai.

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
		Attiecībā uz meža ceļu attīstību ir jāņem vērā dabas aizsardzības aspekti (skatīt 15.tabulu).
U4-2 Veicināt Valmieras novada integrāciju nacionālā mēroga tīklojumu un starptautiskā vidē	P1 Valmieras novada pašvaldības līdzdalība sadarbības tīklos P2 Valmieras novada saišu stiprināšana ar Igauniju	Iespējama ietekme uz vidi, ja tiek realizēti projekti enerģētikas, transporta un mobilitātes, kā arī, kultūras mantojuma, vides un dabas aizsardzības jomā.
U4-3 Būt par Ziemeļvidzemes sadarbības tīklu vadošo partneri	P1 Kultūras, sporta un tūrisma piedāvājuma koordinēšana Vidzemē P2 Vidzemes reģiona mēroga projektu sagatavošana un ieviešana	Iespējama ietekme uz vidi, ja tiek realizēti projekti enerģētikas, transporta un mobilitātes, kā arī, kultūras mantojuma, vides un dabas aizsardzības jomā.
VP3 INDUSTRIALIZĀCIJA UN MODERNIZĀCIJA		
Ieviešot prioritāti IP3, vidējā termiņā plānota infrastruktūras attīstība un teritoriju sagatavošana uzņēmējdarbības attīstībai. Tas pozitīvi ietekmēs vidi, jo uzņēmējdarbībā iesaistītie objekti, tad sagaidāms, tiks nodrošināti ar centralizētās ūdenssaimniecības sistēmu, siltumapgādes, kā arī citiem inženiertīkliem, kā arī kvalitatīvi izbūvētiem ceļiem. Tādējādi, kaut arī attīstoties uzņēmējdarbībai, ir iespējams izmaiņas vides stāvoklī, tiks mazināta iespējamā ietekme uz vidi, novēršot virszemes ūdeņu, augsnes, grunts, gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu ar nepietiekami attīrītiem notekūdeņiem, mazinot gaisa piesārņojumu, vides trokšņa izplatību, kā arī citas ietekmes.		
<u>Vērtējums:</u> 5) tieša, pozitīva, ilgtermiņa ietekme uz SIVN identificētajiem vides aspektiem 6) netieša, pozitīva, vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekme uz cilvēku veselību.		
<u>Vērtējums:</u> tieša, īslaicīga, negatīva ietekme uz vides kvalitāti būvdarbu laikā.		
RV1 Augstās tehnoloģijas, darba ražīgums, viedā specializācija		
U1 Integrētu risinājumu (pieejas) rezultātā radīt industriālo parku un teritoriju tīklojumu un veicināt klāsteru darbību	P1 Industriālā parka izveide Valmierā, Kauguru pagastā P2 Neizmantoto ēku un teritoriju pielāgošana novada apdzīvotajās vietās vietējās uzņēmējdarbības aktivitātēm P3 Industriālā parka izveide Kocēnu pagasta "Viesturos" pie autoceļa A3 P4 Rūpnieciskās teritorijas izveide Mazsalacas bijušajā "Zivju cehā" P5 Ziemeļvidzemes kultūrvēstures mantojuma saglabāšanas centra izveide Rūjienā P6 Industriālā parka izveide Sedā P7 Industriālā parka izveide Sedas bijušās kūdras fabrikas teritorijā	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa uz SIVN identificētajiem vides aspektiem (atkarībā no uzņēmējdarbības veida) Negatīvo ietekmju mazināšanai jāpievērš uzmanība ietekmju summēšanas rezultātiem
U2 Stiprināt Valmieru kā viedās specializācijas uzņēmējdarbības un inovāciju centru ar mūsdienīgu uzņēmējdarbības teritoriju infrastruktūru un kvalificētiem speciālistiem	P1 Aprites ekonomikas biznesa atbalsta centra izveide Valmierā P2 Aprites ekonomikas speciālās zonas izveide(?) P3 Investoru piesaiste un vietējā atbalsta nodrošināšana industriālajos parkos P4 Atbalsts no vietējiem resursiem ražojošiem uzņēmumiem un jaunu uzņēmumu piesaistīšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz aprites ekonomikas principu ieviešanu (P1, P2) Tieša, pozitīva, vidēja termiņa uz SIVN identificētajiem vides aspektiem (atkarībā no uzņēmējdarbības veida) (P3, P4)
U3 Veicināt praktiskās zinātnes un uzņēmējdarbības sasaisti un zināšanu pārnēsi	P1 Vidzemes STEM centra izveide Valmierā P2 Augstākās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveidošana mācību virzieniem aprites ekonomikas prioritārajās nozarēs	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz aprites ekonomikas principu ieviešanu

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
U4 Veicināt uzņēmējdarbības integrāciju nacionālā mēroga tīklojumu un starptautiskā vidē	P1 Uzņēmumu eksportspējas un starptautisko kontaktu veicināšana P2 Aprites ekonomikas tīkla attīstība stikla šķiedras produktu noietam	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz aprites ekonomikas principu ieviešanu (P2)
U6 “Novada garša” – veicināt Vidzemes augstvērtīgas un veselīgas pārtikas klasteru veidošanos	P1 Veselīga uztura programma izglītības iestādēs P2 Novadā izaudzētās pārtikas programma P3 Lauku tirgu kustība P4 Tirgus laukumu iekārtošana novada apdzīvotajās vietās P5 Nišu tūrisma attīstība (gardēžu tūrisms) P6 Vietējo produktu atpazīstamības zīmola izveide (“ēdam vietējo produktu”)	Netieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz cilvēku veselību. Iespējams – nebūtiska ietekme (P1)
RV2 Mazo un vidējo uzņēmumu, mikrouzņēmumu, mājražotāju vide		
U2-1 Veicināt lauksaimniecības (tradicionālās lauksaimniecības) uzņēmumu konkurētspēju un lauku teritoriju ekonomisko attīstību	P1 Lauksaimniecības produkcijas noieta veicināšana Valmieras novada vietējā tirgū P2 Sadarbība ar lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības organizācijām vietējās lauku apsaimniekošanas politikas veidošanā P3 Pašvaldības administratīvo šķēršļu mazināšana uzņēmumiem P4 Atbalsts nodarbinātības jautājumu risināšanā	Tieša, vidēja termiņa ietekme uz vides kvalitāti (ūdeņu, augsnes kvalitāte), ietekme var būt gan pozitīva, gan negatīva, iespējams lokāla.
U2-2 Veicināt kūdras purvu saudzīgu izmantošanu	P1 Kūdras purvu ilgtspējīgas izmantošana un pievienotās vērtības palielināšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz SEG emisiju mazināšanu
U2-3 Veicināt degradētu teritoriju, izstrādātu derīgo izrakteņu karjeru sakārtošanu un apsaimniekošanu	P1 Potenciāli piesārņoto vietu izpēte P2 Piesārņoto vietu sanācija, piemērojot ilgtspējīgas un inovatīvas metodes P3 Degradēto derīgo izrakteņu ieguves vietu inventarizācija P4 Kūdras purvu degradēto teritoriju atjaunošana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz, virszemes un pazemes ūdeņu, augsnes un grunts kvalitāti, SEG emisiju mazināšanu, kā arī dabas resursu racionālu izmantošanu
U2-4 Sekmēt lauksaimniecības un meža zemju ilgtspējīgu izmantošanu, veikt vides un dabas resursu izmantošanas uzraudzību un paaugstināt iedzīvotāju zināšanas par vides un dabas jautājumiem	P1 Netradicionālo lauksaimniecības nozaru uzņēmumu darbības un lauku saimniekošanas veicināšana P2 Pašvaldības meža resursu ilgtspējīga apsaimniekošana P3 Vides apziņas veidošana	Netieša ietekme uz vides kvalitāti, vienotu dabas teritoriju (meža) saglabāšanu
U3 Attīstīt iecienītus viesmīlības un izzinošā tūrisma galamērķus U3-1 Veidot Valmieru par kultūras un tūrisma galamērķi	P1 Valmieras novada tūrisma stratēģijas izstrāde P2 Industriālā mantojuma teritoriju sakārtošana tūrisma objektu izveidei P3 Valmieras novada tūrisma piedāvājuma koordinēšana P4 Izglītības un pētniecības piedāvājuma pilnveidošana tūrisma sektora cilvēkresursu attīstībai P5 Tūrisma un viesmīlības sektora attīstīšana sadarbībā ar privāto sektoru un profesionālajām izglītības iestādēm	Netieša ietekme uz vidi stratēģijas ieviešanas gadījumā. Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras (industriālo) mantojumu
U3-2 Attīstīt lauku tūrisma tīklu un veicināt ekotūrisma	P1 Tūrisma veicināšana ap Ziemeļvidzemes transporta koridoru „Ziemeļu stīga” P2 Ziemeļvidzemes tūrisma (ekotūrisma) centru Mazsalacā, Rūjienā, Naukšēnos, Brenguļos attīstīšana P3 Tūrisma piedāvājuma pie Burtnieka ezera attīstīšana P4 Gaujas nacionālā parka tūrisma klastera “Enter Gauja” darbības veicināšana P5 Sadarbība Salacas upes tūrisma sadarbības zonas ietvaros P6 Pārgājienu maršrutu un velomaršrutu attīstība P7 Tūrisma objektu piekļuves, meža ceļu un tūrisma maršrutu attīstība sadarbībā ar AS Latvijas Valsts meži P8 Līdzdalība tūrisma piedāvājuma veicināšanā kopā ar kaimiņu pašvaldībām P9 Lauku atbalsta pasākumu ieviešanas sekmēšana	Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz dabas teritorijām, t.sk. IADT Tieša, negatīva, vidēja ietekme uz IADT bioloģisko daudzveidību, ja savlaicīgi netiek prognozētas apmeklētāju radītas slodzes un netiek plānoti pasākumi to novēršanai.

Uzdevums	Pasākums	Vērtējums, rekomendācijas
	P10 Ekoinovāciju un viedo risinājumu ieviešana lielākas klimata neitralitātes panākšanai, tūrisma mobilitātē un pieredzējumos	
U3-3 Attīstīt atpūtas piedāvājumu pie un uz ūdens	P1 Ūdens tūrisma maršrutu attīstība pa Gauju, Rūju, Salacu u.c. upēm P2 Zemūdens arheoloģiskais mantojums ("Ezeru mantojums")	Būtiska ietekme uz vidi, ievērojot vides aizsardzības prasības, nav identificēta. Tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme uz kultūras (Zemūdens arheoloģiskais mantojums) mantojumu

Attīstības programmas īstenošanai ir prognozētas vidēja termiņa ietekmes vidēja termiņa prioritātēs visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos. Horizontālās prioritātes HP1 *Digitalizācija* ieviešanai ir sagaidāma *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* uz SEG emisiju mazināšanu, virzību uz klimatneitralitāti un gaisa kvalitāti, horizontālās prioritātes HP2 *Klimata pārmaiņu politika (zaļais kurss)* realizācijai - *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* uz SEG emisiju mazināšanu un līdz to virzību uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, kā arī šajā SIVN identificētajiem vides kvalitātes aspektiem (gaisa, ūdeņu, augsnes kvalitāti) un aprites ekonomikas principu ieviešanu, horizontālās prioritātes HP3 *Pilsētu un lauku sinerģija* realizācijai - *tieša, pozitīva, vidēja termiņa ietekme* visos SIVN ietekmes uz vidi aspektos.

7.3. IETEKMJU MIJIEDARBĪBAS, SUMMĀRĀS IETEKMES

Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanai ir sagaidāmas ietekmju vairāku veidu mijiedarbību veidošanās:

- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības novada teritorijā;
- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības ar kaimiņu novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ietekmēm;
- Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju mijiedarbība ar teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmēm novadā.

Ietekmju mijiedarbības un kumulatīvās ietekmes izpaudīsies šajā SIVN identificētajos būtiskajos ietekmes uz vidi aspektos (5. nodaļa).

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības novada teritorijā ir sagaidāmas summējoties un savstarpēji mijiedarbojoties ilgtermiņa prioritāšu, vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu ietvaros realizēto projektu ietekmēm. Piemēram, Ilgtermiņa attīstības prioritātes IP2 *Pievilcīga dzīves vide un telpa* vidēja termiņa prioritātes VP2 *Pieejams mājoklis rīcības virziena RV2 Inženiertehniskā infrastruktūra* ietekme savstarpēji mijiedarbosies un summēsies ar ilgtermiņa attīstības prioritātes IP3 *Rosīga ekonomika* vidēja termiņa prioritātes VP3 *Industrializācija un modernizācija* rīcības virzienu RV1 *Augstās tehnoloģijas, darba ražīgums, viedā specializācija* un RV2 *Mazo un vidējo uzņēmumu, mikrouzņēmumu, mājražotāju vide* ietekmi visos šajā SIVN identificētajos ietekmes aspektos, it īpaši gaisa un virszemes ūdeņu kvalitātes, SEG emisiju mazināšana, aprites ekonomikas principu ieviešana, kā arī citos.

Attīstības programmas ietekme izpaudīsies vidējā termiņā, izteiktāk – perioda beigās. Ietekmēm saglabājoties pēc Attīstības programmas darbības laika 2028.g., tās uzkrāsies un summēsies (kumulatīvā ietekme) ar nākamā vidēja termiņa attīstības programmas ietekmēm.

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju savstarpējās mijiedarbības ar kaimiņu novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ietekmēm. Ņemot vērā NAP2027 pamatnostādnes ir sagaidāms arī, ka Valmieras novada kaimiņu pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos, nosakot jauno administratīvo teritoriju stratēģiskos mērķus un prioritātes, tiek plānoti energoefektivitātes pasākumi, videi draudzīgu ražošanas tehnoloģiju attīstība, mobilitātes pasākumi, kas ieviešanas gadījumā summēsies un dos pozitīvu summāru efektu. Piemēram, sekmīgi darbojoties mobilitātes punktiem transporta sistēmā, mazināsies iedzīvotāju pārvietošanos ar automašīnām un, salīdzinot ar esošo situāciju, var prognozēt gaisa kvalitātes uzlabošanos valsts galveno autoceļu apkārtnē, iespējams, arī Valmierā.

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmju mijiedarbība ar teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmēm novadā. Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes mijiedarbosies ar novada teritorijas plānojuma (plānotās apbūves veidošanās utml.) ieviešanas ietekmi, piemēram, uz gaisa kvalitātes uzlabošanu, SEG emisiju mazināšanu, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, dalīti savākto atkritumu daudzuma pieaugumu utml. un klimata pārmaiņu jomā.

Kopumā novada Stratēģijā ilgtermiņam plānotie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un Attīstības programmā vidējam termiņam plānotās vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi, koncentrējoties uz novada ekonomisko aktivitāšu un pašvaldības sniegto pakalpojumu pārkārtošanu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturības paaugstināšanu, mobilitātes un digitalizācijas attīstību, Valmieras kā novada nacionālā centra attīstību, sekmējot novada reģionālo un vietējo centru attīstību paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu. Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešana, veicot savlaicīgu slodžu novērtēšanu, nodrošinās dabas teritoriju attīstību, vienlaikus sekmējot bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgu, ainavisku un kultūras mantojuma teritoriju un objektu saglabāšanu.

8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI

Plānošanas dokumentu ieviešanas laikā jāturpina izvērtēt projektu un pasākumu ietekmes uz vidi, plānot rīcības negatīvās ietekmes novēršanai vai mazināšanai. Vienlaikus SIVN tiek pieņemts, ka plānošanas dokumentu ieviešana var notikt tikai ievērojot normatīvo aktos noteiktās vides prasības un tādēļ tādas ietekmes, kuru rezultātā veidotos, jauni vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozētas, izmaiņas (gan pozitīvas, gan negatīvas – lokāli) projektu realizācijas vietās iespējamas, salīdzinājumā ar esošo situāciju.

Risinājumi negatīvo ietekmju novēršanai un samazināšanai plānošanas dokumentu ieviešanas stadijā ir iedalāmi divās grupās:

1) Pasākumi, kuri veicami plānošanas stadijā

Šie risinājumi ir veicami, piemēram, izstrādājot tematiskos plānus (piemēram, dabas tūrisma tīkla un ūdens tūrisma tīkla), būvniecības ieceres dokumentācijas utml. Plānošanas stadijā ir jāprecizē īstenojamie uzdevumi, iespējamās ietekmes uz vidi un plāna vai projektā jāplāno negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumi un to sagaidāmie rezultāti.

2) Ieviešanas stadijā veicot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteiktos projektu ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumus, ja tie ir nepieciešami. Šos pasākumus var iedalīt trīs kategorijās:

2.1. *Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums*

Ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”(turpmāk – Likums) 1.pielikumā „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” noteiktajām darbībām. IVN procedūra (atkarībā no darbības ietekmes uz apjoma) var tikt piemērota sākotnējā izvērtējuma rezultātā (skatīt 2.2.punktu). Sākotnējo izvērtējumu veic un lēmumu par IVN nepieciešamību attiecībā uz plānoto darbību pieņem VVD. Ja plānotā darbība var būtiski ietekmēt NATURA2000 teritoriju, tai veicams ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums. Programmu šo novērtējumu veikšanai sagatavo VPVB, izvirzot speciālus noteikumus tās novērtēšanai un pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai mazināšanai.

2.2. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir jāveic ietekmes uz vides sākotnējais izvērtējums (jeb sākotnējais izvērtējums)*

Darbības, kurām ir jāveic sākotnējais novērtējums, tiek noteiktas atbilstoši Likuma 2.pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” nosacījumiem.

SIVN procesā identificēts, ka darbībām, kuras ir plānotas Natura 2000 teritorijās vai to tuvumā, it sevišķi tām IADT, kurām nav izstrādāti vai spēkā esoši dabas aizsardzības plāni un/vai attīstībai plānotie pasākumi nav ietverti dabas aizsardzības plānā, ir jāveic sākotnējais izvērtējums.

2.3. *Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām.*

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015.gada 27. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.30 “Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai”. Tehniskajos noteikumos VVD reģionālā vides pārvalde nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādē un skaņošanā. Tehnisko noteikumu izstrādes procesā darbībām

ĪADT individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos noteiktajos gadījumos, kā arī, ja ir sagaidāma ietekme uz ES nozīmes biotopiem vai īpaši aizsargājamām sugām, tehnisko noteikumu sagatavošanai Dabas aizsardzības pārvalde VVD sniedz atzinumu par tehniskajos noteikumos ietveramajiem nosacījumiem.

Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā¹²⁴.

Plānošanas dokumentu izstrādes stadijā SIVN procesā, kurš veikts vienlaikus ar novada attīstības plānošanu, iespējamās negatīvās ietekmes mazināšanai izskatīti un plānoti vairāki risinājumi:

- 1) detalizēta centralizēto kanalizācijas sistēmu attīstības plānošana, ņemot vērā apdzīvoto vietu cilvēkekivalentus, aglomerācijām ar CE mazāku par 2 000 investīciju projektu sagatavošanu plānojot balstoties uz centralizēto kanalizācijas sistēmu, tostarp notekūdeņu attīrīšanas kārtu darbības auditu rezultātiem;
- 2) centralizēto siltumapgādes sistēmu attīstības plānošana un investīciju projektu sagatavošana apdzīvotajās vietās, balstoties uz to auditu rezultātiem;
- 3) lietot notekūdeņu kanalizācijas sistēmu attīstības plānošana un investīciju projektu sagatavošana apdzīvotajās vietās, balstoties uz to auditu rezultātiem;
- 4) atjaunīgos enerģijas resursu izmantošanas plānošana, attīstības dokumentos, t.sk., esošās situācijas raksturojumā, iekļaujot papildus informāciju un risinājumus attiecībā uz Valmieras novadā pieejamiem atjaunīgās enerģijas resursiem;
- 5) vēja enerģijas parku plānošanas vietu izvēle, ņemot vērā vēja enerģijas resursus un dabas aizsardzības jomas prasības novada IADT.

¹²⁴ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.30 (27.01.2015.) regulējumam šī Vides pārskata izstrādes laikā

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Latvijas normatīvajos aktos ir noteikta kompensēšanas pasākumu nepieciešamība, gadījumos, ja paredzētā darbība būtiski negatīvi ietekmē NATURA2000 teritorijas. Saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.pantu *„paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam”.*

Nemot vērā Stratēģijas un Attīstības programmas saturu, kā arī to, ka plānošanas dokumenti ir izstrādāti, ievērojot starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus, šajā novērtējumā nav identificētas tādas ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (NATURA 2000), kuru dēļ būtu jānosaka specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.

Gadījumos, ja jaunām darbībām, tiktu piemērots sākotnējais izvērtējums un tā rezultātā arī ietekmes uz NATURA2000 teritoriju novērtējums, tad tiks arī izvērtēts ietekmes būtiskums un kompensēšanas pasākumu nepieciešamība.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS

Tā kā Valmieras novads robežojas ar Igaunijas Republiku, Vides pārskatā tiek izvērtēti tās rīcības, kas atrodas 15 km zonā no abu valstu kopējās robežas, jo Ministru kabineta 1997. gada 22. janvāra rīkojumā Nr. 38 *Līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā* noteiktajam, starp Igaunijas Republiku un Latvijas Republiku ir noslēgta vienošanās, ka tiks veikti visi nepieciešamie un lietderīgie pasākumi, lai novērstu paredzēto darbību pārrobežu ietekmi, kas izsauc būtisku nevēlamu ietekmi uz vidi.

11. attēls Pārrobežu ietekmes izvērtējuma 15 km zona pie Igaunijas Republikas robežas Valmieras novadā.

Īstenojot plānošanas dokumentus, pārrobežu ietekme var veidoties, īstenojot projektus uzņēmējdarbībā, klimata pārmaiņu (klimatneitralitāte un klimatnoturība) jomā transporta infrastruktūras uzlabošanā, vides aizsardzības (ūdenssaimniecības projekti, dabas aizsardzības projekti) un citās jomās. Sagaidāmā ietekme būs saistīta ar ietekmi uz vides kvalitāti (gaisa kvalitātes izmaiņas, SEG emisiju samazināšana, ūdeņu un augsnes kvalitātes uzlabošana), kā arī bioloģisko daudzveidību un resursu izmantošanu. Jāatzīmē arī, ka tiešā Igaunijas pierobežā īpaši pasākumi, kuriem ir sagaidāma būtiska ietekme uz vidi nav plānoti, reģionālajā centrā Rūjiena un vietējos centros galvenokārt ir plānoti pasākumi, kuriem ir sagaidām pozitīva ietekme uz vidi. Vērtējot Stratēģijas 2.redakciju un Attīstības programmas 2.redakciju, tādas ietekmes, kurām būtu sagaidāma negatīva pārrobežu ietekme uz vidi 15 km pārrobežu ietekmes zonā nav identificēta.

Vides pārskatā ir secināts, ka it īpaši Stratēģijas un daļēji arī Attīstības programmas detalizācijas pakāpe neļauj precīzi, kvantitatīvi novērtēt visas iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi, jo faktiskās ietekmes vidē veidosies realizējot konkrētus projektus, kuri tiks plānoti un projektēti daudz detalizētāk. Šis secinājums ir attiecināms arī uz pārrobežu ietekmes uz vidi vērtējumu. Tomēr, ievērojot to, ka Stratēģijas un Attīstības programmas ir plānota, lai sasniegtu starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus, iesaistītos valsts nozaru politikas dokumentu realizācijā, tad kopumā var uzskatīt, ka iespējamās ietekmes, t.sk. pārrobežu ietekmes būs ar pozitīvu tendenci.

Ja plānošanas dokumentu īstenošanas laikā attīstības projektiem tiek konstatēta būtiska pārrobežu ietekme, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz *NATURA2000* teritoriju novērtējuma procesos, kā arī stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ar Stratēģijas īstenošanu saistītiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, atbilstoši kārtībai, kāda ir noteikta Latvijas normatīvajos aktos un nosacījumiem starpvalstu līgumos par pārrobežu sadarbību, ir jāveic kaimiņvalstu informēšana.

11. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus teritorijas plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jāsastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Valmieras novada pašvaldības uzdevumos ietilpst teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši izvirzītajiem attīstības mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa.

Vides monitoringa programma ir apstiprināta ar Vides ministra 2015.gada 26. februāra rīkojumu Nr.67 „Par Vides monitoringa programmu” un Vides ministra 2015.gada 24. novembra rīkojumu Nr.344 "Par grozījumiem 2015.gada 26.februāra rīkojumā Nr.67 "Par Vides monitoringa programmu"".

Stratēģijas un Attīstības programmas galvenie ietekmes uz vidi aspekti ir vides kvalitāte, klimata pārmaiņas un ietekme uz dabas teritorijām, dabas vērtībām un dabas resursiem. Konkrētai ietekmes novērtēšanai līdztekus valsts monitoringa programmu datiem, IAS un AP ietekmes novērtēšanai dati būs jāiegūst speciālos pētījumos, novērtējumos vai aptaujās (iedzīvotāju).

Stratēģijas un Attīstības programmas ietekmes novērtēšanai, vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturošanai izmantojama informācija, kas sniedz priekšstatu par notikušo izmaiņu cēloņiem, monitoringa ziņojumā iekļaujot, piemēram, šādus rādītājus:

- 1) SEG emisiju izmaiņas, sagatavojama bāzes informācija par novadu – šī vides pārskata izstrādes laikā SEG inventarizācijas tiek veikta tikai nacionālā mērogā, informācija netiek sagatavota pašvaldību līmenī;
- 2) ēku, kurās veikti energoefektivitātes pasākumi, skaita (vai cits raksturojošs rādītājs) izmaiņas: mazstāvu, daudzstāvu dzīvojamās ēkās, pašvaldības/publiskās apbūves ēkās;

- 3) dalīti savākto atkritumu daudzumu izmaiņas, sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo nešķīrotu sadzīves atkritumu daudzuma izmaiņas;
- 4) pieslēgumi (% , CE) centralizētam notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām, iedzīvotāju apmierinātība ar sniegto pakalpojumu;
- 5) apkārtējā vidē novadīto sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kvalitātes izmaiņas (suspendētās vielas BSP₅, KSP, N_{kop}, N-NH₄, N-NO₂, P_{kop}, P-PO₄ utml) apdzīvotajās vietās;
- 6) attīrīto notekūdeņu apjomi un kvalitāte: virszemes ūdeņos novadīto attīrīto notekūdeņu apjomu dinamika (pa gadiem) un atbilstība normatīvo aktu prasībām attiecībā uz attīrīšanu (valsts statistiskā pārskata “2Ūdens” informācija);
- 7) augsnes, grunts un pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas tajās piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās, kurās tiek uzsākta attīstība;
- 8) attīstības uzsākšana/turpināšana degradētajās teritorijās (skaits, ha vai tml);
- 9) novada dabas tūrisma aprītē iesaistīto dabas teritoriju/objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoti apskates objekti (skaits, platība, garums takām utml), bioloģiskās daudzveidības rādītāju izmaiņas (skat. 11.punktu), apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem utml.;
- 10) novada tūrisma aprītē iesaistīto kultūras mantojuma objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoti apskates objektu skaits, apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem utml.;
- 11) Eiropas Savienības nozīmes biotopu platību un kvalitātes izmaiņas (% , ha, kvalitātes klase);
- 12) sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmeņa izmaiņas (iedzīvotāju, NVO utml.skaits, %) ar vides jomu saistītos projektos novadā;
- 13) sabiedrības informētība par aktuāliem vides jautājumiem: energoefektivitāte, atkritumu dalīta vākšana, resursu aprites ekonomika utml., anketēšanas rezultāti

Stratēģijas un Attīstības programmas monitoringa programmas izveidošanā ieteicams konsultēties un sadarboties ar VVD Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekciju, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings> . Ieteicams arī savlaicīgi apzināt iespējamās datu ieguves finansējuma avotus.

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS IDENTIFICĒTIE STRATĒGIJAS UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS IETEKMES UZ VIDI ASPEKTI

Pielikums tiek sagatavots Stratēģijas un Attīstības programmas publiskās apspriešanas 2.0 redakcijai.

Ilgtermiņa prioritāte	Vidēja termiņa prioritāte	Rīcību virzieni	Uzdevumi	Identificētais ietekmes uz vidi aspekts
----------------------------------	--	------------------------	-----------------	--

2. PIELIKUMS DABAS PIEMINEKĻI

2.1. pielikums Aizsargājamo koku un potenciāli aizsargājamo koku izvietojums novadā

2.2. pielikums Aizsargājamo koku (dižkoku) skaits pa koku sugām

Sugas epitets latv.	Ģints latv.	Ģints latīn.	Sugas epitets latīn.	Skaitis	Piezīmes
	ābele	<i>Malus</i>	<i>sp.</i>	3	dažādas sugas kopā
bērzs	Betula	<i>sp.</i>		14	
parastā	egle	<i>Picea</i>	<i>abies</i>	4	
parastā	goba	<i>Ulmus</i>	<i>glabra</i>	6	
parastā	ieva	<i>Padus</i>	<i>avium</i>	2	
parastais	kadiķis	<i>Juniperus</i>	<i>communis</i>	3	
parastā	kļava	<i>Acer</i>	<i>platanoides</i>	29	
	lapegle	<i>Larix</i>	<i>sp.</i>	48	dažādas sugas kopā
parastā	liepa	<i>Tilia</i>	<i>cordata</i>	205	
	melnalksnis	<i>Alnus</i>	<i>glutinosa</i>	2	
	papele	<i>Populus</i>	<i>sp.</i>	4	
parastais	ozols	<i>Quercus</i>	<i>robur</i>	324	
parastais	osis	<i>Fraxinus</i>	<i>excelsior</i>	37	
parastā	priede	<i>Pinus</i>	<i>sylvestris</i>	105	
Veimuta	priede	<i>Pinus</i>	<i>strobus</i>	2	
parastais	pīlādzis	<i>Sorbus</i>	<i>aucuparia</i>	2	
rietumu	tūja	<i>Thuja</i>	<i>occidentalis</i>	27	
parastā	vīksna	<i>Ulmus</i>	<i>laevis</i>	19	
vītols	Salix	<i>sp.</i>		44	dažādas sugas kopā
parastā	zirgkastaņa	<i>Aesculus</i>	<i>hippocastanum</i>	2	
citas koku sugas				17	
KOPĀ:				899	

Avots: Dabas aizsardzības pārvalde, dabas datu pārvaldības sistēma Ozols, datus (11.2021.) apkopojā SIVN izstrādātājs – SIA Grupa93

2.3. pielikums Dabas pieminekļu: aizsargājamo aleju, aizsargājamo dendroloģisko stādījumu un aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu saraksts

Nosaukums	Dabas pieminekļa kategorija	Vietas kods
Valsts nozīmes¹²⁵		
Dikļu muižas aleja	alejas	LV0490600
Līdzēnu lapegļu aleja	alejas	LV0490460
Mazsalacas Parka ielas aleja	alejas	LV0490470
Podzēnu aleja	alejas	LV0490480
Rencēnmuižas ozolu aleja	alejas	LV0490490
Bauņu parks	dendroloģiskie stādījumi	LV
Brenguļu "Čiekuržu" dendroloģiskie stādījumi	dendroloģiskie stādījumi	LV
Briežmuižas lapegļu stādījumi	dendroloģiskie stādījumi	LV
Dīķeres parks	dendroloģiskie stādījumi	LV
Līču slāņi	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441850
Bēršu drumlini	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441820
Burtņieka smilšakmens atsegumi	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441830
Sietiņiezis	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441990
Stoķu klintis un Patkula ala	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0442000
Spīgu ala	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441900
Jeru alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441840
Rāmnieku smilšakmens atsegums	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441810
Gaujas Stāvie krasti (Valmierā)	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0442010
Daugēnu klintis un alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441870
Neļķu klintis un alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441880
Silmaču iezis un alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441890
Bezdelīgu klintis un Dambjupītes alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441930
Dzelveskalna atsegumi un alas	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441940

¹²⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 22.novembra noteikumiem Nr.888 Noteikumi par aizsargājamām alejām, Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumiem Nr.131 Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem un Ministru kabineta 2001.gada 17.aprīļa noteikumiem Nr. 175 Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem

Nosaukums	Dabas pieminekļa kategorija	Vietas kods
Govs ala un avots	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441950
Gudzonu ala	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441960
Skaņaiskalns	ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis	LV0441970
Vietējās nozīmes¹²⁶		
Dīvaliņa ielas aleja	aleja	
Jāņa Daliņa ielas aleja	aleja	
Jāņa Enkmaņa ielas aleja	aleja	
Raiņa ielas aleja	aleja	
Tērbatas ielas aleja	aleja	
Viestura aleja	aleja	
Jērcēnu akmens	ģeoloģiskais veidojums	
Ramatas lielakmens	ģeoloģiskais veidojums	
Ābeļu akmens	ģeoloģiskais veidojums	
Antonu akmens	ģeoloģiskais veidojums	

Avots: Dabas aizsardzības pārvalde, dabas datu pārvaldības sistēma Ozols, Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumi Nr.131 Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem¹²⁷, datus (11.2021.) apkopoja SIVN izstrādātājs – SIA Grupa93

¹²⁶ Statuss noteikts ar pašvaldību lēmumiem

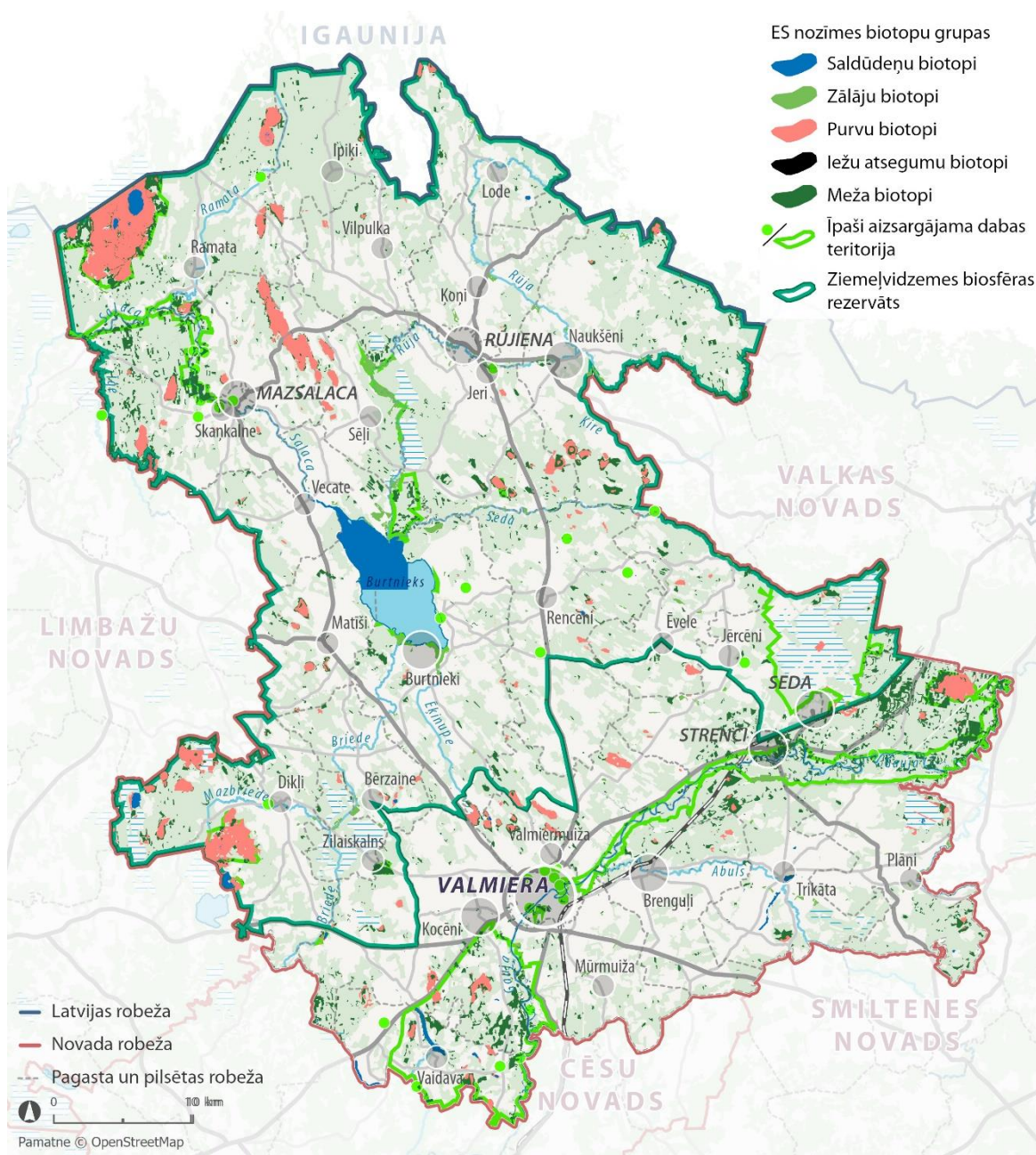
¹²⁷ Dati SIVN izstrādes laikā 01.2022. nebija iekļauti dabas datu pārvaldības sistēma Ozols

3. PIELIKUMS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO SUGU DZĪVOTŅU IZVIETOJUMS NOVADĀ

4. PIELIKUMS EIROPAS SAVIENĪBAS NOZĪMES BIOTOPI

4.1. pielikums Eiropas Savienības nozīmes biotopu izvietojums novadā

4.2.pielikums Novadā sastopamie Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi un to platības

NATURA 2000 kods	Biotopa nosaukums	Platība, ha		
		Ārpus ĪADT	ĪADT*	KOPĀ
3130	Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām	62.05		62
3140	Ezeri ar mieturaļģu augāju		10.64	11
3150	Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju	224.58	2016.85	2241
3160	Distrofi ezeri	190.84	25.94	217
3260	Upju straujtecēs un dabiski upju posmi	462.95	241.59	705
6120*	Smiltāju zālāji	2.68	2.03	5
6210	Sausi zālāji kaļķainās augsnēs	75.08	3.75	79
6230*	Vilkakūlas zālāji (tukšaiņu zālāji)	1.24	3.38	5
6270*	Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas	45.17	319.37	365
6410	Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs	27.67	56.45	84
6430	Eitrofas augsto lakstaugu audzes	3.65		4
6450	Palieņu zālāji	402.02	456.00	858
6510	Mēreni mitras pļavas	59.59	127.02	187
6530*	Parkveida pļavas un ganības		10.59	11
7110*	Aktīvi augstie purvi	3005.10	2984.10	5989
7120	Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	413.16	1015.99	1429
7140	Pārejas purvi un slīkšņas	595.52	218.88	814
7160	Minerālvienām bagāti avoti un avotu purvi	9.26	3.39	13
7230	Kaļķaini zāļu purvi	1.50		1
8210	Karbonātisku pamatiežu atsegumi	0.0005		0
8220	Smilšakmens atsegumi	1.91	0.28	2
8310	Netraucētas alas	0.03	0.01	0
9010*	Veci vai dabiski boreāli meži	1904.12	2485.94	4390
9020*	Veci jaukti platlapju meži	50.74	144.43	195
9050	Lakstaugiem bagāti egļu meži	177.99	372.39	550
9060	Skujkoku meži uz osveida reljefa formām	0.93	37.23	38
9070	Meža ganības	0.19	9.35	10
9080*	Staignāju meži	187.59	427.88	615
9160	Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži)	121.61	76.09	198
9180*	Nogāžu un gravu meži	235.92	44.98	281
91D0*	Purvaini meži	1182.53	2653.46	3836
91E0*	Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)	143.35	270.62	414
91F0	Jaukti ozolu, gobu, ošu meži gar lielām upēm	29.03	1.09	30
91T0	Ķērpjiem bagāti priežu meži	193.01	796.29	989
	Kopā:	9811.01	14816.02	
	PAVISAM KOPĀ:			24627.02

*neiekļaujot Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritoriju ārpus citiem IADT veidiem

Avots:Dabas aizsardzības pārvalde, dabas datu pārvaldības sistēma Ozols, datus (11.2021.) apkopoja SIVN izstrādātājs – SIA Grupa93

5. PIELIKUMS PAAUGSTINĀTAS BĪSTAMĪBAS OBJEKTI

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese	Objekta juridiskā adrese	Darbības raksturojums	Klasificējošais kritērijs	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)
A kategorija						
1	SIA "Latvijas Propāna gāze" Vidzemes reģionālā pārvalde	Cempu iela 12, Valmiera	Kurzemes prospekts 19, Rīga	Sašķidrinātās naftas gāzes terminālis	2.1.1.	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 480
B kategorija						
2	SIA "Linde Gas"	Cempu iela 9, Valmiera	Katrīnas iela 5, Rīga	Gaisa sadales rūpnīca	2.2.1.	Skābeklis – līdz 1155, slāpekļis – līdz 674
3	SIA "East-West Transit"	Mūrmuižas iela 15 un 15A, Valmiera	Lubānas iela 66, Rīga	Naftas produktu bāze	2.2.1.	Naftas produkti – līdz 2692
4	AS "VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA"	Cempu iela 13, Valmiera	Cempu iela 13, Valmiera	Stikla šķiedras ražotne	2.2.1.	Sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 33,6, skābeklis – līdz 45,7, ļoti toksiskas bīstamās vielas – līdz 0,2, sērskābe – līdz 82
C kategorija						
5	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Valmiera I"	Rīgas iela 76, Valmiera	Bauskas iela 58a, Rīga, 66013355	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 72,3375
6	SIA "Neste Latvija" degvielas uzpildes stacija "Valmiera II"	Mazā Stacijas iela 14, Valmiera	Bauskas iela 58a, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 70,515
7	AS "Viada Baltija" degvielas/gāzes uzpildes stacija "Valmiera 2"	"Brīvnieki", Kauguru pagasts, Beverīnas novads	Alīses iela 3, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 88,09, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 7,01
8	AS "Viada Baltija" automātiskā degvielas/gāzes uzpildes stacija "Valmiera"	Matīšu šoseja 3, Valmiera	Alīses iela 3, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 45,08, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 7,01
9	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Valmiera 1"	Stacijas iela 29, Valmiera	Duntes iela 6, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 117,57
10	SIA "Circle K Latvia" degvielas uzpildes stacija "Valmiera 2"	Ausekļa iela 26, Valmiera	Duntes iela 6, Rīga	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 128,55, sašķidrinātās naftas gāzes – līdz 3,10

Nr. p. k.	Objekta nosaukums	Objekta adrese	Objekta juridiskā adrese	Darbības raksturojums	Klasificē- jošais kritērijs	Bīstamās vielas daudzums (tonnas)
11	AS "VIRŠI-A" degvielas uzpildes stacija "Valmiera"	Patversmes iela 12, Valmiera	Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads	Degvielas uzpildes stacija	2.3.1.	Naftas produkti – līdz 168,07

6. PIELIKUMS PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS: OBJEKTU IZVIETOJUMS NOVADĀ, SADALĪJUMS PA KATEGORIJĀM UN DARBĪBU VEIDIEM

6.1.pielikums A un B kategorijas piesārņojošo darbību objekti: izvietojums, saraksts

	Pašvaldība vai pašvaldības kapitālsabiedrība
--	--

Atļaujas numurs	Operatora nosaukums	Operatora reģistrācijas numurs	Iekārtas nosaukums	Darbības vietas adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
A kategorijas atļaujas					
VA15IA0002	KUNTURI SIA	44101011000	Cūkkopības komplekss	"Kunturi", Jeru pagasts, Rūjienas novads, LV-4234	2015-12-23
VA11IA0001	VALMIERAS PIENS AS	40003020500	Iekārtas piena savākšanai, pirmapstrādei un pārstrādei	Rīgas iela 93, Valmiera, LV - 4201	2011-03-24

Atļaujas numurs	Operatora nosaukums	Operatora reģistrācijas numurs	Iekārtas nosaukums	Darbības vietas adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
VA12IA0001	Akciju sabiedrība "VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRA"	40003031700	Stikla šķiedras ražošanas iekārta	Cempu iela 13, Valmiera, LV-4201	2012-02-09
B kategorijas atļaujas					
VA10IB0010	BANGA KPU SIA	44103002800	Skaņkalnes ciema NAI	"Upeslejas", Skaņkalnes pagasts, Mazsalacas novads, LV-4215	2010-02-08
VA10IB0012	RŪJENAS SILDĒJUMS SIA	44103057100	Saldējuma ražotne	Upes iela 5, Rūjiena, Rūjienas novads, LV-4240	2010-02-19
VA10IB0013	SIA firma VAL.MET.A	44103008066	Metāllūžņu pieņemšanas, pārstrādes un uzglabāšanas laukums	Gaides iela 10, Valmiera, LV-4201	2010-02-22
VA10IB0015	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Strenču pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Gaujas iela 8, Strenči, Strenču novads, LV-4730	2010-02-26
VA10IB0017	RŪJENAS SILTUMS PAŠVALDĪBAS SIA	44103023800	Rūjienas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Brīvības iela 35, Rūjiena, Rūjienas novads, LV-4240	2010-03-02
VA10IB0029	ZEMTURI ZS SIA	44101007300	Biogāzes elektrostacija "Zemturi"	"Zemturi", "Zemturi biogāze", Burtnieku pagasts, Burtnieku novads, LV-4206	2010-05-19
VA10IB0035	VTU VALMIERA SIA	40003004200	DUS, NAI un virsmas apstrādes iekārta	"Brandēļi", Kocēnu pagasts, Kocēnu novads, LV-4220	2010-06-14
VA10IB0038	CIRCLE K LATVIA SIA	40003064100	Degvielas uzpildes stacija	Stacijas iela 29, Valmiera	2010-06-22
VA10IB0041	GULBĪTIS 2 SIA	44102010300	NTL apstrādes iekārta, remontdarbnīca	"Gulbiši", Kaugurmuiža, Kauguru pagasts, Beverīnas novads, LV-4224	2010-07-09
VA10IB0046	SANO FIRMA SIA	44102001100	Ķīmiskā tīrītava	Rīgas iela 45, Valmiera, LV-4201	2010-09-01
VA10IB0047	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Plāņu ciema NAI	"Kaijas-2", Plāņu pagasts, Strenču novads, LV-4727	2010-09-02
VA10IB0060	BANGA KPU SIA	44103002800	Mazsalacas NAI	"Attīrīšanas", Mazsalacas pagasts, Mazsalacas novads, LV-4215	2010-12-10
VA11IB0009	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Matīšu ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Matīšu pagasts, Burtnieku novads, LV-4210	2011-02-18
VA11IB0012	J.BERGS AUTO SIA	44103058100	Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes iekārta	"Mehāniskās darbnīcas", Rencēnu pagasts, Burtnieku novads, LV - 4232	2011-03-02
VA11IB0026	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Burtnieku Ausekļa vidusskolas NAI	"Burtnieku Ausekļa vidusskola", Burtnieku pagasts, Burtnieku novads	2011-05-06
VA11IB0029	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "NESTE LATVIJA"	40003132700	ADUS	Mazā Stacijas iela 14, Valmiera, LV- 4201	2011-07-11
VA11IB0030	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "NESTE LATVIJA"	40003132700	ADUS	Rīgas iela 76, Valmiera, LV-4201	2011-07-11
VA11IB0031	BBFC SIA	40203270800	Mēbeļu ražotne	"Būtes 1", Kauguru pagasts, Beverīnas novads, LV - 4224	2011-07-15
VA11IB0039	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Bērzaines ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Bērzaine, Bērzaines pagasts, Kocēnu novads	2011-11-15
VA11IB0040	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Rencēnu ciema NAI	"Rencēnu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas", Rencēnu pagasts, Burtnieku novads	2011-11-21
VA11IB0044	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Līdzēnu ciema NAI	"Līdzēnu attīrīšanas iekārtas", Rencēnu pagasts, Burtnieku novads	2011-12-30
VA12IB0008	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Nauksēnu ciema NAI	"Ūdenssaimniecība", Nauksēnu pagasts, Nauksēnu novads	2012-02-03
VA12IB0019	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Trikātes ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Attīrīšanas iekārtas", Trikātes pagasts, Beverīnas novads	2012-03-15

Atļaujas numurs	Operatora nosaukums	Operatora reģistrācijas numurs	Iekārtas nosaukums	Darbības vietas adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
VA12IB0020	KRONIS SIA	43603003300	Pārtikas produktu ražotne	"Jaunliberti", Kocēnu pagasts, Kocēnu novads, LV -4220	2012-03-16
VA12IB0025	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vidzemes slimnīca"	40003258300	Slimnīca	Jumaras iela 195, Valmiera, LV - 4210	2012-04-05
VA12IB0030	TOLMETS VIDZEME SIA	44103059600	Metāllūžņu savākšanas, uzglabāšanas un pārkraušanas laukums	Mūrmuižas iela 18c, Valmiera, LV - 4201	2012-06-11
VA12IB0032	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Ciema "Kauguri" notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Attīrīšanas iekārta", Kauguru pagasts, Beverīnas novads	2012-06-21
VA12IB0033	CULIMETA BALTICS SIA	40003793600	Stika šķiedras apstrādes iekārtas	Cempu iela 33, Valmiera, LV-4201	2012-07-12
VA12IB0035	MIKRO & MAKRO SIA	44103047800	Augu mēslošanas līdzekļu ražotne	"Sūbri", Kauguru pagasts, Beverīnas novads, LV āē 4224	2012-08-10
VA12IB0036	"VAKS" KOOPERATĪVĀ SABIEDRĪBA	44103005700	Graudu pirmapstrādes un uzglabāšanas komplekss, minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu tirzniecības un uzglabāšanas vieta	Mūrmuižas ielā 18, Valmiera, LV - 4201	2012-08-20
VA12IB0038	LIMBAĀ½U CEĻI SIA	46603000100	Asfaltbetona rūpnīca, būvniecības atkritumu uzglabāšana un pārstrāde	Mūrmuižas iela 22 un 26, Valmiera, Valmieras novads LV-4201	2012-10-19
VA12IB0040	LINDE GAS SIA	40003068500	Gaisa sadales rūpnīca	Cempu iela 9, Valmiera, LV-4201	2012-11-05
VA12IB0041	CIRCLE K LATVIA SIA	40003064100	Degvielas uzpildes stacija	Ausekļa iela 26, Valmiera, LV - 4201	2012-11-09
VA13IB0002	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Ēveles ciema NAI	"Āres", Ēveles pagasts, Burtnieku novads	2013-02-07
VA13IB0005	RES-MET SIA	44103057800	NTL apstrādes iekārta un atkritumu savākšanas, šķīrošanas, uzglabāšanas un pārkraušanas laukums	Krautuves iela 7, Valmiera, LV-4201	2013-04-08
VA13IB0009	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Eriņu ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Eriņu ciema NAI", Eriņi, Ķoņu pagasts, naukšēnu novads	2013-06-07
VA13IB0016	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Ramatas ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Ramatas pagasts, Mazsalacas novads	2013-07-26
VA13IB0019	"EAST-WEST TRANSIT" SIA	40003295500	Valmieras naftas bāze	Mūrmuižas iela 15 un 15A, Valmiera	2013-08-02
VA13IB0024	DAIĻRADE KOKS SIA	40003127600	Mēbeļu ražošanas iekārta	Linarda Laicena iela 4, Valmiera, LV - 4201	2013-10-03
VA13IB0025	VALMIERMUIŽAS ALUS SIA	40003752500	Alus ražotne	Dzirnavu iela 2, Valmiermuiža, Valmieras pagasts, Burtnieku novads	2013-10-10
VA13IB0031	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Brenguļu ciema NAI	"Ūdeņi", Brenguļu pagasts, Beverīnas novads	2013-12-16
VA13IB0032	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Cempu ciema NAI	"Jauncempi", Brenguļu pagasts, Beverīnas novads	2013-12-19
VA13IB0034	VALTANKS SIA	44103013500	Metāla rezervuāru ražotne	Cempu iela 23, Valmiera, LV-4201	2013-12-20
VA13IB0035	VALMIERA-ANDREN SIA	40003160200	Stiklaplasta izstrādājumu ražotne	Cempu iela 23, Valmiera, LV-4201	2013-12-28
VA14IB0002	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Jērcēnu ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Jērcēnu pagasts, Stenču novads	2014-01-20
VA14IB0003	LAUKTEHNIKAS ENERĢĒTIKĀS SIA	44103006000	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas", Cempu iela 8c, Valmiera	2014-01-22
VA14IB0007	RŪJENAS SILTUMS PAŠVALDĪBAS SIA	44103023800	Endzeles ciema NAI	"Attīrīšanas ietaises būve", Jeru pagasts, Rūjienas novads	2014-03-11
VA14IB0011	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043403	Mūrmuižas ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Mūrmuiža, Kauguru pagasts, Beverīnas novads	2014-04-03

Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 - 2038
Valmieras novada attīstības programma 2022 - 2028

Atļaujas numurs	Operatora nosaukums	Operatora reģistrācijas numurs	Iekārtas nosaukums	Darbības vietas adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
VA14IB0013	VALMIERAS ŪDENS SIA	44103033600	Valmieras NAI	Grīšļu iela 6, Valmiera	2014-04-15
VA14IB0017	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Sedas pilsētas NAI	Celtnieku iela 12, Seda, Strenču novads	2014-04-25
VA14IB0018	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	Sedas pilsētas KM	Sporta iela 2C, Seda, Strenču novads	2014-04-28
VA14IB0020	V.L.T. SIA	44103002500	Sadzīves atkritumu pārstrādes iekārta	Mūrmuižas iela 11a, Valmiera	2014-05-09
VA14IB0022	VALPRO SIA	40003058300	Metālapstrādes uzņēmums	L.Laicina iela 2, Valmiera	2014-05-15
VA14IB0026	TRANSPORTBETONS MB SIA	48503013600	Betona ražošanas iekārta	Mūrmuižas iela 18b, Valmiera, LV-4201	2014-06-20
VA14IB0028	METĀRO SIA	44103027900	Metālapstrādes uzņēmums	Cempu iela 21A, Valmiera, LV-4201	2014-07-04
VA14IB0029	FILLE 2000 SIA	44103020900	Kokogļu ražotne	"Šalkas", Kocēnu pagasts, Kocēnu novads	2014-07-11
VA14IB0030	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Rubenes ciema NAI	Krasta iela 1, Rubene, Kocēnu pagasts, Kocēnu novads	2014-07-21
VA14IB0034	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Kocēnu ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Kocēni, Kocēnu pagasts, Kocēnu novads	2014-08-14
VA14IB0035	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Zilākalna ciema NAI	"Mežs 10", Zilākalna pagasts, Kocēnu novads	2014-08-14
VA14IB0036	BYKO-LAT SIA	40003139900	Kokapstrādes uzņēmuma sadedzināšanas iekārtas un NAI	"Jorvika", Kocēnu pagasts, Kocēnu novads	2014-08-18
VA14IB0037	LATVIJAS PROPĀNA GĀZE SIA	40003493600	SNG pieņemšanas, uzglabāšanas un realizācijas iekārta	Cempu iela 12, Valmiera	2014-08-22
VA14IB0039	RŪJENAS SILTUMS PAŠVALDĪBAS SIA	44103023800	Vilpulkas ciema NAI	"Ziediņi 2", Vilpulkas pagasts, Rūjienas novads	2014-08-29
VA14IB0041	GARANTS SIA	44103000300	Rūjienas mēbeļu uzņēmums	Rīgas iela 46, Rūjiena, Rūjienas novads	2014-09-22
VA14IB0042	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Vecates ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Šalkas", Vecates pagasts, Burtņieku novads	2014-09-26
VA14IB0043	BN KOMFORTS SIA	44103002800	Burtņieku ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	"Attīrīšanas iekārtas", Burtņieku pagasts, Burtņieku novads	2014-09-26
VA14IB0049	Valsts sociālās aprūpes centrs "Zemgale"	40900035100	Filiāles "Rūja" sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtas BIO-100 un sadedzināšanas iekārtas	Pansionāts "Rūja", Jeru pagasts, Rūjienas novads	2014-10-24
VA14IB0050	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca"	50003408200	Slimnīca un sadedzināšanas iekārtas	Valkas iela 11, Strenči, Strenču novads	2014-11-03
VA14IB0058	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Dikļu ciema NAI	"Attīrīšanas iekārtas", Dikļu pagasts, Kocēnu novads	2014-12-19
VA14IB0060	VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA	90000043400	notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 20 un vairāk kubikmetru diennaktī, kuras attīrītos notekūdeņus novada vidē	"Attīrīšanas iekārtas", Sēļi, Sēļu pagasts, Mazsalacas novads	2014-12-30
VA15IB0002	KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA SIA	44103096600	Vaidavas ciema NAI	"Upītes", Vaidavas pagasts, Kocēnu novads	2015-01-07
VA15IB0004	Akciju sabiedrība "VIRŠI-A"	40003242700	DUS	Patversmes iela 12, Valmiera	2015-01-09
VA15IB0011	RŪJENAS SILTUMS PAŠVALDĪBAS SIA	44103023800	Vilpulkas ciema NAI	"Ziediņi 2", Vilpulkas pagasts, Rūjienas novads	2015-03-16
VA16IB0003	Valsts akciju sabiedrība "Latvijas autoceļu uzturētājs"	40003356500	Valmieras ceļu rajona Valmieras nodaļas Ražošanas bāze un materiālu noliktava	Rīgas iela 65, Valmiera, LV-4201	2016-03-09

Atļaujas numurs	Operatora nosaukums	Operatora reģistrācijas numurs	Iekārtas nosaukums	Darbības vietas adrese	Atļaujas izsniegšanas datums
VA16IB0007	APBEDĪŠANAS NAMS-KREMATORIJA SIA	40103201500	Krematorija	"Krematorija", Kocēnu pagasts, Kocēnu novads	2016-03-14
VA16IB0012	VALMIERAS GRAUDI SIA	40003430200	Graudu kalte ar sadedzināšanas iekārtām	"Gateri" un "Rūpnieki-2", Valmieras pagasts, Burtnieku novads	2016-11-21
VA17IB0001	ValmElek SIA	54103109400	Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas (pieņemšanas), īslaicīgas uzglabāšanas un reģenerācijas punkts un īslaicīgas (ne ilgāk par gadu) bīstamo atkritumu uzglabāšanas iekārta	Gaides iela 15, Valmiera, LV-4201	2017-06-19
VA17IB0005	AUTOMOBILE SIA	44103057600	Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes iekārta	"Grantiņi", Rūpnieki, Valmieras pagasts, Burtnieku novads	2017-12-27
VA18IB0004	LEGRO LATVIA SIA	44103109700	Kūdras substrāta ražošanas un iepakojšanas stacija	"Lakstīgalas", Rūpnieki, Valmieras pagasts, Burtnieku novads	2018-05-25
VA19IB0005	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "NESTE LATVIJA"	40003132700	Automātiskā degvielas uzpildes stacija	"Valdeko", Valmiermuiža, Valmieras pagasts, Burtnieku novads, LV-4219	2019-07-05
VI20IB0006	VALMIERAS ENERĢIJA AS	44103016600	Sadedzināšanas iekārta	Dakstiņu iela 1, Valmiera, LV-4201	2020-05-21
VI20IB0008	"VAKS" KOOPERATĪVĀ SABIEDRĪBA	44103005700	Graudu kaltes sadedzināšanas iekārtas	"Silavirši", Matīšu pagasts, Burtnieku novads, LV-4210	2020-10-04
VI22IB0002	VALPRO SIA	40003058280	Sašķidrinātas naftas gāzes balonu inspicēšanas iekārta	Alejas iela 12A, Valmiermuiža, Valmieras pagasts, Valmieras novads	2022-02-15
VI22IB0003	CIEDRA PRO	44103107555	Metālapstrādes iekārta	Valmiermuižas iela 1 un 1B, Valmiermuiža, Valmieras pagasts, Valmieras novads, LV-4219	2022-02-18

Avots: VVD atvērtie dati <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/izsniegtas-atlaujas-un-licences>, 15.03.2022., kartoshēmu datu apkopošanu veica SIVN izstrādātājs SIA Grupa93

6.2. Pielikums C kategorijas piesārņojošo darbību objekti: izvietojums, iekārtu veidi un skaits novadā

C kategorijas piesārņojošo darbības: iekārtu veidi un skaits novadā

Iekārtas/u veids/i	Skaits	Iekārtas/u veids/i	Skaits
Alus ražotne, KM, NAI	1	Kokapstrādes iekārtas	14
Automazgātuve	5	Kokapstrādes iekārta, betona izstrādājumu ražotne	1
Autoserviss (t.sk. kravas automašīnu)/remontdarbnīca, sadedzināšanas iekārtas	8	Kokapstrādes iekārta, sadedzināšanas iekārta	7
Betona ražotne, NAI	1	Kurināmā ražotne (no koksnes atlikumiem)	1
DUS, t.sk. degvielas uzpildes punkti	12	Liellopu novietne	1
DUS, GUS	2	Mehānisko transportlīdzekļu remonta un apkopes darbnīca	14
DUS, KM, minerālmēslu uzglabāšana	1	Metālapstrādes iekārta	7
Dzīvnieku izcelsmes produktu pārstrādes cehs	1	Metālapstrādes iekārta, remontdarbnīca	2
Dzīvnieku novietne	168	Minerālūdens un iesala cehs, NAI, sadedzināšanas iekārta	1
Dzīvnieku novietne, lopkautuve, gaļas pārstrādes iekārta	1	NAI	15
Graudu kalte	5	Pārtikas produktu ražotne	1
Graudu kalte, minerālmēslu glabātuve	1	Piena pārstrādes iekārta	1
Iekārta iepakoto ķīmisko vielu uzglabāšanai (virs 10 tonnām vienlaicīgi)	3	Remontdarbnīca	35
Katlumāja/sadedzināšanas iekārta), iekārtas piena saņemšanai, pirmapstrādei un pārstrādei	1	Remontdarbnīca, automazgātuve	1
Katlumāja/sadedzināšanas iekārta	62	Remontdarbnīca, DUS	1
Katlumāja/sadedzināšanas iekārta autoserviss, degvielas bāze	1	Zivjaudzētava	6
Katlumāja/sadedzināšanas iekārta, autoserviss, NAI	2	GUS	2

Avots: VVD atvērtie dati <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/izsniegtas-atlaujas-un-licences>, 15.03.2022., kartoshēmu datu apkopošanu veica SIVN izstrādātājs SIA Grupa93

7. PIELIKUMS CENTRALIZĒTĀS ŪDENSAPGĀDES SISTĒMAS URBUMU SARAKSTS, ŪDENS IEGUVES DAUDZUMI 2020.G.

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m ³ /2020.g.
Valmiera	Valmiera	Valmieras ūdens	SIA	„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500565, urbums Nr.4-46	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8089	VA14DU0006	950	75.774
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500566, urbums Nr.5-52	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8102		1120	77.907
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500567, urbums nr.6-63	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8098		860	68.914
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500568, urbums Nr.7-53	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8103		860	43.723
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500569, urbums Nr.8-48	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8105		1120	149.368
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500570, urbums Nr.9-49	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8101		860	103.263
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500571, urbums Nr.10-47	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8090		2332	256.006
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500572, urbums Nr.11-51	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8099		1190	62.452
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500573, urbums Nr.12-50	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8100		1120	126.089
				„Grīšiļi”, Kauguru pag., Beverīnas novads	P500574, urbums Nr.16-26	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	11012		1190	94.551
				Lucas iela 2B, Valmiera, Valmieras novads	P500575, urbums Nr.17-8	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8110		70	0
				Abula iela 3, Valmiera, Valmieras novads		79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	8303		86	0

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
Bērzaines pagasts	Bērzaine	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	"Veckrogi - 1", Bērzaines pagasts, Kocēnu novads	P500431, Artēziskā aka 'Veckrogi - 1'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	20144	VA11IB0039 VA11DU0052	40	9.137
				"Avotiņi", Bērzaines pagasts, Kocēnu novads	P500969, urbums "Avotiņi", Bērzaines pag. "Avotiņi"	88 - Burtnieku ūdens horizonts	12333		5	0.994
Dikļu pagasts	Dikļi	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Ūdensapgādes urbums "Centrs 1", Dikļu pagastā, Kocēnu novadā	P500161, urbums "Centrs 1" (Dikļi)	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6664	VA14DU0031	34.25	4.388
				Ūdensapgādes urbums "Centrs 2", Dikļu pagastā, Kocēnu novadā	P500914, urbums "Centrs-2" (Dikļi)	88 - Burtnieku ūdens horizonts	25540		34.25	6.371
Kocēnu pagasts	Kocēni	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Ūdensapgādes urbums Nr.1, Kocēni, Kocēnu pag., Kocēnu novads	P500400, Urbums "Nr.1" (Kocēni), Kocēnu pag., Kocēni "Kocēnu dārziņi"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14001	VA14IB0034 VA14DU0023	138	16.703
				Ūdensapgādes urbums Nr.2; Kocēni, Kocēnu pag., Kocēnu novads	P500401, Urbums "Nr.2" (Kocēni), Latvijas Republika, Kocēnu nov., Kocēnu pag., Kocēni "Jaunrobežnieki"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	20350		138	17.534
Kocēnu pagasts	Rubene	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Ūdensapgādes urbums Nr.1, Valmieras ielā-1, Rubenes ciems, Kocēnu pagasts	P500402, Urbums "Nr.1" (Rubene)	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14000	VA14IB0030 VA14DU0019	90	28.67

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reg.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
				Ūdensapgādes urbums Nr.3, Valmieras ielā-1, Rubenes ciemā, Kocēnu pagastā	P500915, Urbums Nr.3, Kocēnu pag., Rubene Valmieras iela 1	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	24688		90	0
Vaidavas pagasts	Upītes	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Ūdensapgādes urbums Nr.1 "Centrs", Vaidavas pagastā, Kocēnu novadā	P500415, Urbums "Centrs" (Vaidava)	88 - Burtnieku ūdens horizonts	14244	VA15IB0002 VA14DU0036	76.71	15.693
				Ūdensapgādes urbums Nr.2 "Jaunķikuti", vaidavas pagastā, Kocēnu novadā	P500416, urbums "Jaunķikuti" (Vaidava)	88 - Burtnieku ūdens horizonts	11297		21.92	5.55
Zilākalna pagasts	Zilaiskalns	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Ūdensapgādes urbums "Lielais Nr. 2140", Zilākalna pagastā	P500325, Artēziskā aka 'Lielais', Zilākalna pag., Zilaiskalns, Imanta iela 17	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14811	VA14IB0035 VA14DU0024	Kopā - 95	5.321
				Ūdensapgādes urbums "Lielais Nr.2141", Zilākalna pagastā	P500326, Artēziskā aka Nr.2, Zilākalna pag., Zilaiskalns, Imanta iela 21	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14812			16.433
Burtnieku pagasts	Burtnieki	BN KOMFORTS	SIA	Burtnieku pag. "Burtnieku Ausekļa vidusskola"	P500848, "Burtnieku Ausekļa vidusskola", Burtnieku nov., Burtnieku pag. Penči	88 - Burtnieku ūdens horizonts	21383	VA11IB0026		3.97
Burtnieku pagasts	Burtnieki	BN KOMFORTS	SIA	"Centrs-1", Torņa ielā-2, Burtnieki, Burtnieku pagasts, Burtnieku novads	P500579, "Centrs 1" (Burtnieki), Burtnieku nov., Burtnieku pag., Burtnieki, Torņa iela 2	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	17261	VA14IB0043		8.399

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
				"Centrs-2", Torņa ielā-2 Burtnieki, Burtnieku pagasts, Burtnieku novads	P500865, urbums "Centrs 2" (Burtnieki), Burtnieku nov., Burtnieku pag., Burtnieki, Torņa iela 2	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	21609			4.726
Ēveles pagasts	Ēvele	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka "Ēvele-centrs", Ēveles ciems, Ēveles pagasts, Burtnieku novads	P500530, "Ēvele - centrs"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6312	VA13DU0004	50	4.595
				Art.aka ""Ēveles skola", Ēveles pagasts, Burtnieku novads	P500529, "Ēvele-skola"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14043	VA13DU0005	6	1.035
Matīšu pagasts	Matīši	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka "Tornis", Matīšu pagastā, Burtnieku novads	P500165, ūdensapgādes urbums "Tornis"	88 - Burtnieku ūdens horizonts	6805	VA10DU0051	90	11.551
Rencēnu pagasts	Rencēni	BN KOMFORTS	SIA	Dzīlurbums "Rencēni-Centrs", Rencēnu pagasts, Burtnieku novads	P500404, Artēziskā aka 'Rencēni-centrs'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6308	VA11DU0036	82.19	12.744
Rencēnu pagasts	Līdzēni	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka "Līdzēni", Rencēnu pagasts, Burtnieku novads	P500407, Artēziskā aka 'Līdzēni'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6310	VA11IB0044	35	4.657
Valmieras pagasts	Valmiermuiža	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka "Vanagi", Valmieras pagasts, Burtnieku novads	P500386, "Vanagi"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14222	VA11DU0048	35.8	7.385
Valmieras pagasts	Jeri	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka, "Laukmalas", Valmieras pagasts, Burtnieku novads	P500966, Valmieras pag. Laukmalas	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	11720	VA11DU0049	11.5	1.988

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reģ.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
Valmieras pagasts	Rūpnieki	BN KOMFORTS	SIA	Art.aka "Rūpnieki-1b", Valmieras pagasts, Burtnieku novads	P500897, "Rūpnieki 1B"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	24455	VA13DU0012	11	3.421
Vecates pagasts	Vecates	BN KOMFORTS	SIA	"Katlu māja", Vecate, Vecates pagasts, Burtnieku novads	P500121, urbums "Ciemats Vecate"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	7467	VA14DU0029	57.53	6.192
Rūjiena	Rūjiena	Rūjienas siltums	PSIA	Latvijas Republika, Rūjienas nov., Rūjiena, Rīgas iela	P500922, Rīgas iela 30, Rūjiena (jaunais), Rūjiena, Rīgas iela 30	89 - Arukilas ūdens horizonts	24907	VA10DU0009	274	43.35
				Latvijas Republika, Rūjienas nov., Rūjiena, Rīgas iela	P500328, Urbums Rīgas ielā 30, Rūjienā (vecais), Rūjiena, Rīgas iela 30	89 - Arukilas ūdens horizonts	6679		274	11.278
Ipīķu pagasts	Ipīķi	Rūjienas siltums	PSIA	Urbums "Centrs", Ipīķu pagastā	P500357, "Centrs" (Ipīķi)	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	11274	VA12DU0010	15	1.867
Jeru pagasts	Endzele	Rūjienas siltums	PSIA	Urbums "Sprīdītis", Jeru pagastā, Rūjienas novadā	P500162, Artēziskā aka 'Sprīdītis'	75 - Pļaviņu ūdens horizonts	6685	VA14DU0005	80	10.017
Lodes pagasts	Lode	Rūjienas siltums	PSIA	Urbums "Lode", Lodes pagastā, Rūjienas novadā	P500156, Urbums "Lode" (Lodes ciems)	89 - Arukilas ūdens horizonts	11277	VA15DU0006	41.1	6.566
Vilpulkas pagasts	Vilpulkā	Rūjienas siltums	PSIA	Urbums "Klokulļas", Vilpulkas pagastā, Rūjienas novadā	P500589, "Klokulļas"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	20374	VA12DU0009	55	4.952
Brenguļu pagasts	Cempi	Valmieras novada pašvaldība		Centrs-Cempi, Cempi, Brenguļu pagasts	P500363, Artēziskā aka 'Centrs-Cempi'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14002	VA13DU0033	16.4	4.456
Brenguļu pagasts	Brenguļi	Valmieras novada pašvaldība		Centrs-Brenguļi, Brenguļu pagasts	P500086, Artēziskā aka 'Centrs-Brenguļi'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14236	VA13DU0030	25	5.936

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reg.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
Jērcēnu pagasts	Jērcēni	Valmieras novada pašvaldība		"Ūdenstornis", Jērcēnu pagasts, Strenču novads	P500948, "Ūdenstornis", Jērcēnu pagasts	89 - Arukilas ūdens horizonts	11738	VA14DU0001	50	5.121
Kauguru pagasts	Kauguri	Valmieras novada pašvaldība		"Kauguru skola", Kauguru pagasts,	P500583, art.aka 'Kauguri', Kauguru pagasts	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	7361	VA12DU0024	28	2.643
Kauguru pagasts	Mūrmuiža	Valmieras novada pašvaldība		"Mūrmuiža"	P500869, Artēziskais urbums 'Mūrmuiža - jaunais'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	21456	VA14DU0009	75	6.866
				"Grantskalni"	P500435, Artēziskā aka 'Grantskalni'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	17310		75	6.896
Ķoņu pagasts	Ķoņi	Valmieras novada pašvaldība		Dīķeri", Ķoņu pagastā, Naukšēnu novadā	P500546, "Dīķeri"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	11278	VA10DU0020	5.5	0.925
				"Avoti", Ķoņu pagastā, Naukšēnu novadā	P500545, "Avoti"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	14179		11	3.196
Ķoņu pagasts	Eriņi	Valmieras novada pašvaldība		"Eriņi", Ķoņu pagastā, Naukšēnu novadā	P500544, Artēziskā aka 'Eriņi', Ķoņu pag., Eriņi "Ūdenstornis Eriņi"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6804	VA13DU0016	50	8.862
Naukšēnu pagasts	Naukšēni	Valmieras novada pašvaldība		"Pārupe", Naukšēnu pagastā, Naukšēnu novadā	P500755, "Pārupe", Naukšēnu pag., Naukšēni "Pārupes"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	20143	VA11DU0038	20	3.98
Naukšēnu pagasts	Naukšēni	Valmieras novada pašvaldība		Ūdensapgādes urbums "Nr.1 Krauja", Naukšēnu pagasts, Naukšēnu novads	P500861, 'Krauja', Naukšēnu pag., Naukšēni "Kraujas ūdenstornis"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	21405	VA11DU0060	Kopā - 99.5	6.825

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reg.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
				Ūdensapgādes urbums "Nr. 2 Kraujas", Naukšēnu pagasts, Naukšēnu novads	P500753, Kraujas, Naukšēnu pag., Naukšēni "Kraujas ūdenstornis"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	18816			20.862
				Ūdensapgādes urbums "Nr. 3 Centrs", Naukšēnu pagasts, Naukšēnu novads	P500751, Centrs, Naukšēnu pag., Naukšēni "Centra ūdenstornis"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	18498	VA19DU0001	20	0
Plāņu pagasts	Plāņi	Valmieras novada pašvaldība		Urbums "Plāņi", Plāņu pagastā, Strenču novadā	P500390, Urbums "Plāņi"	87 - Gaujas -Amatas ūdens horizonts	6492	VA17DU0018	30	1.925
Plāņu pagasts	Jaunklīdzis	Valmieras novada pašvaldība		Urbums "Vīcepi", Plāņu pagasts, Jaunklīdzis	P500109, Urbums "Vīcepi"	87 - Gaujas -Amatas ūdens horizonts	6491	VA10DU0022	14	2.568
Ramatas pagasts	Gubeņi	Valmieras novada pašvaldība		"Gubeņi", Vērsis, Ramatas pagasts, Mazsalacas novads	P500414, "Gubeņi"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	13868	VA11DU0026	15	3.693
Ramatas pagasts	Ramata	Valmieras novada pašvaldība		"Kalnķīši", Ramatas ciems, Ramatas pagasts, Mazsalacas novads	P500412, "Kalnķīši", Ramatas pag., Ramata "Ūdenstornis Kalnķīši"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	13869	VA12DU0035	60	8.284
Sēļu pagasts	Sēļi	Valmieras novada pašvaldība		Urbums "Centrs-jaunais", "Sēļu muiža", Sēļu pagastā, Mazsalacas novadā	P500101, Urbums "Centrs-jaunais"	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	6739	VA14DU0043	70	4.284
Trikātas pagasts	Trikāta	Valmieras novada pašvaldība		Trikātas ciems,Trikātas pagasts	P500087, Artēziskā aka 'Trikātas ciemats'	79 - Arukilas – Burtnieku ūdens horizonts	13885	VA12DU0007	60	8.189

Teritoriālā vienība	Apdzīvotā vieta	Operatora nosaukums		Vieta	Identifikācijas Nr.	Tips	Reg.Nr. DB Urbumi	Ūdens resursu lietošanas atļauja	Atļautais ūdens daudzums m3/dnn	Ūdens ņemšana, tūkst.m³/2020.g.
Seda	Seda	Valmieras novada pašvaldība		Parka ielā-19, Sedā, Strenču novadā	P500302, artēziskā aka Nr.3. (Seda), Seda, Parka iela 19	89 - Arukilas ūdens horizonts	6342	VA14DU0013, izmaiņas VA15VL0065	150	21.332
				Parka ielā-19 (jaunais urbums), Sedā, Strenču novadā	P500983, "Jaunais" (Seda), Seda, Parka iela 19	89 - Arukilas ūdens horizonts	12645		150	22.095
Strenči	Strenči	Valmieras novada pašvaldība		Strenči, "Urbums Nr.2"	P500250, Urbums "Nr.2" (1996), Strenči	78 - Gaujas ūdens horizonts	20663	VA17DU0007	47.9	13.438
				Strenči, "Urbums Nr.1a"	P500249, Urbums "Nr.1a" (1997)	78 - Gaujas ūdens horizonts	20662		47.9	10.589
Mazsalacas pagasts	Mazsalaca	Banga KPU	SIA	Artēziskā aka Nr.1, Mazsalaca, Krasta iela 4	P500920, Nr.1 Mazsalaca, Krasta iela ("Linu ūdenstornis"), Mazsalaca, Krasta iela 4	89 - Arukilas ūdens horizonts	26040	VA10DU0008	90	13.339
				Artēziskā aka Nr.2, Mazsalaca, Krasta iela 4	P500921, Nr.2 Mazsalaca, Krasta iela ("Linu ūdenstornis"), Mazsalaca, Krasta iela 4	89 - Arukilas ūdens horizonts	26041			12.429
Skaņkalnes pagasts	Skaņkalne	Banga KPU	SIA	Artēziskā aka "Ciemats"	P500075, Urbums "Ciemats" (Skaņkalne)	89 - Arukilas ūdens horizonts	11516	VA17DU0004	50	6.2

Avots: LVGMC, datu bāze Urbumi, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju pārskatu 2 Ūdens informācija, 2020.g., VVD Ūdens resursu lietošanas atļaujas <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/udens-resursu-lietosanas-atlaujas/>

8. PIELIKUMS NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTAS, KURĀS ATTĪRA CENTRALIZĒTAJĀS KANALIZĀCIJAS SISTĒMĀS SAVĀKTOS NOTEKŪDEŅUS

Teritoriālā vienība	NAI	Operatora nosaukums		Objekta adrese	Atļauja vai apliecinājums	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.g.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Kopējais daudzums (tūkst. m3/gadā), 2020.g.	Novadīšanas vieta
Valmiera	Valmieras NAI	Valmieras ūdens	SIA	Valmiera, Grīšļu iela 6	VA14IB0013	A500201	25214	12000	2009	1516,83	20 - Upe (Gauja)
Bērzaines pagasts	Bērzaines NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Bērzaines pag., Bērzaine "Attīrīšanas iekārtas"	VA11IB0039	A500416	150	30	2006	8,236	23 - Kanāls, grāvis (uz Briedi)
Dikļu pagasts	Dikļu NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Dikļu pag., Dikļi "Attīrīšanas iekārtas"	VA14IB0058	A500463	300	75	2008	13,014	51 - Meliorācijas grāvis
Kocēnu pagasts	Kocēnu NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Kocēnu pag., Kocēni "Attīrīšanas iekārtas"	VA14IB0034	A500414	91	200	2006	0	23 - Kanāls, grāvis (uz Jumaru)
						A500582	891	160	2019	82,134	23 - Kanāls, grāvis (uz Jumaru)
Kocēnu pagasts	Rubenes NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Kocēnu pag., Rubene, Krasta iela 1	VA14IB0030	A500466	362	100	2008	13,781	40 - Ūdenskrātuve (M.Ansis)
Vaidavas pagasts	Vaidavas NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Vaidavas pag., Vaidava "Upītes"	VA15IB0002	A500431	520	100	2007	10,441	20 - Upe (Strīkupe)
Zilākalna pagasts	Zilākalna NAI	Kocēnu komunālā saimniecība	SIA	Zilākalna pag. "Attīrīšanas iekārtas"	VA14IB0035	A500229	850	125	2007	29,621	23 - Kanāls, grāvis (uz Briedi)

Teritoriālā vienība	NAI	Operatora nosaukums		Objekta adrese	Atļauja vai apliecinājums	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.g.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Kopējais daudzums (tūkst. m3/gadā), 2020.g.	Novadīšanas vieta
Brenguļu pagasts	Cempu ciemata NAI	Valmieras novada pašvaldība		Beverīnas nov., Brenguļu pag. Cempu c	VA13IB0032	A500237	140	50	1974	3,565	23 - Kanāls, grāvis
Brenguļu pagasts	Brenguļu ciemata NAI	Valmieras novada pašvaldība		Beverīnas nov., Brenguļu pag. "NAI"	VA13IB0031	A500421	135	20	2006	4,749	23 - Kanāls, grāvis (uz Abulu)
Burtnieku pagasts	Burtnieku NAI	BN KOMFORTS	SIA	Burtnieku pag., Burtnieki "Attīrīšanas iekārtas"	VA14IB0043	A500410	400	75	2006	81,465	23 - Kanāls, grāvis (uz Briedi)
Ēveles pagasts	Ēveles NAI	BN KOMFORTS	SIA	Ēveles pagasts Ēvele "Āres"	VA13IB0002	A500428	170	40	2007	2,187	23 - Kanāls, grāvis
Matīšu pagasts	Matīšu NAI	BN KOMFORTS	SIA	Matīšu pag., Matīši "Attīrīšanas iekārtas"	VA11IB0009	A500224	350	100	2007	30,65	20 - Upe (Drona)
Rencēnu pagasts	Rencēnu NAI	BN KOMFORTS	SIA	Rencēnu pag. Rencēnu attīrīšanas iekārtas	VA11IB0040	A500459	330	50	2005	6,78	20 - Upe (Timba)
Rencēnu pagasts	Līdzēnu NAI	BN KOMFORTS	SIA	Rencēnu pag., Līdzēni	VA11IB0044	A500226	196	20	2005	4,466	23 - Kanāls, grāvis (uz purvu)
Valmieras pagasts	Jeru NAI	BN KOMFORTS	SIA	Valmieras pag., Jeri Laukmaļi	969000-1090 (C)	A500472	20	12	2008	0,635	51 - Meliorācijas grāvis
Valmieras pagasts	Rūpnieku NAI	BN KOMFORTS	SIA	Valmieras pag., Rūpnieki "Rūpnieki 1B"	969000-1084 (C)	A500471	96	11	2008	1,837	23 - Kanāls, grāvis (uz Gauju)
Vecates pagasts	Vecates NAI	BN KOMFORTS	SIA	Vecates pag., Vecate Šalkas	VA14IB0042	A500462	145	36	2007	20,343	20 - Upe (Salaca)

Teritoriālā vienība	NAI	Operators nosaukums		Objekta adrese	Atļauja vai apliecinājums	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.g.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Kopējais daudzums (tūkst. m3/gadā), 2020.g.	Novadīšanas vieta
Rūjiena	Rūjienas NAI	Rūjienas siltums	PSIA	Rūjiena, Raiņa iela 3	VA10IB0017	A500478	1050	600	2010	82,321	20 - Upe (Rūja)
Ipīku pagasts	Ipīku ciema NAI	Rūjienas siltums	PSIA	Ipīku pag., Ipīki "Centrs"	VA10IC0031	A500481	54	12	2008	1,412	23 - Kanāls, grāvis
Jeru pagasts	Endzeles NAI	Rūjienas siltums	PSIA	Jeru pag., Endzele "Sprīdītis"	VA14IB0007	A500429 'Vēstneši', Jeru pagasts	120	70	2007	9,408	23 - Kanāls, grāvis (uz Rūju)
Lodes pagasts	Lode	Rūjienas siltums	PSIA	Lodes pag., Lode "Tiltgaļi"	VA15IB0011	A500432	120	23	2007	5,04	20 - Upe (Rūja)
Vilpulkas pagasts	Vilpulka	Rūjienas siltums	PSIA	Vilpulkas pag., Vilpulka "Ziediņi-2"	VA14IB0039	A500386	90	30	2005	2,166	20 - Upe (Rūja)
Jērcēnu pagasts	Jērcēnu NAI	Valmieras novada pašvaldība		Jērcēnu pag., Jērcēni .	VA14IB0002	A500002	154	45	2012	3,653	20 - Upe (Strenčupīte)
Kauguru pagasts	Kauguru NAI	Valmieras novada pašvaldība		Kauguru pag., Kauguri .	VA12IB0032	A500413	226	20	2006	2,114	23 - Kanāls, grāvis
Kauguru pagasts	Mūrmuižas NAI	Valmieras novada pašvaldība		Kauguru pag., Mūrmuiža	VA14IB0011	A500430	469	50	2006	11,01	20 - Upe (Miegupe)
Ķoņu pagasts	Eriņu NAI	Valmieras novada pašvaldība		Ķoņu pag., Eriņi "Eriņi"	VA13IB0009	A500476	45	35	2007	1,79	41 - Dīķis
Naukšēnu pagasts	Naukšēni	Valmieras novada pašvaldība		Naukšēnu pag., Naukšēni "Attīrīšanas ietaises"	VA12IB0008	A500405	470	150	2006	56,275	20 - Upe (Rūja)
Plāņu pagasts	Plāņi	Valmieras novada pašvaldība		Plāņu pag., Plāņi "NAI"	VA10IB0047	A500518	137	30	2012	0,882	23 - Kanāls, grāvis (uz Viju)
						A500518	137	30	2012	0,672	23 - Kanāls, grāvis (uz Viju)

Teritoriālā vienība	NAI	Operatora nosaukums		Objekta adrese	Atļauja vai apliecinājums	Identifikācijas numurs	Attīrīšanas iekārtai piesaistīto iedzīvotāju skaits, 2020.g.	Projektētā jauda pēc m3/dnn	NAI nodošanas ekspluatācijā jeb pēdējās rekonstrukcijas gads	Kopējais daudzums (tūkst. m3/gadā), 2020.g.	Novadīšanas vieta
Plāņu pagasts	Jaunklidža ciema NAI	Valmieras novada pašvaldība		Plāņu pag., Jaunklidzis	VA14IC0026	A500546	20	16	2014	0,407	23 - Kanāls, grāvis (uz Vadžupi)
Ramatas pagasts	Ramatas NAI	Valmieras novada pašvaldība		Ramatas pag., Ramata "Attīrīšanas iekārtas"	VA13IB0016	A500433	187	20	2007	2,876	20 - Upe (Ramata)
Sēļu pagasts	Sēļu NAI	Valmieras novada pašvaldība		Sēļu pag., Sēļi "NAI"	VA14IB0060	A500070	100	30	2006	2,122	23 - Kanāls, grāvis (uz Rūju)
Trikātas pagasts	Trikātas NAI	Valmieras novada pašvaldība		Trikātas pag. "Attīrīšanas iekārtas"	VA12IB0019	A500412	241	100	2006	6,551	23 - Kanāls, grāvis (uz Abulu)
						A500412	0	100	2006	0,964	23 - Kanāls, grāvis (uz Abulu)
Seda	Sedas NAI	Valmieras novada pašvaldība		Seda, Celtnieku iela 12	VA14IB0017	A500511	1406	300	2012	14,583	23 - Kanāls, grāvis (uz Stakļupīti)
Strenči	Strenču NAI	Valmieras novada pašvaldība		Strenči, Gaujas iela 8	VA10IB0015	A500303	1375	700	1996	61,802	20 - Upe (Gauja)
Mazsalacas pagasts	Mazsalacas NAI	Banga KPU	SIA	Mazsalaca "Attīrīšanas"	VA10IB0060	A500488	1600	400	2010	35,84	23 - Kanāls, grāvis (uz Salacu)
Skaņkalnes pagasts	Skaņkalnes NAI	Banga KPU	SIA	Skaņkalnes pag., Skaņkalne "Upeslejas"	VA10IB0010	A500403	200	40	2006	5,482	20 - Upe (Salaca)

Avots: LVGMC, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju pārskatu 2. ūdens informācija, 2020.g., VVD ūdens resursu lietošanas atļaujas <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/udens-resursu-lietosanas-atlaujas/>, informāciju precizēja Valmieras novada pašvaldības atbildīgie speciālisti

9. PIELIKUMS PĀRSKATS PAR SAŅEMTAJEM PRIEKŠLIKUMIEM, TO IZVĒRTĒJUMU, KOMENTĀRIEM UN INFORMĀCIJA PAR TO ŅEMŠANU VĒRĀ VAI NORAIĀDĪŠANU

Priekšlikums (attiecībā uz Vides pārskata projektu)	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2022 gada 22.augusts	
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2022 gada 29.augusts	
Institūciju atsauksmes, priekšlikumi	
Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi	

Pielikums tiek sagatavots pēc vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas